

# ಉಪಾಹರ

ಕೊ ತೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ



ಅಗಾಂತರ  
JNANA000634

# ଅଗ୍ରାଂତର

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତଙ୍ଗ

କା ତ ଚିକ୍ଷେଣ୍ଟୁ

କଥନ ପ୍ରକାଶନ  
ବେଂଗଲୁରୁ

**AGAANTHARA-**

A Collection of Short Stories

by Ka tha Chikkanna

Joint Director

Directorate of Kannada and Culture

Kannada Bhavan Bangalore - 2

Published by

Kathana Prakashana

No. 154, II Floor 6th Main 7th Cross RPC Layout

Vijayanagar II Stage Bangalore - 40

Pages : xiv + 118 = 132

Price Rs: 70/-

© author

First Impression 2003

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕಥನ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಕರು

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸ್

ಬೆಂಗಳೂರು

## ಕಲ್ಪರಿಸ್ಟ್ ಕಥೆ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೌನವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ  
ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ.ಚಿಕ್ಕಣಂವರು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದವರು. ಹಳ್ಳಿಯದೆ  
ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದವರು.  
ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕಿನೊಳಗೆ ಗೇಮೆ ಮಾಡುವ Culturist ಕೆಗಾರ;  
ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ Agriculturist ನಂತೆ. ಬದುಕನ್ನು ಉದ್ದೇಶ  
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವರಿಗೆ ಆಗದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಕೆಗಳು  
ಒಂದು ಪರಾಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹೊಸ ಜೀವನದ  
ಬೆಳಕನ್ನು ಅದೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

‘ಅಗಾಂತರ’ದೊಳಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಜಾರಿಸಿ  
ಮುಖ ಕಾಣಿಸುವ ಮುಗ್ಗ ಮನಸ್ಸುಗಳು. ಜಗತ್ತಿನ ತತ್ತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ  
ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವ ಹೆಣ್ಣ ಜೀವಗಳು. ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ  
ಜಗತ್ತನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಕೂತ ಬೈರಾಗಿಗಳು. ಜಗತ್ತಿನ ಕಥೆಯೊಳಗೆ  
ತಾಪ್ತೂ ಕತೆಯಾಗುವ ಕಲಾಪಂತರು. ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಸಿಡಿಸಲು  
ಹೊಗಿ ಭೂತವಾದವರು. ಅನುಮಾನವನ್ನು ಸಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪಾರ  
ಆದವರು – ಹೀಗೆ !

ನಗರದಲ್ಲಿಯ ಈ ಗ್ರಾಮ ತಪ್ಪಿಯ ಮುಖಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಪುರ  
ಅವಶಿಕ್ಷಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತರುವಿಲ್ಲ, ನಡೆವ ಹಾದಿಗಳು  
ದೂರವಿಲ್ಲ; ಭಾಷೆ – ಭಾವನೆಗಳ ಮಳಕ ಎಳಿಸುತ್ತ ನೋವುಗಳ ಮಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ  
ನಲಿದು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕತೆ-ಅದರದ್ದೆ ವ್ಯಾಧಿ.

– ಪ್ರೊ. ಹಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡ

## ನ್ನಾಮೀಂ ಸೋಗಿನ ಕಥೆಗಾರ

ಕನ್ನಡದ ನನ್ನ ತಲೆಮಾರಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥೆಗಾರ ಬೆಸ್ಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮ್ಭಾ ಅವರ ನಂತರ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣಿ ನನಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ರಾತ್ರಿ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರೆಗಳು ಅನುಮಾನ, ಕಿರುಕುಳ, ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ಕರೆ ಯಾವ ಅವಾಯದ ಗಂಟೆಯೋ ಎಂಬ ತಳಮಳದಲ್ಲಿಯೇ ಕಿವಿಯೊಡ್ಡಿದ್ದೆ.

ಟೀವಿಯಲ್ಲಿ ನ್ನಾನ್ ಕೇಳಿದಿರಾ?

ಇಲ್ಲ, ಕೇಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯೋ ಶಿವ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಗುರು. ನೀವು ನಾವು ಬರಿತೆದಿಂದಿ. ಮಾತಾತ್ಮಾಯಿದಿಂದಿ. ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರಿದಿಂದಿ. ಯಾಕಾಗಿ?

ಏನು ವಿಷಯ ಚಿಕ್ಕಣಿ, ಏನಾಯಿತು?

ಅಲ್ಲ ಶಿವಾ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಜಂ ವೆಷ್ಟ ಅಯ್ಯಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದಿದೆ ಅನ್ನೊಂದಿದ್ದಿಂದಿ. ಹೀಗೂ ಉಂಟಾ ಶಿವ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ

ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಂಗರಹಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಜೀತಕ್ಕೆ ಮಡಿಕೊಂಡಿರೋದು ಅದೂ ಕಾಲಿಗೆ ಸರಪಳಿ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ದುಡಿಸೋದು ಏನ್ ಶಿವ. ಇಷ್ಟು ಅನಾಗರಿಕ, ಬಬರ ಸ್ಥಿತಿಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾತು, ಬರಹ, ಹೋರಾಟ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತಾದೆ ಶಿವ.

-ಇದು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಇದು ಒಂದು ಘಟನೆ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ನೋಪ್ತ, ತಳಮಳವನ್ನು ತೀರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಸರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ ಅವರಂತೆಯೇ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದು, ಅತ್ಯಂತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದು, ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತೆ-ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಮಾನವಿಯತೆಯ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಜಪದಕಟ್ಟಿ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ! ಹೊಸದಾಗಿ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ ಜಪದಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಕತೆಯೊಂದರ ಹಂಡರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಕೆಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನು, ನನ್ನ ಬುಡಬೇರನ್ನು ಅಲುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ವಸ್ತು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುನಿಯ ಕುರಿತದಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಜಾರ-ವಿಜಾರ ಕುರಿತು ತುಂಬಾ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವಸ್ತುವಿನ ನಾಯಕ, ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋಕ್ಕು, ವಿಷಯವನ್ನು ಹೋರತೆಗೆಯುವ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ವಿಜಗ್ರಹ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದೆ.

ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಡಿಯೋಡೆ ಬಂದ ನಿಸರ್ಗದ ದಟ್ಟಿ ವಿವರ, ನೆನಪು ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧದ ವಿವರ, ಕತೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ತನಗೂ ಇರುವ ಸಂಘರ್ಷದ ಪರಿಣಾಮದ ವಿವರ ಎಳೇವಳೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾನವಿಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿವರಗಳೇ ಸದ್ಯದ ಹಂಗು ತೋರೆದು ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಪಡಿ ಮೂಡುವುದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಣುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.

ಈ ಲೇಖಕ ಒಂದು ವಾನವಿಂಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಫಾನ

ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದು ತುಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಣ ವಿಶೇಷವೇ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಬಿಳಲು ಬಿಟ್ಟೆ ಬದುಕು, ಒಡಲುರಿ, ವಾಸನಾಮಯ ಬದುಕಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ, ಮನಸು ಮುಗಿಲು ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಂಜಾವು, ದಂಡೆ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕನಕದಾಸನನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಬರೆದ ಪಥೂಟಿ ಎಂಬ ಗೀತರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿ ನಾಲು ಎಂಬ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಮಾಜ-ನಿಸಗ್ಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪದರ ಪದರಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸುತ್ತ, ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯ ದಟ್ಟ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಅವತ್ತು ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಗೆಳೆಯರು ಮಾತಾಪುತ್ರ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೇವು. ಅದು ಮಾತಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಯ ದಾಟಿ, ಸೈಕೆ ಏಹೆಟ್ಟಿ ಒಳಗಿಳಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಎಂದೂ ಕಾಟಾಚಾರದ ಸೋಗಲಾಡಿತನಂದ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನೇರ ಸಲ್ಲಾಪ-ಸಂಪಾದ-ಮುಖಾಮುವಿ. ಇತ್ತೀಚೆನ ದಂಡೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸುರಿತು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನೀಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮಾತ್ರವೇ ವಿಚಾರಗೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಾತುಕರೆಯ ವೈಶಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ತಗಾದೆ ಎತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಗೆಳೆಯರ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ನಾನಾ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳತೊಡಗಿದ್ದೇವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದು ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡೆ ಕೂಡ ಬಂದು ಬಂಬ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಹೊರಟಿತು. ವಿದ್ಯಾನ್ಯಾಸದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ರಾಜಕೀಯ-ಸಿನಿಮಾ-ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗರ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾರಂಗದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಕಾವೇರಿತು.

ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪಂಚೆಯೆಟ್ಟು, ಅರ್ಥ ತೋಳಿನ ಅಂಗಿತೋಟ್ಟು, ಕುರುಚಲು ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟು, ಅಪ್ಪಟಿ ಮಣಿನ ಮಗ ಎನ್ನವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಭಜ ಬಂದರು. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ತಾವು ಮೌನವೋ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನೂ ತಳೆದರು. ಆಮೇಲೆ ನಾ ಬತ್ತಿನಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಮನುಕ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಓದಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದಿನಿ. ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮನುಕ ಓದಿದ್ದಿನಿ. ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ತಾದೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತು ಜಮಾ ಉಚಿಗೆ ಹಿಡಿಯದೆ ಪಟ್ಟಹಿಡಿದರು.

ಯಾವ ವಸ್ತು, ಪಾತ್ರ, ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಡೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಭಾಗದ ಆ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ರೂಪವೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಾಕ್ಕಾತ್ತರಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೀಯ, ನಾನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹನುಮನ ಪಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಹಂತಾಗ ಅಗುವ-ಆದ ಬೆರಗು, ಹೆಮ್ಮೆ ಅನುಭವಿಸಿದವರೇ ಬಲ್ಲರು, ಆಗ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹಂಚಿಕೊಂಡವರೇ ಬಲ್ಲರು. ಆ ಧನ್ಯತೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಪಾಲಿನದಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ಏರಡು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸಾರ, ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡೂ ಸಂಕೇರ್ಣಾಶೀಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ಷಯಿಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ನಾಡಿನ ನಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರದ ಬಂಡಾಯ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಆಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದ ನೆಲೆಯ ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನವೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮುಂಜಾವು ಹಾಗೂ ದಂಡ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸವೇ ಉಜ್ಜಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಅತ್ತ ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಜನದ, ಕನ್ನಡದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಉಳಿಸಿರಾಗಿ, ನಿಷ್ಪೇಯಿಂದ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಬಯದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನಶೀಲ ಸಂಪೇದನೆ ಕರಗಿಹೋಗದಂತೆ ಕಾವಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟೋ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಹೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ನನ್ನಂತೆ ಬಲ್ಲವರಿದ್ದಾರೆ.

ಬರಹ ಬದುಕಿನಲ್ಲೇ ಮುದ್ದಾದ ರೂಪ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಳಿವರು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. ಹೊರಗೆ ಸರಳ. ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಸರಳ. ಆದರೆ ಒಳಗಿನ ಬಾಳು, ಬರಹ ಸಂಕೀರ್ಣ. ಶ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸದಾ ಕರುವ ಜೀವ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಉಸುರಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೂಗಡು ಸೂಗಸಿನ ಸಿರಿಸಂಪದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. ದೊಡ್ಡದನ್ನು ನಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಲವಂತ ಹೂಡ.

- ಹರಿಹರಪ್ರಿಯ

ಬಿರು ಹೆಂಟೆಯ ಮಧುರನೋವಿನ ಆಸುಪಾನು....

ಅಜ್ಞಿಯ ಸೆರಗಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೇಗಳ್ಳಾಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಕಂಬದ ತೊಟ್ಟಿಹಟ್ಟಿ ಅದು. ಅದರ ತುಂಬ ಬರೀ ಹೆಂಗನರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಅತ್ತಲೇ ಕವಕವನೆ ನೋಡುತ್ತ ಸದ್ಗಿಳಿಲ್ಲದೆ ಕೂತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ತೊಲೆಗೆ ನೇತು ಹಾಕಿದ್ದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೆಂಗನೊಬ್ಬಳು ಹನುವಿನಂಗೆ ಬಗ್ಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಪಕ್ಕ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ ಎಡವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕಿ ಈ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆವೂರಿನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚೆಯೂರುವಾಗಲೂ ಯಾತನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಏಣೆಯನ್ನು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದವ್ವು ಭಾಗಿಸಿ ಎರಡು ಮೂರು ಹಂತಗಳವರೆಗೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಇಲ್ಲಿನುವುದಾಯಿತು. ಆ ತುಂಬ ಗಭ್ರಿಣಿಯ ಚೀರಾಟ, ನೋವ್ ಹಟ್ಟಿಯ ನಾಕು ಮೂಲೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಗುಡುಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಅಜ್ಞಿಯ ಸೆರಗೊಳಗೆ ಹೋಕ್ಕಿ ಹಿಳಬಿಳನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಜ್ಞಿಯ ಹಿಡಿತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ “ಚೊಚ್ಚು ಬಿಂಮನ್ನೆ ಒಳಗಿರೊ ಕೊನು ಬ್ರಾಗ ಈಚ್ಚೆ ಬರ್ಬಾರದಾ? ಈ ಮಗಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೋಡಕ್ಕಾಗಲೇಲ್ಲ ಸಿವ್ರುನೆ” ಅಂತ ತನ್ನಷ್ಟಕೆ ತಾನೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂದು, ನಮ್ಮೊರಿನ ಆ ಹಳೆಯ ಹೆರಿಗೆ ಸಂಕಟದ ಚಿತ್ರ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ !

ದಿಟ್ಟ-ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ಸ್ವೀ!

ದಿಟ್ಟ-ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು ಸುಖವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ!.

ಗಭ್ರ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಮತ್ತು ಹೆಯವಾಗಿನ ಏರಡೂ ಸ್ಥಿಗಳು ಮಳೆನೀರನ್ನು  
ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಬಿರುಹೆಂಟೆಯ ಮಧುರ ನೋವಿನ ಆಕ್ರಂದನವಿರಬಹುದೆ?

ಅಚ್ಚರಿ-ಕ್ಷ ಕಥಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಥೆಗಾರನಾದ ನಾನೊಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ  
ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೂತಾಗ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು !

ಹುಂ ! ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಬರೆದು ಜೆಲ್ಲಿಹೊಗಿದ್ದ ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು  
ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಂದು ಓದುವಾಗಿನ ಇವತ್ತಿಗೆ, ಗಭ್ರ ಧರಿಸದೆಯೇ ಹೆರಿಗೆ  
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ ಬಂದರೆ ಹೆಂಗೆಬಿ ಆತಂಕ ಧುತನೆ ಇದಿರಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ!

ಆತಂಕ ತಳಮಳಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆನಂದವೂ ಇರುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಅದು ದಕ್ಕುವುದಾದರೆ  
ಈ ಕತೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಅಥ್ರ ಬಂದಂತೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಅಗಾಂತರ-ನಮ್ಮೊರಿನ ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಗಲ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ  
ಬೋರೆ. ಇದು ಅಗಾಂತರ, ಸೀಮೆ, ಮಹಾಬಯಲು, ನಿಸರ್ಗದ ಪಾಸಲೇ ....  
ಈ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಅಥ್ರ ಹಿಂಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನೊಳಗೆ ಹಸಿರಾಗಿ ಉಸಿರಾಗಿ  
ಕುಂತಿರುವ ಅಗಾಂತರದ ಕಾವ್ಯಚಿತ್ರ ಈ ಸಂಕಲನದ ಶೀಷಿಕೆ.

ಈ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಮುಂಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಿದ್ದಾರೆ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನಾಶೀಲ  
ಗುಣದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಆಪ್ತರಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ ಹಿ ಶಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡರು,  
ಬೆನ್ನುತಟ್ಟೆ ಬೆನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಕವಿಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಜಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ.  
ನನ್ನ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆಯೊಂದರ ಕುರಿತು ಆಪ್ತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು  
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಗಳೆಯರಾದ  
ಬಿರುಹೆಂಟೆಯ ಶ್ರೀ ಹರಿಹರಪ್ರಿಯ. ಇವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮಾತುಗಳಿಗೆ; ಸಂಕಲನ  
ಹೊರತರಲು ಕಾರಣವಾದ ಕಥನ ಪ್ರಕಾಶನದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಿನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ

ಸರೋಜ ಅವರಿಗೆ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸನ್‌ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ, ರಕ್ಷಾಮಂಟ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕಲಾವಿದ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ. ನುರೇಶ್ ಮತ್ತು ಭಾವಚಿತ್ರ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಂ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞ:

ದಿನಾಂಕ : 5.4.2003

- ಕಾ ತ ಚೆಕ್ಕಣ್ಣ

## ಲೇಖಕರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

### ಅ. ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು :

- ಒ. ಸಂಕಲನ ರೇಖೆ (ಎಂ. ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಾರ್ಥ ಅವರೊಂದಿಗೆ)
- ಇ. ಬಿಳ್ಳಲುಬಿಟ್ಟೆ ಬದುಕು ರೇಖೆ, ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ರೂರ್ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ
- ಈ. ಒಡಲುರಿ ರೇಖಾ
- ಉ. ವಾಸನಾಮಯ ಬದುಕಿನ ಆಚೆ ತಾಚೆ ರೇಖಾ
- ಇ. ಮನಸು ಮುಗಿಲು ರೇಖಾ

### ಆ. ಕಾದಂಬರಿ

- ಒ. ಮುಂಜಾವ್ರು ರೇಖೆ ಕನಾಟಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ
- ಇ. ದಂಡೆ ರೇಖೆ

### ಇ. ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ

- ಒ. ಬಳ್ಳಿನಾಲು ರೇಖೆ

### ಈ. ಕವನ ಸಂಕಲನ

- ಒ. ಗೊಂಡಲು ರೇಖೆ

### ಉ. ನಾಟಕ

- ಒ. ವಧೂರಟೀ, ರೇಖೆ ಅಯ್ಯಭಟ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ

### ಉಂ. ಸಂಪಾದನೆ

- ಒ. ಕನಕಕಿರಣ (ಕನಕದಾಸರ ಶುರಿತ ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥ)
- ಇ. ಪ್ರೈಸ್‌ಲೆನ್ಸ್ ಗೋಲ್ಡ್, ಇಗಿಣಿನಲ್ಲಿ ಸಹಸರಾದನೆ
- ಈ. ಭಾರತೀಯೀಯ, ಕನಾಟಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾಗಿ
- ಉ. ನಯನೇನೆ, ಕನಾಟಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾಗಿ
- ಇ. ಕನಕ ಭಾರತಿ
- ಈ. ಮುತ್ತು ಬಂದಿದೆ ಕೇರಿಗೆ
- ಉ. ಮೃತ್ತಿ
- ಉ. ಸಂಯುಕ್ತ
- ಉ. ಸಂಪದ
೧೦. ಕನ್ನಡ-ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾತ್ಮೆ (ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ರೇಖಾ-ಉಳಿ)
೧೧. ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರ್ ಸರಗೋಳ್ ರಾಯಾಜ್

### ಏ. ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯ

- ಒ. ಕನಕದಾಸರು (ಜೀವನಚಿತ್ರ)

## ಅಗಾಂತರದೊಳಗೆ...

೧. ಜಪದಕಟ್ಟಿ/೧
೨. ಸತ್ಯವತ್ತಿ/೨೦
೩. ಬೆಳ್ಳಕೆಸಾಲು/೫೯
೪. ಗೈತಮ್/೫೭
೫. ಕರಗವ್/೬೬
೬. ಚೋರೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಳೆನರ ಬಿಡ್ಡಾವೆ/೨೦
೭. ಕವಳ್/೬೬
೮. ಹೆಸೆರು ಹರಳಿನುಂಗುರು/೧೧೦

## ಜಪದ ಕಟ್ಟಿ

ಹಡುವಣ ಅಂಚಿನ ಕೇರಳಾಮರದ ಮೂಲೆ ಡಾಟಿ ಮುಂದೆ ನಾಗಿದರೆ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಕಿರಿದಾಗಿ, ಎಡ ಬಲ ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಗಿಡಮರಗಳ ದಟ್ಟ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಾಗುತ್ತಾ ಹರಿಯೋ ಈ ಕಾವೇರಿ, ತನ್ನ ಮಂಜಾರು ಮೈಲಿಯ ಹಲವಾರು ಅವಶಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತುಬಿಟ್ಟು ಗಾಥ ಮೌನ ವಹಿಸಿಯೋ ತಾಣ ಅಂದರೆ ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿ!

ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಯ ಹೊಳೆದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ: ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೆ ಕಣ್ಣು ಹೊನಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ತೋಟಿಸೊಳಗೆಲ್ಲ ಜೆಲ್ಲಿ ನಗೆವುತ್ತುಗಳಂತೆ ಹಾಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇರುಳುಮಾರುತ್ತಿ ಬಿಗಿ ಮುದುರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಸಲೆಯ ಗಿಡ ಮರ ಮೇಳಗಳ ತೋಮೆ ಆ ಬೆಳ್ಳಕಂಗಳದ ಹೊದಪನ್ನು ಒದರಿ ಮೈಕೊಡವಿ ಕೆಲಕಿಲನೆ ಮೇಲೇಜುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಳಿರೋಗಾಳಿಯು ಕಿರಣ-ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಈ ತೋಟಿಗೂ ಶೋಂಡು-ಪಡೆಯೋ ನಿರುಂಬಳತೆಯ ಅನುಭೋಗ, ಮಂಜಿಗೆಂದು ಬಂದ ಸುಭೂಣಿನ ಮಾತಿನ ಧಾಳಿಯಿಂದ ನುಜ್ಜಾಗಿ ಹೋಯ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಸ್ವೇತ ನೋಡದೆ, ಹೊದ್ದಿದ್ದ ವಲ್ಲಿ ಒದರುತ್ತಾ ನೆರೆ ಬಂಡಾಗಾಗಲೀ, ನೀರು ಸೀದಿದಾಗಾಗಲಿ, ಹನ್ನೆರಡು

ಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಮಾನಮುದುರೆ ಒತ್ತಿರೊ ಹೊಳೆಯ ತಳಕ್ಕೆ ಇಲೀಯತೊಡಗಿದ. ಇಲೀಯೋ ಒಂದೋಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮಂಟಪದ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಉಗನಿಹಂಬಿನಂಗೆ !

ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹುಲ್ಲಸಲೆ, ತರಗೆಲೆ, ಮಣ್ಣ, ಕಡ್ಡಿ, ಚೌಕಾಬಾರದ ಮಣ್ಣಲೀಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅದು ಒಳ್ಳೆ ತರುಣ ವುನಸ್ಸಿನ ಅಂಗಣದಂಗಿತ್ತು. ಏರಡು-ಮೂರು-ನಾಲ್ಕನೆಯವು ಮರಳು, ಕಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ ಚೂರುಗಳ ಹಾಸರ. ಬದು-ಆರು-ಪಳು ಮತ್ತು ಎಂಟನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಮೇಲಿನ ಪಾಸಲೆಯಿಂದ ಜಾರಿದ ಕನಕಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಹೊಳೆನೀರು ತೇಲಿಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮಣ್ಣ-ಮಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ತೋಳಿದು ಹಾಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗುಡಿ ಮುಂದಲ ಹಜಾರದಂಗಿತ್ತು. ಒಂಬತ್ತನೆಯದು ಅರೆಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರದಂತಿತ್ತು. ಹತ್ತನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಪಾಚಿ ಕಟ್ಟಿ ತೋಳಿದ ಮಾನಲುಬಣ್ಣಾದ ಅಸಲು. ಹನ್ಮೊಂದು-ಹನ್ನೆರಡನೆಯವು ಪಾಚಿಯ ತಿಳಿ ನಿಂತು ಒಣಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎದ್ದ ಹುರುಪುರುಪು-ನೂರಾರು ಆಸೆ ಹೊತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರದಂಗೆ. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಪಾಚಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನೆರೆ ನೀರಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟ ಕನಕಡ್ಡಿ ಬಟ್ಟೆ ತುಂಡುಗಳು. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯದು ನೀರು ಹರಿದು ಒಣಿದ ಗುರುತು-ಕನ್ನೆಯ ಕೆನ್ನೆ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣೀರ ಧಾರೆಯಂಗೆ ! ಹದಿನ್ಯೆದು-ಹದಿನಾರನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಕನಕಡ್ಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಒಣಿದ ಗುರುತು ಮಾಯಿದ ಗರೆಯಂಗೆ ! ಹದಿನೇಳನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪಾಚಿಯ ಹಸಿರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನೆನೆಲದಂಗೆ ! ಹದಿನೆಂಟನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಸುಳಿದಾಡೋ ನೀರು-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಂಧುವಂಗೆ ! ಹತ್ತೋಂಬೃತನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿವ ನೀರು-ಸಲ್ಲನಲ್ಲಿಯ ಕಚುಗುಳಿಯಾಟದಂಗೆ ! ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಮೀನು ಬಂದು ಇಣಿಕಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ನೀರು-ದುಃಖದ ಧಾಗೆಗೆ ಇಣಿಕೊ ಮೂರಿನ ನೀರಿನಂಗೆ ! ಇಪ್ಪತ್ತೋಂದನೆಯಂಗದು ಬೋಗನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಮುಖ-ಮೈ ಕೈಗೆ ಎರಚಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ನೀರಾಜಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಆ ಕೊನೆಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಹೊಳೆನೀರು ಬಹು ತಣ್ಣಿಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂಗೆ. ಕವಿದ ಹೋಪಿನ, ಚಾಚಿದ ಕೊಂಚೆಯ, ಕಿರಿದಾದ ಹೊಳೆಯ ಈ ಕಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ವರ್ಷವೈಂಬ್ಬತ್ತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಿಗೆಯ!

ಅವನು ಈಗ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ, ಕತ್ತಿನ ಸಂದಿಗೆ ನೀರು ಎರಚಿಕೊಂಡ. ಆ ನೀರು ಅಥ ಹೊಳೆಗೂ ಇನ್ನಾರ್ಥ ಎದೆ ಮೇಲಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಚಮ್ಮಕ್ಕೂ ಇಳಿದು ಕಚ್ಚೆಯೋಳಿಗಿನಿಂದ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿಯಿತು. ತನು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟಿ.

ಬಾಗೆಮಂಡಲದಿಯ ಹುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮೈಲಿಗಳಾದರೂ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಕಾಲಮಾನದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರುಪೋರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿ ಹೋದುದ್ದಿಲ್ಲ ! ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಕಳಕೊಂಡ ದಿನವಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮೋಹದ್ವಾದ ಗಡ್ಡಬೀನೇಯೋಳಿಗೆ ನುಸುಳಿಂಗದ ಬೆಳ್ಳಿನೆರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ನೀರನ್ನು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಮುಗಿಲಕಡೆ ಕತ್ತತಿದ. ಅಳತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಅದು ಅದೆಷ್ಟೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ! ಹೊಳಿದಂಡೆಯ ಇಕ್ಕೆಲದ ಮರಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅಸೀಮ ಜಗತ್ತಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ತಾನೋಂದು ಕಣ ! ಕಳಿದ ಹತ್ತಾರು ವಷಣಗಳಿಂದ ಈ ನೋಟ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೋಡುವ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ಥರ !!

ಶಂಕರಯ್ಯ ಇದೆಂಥ ವಿಸ್ಯಯ ಅಂದುಕೊಂಡು ಈಗ ಬಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಗೆದ. ಕ್ಯಾಗೆ ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಬೋಗನೆ ಮಾಡಿ ಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ತುಂಬಿಕೊಂಡ ನೀರನ್ನು ಮರ್ನಿನ ಹೊಳೆಗೆ ಉಗಿದ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೀನುಗಳು ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂಗೆ ಸರ್ನಿನ ದುಂಡು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಇತ್ತ ಮೋಗಚಿಕೊಂಡೋ. ಬರಿ ಗುಳ್ಳಿ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿಕೊಂಡೋ. ಇವನು ಹಂಗೇ ನೋಡಿದ. ಬಂದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕೊಂಡದೆ ಅವು ಮತ್ತೆ ಹಿಮ್ಮರಳಿದ್ದೋ. ಎಷ್ಟೋಂದು ಮೀನು? ರಟ್ಟಿ ದಪ್ಪದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಾಳಿಕಂಭದ ಗಾತ್ರದವರಿಗೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿರುತ್ಸಾಹವೆಂಬುದಿಲ್ಲ !

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಮೀನು ಹಿಂಡು ಈ ಜಾಗಬಿಟ್ಟು ಕದಲದಿರುವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಹೊಳೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವಾಗ, ನೀರು ಇಳಿದು ನೆಲದ ಮರಳು, ಕಲ್ಲುಚೊರು, ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪು ಕಾಣುವಾಗ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಈ ಮೀನು ಕುರುತೇಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೇನು ನೀರಿನೋಂದಿಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದಾದ ಸಾಗರದ ಕನಸೇ ಇಲ್ಲವಾ?

ಶಂಕರಯ್ಯನ ಮುಲದೊಳಗೆ, ನೀರೋಳಗೆ ಮೂಡೊ ಗುಳ್ಳೆಯಂಗೆ ನಗೆ ಮೂಡಿತು. ಶಾರದೇಗೂ ಈ ಮೀನಿಗೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಂತರ ಅಂತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡ.

ಮೀನುಗಳು ಕೊಂಚ ದೂರ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದೂರ ಬಳ್ಳಕುತ್ತಾ, ಮರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಬಾಲ ಕುಣಿಸುತ್ತಾ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇ. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೊಪ್ಪಲಿನ ಗೆಂಡಿಕ್ಕಿಯ್ಯ, ಬೆಸ್ತರ ಈರನೊಂದಿಗೆ ಬಂದು, ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯೇ ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿ, ರಾವು ಬಡಿದ ಗೆಂಡಿಕ್ಕಿಯ್ಯ-ಈರರು ವಾರಗಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಬಂದು ಊಪೆ ಹಿಡಿದವರು ಈ ದೇವರ ಮೀನಿಗೆ ಆಸೆಪಟ್ಟಿದ್ದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತ ಮೇಲೆ ಹುಣಾರಾಗಿ ಓಡಾಡುವಂತಾದರು ಅನ್ನೊ ಕತೆ ಸೀಮೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನದಾ ಹಸೇರಾಗೇ ಇತ್ತು !

"ಹೂಂ ! ಏನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದೋನ ಹಾಗೆ ಮೀನು ನೋಡ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಿ..." ಶಂಕರಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ದಚ್ಚೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟನ್ನ ಕಂಪಳಕ್ಕಿ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಮಣ್ಣ ದಡದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ.

ಶಂಕರಯ್ಯನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶಾಮಣ್ಣ ಒಮ್ಮೆ ಕೆಮ್ಮಿ "ನಿನ್ನ ಮತ್ತಿ ಹೋದ್ದಾಳಂತೆ. ಅವಳ ಪಿಂಡನೂ ಹೋಯ್ಯಂತೆ. ಮುಂಡೇ-ಮಕ್ಕಳು ಬಂದು ಮಾತು ಬಂದು ಹೇಳಬಾರದಾ? ಹುಂ, ಆ ಸಂಸ್ಫಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಹೇಳಿ? ಅದೇನು ಮತಪ್ರೋ ಧರ್ಮಪ್ರೋ, ಹಾಳು ಸುಡುಗಾಡು... ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಅನುಭವಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕು ಗ್ರಹಿಸಾರ...."

ಶಾಮಣ್ಣ ಕೆಮ್ಮುಕೆಮ್ಮುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಮಾಡಿಗೆಂದು ತುಳಿಸಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಇದೇ ರಾಗ ಹಾಡಿದ್ದ. ಶಂಕರಯ್ಯ ಈಗ ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿಯೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮೀನುಗಳಾಟಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊರಜ್ಞೋ, ನಲಿಯೋ, ಹೊಳೆಯೋ. ನಲುಗ್ನೋ, ಮಟ್ಟಿಯೋ, ಚಿಮ್ಮೋ ಅವುಗಳಿಂದ ಅದೆಂಥಾ ಆಟ? ತನ್ನ ಐದಾರು ದಶಕಗಳ ಯಾತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದ. ಇವು ಈ ರೀತಿ ಆಡುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅಡೋ ಸಂತತಿಯನ್ನ ಯಥಾವತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಆಗ, ತನ್ನ ಕೈ ನಡೆಯುವಾಗ ಪುರಿ ತಂದು ಚೆಲ್ಲತ್ತಿದ್ದ.

ರುಕ್ಕಿಳೆ ಎಂಜಲು ಮಾಡದ ಅನ್ವಯ ಅಗಳು ತಂಡು ಸುರಿಯತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಇವುಗಳಾಟವ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅದೆಂಧ ಉತ್ಸಾಹ ಮೊಗ ಪಡೆಯತ್ತಿತ್ತು.

"ನೀನು ಅಡಿದ ಅಟನೇ ನೀನ್ ಮಗಳೂ ಅಡಿದಳು. ರಕ್ತ ನೋಡು ... ಉರು ಕೇರಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ ಎಲ್ಲನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪೊಂಡಿದ್ದೀ. ನೀನ್ ಗೇನು ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿನೇ? ಅದೇನೂ ಹೇಳಾರಲ್ಲ : ಎಲ್ಲನೂ ಬಿಟ್ಟೋನು ಉರಿಗೆ ದೊಡ್ಡೋನು ಅಂತ....." ತಾನು ಅಡಿ, ಅಡಿಸಿಕೊಂಡವರ ನರಾಟ ಕಂಡು ಆನಂದಿಸೋ ಶಾಮಣಿ ಕಡುವಾಗಿ ಹೇಳಿ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಅಲುಗಾಡದಿದ್ದವನ ಕಂಡು ಬರಿಮೈಮೇಲಿಂದ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲನ್ನು ಎಳೆಕೊಳುತ್ತಾ "ಮಾಡಿದೋರ ಹಾಪ ಆಡಿದೋರು ಉಂಡರು ಅಂತ ನನಗೇಕೆಬೇಕು? ಏನೋ ತಮ್ಮದು ನಮ್ಮದು ಅಂತ ಹೇಳೋದಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ನೋಡು-ಮೊದ್ದು ನನಗೆ ಹೊಡ್ಡೆಬೇಕು..." ಅನ್ನತ್ತ ದವದವನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮುನಿ ನಿಂತಂಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮುಖ ತೋಳಿಯೋ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸೋ, ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಉಗಿಯೋ ಯಾವ ಅಟವನ್ನೂ ಆಡದೆ ಈಗ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮೀನು ಆಳದ ನೀರಿನ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇ. ಪಡುಗಡೆಯಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆ ಅದೆಷ್ಟು ತಣ್ಣಿಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ! ವರ್ಷದ ಎರಡು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಗರೆಯು, ಮತ್ತೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುಕಾಡದೆ ಒಡಲು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದೇಳು ಮಾನ ಹಿಂಗೆ, ಕಡುಮೈನಿಯಾಗಿ, ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದ ನಡುವಿನ ಮೌನದ ಕಸುವನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನೋಬ್ಬಿಳೇ ಆಮೋಳಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ ಹರಿಯತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಸಿಡಿಲು, ಸದ್ದು, ಮೈನ, ಪ್ರತಾಪ, ಪ್ರವಾಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿಯೋ ಶಕ್ತಿ ಹಂಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಳು... !?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹೋಳಿ ಹರಿಯೋ ಗತಿಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ. ಈ ಕಾವೇರಿ ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಡೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಆ ಕೇರಳಾಮರದ ಬಳಿ, ಹಾವಿನಂಗೆ ಹೊರಳಿ, ಮುಂದೆ ಬಯಲಗಲ ಬಾಚಿ ಬಡಕಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಸಾಗರ ಸೇರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಗತಿ ಬದಲಿಸಿರುವಳೋ... !?

ಅವನಿಗೆ ಈಗ ಧಟ್ಟನೆ ಈ ಹೊಳೆ ಹುಟ್ಟಿ, ನಾಗರ ಸೇರೊ ಅಷ್ಟದ್ದದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೊತ್ತ ನೋಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹಿಂದೆ, ರುಕ್ಣಿಂಗೆ ಅದೆಷ್ಟನಲ್ಲ ಈ ಆನೆ ಹೇಳಿರ ಲಿಲ್ಲ ! ಅಗವಜು "ಯಾಕೆ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಆಟ ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಬತ್ತೇ ಇಲ್ಲವಾ....." ಅಂತ ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮರುಕ್ಕಣವೇ ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಂಡ. ಆಗ ಆ ಮುಖ್ಯತ್ವ ವರ್ಷ ಉರು-ಕೇರಿ, ಹೇಟಿ ಪಟ್ಟಣ, ಹೆಣ್ಣು-ಹೆಂಡ ಅಂತ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯೋ ಬದಲು ಈ ಕಾವೇರಿಯ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಕಣ್ಣ ಮುಜ್ಜಿ, ಬಿಟ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಘಲಾಂಗು ವ್ಯೋಮವಿಲ್ಲದೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾಮತ್ತು ತಿರುವು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊಳೆನೀರು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ; ಆದರೆ ಅದರ ದಂಡ ಮೇಲಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ದಟ್ಟ ನಾಲು !

ಶಂಕರಯ್ಯ, ಎದುರು ದಂಡೆಯಂಜಿಗೆ ಕಣ್ಣನಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ನಾಲು ಕುಂತಿತ್ತು. ಅವು ಕತ್ತು ನಿಗುರಿಸಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಕಣ್ಣ ಮುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕುಂತ ಭಂಗಿಯನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದ. ಅವು-ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ...

ಅವು-ಒಂದೊಂದೂ ಜಪಕ್ಕೆ ಕುಂತಂಗೆ...

ಅವು-ಒಂದೊಂದು ಈ ಹೊಳೆ, ಈ ದಂಡ, ಈ ಮರ, ಈ ಗಿಡ, ಈ ಗಾಳಿ, ಈ ನೀರು, ಈ ಮೀನು, ಈ ಮಣ್ಣ, ಈ ಮರಳು, ಈ ಬಂಡ, ಈ ಮೊದೆಗಳೊಳಗಿನ ಮೌನವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿರುವಂಗೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ನಿರುದ್ದೇಗದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಾಗೆಗಳೆರಡು ಕೊರಗರಿಯುತ್ತಾ ಅತ್ತ ಹಾರಿದವು. ಗುಂಪಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯೊಂದು ಬೆಟ್ಟಿ, ಉಳಿದವ್ಯಗಳಿಗೇನೋ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಮಾಡಿ, ಹೊಳೆ ಮೈಗೆ ಹಾಸಿದಂಗಿದ್ದ ಅತ್ತಿಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಂತಿತು. ಉಳಿದವು ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಆ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ, ನಾಲಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆ ಬಿಳಿಗೆರೆ ಎಳೆದಂಗೆ ಕುಂತವು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ನೀರಿಗಿಂತ ಒಂದು ಅಡಿ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಂಡ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕೂತ. ಶಾಮಣಿ ಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪನ ರಕ್ತ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಂಡ ಆರು ಮುಕ್ಕಳಾದ

ತಾವು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.. ಮನುಷ್ಯರಿರೋ ಕೇರಿಯವರು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ  
ನಡಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ..

ಶಂಕರಯ್ಯ ಸರಕ್ಕನೆ ಆ ಜೊಂಡೆಹುಲ್ಲಿನ ಮೊದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸದ್ಗಿನತ್ತ ನೋಡಿದ.  
ಆ ಮೊದೆಯೊಳಗಿದ್ದ ನೀರಾಗಿಗಳು ಕ್ರಿಂಬಿಗುಟ್ಟಿತ್ತು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಈಚೆ  
ಬಂದವು. ಹೊಳೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೀರಾಗೆಯ  
ಕಿತಾಪತಿಯೋ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದ ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿರೋ ಹಾವು ಕಂಡಪೋ..?  
ವನದು? - ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಏದಾರು ಇದ್ದ ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಿರುಗಿ  
ಹೊಳೆನಡುವಿನ ನೀರಿರೋ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಂದವು. ಕಷ್ಟಾಡಿಕೊಂಡಂಗೆ ಈಚೆ ಬಂದಿದ್ದವು.  
ಈಗ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡೋ. ಯಾವೂ ಗುಂಪು ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಅವ್ಯತೀ ತೀರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮನಗೆ ಬಂದರೆ ಅವ್ಯನ ವರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ  
ಎದು ಜನ ಮಕ್ಕಳೂ ತನ್ನನ್ನು ಅಣ್ಣ ಅಂತ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ... ಮುವ್ವತ್ತು  
ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ವಾಪನು ಬಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮನ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ....

ಶಂಕರಯ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತಗೊಂಡಿತು. ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ  
ಸಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಅವು ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತವಾಗಿದ್ದ್ವೋ. ಆ ಕೊಂಬೆ ಪಕ್ಕದ  
ನೀರಂಬಿನಲ್ಲಿ ಜೊಂಡೆ ಮೊದೆಯೂ, ಅದರ ಆಚೆ ಬದಿ ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆಗಳೂ,  
ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಹೊಳೆನೀರಿಗೆ ಹಾಸಿ ಇನ್ನೊಂದು  
ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಮುಗಿಲತ್ತ ಚಾಚಿದ್ದ ಅತ್ಯಿಮರದ ಬುಡವೂ, ಅದರ ಆಚೆವರಿ  
ಅದಕ್ಕಿಂತ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಾಕುಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ ನೇರಳೆಮರವೂ  
ಜೊತೆಗೆ ಬೆತ್ತುದ ಗಿಡದ, ಹುಲ್ಲುಸೊಪ್ಪಿನ ಸೊದೆಯೂ....

**ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸಿರಿಲ್ಲದ ಕಾಲವೇ ಇಲ್ಲವಾ?**

"ನೀನು ಮೊದಲನೆ ಹೆಂಡಿ ಮಗ, ಮನೆಯೋನು. ನಿನ್ನಿರೋ ಹಕ್ಕ ಯಾರೂ  
ಕಸಿಯಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸುಲ್ಲೇನೊ ಆಡಬುಟ್ಟೇ. ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಸಾರ  
ಸಾಗ್ನು. ಆ ಶಾಮಭೋಗ್ರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿರೋ ನಿನ್ನ ದಾಯಾದಿಗೊಳು ಕಾಯ್ದಿರೆವೆ  
ನಿನ್ನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡುಗಕ್ಕಿ..." ಅವ್ಯನ ಹಿತ್ಯೆಷಿ ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿ  
ಹೇಳಿದ್ದ. ದಿಟ್ಟ, ಅಷ್ಟ ಕವ್ಚಪಟ್ಟ ಮನಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ

ಒಪ್ಪದೆಂದು ಮಡವೆಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತರು. ಜಮೀನು ಭಾಗ ಕೊಡಲು ತಕರಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದ ರುಕ್ಷಿಣೀಯ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಪಾರ ಹಾಕಿದರು. ಮರ-ಬಳ್ಳಿಯಂಥ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಕಂಡು ವಯಸ್ಸಾದವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತವೆ ಅಂತ ಹಂಗಿಸುತ್ತಲೇ ಕಾದರು. ಮಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ....

ಶಂಕರಯ್ಯ ‘ಧೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಎಪ್ಪು ವರ್ಷಗಳಾದವು ಮತ್ತೆ ಏನೀ ಜಂಜಾಟ’ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಆ ಅತ್ಯಿಮರಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ಕೊಂಬೆಗಳು, ಏನೀ ಸೋಜಿಗ. ಬಂದು ಹೊಳೆ ನೀರಿಗೆ ಎದೆಯಾನಿಸಿದಂಗೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಗಿಲಕಡೆಗೆ ಚಾಚಿತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು? ಯಾವುದು ಕಮ್ಮಿ? ಬಾಗಿರುವುದು ನೇರೆ ಬಂದಾಗ ಮುರಿದಿಲ್ಲ; ನೆಟ್ಟಿಗಿರುವುದು ಗಾಳಿಗೆ ಕುಸಿದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಬಿಸೆಲು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವಾ...?’

ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲುಗೊ ತುದಿ ಚಿಗುರೆಲೆಯ ಹಂಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಣ್ಣಾಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂಥೆ ಬಿರುಬಿಸಿಲಿಗೂ ಇದರದು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ! ರುಕ್ಷಿಣೀಯಂಗೆ !!

ಕೊಣಮೂರಿನ ರುಕ್ಷಿಣಿ ತಾನು ಲಾರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂಡಿಕೊಂಡಳು. ಈ ಹೊಳೆ ನೀರಿನಂಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ಸೀಟ್ಪು, ಸಿಡುಪು, ಬೇಸರ, ಬೇಗುದಿ, ಒಟ್ಟಿತನ, ಅಲೆದಾಟ, ಕಾಮದಾಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಬೇಲಿ ಮೇಲಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂಗೆ ಶಿಲಿಕಿಲಿಗೊಂಡಳು...

ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಗೆ ಉಗಾದಿ ದಿನ ಏಳಾರಿನ ದೇವರು ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಶೀಗೋಳು, ಹೆಬನೂರು, ಕೊಪ್ಪಲು, ಪನುಪತಿ, ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ, ಹರದನಹಳ್ಳಿ, ಮಲುಗನಹಳ್ಳಿಗಳ ದೇವರ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೇಲಿಟ್ಟು ವಿಗ್ರಹ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು, ಮಡಿ ಮಾಡಿ, ಕುಣಿಸಿ, ಮೆರೆಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವತ್ತು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತು ಸದ್ಗುರಿ ಸದ್ಗು ಸಿಡಿಲಾಗಿ ಈ ಮೀನು, ಈ ಹಕ್ಕಿ, ಈ ದುಂಬಿ, ಈ ಗರಿ ಎಲೆಚಿಗುರು, ಈ ನೀರು, ಈ ಹಸೆಯ ಎಲ್ಲವೂ ಏನೂ ಅಲ್ಲಾಂತೆ ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನ್ನ ಬುಡದಲ್ಲೇ ಸರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರಿವೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣ ಹಾಯಿಸಿದ. ಬಹುಶ: ಕೇರಳಾಮರದ ಈಚೆ ಒಡೆದು ಸೇರುವ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವಾಗ

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕೈಯಿಂದ ನೀರು ಬಗೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ. ಅದೀಗ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಿತು. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕದಡಿದ ನೀರು ಅಲೆಯುಂರವಾಗಿ ಆಕಾರ ತಾಳಲಾರದೆ ಗುಳ್ಳೆ ಉರಿ, ಹಾಗೇ ಶ್ವಯಿಸುತ್ತು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಅವನು ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನೆಟ್ಟ. ಅವನ ಕ್ಕೆ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೀರ ಕಡಡತೋಡಗಿತು. ಅದರ ಜೊತೆ ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮರಗಳ ನೆರಳು ಈ ನೀರೋಳಗೆ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ಈಗ ನೀರಿನ ಅಲುಗಾಟವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೊರು ಮಾಡುತ್ತಾ ನೋಡಿದ. ಈ ನೆರಳು ನೀರಿನ ಸದ್ವಿಲ್ಲದ ಹರಿವಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಾನೂ ಆಡಿದಂಗೆ ಕಂಡರೂ ದಿಟವಾಗಿ ಆಡದೆ, ಇದ್ದ ಕಡೆಯೇ ಇದ್ದರ್ದ್ದು ಕಂಡ. ನೀರು-ನೆರಳಿನ ಈ ಗುಣವ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವನಂಗೆ ಚಕಿತಗೊಂಡ. ಹುರುಮಗೊಂಡ. ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ; ನೆರಳು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹರಿದಂಗೆ ನಟಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸತ್ಯ? ನೀರೋ....? ನೆರಳೋ...?

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದಂತನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಒಂಟಿತನ ಈ ನೀರಿಗಂಟಿಕೊಂಡ ನೆರಳಿನಂಗೆ ! ಆದರೆ ಈ ಹೊಳೆಹಾತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡ ಮೌನ ಈ ಎದೆಗೇಕೆ ದಕ್ಕತ್ತಿಲ್ಲ?

ಜವದಕಟ್ಟಿಯ ವಾಸ ಲಿಡಾರು ಘಟ್ಟಗಳಿಂದಾಗಿದ್ದೇ ಇದು ಒಡ್ಡಾಟ ಚಿಕ್ಕವಿನಿಂದ. ಆಗ ಕೇರಳಾಪುರದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತನ್ನ ಬದುಕು-ಭಾವನೆಗಳ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಏರಿಳಿತಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯಲ್ಲ !

ಪಳ್ಳಾರಿನ ಶಾನುಭೋಗ, ಪಟ್ಟೀಲರಿಗೆ ಸರಿದೊರೆಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಒಬ್ಬನೇ ಮನ ಅಂತ ತನಗೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಮೂಗುದಾರ ಕಿತ್ತ ಕರುವಾಗಿತ್ತು ಆ ವಯಸ್ಸು ! ಅದೇನು ಆಟ? ಮರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತಪಕದ ಅವೃತ್ತೋಗುಮೃಂಬಾಟ. ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೆಳಿತ. ಏನೆಲ್ಲ ಹುಂಟು ಆಗ? ಆ ಹುಂಟಿನ ನಿಶ್ಚಿತಿಗಳೇ ಶಾನುಭೋಗರ ಉರಿಯೋ ಕಣ್ಣು ಧುತನೆ ಎದುರಾದದ್ದು ! ಅದಕ್ಕೆ ಎದೆಯೊಡ್ಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜವದಕಟ್ಟಿಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಜಾತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಜೀವದ

ಭಯ ಎಲ್ಲವೂ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿ ಎದ್ದಾಗ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮುಲುಮುಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಮ್ಮಡಿಯತ್ತ ಕೈ ಹಾಕಿ ಸವರಿಕೊಂಡ. ಬಹು ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದ್ದಂಗೆ ಕಂಡ ಹಿಮ್ಮಡಿ, ಬೆರಜುಗಳನ್ನು ಮೀನುಗಳು ಬಂದು ಬಂದು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಕೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ್ವೆ.

ಅವನು ಮರದ ನೆರಳಂಗೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ. ಅಗ ದಿಟಪಾಗಿ ಆದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಉಂಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಪ್ಪನ ನಾವು ಬರಸಿಡಿಲೆನಂಗೆ ಎರಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಸೀಮೆ ಸೀಮೆ ಸುತ್ತಿ ಹಿಂಘರಳಿದಾಗ ಬದುಕು ಮಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅಗ ಉಳಿದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ನೆಲೆ ನಿಂತು ಉಳಿಯಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮನಮನ್ಯಸಿ ಹೊರಳಿ ಬರೋ ಮೀನುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅದೇ ಅಟ : ಅರೆನಾಟ ! ತಿಳಿನೀರಿನ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮೀನುಗಳು ಏನು ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ? ಯಾವ ಆಕಷಣೆ ಇವಕ್ಕೆ??

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡ. ಇವತ್ತು, ಇಲ್ಲಿತನಕ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಸಮಾಧಾನ ಜಾರಿತು ಅಂದುಕೊಂಡು. ಬಗ್ಗೆ ಬಗೆದು ಗಟಗಟನೆ ನೀರು ಕುಡಿದ.

ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಜಪದಕ್ಷಯ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಗದ್ದೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಶ್ರೀಕಂತಪ್ಪನ ಕೈ ಸೇರಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ರುಕ್ಕಿಣಿ ಹೋದಳು. ಉಳಿದಿದ್ದು ಮಗಳು. ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿ ಓದು ; ತನಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ. ಮಗಳು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆಂದು ಕೇರಳಾಮರಕ್ಕೂ ಹೋದಳು. ಭೇಡಿಸಿದವರ ಮುಂದೆ ಓಡಾಡಬೇಕೆಂಬ ಟುಲ ; ಯಾವುದೋ ನಿರ್ಧಾರ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮುಲು, ಕತ್ತಿನ ಸಂದಿಗೆಲ್ಲ ತಂಪನೆ ನೀರು ಸಿಂಪರಿಸಿಕೊಂಡ. ತಲೆ ನೆರೆತ ಮೇಲೆ ದಕ್ಕಿತು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಸಹನೆ ಸಂಯಮ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ಯು? ಈ ಕರುಳ ಸಂಬಂಧ ಅಷ್ಟು ನಿಗೂಢವಾ? ಅಷ್ಟು ಪ್ರುಖರವಾ?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಎದ್ದು ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಬಹು ಶಾಂತವಾಗಿ ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ದಂಡೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸಾಲಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಮರ ಗಿಡ ಮೇಳೆ ಮೊದೆಗಳು, ಅವುಗಳ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಸೆರಗು ನಾಲು. ಹೊಳೆಯೋಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾಂದು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಬಂಡೆ. ಅಷ್ಟೇ ವಿರಳವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊದೆ. ಮರಳುರಾಶಿ. ಸರಿಯೋ ನೀರು. ಈ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದರೂ ನಾಕು ಆ ಕಡೆಗೆ ಕೇಳಿಸೋ ಹೊಳೆಯ ಪಾತ್ರ ; ನಿರಾಳತೆ. ತಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಂಗೆ ಮುಗಿಲಿಗಾವರಿಸಿಕೊಂಡ ಮರಗಳ ಎಲೆಗರಿಗಳ ನಳನಳಿಸೋ ಸದ್ಗುಲ್ಲದ ನಗು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟೆಲೇರಮೊಡಗಿದ. ರುಕ್ಣಿ ಕಡ್ಡಿಗೆ ಕಣ್ಣಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಎದೆಗಾನಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗುದಿ ನೀಗಿಸಿ ಚೈತನ್ಯ ತುಂಬಿದ್ದಳು. ತನಗಿಂತ ಅಥ ಆಯನ್ನು ಹಿರಿಯನಾಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಅವು, ಹೆಂಡತಿ, ಪ್ರೇಯಸಿ, ಮಗಳಂಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ನಿಂತು ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಯಾಕೆ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸತ್ತಳು ಅದು ನಿಗೂಢವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆಯೆಂಬಂತೆ ಇದ್ದವಳು ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಗದ್ದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಹೀಗೆ ಆದಳು ಅಂದರೆ ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದೆವಳ್ಳು. ಅವಳು ಶಾಂತ ಆಗಂಡಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಬುಕ್ಕಿಗಳಿಟ್ಟು ಅರೆಸಿದವಳು...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಅಥ ಮೆಟ್ಟೆಲು ಮಧ್ಯ ನಿಂತು ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟ. ದಿಟ್ಟ, ಅವತ್ತು ಈ ಕಾವೇರಿ ನೇರೆ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ಹರಿದಿದ್ದಳು. ಕೇರಳಾಮರದ ಕೊಲ್ಲಿ ಮೂಲಕವೂ ಆಸುಪಾಸಿನ ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಹರಿದಿದ್ದಳು. ಈ ಮುನಿಮಂಟಪ ಸ್ವೇತ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡಿತ್ತು. ಮಂಟಪದಿಂದ ಹೊಳೆ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂಗೆ ಸಮುದ್ರ ನೇರಿಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಇತ್ತ ಮಂಟಪ, ತೋಪಿನ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಉರುಳಿದ ನೀರು ಇಲ್ಲೂ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿತ್ತು. ಒಂದು ಫಲಾರಂಗಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ ರುದ್ರಾವತಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದವಳು ಈ ಜಪದಕ್ಷಿಪ್ತ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ತನ್ನಾಳಗಿನ ಪೌನ ನಾದದ ಎಳೆಯನ್ನು ಮುರಿದಿರಲಿಲ್ಲ !!

ಶಂಕರಯ್ಯ ದಡವೇರಿ ಮಂಟಪದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ಎಡಗಡೆ ಅಗಚಿ ಹಾಕಿದಂಗೆ ಕಕ್ಷೆಮರ, ಕಣಗಲುಮರ, ಸೀಮೆಚುಜ್ಜಲ ಮರಗಳ ಆವಾರ. ಅವುಗಳ ತುಂಬ ಜೋತು ಬಿದ್ದ, ಹರಡಿಕೊಂಡ, ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ ಹಳದಿಬಣ್ಣ, ಹಾಲುಬಣ್ಣ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣಗಳ ಹುವ್ವಗಳು. ಈ ಮರಗಳ ಮಧ್ಯ ಶಿವನ ಗುಡಿ. ಗುಡಿ ಮುಂದೆ ಆಹಾರ ಕಳಿಕೊಂಡ ಬನ್ನೆ. ಈ ಶಿವ ಮತ್ತು ಏಳೂರು ದೇವರುಗಳ ಮೊಜೆಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂಥ ಈ ಹುಬ್ಬಿನ ಮರಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಹಾಸಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅದು ತನ್ನ ವಾಸದ ಗೂಡು. ಒಂದಂಕಣದ ಈ ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತ ಚಪ್ಪಡಿಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸು. ಒಳೆಮಧ್ಯ ಮಣಿನಗಾರೆ. ನಾಕು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರೋ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಭ. ಚಾವಣಿಗೆ ಹಾಸಿರೋ ಚಪ್ಪಡಿ. ಆದರ ಮೇಲೆ ಮಣಿ. ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒಣಗಿರೋ ಹುಲ್ಲು, ರಿಡಗಳು. ನಾಕು ಮೂಲೆಯ ಕಂಭಗಳಿಗೆ ತಾವಾಗೇ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರೋ ಉಗುನಿಹಂಬು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಉಡುಕೊಂಡಿರೋ ಹುಬ್ಬಿನ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಬಂದು ಮಂಟಪದ ಕಂಭಕ್ಕೊರಗಿ ಕೂತ. ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹುವ್ವು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದ ಕಿವಿ ಬಳಿ ಗಾಳಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮಣಿ ಅರಳಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಅದರ ಚೆಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಆಮೇಲೆ...?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಇವತ್ತು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ತಾನು ಎಳೆ ತಪ್ಪಿದೆ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಮನನ್ನು ಚಿಟ್ಟಿಯಾಗಿವಿಟ್ಟೀತು. ಬರಿ ಗೇಂಜಲು. ಮುನಿಯರೆ ಉಳಿಯೋದು ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲವಾ? ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲಗಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿ. ಅದು ಕಣ್ಣ ನೋಟಿಕ್ಕೆ ದಕ್ಕದ ದಟ್ಟ ಮರಗಳ ತೋಮು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿ ಮಾವು, ನೇರಳೆ, ಆಲ, ಬಸರಿಮರಗಳ ಗುಂಪುಗುಂಪು. ಇಷ್ಟಗಾತ್ರದ ಇಷ್ಟ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳ ತಾನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಸೀಮೆಯ ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಬಂದ ಮುನಿ ಹೊಳೆದಂಡೆಯ ಈ ಜಾಗ ಅರಿಸಿ, ಮಂಟಪಕಟ್ಟಿ, ಮರಗಳ ನೆಟ್ಟಿ ಜಪಕ್ಕೆ ಕೂತನಂತೆ. ನೂರೊಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬದುಕಿದ್ದ ಅವನು ತಾನಾಗೇ ಸಾವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಕ ಸಾಧಿಸಿದನಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಆ ಮುನಿ, ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ; ಒಂದೊಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಸುತ್ತಲಿನವರ ನಂಬಿಕೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಮರಗಳು ಇತಿಹಾಸದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಕೊಡಲಿ ಏಟಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿವೆ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಕಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಳಪಟಲದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತೋಪಿನ ದಟ್ಟೆ ಮೈನ. ಅದರೊಳಗೆ ತಕ್ಕೆಮಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಭೀತಿಗೆ ಆಕಾರ ಕೊಡಲು ನೋಡಿದ. ಆ ಆಕಾರ ಯಂತ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಭೀತಿ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಬಡುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಟ ಆಡಿತು? ಹುಲ್ಲೆಕರಿವಿನಂತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಹೊರಗಿನ ಕೇರಿಯ ಬೆಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ತನಗೆ ಈ ತೋಮ ಕೌತುಕ ಶುತ್ತಾಹಲಗಳ ಕಣಜವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟನ ಬೆಂಗಾವಲಿಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇರಳಾಮರದ ಸ್ವಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಣ್ಣಿನ ಆ ಸೀತಾಲಾಕ್ಷ್ಮಿ ಈ ಕೌತುಕಗಳಿಗೆ ಇನ್ವೋಂಡು ಆಸೆಯೂರಿದಳು. ಗೂತ್ತಿಲ್ಲದಂಗೆಯೇ ಕವರಿಕೊಂಡ ಎದೆಯೋಳಿಗೆ ಅದೆಂಥ ತಪಕದ ಕಿಡಿ ! ತೋಪಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸೆಳೆತಕ್ಕಿಂತ ಸೀತಾಲಾಕ್ಷ್ಮಿಯದೇ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಅಂತ ಗೋತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಯ ಧುತನೆ ಅಗಾಢ ತೋಪಿಗಿಂತ ನಾಕುಪಟ್ಟು ಆಕಾರಪಡೆದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದೆಂಥಾ ಭಯ : ಶಾನುಭೋಗರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ ಭಯ ! ಹೊಲಗೇರಿ ಬೆಟ್ಟನೊಂದಿಗೆ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿದ ಜಾತಿಭಯ ! ಇವುಗಳ ಅವಾಯ ಅರಿತ ಜೀವ ಭಯ !

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಕೂರಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸೀತಾಲಾಕ್ಷ್ಮಿ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲೆಂದು ನಾಂಘನೆ ಶಸುಂತಲೆ ಜೊತೆ ಹೊಗಿದ್ದವಳು ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಸುಂಟರಗಾಳಿಯಾಗಿ ನುಗ್ಗಿತು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಕೊಂಡವನು ತಾನೇ ಅನ್ವೋ ಭೀತಿಯ ಹುಬ್ಬೆ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅಗ ತಾನಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲೆದ ಜಾಗವೇನು? ಕಳೆದ ಕಾಲವೇನು? ಇದನ್ನೇಲ್ಲ ಮರೆಯಲು ಮೋರೆ ಹೊಕ್ಕೆ ಸುಖವೇನು? ಹಾಗೆ ಸುಖವೆಂದುಕೊಂಡು ಅಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ನಲುಗುತ್ತ ನರಳುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ ಎಷ್ಟು...?

"ಶಂಕ್ರಯ್ಯ ಬಂದ್ರು ಶಂಕ್ರಯ್ಯ ಬಂದ್ರು ಓಡ್ಲೊ ಓಡ್ಲೊ.... ಉದುರಿ ಬಿದ್ದಿರೊ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಆಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ಗುಂಪು ಬಿದ್ದಂಬೀಳ ಓಡತೊಡಗಿತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಕಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗರು ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೊ..

ಅವನು ಹುಡುಗರು ಜೀವಭಯದಿಂದ ಪರದಾಡಿದ್ದ ಮತ್ತೆ ಕೆದಕಿಕೊಂಡ. ಎದು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ತೋಪಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗೇ

ಜೀವಭಯದಿಂದ ಆಗ ಒಡಿದ್ದು...?

ಉಲುರುಕೇರಿಯವರು ತನ್ನನ್ನು ಈ ಜಪದಕಟ್ಟೆಯ ವಾರಿದ್ವ್ಯವನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನೇಮ ನಿಷ್ಪೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಹೀನರಾತಿಯ ನರಹುಳುವೆಂದು ಕರೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ಮನುಷ್ಯಮಲದವರಿಗೆ ಎದುರಾದರೆ ಸಾಕು ಅವರ ಕತೆ ಮುಗಿದಂಗೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಎದೆಯೋಳಗೆ ನುಲಿದಂತಾಯ್ತು. ತೋಪಿನ ಯಾವುದೋ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ಕೋಗಿಲೆಯು ಬಾರದ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವನ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಆಗೋಮ್ಮೆ ಈಗೋಮ್ಮೆ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಿಂತ. ಮತ್ತೆ ಅದರ ದನಿ ಹೊಮ್ಮೆಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಎದೆ ಕೊರೆಯೋ ಮೌನ. ಈ ತಾಣ ಸಂಪಾದಿಸಿರೋ ಮೌನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಭೀತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತಾಗಿದೆ ! ಅಂತಾದರೆ ಈ ಮರ ಗಿಡ ಹಣ್ಣಿ ಹಂಪಲಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು?

ಅವನು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರತೋಡಗಿದ. ಒಂದೊಂದು ಮರ ನಾಕಾಳು ತಬ್ಬಲಾರದಪ್ಪೆ ದಪ್ಪ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜೆದುರಿದಂಗೆ ಗಿಡಗಂಟೆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ ಮೇಳಿಗಳು. ರಹಸ್ಯರಹಾಸಿದ ಹುಲ್ಲನಲೆ. ತಾನು ನರನರಳಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಪಡಕೊಂಡ ಪ್ರಾಯ್ಯಿತ್ತದಂಗೆ-ತೋಪೋಳಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮೌನ ಹೆಮ್ಮೆಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನು ಪಕ್ಕದ ಮಾವಿನಮರದ ಬುಡ ಸವರುತ್ತ ನೋಡಿದ. ದಿಟ್ಟ-ಈ ಮೌನ ಒಡೆದು ಕೆಸರಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಭೀತಿಯ ಭಾಯಿ ! ಆಸ್ತಾದಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಂದದ ಭಾವ ! ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಇವಳ ಮರ್ಮ ಅದೆಂಥಾದ್ದು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ಎದುರಿನ ತರಗೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ಆ ಹುಡುಗರು ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನೆನಂತಾಯ್ತು. ಅವನು ತಾನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದ.

ಆದರೆ ದಿಟ್ಟ, ತನ್ನ ಮಗಳ ಕೆಡಿಸಿದ ಆ ಕೇರಿಯ ಮಾದ ತಾನೇ ಅವಳ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾಗಿ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಡಂಗೂರ ಸಾರಿದ. ಮಗಳೂ

ಅದೇ ಸರಿ ಅಂತ ಸಚೇದು ನೀತಳು. ಆ ಮಾದ, ಮಗಳು ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾತ್ರ ಆ ಶಾಸುಭೋಗರಂಗೆ ಕಟುಕನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಣ್ಣನ ಸಿಪ್ಪೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಎಣಿಸಿದ. ಈ ಮಾವಿನ, ನೇರಳೆಯ ಮರಗಳು ಹಿಂಜಮುಂಜಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೂ ಎರಡು ಮೂರು ಮಾಸ ಫಲ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವನು ತಿರುಳಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಣ್ಣನ ಮಣ್ಣ ಒರೆಸಿ, ಗೋರುತ್ತಾ ನೋಡಿದ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತ ಇನ್ನೊಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತವನ್ನು ಅಟ್ಟಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡೂ ಸುಮಾರು ನೆಂದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಓಡಾಡಿ ಓಡಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು, ಗೆಧ್ಡದ್ದು ಕಂಡ.

ಅವತ್ತು ಕೇರಳಾಮರ-ಶೀಗೋಳುಗಳ ಕಣಿವೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದ ಒಬ್ಬಳೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶಾರದೆಗೆ ಎದುರಾದನಂತೆ. ಶಾರದೆ ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ಗುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾದನೇ ಶತಮಾನಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಜನಾಂಗವೊಂದನ್ನು ಗೆದ್ದ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು, ಮಳೆಯಾಗಿ ಉಂಟು, ಕೇರಿ, ಸೀಮೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭೋಗರೆಯಿತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನೀತಿದ್ದ. ಅಪ್ಪೆನ ಕಳಕೊಂಡ ವಾದ ಓದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದೆ ಅತ್ತ ಅಪ್ಪೆನ ಕನುಬನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸೈಕಲ್ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದ. ಉರು, ಸಂಘ, ಕಳೇರಿ ಅಂತ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತುತ್ತಿದವನು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯವರಿಗೆ ಸತ್ತ ದನ ಎತ್ತಬಾರದು, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಟೆ ಬಾರಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿದ್ದ. ಉರಿನ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯವರ ಪರವಾಗಿ ತಾನೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾಡಿ, ಅದರಂತೆ ಆಡಿದ್ದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲಿನ ಅಳಿಲಿನಿಂದ ಕೈಜಾರಿದ ಹಣ್ಣ ನೇರವಾಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ನೀತುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅದನ್ನೇನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಆ ಅಳಿಲಿನ ಬಾಯಿಯಂಗೆ ಲಚವೆಚಗುಟ್ಟಿತ್ತು.

ಆ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾನು, ಅವರ ಹಟ್ಟಿಯಾಳು ಬೆಟ್ಟೆ ಇಷ್ಟು ನಿಜವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಉಳಿದದ್ದು ಆ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೇ ಕರಗಿಹೋಯ್ತು.

ಶಾನುಭೋಗರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ದಾಯಾದಿಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಹಟ್ಟೀಯಾಳು ಬೆಟ್ಟನನ್ನು ಕೊಡಗಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಬೇಲಿಗೆ ಬಲಿಕೊಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಆ ಓತಿಕ್ಕಾತಗಳು ಈಗ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಕತ್ತು ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೋ ಈ ತೋಪೋಳಿಗೆ ಸುಳಿದಾಡೋ ಗಾಳಿಯ ನಾಡಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ರಸೆಕತನದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಚಿಟ್ಟಿಟಿಡತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆಡೋ ಮೋಹಿನಿಯ ಭಸ್ಯಾಸುರ ನರುತನವೋ...

ಶಂಕರಯ್ಯ, ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಹನುಗೆ ಹೋರಿ ಜೂತೆಯಾದರೆ, ಶೋಳಿಗೆ ಹುಂಜ ವೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಾಯಿ-ನಾಯಿ ಒಂದಾದರೆ ತನೆಷ್ವಾಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ತಾನು ಅಳಿಯೋ ಉಳಿಯೋ, ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲ ಶಿಯೆಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಜೀವನಸೆಲೆಯೆಂದು ನಂಬಿ ನಡೆದವನು !

ಶಂಕರಯ್ಯ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂಗೆ ಸರಸರನೆ ನಡೆಯತೋಡಗಿದ. ದಿಟ್ಟ. ಆಗ ಹಲವಾರು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಗಿದ್ದ, ಕರೆಯು ಆಚೀಚೆ ಮಗ್ಗಲಿನ, ಈ ಶೀಗೋಳು ಮತ್ತು ಆ ಕೊಪ್ಪಲು, ವೋದಲಬಾರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಗುಂಪಾಗಿಬಿಟ್ಟೋ. ಕೂಗಳತೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಉಳಿದ ಉರುಗಳೂ ಒಂದಾಗಿಬಿಟ್ಟೋ. ಆಗ ತಾನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಎಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಳು ಇರಿಯುತ್ತಿದ್ದೋ. ಬಾಯಿಗಳು ಬೆಂಕಿ ಉಗಿಯುತ್ತಿದ್ದೋ. ಗಾಳಿ ಮುಖಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರು ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಂಡ ದ್ರುತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ, ಮಲಗಿದಲ್ಲಿ ಮಲಗಲಾಗದೆ, ಕೂತಲ್ಲಿ ಕೂರಲಾಗದೆ, ಓಡಾಡಲಾಗದೆ ಈ ಜಪದಕಟ್ಟೀಯೇ ತಂಗುಡಾಣವಾಯ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ, ತಿರುಗಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಂಟಪ, ದಂಡೆ, ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ಅಗಾಂತರದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಡಿಸತೋಡಗಿದ. ದಿಟ್ಟ, ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಾಳ ತೋರಿತು. ಆಗ, ಎರಡು ಹಂಗಲು, ಎರಡು ಇರಳು ಕಳೆದು ಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಳಿಯೋಳಿಗೆ ನೀಂತಾಗ ಹರಿಯೋ ಜುಳುಜುಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಗ ಕಂಡಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನ ತೋಪೋಳಿಗಿನ ಕತ್ತಲೆಯ ಪೊನದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮೆದಿ ಕಂಡಿತ್ತು.

ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಕೂತು ಕಂಡ ದಂಡಯಂಚಿನ ಮರಗಿಡಗೆ ಹಸಿರೊಳಗೆ ನಿರಾಳ ತೋರಿತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಹನಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಇಬ್ಬನಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಬಣ್ಣಿದ ರಂಗೋಲಿ ಆಗಿಸಿತ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಈಗ ನೇಲಗಡಲೆ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಾಗ ಮಣಿನ್ನು ಉಬ್ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹಾಗೆ, ನಗು ಬತ್ತಿ ಹೋದ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಹೊರ ಉಬ್ಬಿಸಿತು.

ಆ ಬೆಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ತಾನು ಹಾಕಿದ ಬೀಜ ಈಗ ಅವನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮರಬಾಗುತ್ತಿದೆ ! ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಕಿರಣ ಮತ್ತು ಈ ನೇಲದ ಇಬ್ಬನಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದಂಗೆ !!

ತಾನು ಒಬ್ಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮಾದನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುವಾಗ ತಾನೊಬ್ಬ ಹೊರಗುಳಿಯುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಬಾಗಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮೋಚಿ ಹಾಕೋದು ಅಷ್ಟು ಸಲೀಸಲ್ಲ. ಭಾರಿ ಹುನಾರಿನ ಜನ" ಅಂತ ಮಗಳ ತನ್ನತ್ತ ಸುಳಿಯಲೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ತನ್ನನ್ನು ತೋರೆದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಈಗ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. "ಎನ್ನೋ ಶಂಕರ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳಂತಲ್ಲೇ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಂತೆ. ಆ ಪಾಪದ ಹಿಂಡ ಹೋದ್ದೆ ಹೋಗಲಿ ಇವಳಾದ್ದು ಉಳಿಬೇಕಿತ್ತು.." ಹುವ್ವಿಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಸುಭಂಗ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟೊ ಮುಂಚೆಯೇ ಸುದ್ದಿಮುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಆಗ ಅವಳನ್ನು ಬದುಕಲು ಬಿಡದ ಈ ಕೇರಿ ಜನ ಈಗ ರಿಯಾಯಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ !! ಅದೂ ಅವಳ ಪಾಪದ ಹಿಂಡವೆ ಸಾಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ!!

ಶಂಕರಯ್ಯ ಜೂರುವಾರು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣೆನ ತಿರುಳನ್ನು ಗೋರಿ, ವಾಟೆಯ ಎಸೆಯುತ್ತಾ ಈಗ ದಂಡೆ ಸಾಲಿನತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊಳೆ ಮೆಟ್ಟೆಲು ಮೇಲೆ ಕೂತಾಗ ಬರಿ ಮರಗಳ ಗುಂಪು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಡೆಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಮೇಳೆ ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳು ! ದರ್ಬೆಹುಲ್ಲು, ಸುಂಟೆಹುಲ್ಲು, ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲು, ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು. ಅವರಿಕೆಗಿಡ, ಉಣಿಗಿಡ, ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆ, ಹೊಂಗೆ ಮರ, ಸಾಗುವಾನಿ ಮರ, ನೇರಳೆ ಮರ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಸಾಲು..

ಈ ಗಿಡದೊಳಗೆ, ಪೊದೆಯೊಳಗೆ, ಮುಂಡಿಗಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿರೋ, ಕೂತಿರೋ, ಆಡುತ್ತಿರೋ, ಬೇಟೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರೋ ಕವ್ವೆ, ನೊರಜ, ನೊಣ, ದುಂಬಿ, ಹಾಪು, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿಗಳು...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲದ ದಂಡ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಗಿಡಗಂಟೆ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದ್ದ. ಹಿಂದಿನಂಗೆ ಈಗ ಅಷ್ಟು ನಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಹ ಒಮ್ಮೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಹಾಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಳೆಯ ಮೆಟ್ಟೆಲೇರಿ ಬಂದರೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಥ ತಾನಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾನೂ ಆ ಶತಮಾನಗಳಾಚೆಯ ಮುನಿಯಂತಾಗಿದ್ದರೇ !!

ಈ ಮಂಟಪವೇ ತನ್ನ ವಾಸದ ನೆಲೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಉರು, ಕೇರಿ, ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ, ಮನೆ-ಮರ, ಬಂಧು-ಬಳಗ, ಮಗಳು, ಅನ್ನ, ನೀರು, ನಿದ್ರೆ ಯಾವುವೂ ಬಾಧಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗಡ ಇರುವುದು ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಗೋಚರವಾಯ್ತು.

"ಸಂಕ್ರಯನೋರೆ ಸಂಕ್ರಯನೋರೆ..." ಶಂಕರಯ್ಯ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಡವರಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ದಾಯಾದಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಗೆದ್ದು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಗದ್ದೆ-ಬಡುವಿನ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಖಯ್ಯತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಕಂಠಪ್ರಣ ಕಿರಿಮಗ ನಾಗ ಕಾಗುತ್ತಾ ಓಡಿ ಬಂದ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿದ್ದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಏನು ಎಂಬಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಅವನು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಹೇಳಿದ. "ಅದೇಯಾ ; ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ಸಾರದಮ್ಮ ಹೋಗ್ಗಬುಕ್ಕಿಂತೆ. ಆದ್ದೆ ಮನು ಬದುಕಿದೆಯಂತೆ, ಚೆಂದಾಗದಂತೆ, ನೋಡಿ-ಮಾಡೊಳ್ಳಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಜವರ ಬಂದವ್ಯ....

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ. "ಯಾರೋ ತಾಯಿ ಮನು ಇಬ್ಲು ಸತ್ತ ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿ ಬುಟ್ಟವೈ ಇಲ್ಲಿ, ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟಿ ಜನ ಅಂತಿನಿ ?" ಅಂತ ಜವರ ದಸಿಗೂಡಿಸಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹೆಜ್ಜೆವೂರತೋಡಗಿದ. ಆ ಹೂ ಅನ್ನದೆ ಹೊರಟಿ ಇವನ ರೀತಿ ನೀತಿ ಕಂಡು ನಾಗ ಈಗ ಜವರನಿಗೆ "ನಮ್ಮಪ್ಪ ಗದ್ದೆ ಕಿತ್ತೊಂಡುಬುಟ್ಟ ಅನ್ನೊ ಸಿಟ್ಟು

ಈವಯ್ಯನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಇಳಿದೇಯಿಲ್ಲ ಕನೊ ಜವ್ರೀರ ! ನಾವೇನು ಇದುನ್ನೇ ನಚೋಂಡಿದ್ದ್ವಾ ಅಧ್ವಾ ನಾವಾಗೇ ಬೇಕು ಅಂತ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕೊಂಡಿದ್ದ್ವಾ ಹೇಳು ? ಆ ಸಾನುಭೋಗ್ರ ಮಾತುಕೇಳಿ ಇವ್ವೆ ತಮ್ಮಂದಿರೇ ತಾನೆ ಭೂ ಬುಟ್ಟಿದ್ದ್ವ ಮತ್ತೆ...." ಅಂದು ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಆ ಶಂಕರಯ್ಯ ಅದೇ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ತಿರುಗಿ "ವಟೇ ಆಗ್ನಿ, ಮೂರ್ವ್ವಕ್ಕೆ ನಾವ್ಯಂಡ ಮನೆ ಇದು. ಒಂದೆಂಡು ಎಕ್ಕೆ ಜೀವನ್ನೇ ಬುಟ್ಟಿಕೊಡ್ಡಿ ಮಾಡ್ಡಿಳ್ಳಿ ಅಂತ ಏಟು ಹೇಳಿದ್ದು ಈವಯ್ಯ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಬ್ಯಾಡ ಅಂದುಬುಟ್ಟು. ಮನಸ್ಸು ಅದೇಟು ಕಲ್ಲು ಮಾಡ್ಡಂಡುಬುಟ್ಟಿವೇ ನೋಡು. ಈಗ ಮಗಳು ಸತ್ತು ಅಂದೂ ಆ ಹೂ ಅನದೆ ಹೆಂಗೆ ಹೋಯ್ತು ಅವ್ಯೇ..." ಅಂತ ನಾಗ ಹಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿದ. ಕೊಣ್ಣಾನೂರಿನಿಂದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೇರಳಾಮರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಈ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಉಂಟಿಗೆ ಹೋಗನೆ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ ಜವರ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡವನಂಗೆ "ತಾನೂ ಆಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಅಡಿ, ಅನುಭೋಸಿ, ಈಗ ನೋಡಿ ಹೆಂಗೆ ಈ ತೋಪ್ಪನಂಗೆ ಬಿಗಿ ಆಗಿಬುಟ್ಟಿವೇ ಮತ್ತೆ!" ಅಂತ ನಾಗನ ಹುಲ್ಲಿನಪಿಂಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅವನ ನೆತ್ತಿ ಮೇಲಿರಿಸಿ ತಾನು ಉರು ದಾರಿ ಹಿಡಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ದಂಡೆ ಹಾಸಿ ತೋಪಿನೋಳಿಗೆ ಬಂದ. ಗಾವ್ಯದದಗಲದ ತೋಪು. ಮೂರ್ವ್ವ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅನಿಸಿತು. ಹಂಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದ. ಹೋತ್ತು ಕೆಳಸರಿದು ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳು ಮತ್ತೆಷ್ಟೋ ಮರಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ತಾಗಿ, ಆ ಮರಗಳ ನೆರಳು ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಮರಗಿಂತಾಗಿ ತಾಗಿ ಒಡಕ್ಕಂಡು ಹೆಚ್ಚೆಡುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೋ. ಆ ನೆರಳೋಳಿಗೆ ಮೇಳಿ ಗಿಡ ಮೊದೆ ಗುತ್ತಿ ಹುತ್ತ ಹಸಿರು ತರಗು ಅಡಗಿಕೊಂಡಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದೀಘ್ರ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಗಾಳಿ ಕಡು ತಂಪಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಹು ಮೇಲ್ಲನೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲೆಗಳು ಅಟ ಮರೆತಂಗೆ ಮೌನ ವಹಿಸಿದ್ದೋ. ಇಡೀ ಅಗಾಂತರ ಮಗುವಿನ ಮನೋಮಂಡಲವಾಗಿತ್ತು. ರುಷಿ ಮುನಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಗತಿ ಪಡೆದಿತ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ತೋಪಿನ ಅರ್ಥ ಭಾಗ ಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮೂರ್ವ್ವ ಆಗೆಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹಿಮ್ಮರ್ಜಿಂದ. ಅದುವರೆಗೆ ಮುಗ್ಧಳಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಮಗಳು ಮಾದನ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಹೆಂಗೆ ಸೆಟೆದು ನಿಂತಳು ! ತನಗೆ ಆಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಆತಂಕ

ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಅವಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ತೀಮಾರನಗಳು ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಯ ಒಡಲೊಳಗಿರೋ ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಿತ ತೀಮಾರನಗಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದವಲ್ಲ... !?

ಶಂಕರಯ್ಯ ತಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಂಟಪ ಸೇರಿದ. ಅಗಲೇ ಹೊತ್ತಿಳಿದು ಹೊರಬಿಟ್ಟ ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಸೆರಗು ಹಾಸುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುದೆ ವಿಶಾಲ ತೋಪು ಗಾಥಾಲಿಂಗನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಹುಟ್ಟಿನ ಮರಗಳು ಮೌನಗೂಡಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದೋ. ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿಗಳ ಹಿಂಡು ಮಧ್ಯಮಾವತಿರಾಗದ ಚರಣ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದೋ. ಇವನು ಹಾಲು ಕುದಿದು ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟೊ ಕನೆಯಂಗೆ ಕಂಭಕ್ಕೊರಗಿ ಕೂತು ಆಗರವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಕಂಡು ಮುಚ್ಚಿದ...



## ಸತ್ಯವತಿ

ದಬ್ರೋ ದಬ್ರೋ ದಬುದಬು.....

ಅಗಾಧ ನಿಶ್ಚಯಾ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕ್ರೈಸ್ಟ ತುಂಬಿದ ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಅಲಮೇಲು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಳು. ಪಕ್ಕದ ಗಂಡನತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ತಿದಿ ಒತ್ತಿದಂಗೆ ಆ ದೇಹ ಏರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಳೆದು ಹೊರಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಳಿಯಡರಿದ ಉಸಿರು ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು.

ಯಾರೋ ಪರಿಚಿತರೇ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವಂಥ ರಭನ. ಗಂಡ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನೊರಕೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಉಣಿಪವರು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯು ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಸುಳಿಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಾರೇ. ಆದರಿದು ಇವನ ಪಾಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಣಿ ಸುಳ್ಳ.

ಅಲಮೇಲುಗೆ ಅಸಹನೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವನ ರಗ್ನ ಕಿತ್ತನೆದು "ಅದ್ಯಾರೋ ಬಾಗ್ನ ಬಡಿತಾ ಅವರೆ ಎದ್ದು ನೋಡ್ರೋ" ಎಂದು ದೇಹವ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದಳು.

ಎರ್ಕಿನಾಲ್ಕಿ ಅತ್ಯಿತ್ತ ಹೊರಜಾಡಿದ. ನಿದ್ದೆ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿ ನೊರನೊರ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಕೊರಗರಿಯುತ್ತ ಜೊಲ್ಲು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಬಿಟ್ಟ. ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು

ಬಡಿದ ಸದ್ಯಾಯಿತು. ಅದಂತು ತನ್ನ ತಲೆಗೇ ಬಡಿದ ರೀತಿ.

"ಯಾರಾ ಬಡ್ಟಿವು" ಗಗ್ಗರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಚಿದೆ.

"ನಾನು ಸತ್ಯವತಿ ಕನೊ"

ಹೆಣ್ಣು ಧ್ವನಿ ! ರಗ್ಗು ಅತ್ತ ಒಗೆದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖದತ್ತ ಕೌತುಕದಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ಅಲಮೇಲು 'ಸತ್ಯವತೀ' – ಉದ್ದರಿಸಿದಷ್ಟು.

ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಬೆಂಕಿ, ಉಸಿರಾಟಿವನ್ನು ಸಹ ಒಡಲಿಗದುಮಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದ ಈ ಕಗ್ಗತಲೆಯ ಕೇರಿಗೆ ಈ ನಟ್ಟಿ ನಡುರಾತ್ಮಿಯಲ್ಲಿ !!

ಎರಿಸಾಮಿ "ಈ ಸಮೊತ್ಸಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವತಿಯೆ ನೀನು? ಯಾಕೆ ಬಂದೆ" – ಗುಡುಗಿದೆ.

"ಈ ಹೊತ್ತುಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಹಗೆಲೊತ್ತುಲ್ಲಿ ಬರಾಕೆ ಬುಡ್ಡಿರೇನೇಲೋ ನೀವು?"

ಎರಿಸಾಮಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಡೆಬಡಿಸಿದೆ. ಕುಡಿದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಯಾರನ್ನಾದರು.. ಗಡ್ಡ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿನಚರಿ ಮಟ್ಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊಗಟಿ ಹಾಕಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮುಚುಕ್ಕೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಯ್ತು. ಕುಡಿದ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ತಾ ಅನುಮಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬಹು ಸ್ಥಂಭಗೊಂಡು ನಿರಾಳವೆನಿಸಿತು.

ಆದರೆ ಅಲಮೇಲುಗೆ ನಿರಾಳವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಬೀರಿದ ಗುಮಾನಿ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬೆಂಕಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಧಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಂತನಿಸಿತು.

ಅಪ್ಪೋತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ "ಹೆಂಡ್ರಿ ಕಾಪ್ರೋಕ್ಸ್ ಅದೇನು ಕೊಸರಾಡಿ, ಏಳೋ, ತಿನ್ನಾಕೆ ಏನಾದ್ದು ಕೊಡೊ ಮಾರಾಯಾ.." ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂತು.

ಎರಿಸಾಮಿ ಮೈ ರೋಮ ಥಕಥಕನೆ ಕುಣಿದವು. "ಎದೋಬಂದ್ರೆ ಎದ್ದೂದೀತೀನಿ ನೋಡು ಹಲ್ಲಾಟ್ ಮುಂಡೆ, ನನ್ನನೇಟ್ ರಾವು ತೆಗೆದ್ದುಬೆಂಬೆಂದೆ" – ಸಿಡಿಸಿಡಿದೆ.

ಅಲಮೇಲು ಗಂಡನ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವಳಂತೆ "ತಿನಾಳಿಕೆಲ್ಲೆ ನಾವೇ ಮುನೋಗುಡ್ಡ ಬಿದ್ದಿವಿ. ನಿಂಗೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದ್ರೋಡ್ಡೆ ಆ ಭಾಗ್ಯವಾ ನನ್ನ ಸವತೀ... ಹಾಪದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳಾಕ್ಕೆ ಬಂದವಳೆ ಈ ಹೊತ್ತಳ್ಲಿ"- ರಾಗ ಹಾಡಿದಳು.

"ಯಾಕೆ ಅನ್ಯಾಯಕಾರದ ಮಾತಾಡಿ? ಸವತಿ ಮಾಡ್ರೋಂಡು ನನಗೆ ಪಾಪ ಹಂಚೊಳ್ಳೋಕ್ಕಾಡಿತೇನೆ ಮಗಳೇ !? ಅದುನ್ನ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿಯೇ ಹಂಚೊಬೇಕು, ಹಂಚೊಳ್ಳಂಡು ಉಣಿ"

ಸತ್ಯವತಿ ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮಲಗಿದಂತಿದ್ದ ಆ ಕೇರಿ ಮಧ್ಯ ಸದ್ಗು ಮಾಡುತ್ತಾ ದಂಡ ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು. ಅವಳು ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದ ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಉಸಿರಾಟವೇ ಕೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಯೋಡೆಯ ಆಗ, ಈನ್ನ ಹೊಟೆಲ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಕಳ್ಳು ಕರಗಿಸುವ ಚಳಿ. ತನ್ನ ಸೇವೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಕಳೆದ ಕಾಲದ ಮಾನಲು ಗರೆಯು ಚಿಟ್ಟಿಗುಮುಳ್ಳಾಗಿ ಕೆದಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಹಾಳು ನಿದ್ದೆಯನ್ನ ಹತ್ತಿಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ....

ಸತ್ಯವತಿ ಹಾವು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಂತಿದ್ದ ಬೀದಿಯ ಮುಂದಿನ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು. ಆ ಗುಡಿಸಲು ಸ್ಥಾನ ಹೊನ ಉಪ್ಪತ್ತಿತ್ತು. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪಟ್ಟಣದ ಸುಖ ಅರೆಸಿ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವರನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಬಂದ ಈ ಮನೆಯೋಡೆಯ ಮಲ್ಲೇಶ ಈಗ ಅವ್ವನು ನಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕನಸು ತುಳುಕಿಸಿದ್ದ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಆಮೇಲೆ ಒಣ ಗೊಬ್ಬಳಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಹೊದೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು....

ಕೇರಿಯ ನಾಕು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಚಳಿ ಎದೆ ನಡುಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನಾಲ್ಕುನೇ ಮನೆಯೋಡೆಯ ವೇಲು, ಚಂಪಲಾಲ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲೇಟೆಟ್ ಬಂಗಲೆಗೆಂದು ಸುರಿದ ಮರದ ತುಂಡುಗಳ ಮಧ್ಯ ಚಳಿಯ ತಬ್ಬಿಹೊಂಡು ಅರಸನ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿದ್ದ....

ಸತ್ಯವತಿಯ ನಡುಗೆಯ ರಭನಕ್ಕೆ ಬರಿ ನಿರುತ್ತರದ ನೇರಕೆ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮಗ್ಗಲುಮುಳ್ಳಾಗಿ ಹಾಡಿದವು. ಅವಳಿಗೇರಿದ ಸಿಟ್ಟು ಆ ಕತ್ತಲೆಯ ನಡುಗಿಸಿತು.

ಚಳಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿತು. ಆಜನ್ನು ಅಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಂಟನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕೆ, ಕೆದರಿದ ತಲೆಗೂಡಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ, ಆ ಬಾಗಿಲು ಗುದ್ದಿ ತಳ್ಳಿದಳು. ಗಂಡನೇ ಬಂದನೆಂದು ಬಗೆದ ಮನೆಯೊಡತಿ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿದ್ದ ಸರವಣನನ್ನು ಅತ್ತ ತಳ್ಳಿ, ದಬಕ್ಕನೆ ಎದ್ದಳು. ಕತ್ತಲೆ ದೇವಿಗೆ ಶರಣ ವಾಡಿ ನತ್ಯವತಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ವಾತಾಡದೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂಗೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

ನತ್ಯವತಿಯ ಜೋತೆ ಭಂಟನ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ಕೇರಿಯೊಳಗಿನ ಜಾತಿ ಬಂಧುಗಳು ಇರುಳು ಸೆರಗಿನ ಕಿಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮೂತಿ ಎತ್ತಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಡೀ ಇಳಿಯ ಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತೆ ನತ್ಯವತಿಯ ಬೆನ್ನರಾಗಿ ಭಂಟ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ನತ್ಯವತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಗಂಟು ಬಿದ್ದನೋ ಅದು ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಅನುಬಂಧವೋ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಇಬ್ಬರ ಅಪರಾಹದ ನಯಿ ಕಂಡು ಆಗೋವ್ಯೆ ಕಾಗೋವ್ಯೆ ಅವಳ ಬಂಧುಗಳೂ ಅಥವಾ ಭಂಟನ ಬಂಧುಗಳೂ ಬಾಯಿ ತರೆದು ಬೋರು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ದಿಟ್.

ನತ್ಯವತಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ದಡದಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೀದಿ ಮೂಲೆಯ ಆಚೆ ಗುಡಿನಲೊಳಗಿಂದ ಕಿರಿದಾದ ಬೆಳಕು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅತ್ತ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ಈ ಗುಡಿಸಿಲ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಳು. ಒಳಗಿನಿಂದ, ಒಯ್ದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಪದ್ಯ ಬಾಯಿವಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಥಟ್ಕನೆ ರಾಗ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಳು. ಹುಡುಗ ಗಾಭರಿಯಿಂದ "ಯಾರದು" ಅಂದ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ.

**"ನತ್ಯವತಿ !"**

ಸಿನಿಮಾ ಮೋಸ್ಕುರುಗಳನ್ನು ಬೀದಿ ಬೀದಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿ ತಡವಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಪದ್ಯ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುಡಿನಲನ್ನು ರಾಗದ ರಣರಂಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರ ಏಕೊದಂ ಏನು ಹೇಳಲು ತಿಳಿಯದೆ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು "ಆ, ಯಾವ? ಯಾವ ನತ್ಯವತಿ?" ಅಂದ.

**"ಯಾವ ನತ್ಯವತಿ ಅಂದ್ರೆ? ನಾನು ನತ್ಯವತಿ ಕನೊ ಹುಡ್ಡಾ"**

ನಾಳೆ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರ

ತಲೆ ಕೊಡುವಿಕೊಂಡ. ಅವಳು ಮೌನ ಮುರಿಯುತ್ತ "ಭಾಗ್ನಿ ತೆಗಿಯುವ್ವಾ" ಅಂದಳು.

ಸುಕುಮಾರ ಹೀಗೆ ಪದ್ಯ ಒಟ್ಟಿನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಚುರುಕು. "ನಮೋವ್ವ ಮಲಗ್ಗಾವಳೆ. ಏನಾಗಬೇಕಿತ್ತು?" ಅಂದ.

"ಮುಲ್ಲೊ ಹೊತ್ತಳ್ಲಿ ಮಣ್ಣತ್ತಿ ಮಲಗ್ಗಾವಳೆ ಬುಡು. ನಂಗಿನ್ನೇನು ಬ್ಯಾಡ, ತಿನಾ೦ಕೆ ಏನಾದ್ದು ಇದ್ದೆ ಕೊಡು"

ಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಿದ ಅವ್ವ ಅಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿ "ಯಾರಂತೆ" ಅಂದಳು. ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಈಗ ಧೈರ್ಯಬಂತು. "ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿನಾ೦ಕೆ ಏನಾದ್ದು ಬೇಕಂತೆ" ಅಂದ.

ಅಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿ ಅನಹನೆಯಿಂದ "ಯಾರಿವಳು ಈಟೊತ್ತಳ್ಲಿ ತಿನಾ೦ಕೆ ಕೇಳೊಂಡು ಬಂದಿರೋಳು? ತಲೆಗಿಲೆ ನೆಟ್ಟಿತೋ ಇಲ್ಲೋ?" ಗೊಣಗರಿದಳು.

"ಭಾಗ್ನಿ ತೆಗಿ ನನ್ನಂದ. ನಾನೇನು ಕಳ್ಳಿಯಲ್ಲ. ಏನಾದ್ದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ಕೊಡವ್ವು"

ಸುಕುಮಾರ ಈ ರಾತ್ರಿ ಮೋಸ್ಕರು ಅಂಟಿನುವಾಗ ಗೋಡೆ ಕಿಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ನರಳಿಸಿ ಬಂದದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಅವಳೇ ಬಂದಿರಬೋದಾ? ಅವನು ಅಂಜುತ್ತ ಅವುನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ತನ್ನವ್ವಕ್ಕೆ ತಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಇವತ್ತು ತಾನು ತಿನ್ನದೆ ಉಳಿದಿರುವ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನಾದರು ಕೊಡೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದ.

ಬಾಗಿಲೆತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಮಾಗಿದ ಆಕೃತಿ ಮೇಲೆ ಇವನ ಕೈದೀಪ ಬೆಳಕು ಉಂಟಿತು. ಆಗಲ ಮುವು. ಕೆಂಪಡರುವ ಕಣ್ಣಿ. ಕೆದರಿದ ಕೂದಲು. ತನ್ನ ಅವುನನ್ನು ಮೀರಿದ ಗಾತ್ರ. ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಗಂಟು. ತೇವೆಹಾಕಿ ಉಟ್ಟಿ ಸೀರೆ. ತನ್ನನ್ನೇ ಹೀರಿಬಿಡುವಂಥ ನೋಟು.

ಸುಕುಮಾರ ಬೆಚ್ಚಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಎದೆ ನಡುಗಿತು.

ಅವಳು "ಯಾಕೋಮೊಗಾ ಅಂಚೇ" ಅಂದಳು. ಅವ್ವರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನ ಸಾಹಸವ ಉಹಿಸಿದಂತಿದ್ದ ಅವ್ವ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು "ನಿಂಗೇನು ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತು ಇಲ್ಲಾ? ಹೊಗಾಚೆ" ಎಂದು ರೇಗಿದಳು.

"ಮನುಷರ್ಯಾಗೆ ಮನುಷ್ಟಿ ಆಗ್ಡೆ ಇರೋ ಹೊತ್ತು ಇದು? ಇದ್ದೆ ಕೊಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನ ಮಗಳೇ ಹೋಯಿಸಿ ಮುಂದ್ದೆ"

ಅಮೃತುಪ್ಪಿಯ ಸಿಡುಕು ಹಾಗೇ ಜರ್ನನೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮಾತು ಬಾರದವಳಂತೆ ನೀತುಬಿಟ್ಟಿಳು. ಸುಕುಮಾರ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆಯಾಸನ್ಸೊಂಡಿದ್ದ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಮು ಮೂಡಿತು. "ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಕನವ್ವ... ನಾ ಹೆಂಗಿದ್ದು ಹೊರ್ಗೆ ತಿಂದು ಬಂದಿವ್ವಲ್ಲ, ಆ ಇರೋ ರೋಟ್ಟಿನ ತಂಡ್ಲ ಕೊಡ್ಲಾ" ಅಂದ. ಅವ್ವ ಒಮ್ಮೆ ಮಗನತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಓದುವ ಈ ಮಗನ ವೂತಿಗೆ ಬೇಡ ಅನ್ನಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಲೆ ಆಡಿಸಿದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಬಟ್ಟಿಗಂಟ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಕುಮಾರ ಹೊಟ್ಟಿ ರೋಟ್ಟಿಯ ಹಿಡಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. "ನೀನು ಓದ್ದಾ ಇದ್ದು? ಈ ಕೇರಿಲಿ ಓದೋರು ಇದ್ದಾರಾ ನನ್ನಪ್ಪ" ಅಂದಳು. ಸುಕುಮಾರನ ಮೋರೆ ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಾಯ್ತು. ಹೊಳೆದಪ್ಪಲೆ ತುಂಬ ನೀರು ತಂದುಕೊಟ್ಟು "ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮೇಡಂ ಧರನೇ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂದಕೊಂಡು ನಗು ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದ.

ಸತ್ಯವತಿ ಅರ್ಥರೋಟ್ಟಿ ತಾನು ತಿಂದು ಉಲ್ಲಿದರ್ಥ ಭಂಟನಿಗೆ ಹಾಕಿ ಗಟಿಗಟಿ ನೀರು ಕುಡಿದು, ಸುಕುಮಾರನ ಕಡೆ ಹನ್ತ ಚಾಚಿ ಲೋಟಗೆ ತೆಗೆದು ಅಮೃತುಪ್ಪಿಗೆ "ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಮುತ್ತಂಥ ಮಗ .. ಚೆಂದಾಗಿ ಬಾಳ್ತಾನೇಳು" ಎನ್ನುತ್ತ ಬಟ್ಟಿಗಂಟಿಗೆ ತಲೆಯೋಡಿದಳು.

ಅಮೃತುಪ್ಪಿಗೆ ದೇವರೇ ಬಂದು ವರ ಕೊಟ್ಟಿ ಉಲ್ಲಾಸವಾಯ್ತು. ಅವಳು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬಂತೆ ಮನಸಾರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ "ಹು, ಮಲಿಕ್ಕೋ ಪಾಪ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳ ನಡೆದಳು. ಸುಕುಮಾರ ಶತಪ್ಯತ್ವಪಟ್ಟರೂ ಹಾಳು ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ನೀಲಾದ ಆ "ಹೋಲ್ಲೋ ಪಾನ್ನೋ ಟು ಯುವರ್ ಡ್ರೀಮ್ಸ್" ಪದ್ಯವನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತ ಹೊತಾರೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಚಾಪೆಗೆ ಮೃಯೋಡಿದ.

ಅಂಬರದಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಅಮೃತಪಟ್ಟಿಯ ಮನಸ್ಸು ಮಗನ ಉದ್ದಾರದ ಕನಸು ಹೊತ್ತು ತೇಲುತ್ತಿತ್ತು. ಮಗ ನೆಲಮುಗಿಲುಗಳೆತ್ತರಕ್ಕ ಏರುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಗರ ಸಾಗರ ಹಿಡಿದಿಡಲಾರದ ದಿಕ್ಕುಗಳಾಚೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವು ಆಡುತ್ತ ಏರುತ್ತ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಇತ್ತ ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಗಢ್ಳಲ ಕಿವಿಗೆ ಬಡಿದು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು.

"ಎಂದು ಬಾಗ್ನಿ ತೆಗಿ. ಕೂಗೋ ಕೋಳಿಯಾಗಿ, ಹಾಡೋ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಹೆಂಗ್ನು ಹಿಂಗೆ ಮಲಿಕೊಂಡೆ ಹೆಂಗೆ ?"

ಅಮೃತಪಟ್ಟಿ ಗಬರಾಡಿಕೊಂಡು ಎದ್ದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಕೂಗಿದ್ದ ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಗಂಟೆಯಂತೆ ತಿರುತ್ತಿರುಗಿ ಗುನುಗುಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ನಾಚಿ ನೀರಾದಳು. ನೆಲಕೆ ಸಂದಿಯಿಂದ ತೂರಿಬಂದಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಪು ಪಡನಾಲೆಯೊಳಗೆ ಆಟಪಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಆಗಲೇ ತನ್ನ ಭಯಟನೊಂದಿಗೆ ರಾಮುಲು ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಮೃತಪಟ್ಟಿ ಹಂಗೇ ನೆರಕೆ ಒರಿಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಸತ್ಯವತಿ ಹುಟ್ಟಿಯಾ ?

"ನಿನ್ನ ಗಂಡ್ಲಾ ಇವುನು ? ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಮಾರುದ್ದ ಬಂದಿದ್ಲೇ ಬಿದ್ದವನಲ್ಲ ಏನು ಕೈಕಾಲು ಸೇದ್ಲೋಂಡವಾ ?"

ಮನೆ ಮುಂದಾರ ಮುನುರೆಬಾತ್ತೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಚಂಚಲಕ್ಕೆ ಅಬಾಕ್ಕಾದಳು. ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. "ಲೇ ಮಗಳೇ ಗಂಡಿನ ಬಾಳಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಕೇಂದ್ರವಂತೆ ! ಮಲಗಿರೊ ಮೈಗಳ್ಳ ಗಂಡುನ್ನೆ ಏಟುದಿನ ಅಂತ ಏಳೇಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಾಕೆ ? ಕೂತೊಂಡು ಉಷ್ಣೋನಿಗೆ ಕುಪ್ಪುಕೆ ಹಣ್ಣು ಸಾಲ್ಲಂತೆ ಗೊತ್ತಾ ಅಮ್ಮೇ.." ಚಂಚಲಕ್ಕೆ ತಾನು ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಇದನ್ನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಗಂಡ ಇನ್ನೂ ಮಲಗೇ ಇದ್ದ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಿಡಿ ಚೆಮ್ಮಿತು. ಮದುವೆಯಾದ ಮಾರನೆ ದಿನದಿಂದಲೂ ಗಂಡನ ತಿದ್ದೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹತಾಶೆ ಮೈಯಿಳಿಯಿತು. ಕೈ ಒದರಿಕೊಂಡು ಎದ್ದಳು.

ಇತ್ತ, ಇನ್ನೂ ಕಾಲುಭಾಗ ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡ ಹಲ್ಲಂಡೆಯ ಹಲ್ಲು ಮುರಿದುಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ರಾಮುಲು ತನ್ನ ಹಲ್ಲನ್ನೇ ಕಟಕಟ ಕಡಿದ, ಆದರೆ

ಆ ಸತ್ಯವತಿ ನಿಂತ ಆ ಭಂಗಿಗೆ ಯಾಕೊ ಒಳಕುದಿತ ಹೋರ ಉಕ್ಕದೆ ಹೋಯ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ಯೆ ಪಟ್ಟಿ ರಂಗಕಟ್ಟಿದ್ದು ಕರಮಕರವಾಯ್ತು. ರಗ್ಗಿ ಯೂಡಿಸುತ್ತ ಎದ್ದು ಒಳಹೋದ.

ಚಂಪಲಕ್ಕಿ ಕೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ದಿಟ್ಟಿ ಹೆಣ್ಣೆಯಿಟ್ಟು ಸತ್ಯವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು. ಈ ಕೇರಿಗೆ ಇಂಥ ವೇಷ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವಳು ಹೆಣ್ಣು ಕುಲದ ಒತ್ತಾನೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಂಗ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ‘ಅವ್ವ, ನಿನ್ನ ಹೆನರೇನೊವ್ವ? ಯಾವೂರು ನಿಂದು?’ ಅಂದಳು.

“ಹೆಸ್ಸು ಸತ್ಯವತಿ! ಶಾರು ಇದೇ ಶಾರು! ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಒಕ್ಕೂರಿ ಮಲಿಕೊಂಡಾನು. ದುಡಿಯೊ ಹೊತ್ತು ಮಲುಗೊಬ್ಬಾಡ ಅಂತ ಹೇಳು. ಹೋಗು..”

ಚಂಪಲಕ್ಕಿಗೆ ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಬಾರಿಸಿದುತ್ತಾಯ್ತು. ಹಂಡಾಗಿದ್ದ ದೇಹ ಹಿಡಿಯಾಯ್ತು. ಈಗ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ “ಆಯ್ತಾ ಮಕ್ಕೆ, ಮಂಗಳಾತೀ” ಎಂದ ಹುಡುಗರ ಕಡೆ ಸತ್ಯವತಿಯ ನಿಗಾ ಹರಿಯಿತು. ಕೊಳಚೆ ನೀರು ವಯ್ಯಾವ ಮೋರಿಯ ಕಟ್ಟಿಮೇಲೆ ನಾಕಾರು ಹುಡುಗರು ಕುಳಿತು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಲೇವಡಿತನ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸತ್ಯವತಿ ಅತ್ತ ಹೆಣ್ಣಿ ಹಾಕಿ “ಸೀಳಿದ್ದೆ ಎಂಡೆಂಡು ಆಜಾಗಂಗಿದ್ದೀರಿ? ಹೊತಾರನೆ ಬಂದು ಹಿಂಗೆ ಲಲ್ಲಿ ಹೋಡಿತಾ ಕುಂತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ನಾಟ್ಯಾಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೆನ್ನ? ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅವ್ವ ಕಲ್ಲಿರೋದು ಇದೆಯಾ ಆಂ...” ಗುಡುಗಿದಳು.

ಹಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಾಳಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದರು.

“ಅಲ್ಲಕನ್ನೋ ಗುಲಾಮ್, ಶಾಲ್ಮೋರಿ ನಾಕ್ಕರ ಏನಾರ ಕಲ್ಲಿದ್ದೀರಾ? ಹೋಗ್ನಿ, ನಾರೆಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬತ್ತದಾ? ಬಂಗ್ನೆ ಕಾಯೋದು ಗೊತ್ತದಾ? ಬ್ಯಾಡ, ಕನ ಹೊಡೆಯೋದು ತಿಳಿದ್ದೀರಾ? ಅದು ಬ್ಯಾಡ, ನಿಮ್ಮ ಮೂರಿನ ಮುಸ್ತೇ ಕಿತ್ತೊಳೋದು ಗೊತ್ತಾ? ಆಂ, ಹೋಗ್ನೋ ಏನ್ನಲ್ಲಿದ್ದೀರೇ?”

ಆ ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯ ದೇವರನೆ “ಲೇ ಹುಚ್ಚಿ, ಯಾವ ಸೀಮೋಳೇ ನೀನು? ಹೋಗೇ ಅಂಡವಿಕ್ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನೋಡು...” ಕಲ್ಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಗದರಿಸಿದ ಉಳಿದವರು ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕರು.

ಸತ್ಯವತಿ ಮಲೆತು ನಿಂತಳು. "ಕಲ್ಲಲಿ ಹೊಡಿಯಕೆ ಬತ್ತಿರೇನ್ನೇಲ್ಲ ಹೇತ್ತಾಂಡಿ ನನ್ನಮಕ್ಕೇ? ನಾನು ಹುಚ್ಚಿಯಾ? ನಿಮೋವ್ವ ಕಲಿಸ್ತೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೆಯಾ? ಇಲ್ಲಿಂದ ಏಲ್ಲೀರೋ ಇಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಭಂಟನ ಬುಡ್ಲೋ.." ಕಳ್ಳುಗಳು ಕೆಂಡವಾದವು. ದೇಹ ಕಂಪಿಸಿತು. " ಮೋಲಿ ಮುಕ್ಕೋಳಾ. ಅಪ್ಪವ್ವ ತಂಡು ಹಾಕಿದ್ದ ತಿಂದ್ಲೋಂಡು ಗುಂಡು ಗೂಳಿಯಂಗೆ ಗುಟ್ಟು ಹಾಕ್ಕಿರೇನ್ನೋ? ನೀವಾಗೆ ಎದ್ದೋಯಿತ್ತರೋ ಇಲ್ಲಾ ಏಲಿಸ್ತೋ?" ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿದಳು.

ಗಂಬರಾಡತೊಡಗಿದ ಹುಡುಗರ ಕಂಡು ಭಂಟ ಬಾಲ ಎತ್ತಿ ಒದರಾಡಿತು.

"ಉಗೀ ನನ್ನವ್ವ" ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಯಲಗಯ್ಯ ಉಂಡಿಗೋಲನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿ ಹೇಳಿದ. "ಅಟ್ಟಿದ್ದ ದೇಹವ ಬೆಳಸ್ತೋಂಡು ಈಟಾದ್ದು ಗೇಮೇಗೇದ್ದೆ ದರಿದ್ರತನ ಯಾಕೆ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತೋಂಡು ಬಂದಾತು?" ಸಹನೆಗೆಟ್ಟು ಗಂಟೆಳಗಿಂದ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ಉಗುಳನ್ನು ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಆಚೆ ಉಗಿದು "ನೋಡು ಅವುನೇ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮೆಗೆ ಸುದ್ದು ಮೋಕರಿ" ನಡಗುವ ಕೈಯನ್ನು ಅತ್ತ ಬಾಚಿದ.

ಆ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರ ಗುಂಡಿಗೆ ಅನ್ನೋದು ನೀರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮಣ್ಣ ಹೆಂಟೆಯಂತಾಯ್ತು. ಬೇಕಾದದ್ದು ನಿಮಿಷಾಧಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಬ ಪರುಞ್ಜಮ ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿತೆಂದು ಪರದಾಡಿ, ಪರಸ್ಪರ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಯಾರ ಮೇರೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಚಲನೆಯ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿತು. ತೊಡೆ ಪದ ಹಾಡತೊಡಗಿದವು. ಒಬ್ಬರು ಹೋಗುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಅದ್ವಿತ್ಯವಾದರು.

## ೨

ಮೊಳುದುದ್ದ ಗಟ್ಟಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕದ ಹಿರಿತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿ, ಒಂದೂವರೆ ಆಳುದ್ದ ಬೇಳಿದಿದ್ದ ಷರೀರ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯನ್ನು ಸುದ್ದಿ ಸಾಮೃಜ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅಗಳಿಹಾಕಿದಂತಿದ್ದ ಈ ಕೇರಿ ಸುರುಳಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಿರಿಡಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸಿಗಳು ಪಟ್ಟಣ ಬದುಕಿನ ಅಭಿದಮನಿ ಅವದಮನಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ತೂಬುಕಿತ್ತ ನೀರಿನಂತೆ ಹೋರ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸತ್ಯವತಿ ಕೇರಿಯ ದಮನಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿ ಸುದ್ದಿಯ ಉಸಿರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಹಿಂದುಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೆಳಕಿನ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರೆನಿದ್ದೆ ಅರೆ ಎಚ್ಚರದ ಮೊಣ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಪಳಸಿಸಾಮಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ತೇಲು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರೂ ಸತ್ಯವತಿಯ ಭಂಟಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಪಳಸಿಸಾಮಿ ‘ಥುತ್ ! ನಿನ್ನವ್ವಾ’ ಎಂದು ನೀಂತ. ತೇಲುಗಣ್ಣು ಅಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಭಂಟಿ ಕುಯೋಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಂಡಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಅವನ ಪಿತ್ತ ಕೆರಳಿತು. ಅವತ್ತು ಕೇರಿಮಧ್ಯೆ ನೀಂತು ತನ್ನ ಮರಾದೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ‘ಹಿಂಗೆ ಕುಡಿಯೋನು ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾ’ ಅಂತ ಸಾಂತಾಲ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೇ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಪಳಸಿಸಾಮಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿ ಸುರಿದಂತಾಯ್ತು. “ನೀನು ಮಾ ಸಾಭಾದ ಹೆಣ್ಣು? ತೋರುಸ್ತೇನಿ ತಾಳು ನಿಂಗೆ” ಎಂದು ತೊದಲುತ್ತ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ. ಸೀರೆ ನೆರಗಿಗೆ ಕೃಹಾಕಿ ಸೆಳೆದ. ಸತ್ಯವತಿ ಗಬರಾಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಬಿಟ್ಟಳು. ಹುಟ್ಟಿ ಧ್ಯೇಯ ಉಕ್ಕಿತ್ತು. ಅನಾಮತ್ತು ರುಧಾಡಿಸಿ ಒದ್ದಳು. ಆ ರಭಸಕ್ಕೆ ಪಳಸಿಸಾಮಿ ಇಡೀ ಕೇರಿ ಕಿತ್ತುಹೋಗುವಂತೆ ಕಿರುಚುತ್ತ ಮೂರು ಮಾರು ಹಾರಿ ಬಿದ್ದ. ಮೇಲೆದ್ದ ಸತ್ಯವತಿ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಬಾರಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಅವನು ಎದ್ದು ಓಡದಂತೆ ಭಂಟಿ ರಣಕಹಳೆ ಉದುತ್ತ ಕಾವಲಾದ. ಕೇರಿಯವರು ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಪಳಸಿಸಾಮಿಯ ಅನ್ವಯಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು.

ಸತ್ಯವತಿ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಂಡಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಬಟ್ಟೆ ಗಂಟು ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಭಂಟಿ ಅಷ್ಟುದೂರ ಕುಳಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮನಸ್ಸು ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅಬಿದಾ ತಂದ ಬಿರಿಯಾನಿಯ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಚಂಚಲಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕರೆದರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಎರ್ಕಿಸಾಮಿ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಜವ್ಯಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಸುಕುಮಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕರೋಕುರ್ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥೋಣಿ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಜಾರುಗುಪ್ಪೆಯ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯುಂಡೆಯಾಗಿ ಉರುಳಾಡುವ ಹಾಳು ಅನ್ವಯ ಚಿತ್ರಗಳು. ತ್ಯಾವೆ ಬದುಕಿಗೆ ತಾಪವಾಗಿ ಹೋದ ರಸಹಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಮಟ್ಟಗಳು...

ಸತ್ಯವತಿ ಲಕರಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅರಿವಿದ್ದ ಕೇರಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡ ತ್ಯಾಪೆ ಸೀರೆಯಂತೆ ಕಾಬುತ್ತಿತ್ತು. ಮುರಿದಿದ್ದ ಅದರ ರೆಂಬೆಗಳು ಜೆಲ್ಲಾಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಸತ್ಯವತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ರೆಂಬೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದಳು. ಆ ರಾಶಿ ನೋಡಿ ಗಳಗಳನೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಮರವನ್ನು ಗುಡ್ಡಿಗುಡ್ಡಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಏನೇನೋ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೊರ್ಕೆಮೇ ದಿನ ಹುಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರಳುತ್ತದೆಯ ಕೇರಿಯವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆದರಿದರು.

ಅವತ್ತು ಕೇರಿಯೋಳಗೆ ಇರುಳ ನರಾಳಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಚಂಬುಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೈಗಳ್ಳ ಗಂಡನ ದುಡಿಮೇಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಗಂಡಹೆಂಡರ ಮನಸ್ಸು ಶೂಡಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮೆ ಸತ್ಯವತಿ! ಬೀದಿ ಬದಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಸೆಸಿ ತಂದು ನೆಟ್ಟು "ನೀರು ಹಾಕಿ ನೋಡೋ" ಎಂದು ತಾಕಿತು ಮಾಡಿದಳು ಸತ್ಯವತಿ ! ಅವಳು ಹುಟ್ಟಿಯೇ? ಹಾಳು ನಿಗೂಢ ಬಗೆ ಹರಿಯಲೊಲ್ಲಾದು...

ಅವತ್ತು ಹೊಳಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪನ್ನು ಭೋಡಿಸುತ್ತ ಸತ್ಯವತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು "ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುಣ್ಣೆ ಗಂಡ್ಲಲ್ಲಿ ; ಗಂಡ್ಲ ಕುಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲಿ ಏತೆ ಕಂಡೇ ! ಯಾವ ಕುಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿದ್ದು ತಾಳ ತಪ್ಪಿದಂಗೆ !!

ಈ ಕೇರಿ ಸದಾ ಕುದಿತದ ಹೊಗೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕುಣೀಕೆ ತಪ್ಪಿದ ತಾಳವೇ ಕಾರಣ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಸಾಕಿ ತಲೆದೂಗಿದಳು. ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೇ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಂದ್ರ ಮಾತ್ರ ಕಿಬಾಯಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ "ಹಂಗಾದ್ರೆ ನೀನೂ ಹಿಂಗೆ ಕುಣ್ಣೆ ಹಿಡ್ಲೋಂಡಿದ್ದೆ ಅನ್ನು" ಅಂದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಹಂಗಿಸುವ ವರಸೆಯಲ್ಲಿ "ನಾನು ಹಿಡ್ಲೋಂಡಿದ್ದೆ ಅಂದ್ರೆ ನೀನೂ ಹಿಡ್ಲೋತ್ತಿಯಾ? ನೀನೆಂಥ ಹೆಣ್ಣೇ-ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನೋಡ್ಲೋಂಡು ಗಂಡನ ಆಶ್ಚೇನಿ ಅನ್ನೋಳು?" ಕುಕ್ಕಿದಳು.

ಸುಂದ್ರ ಪೆಚ್ಚಾಡಳು. ಅದರೆ ಪಾರ್ವತಿ "ಸತ್ಯತಕ್ಕ ಈಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ಇವೇಕ ಮಾತಾಡಿ. ಆದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಕ್ಕರನೂ ಆಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ?" ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ

ಕೇಳಿದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಭಂಟನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಅದರ ತಲೆ ನೀವತೊಡಗಿದಳು.

"ಬೇಸ್ತ ವಾಡ್ಕೊಬ್ಬಾಡ ನಾ ಹಿಂಗಲ್ಲ ಕೇಳೈ ಅಂತ" ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು- "ನೀ ಹೆಂಗಿದ್ದುನೂವೆ ಕೇರಿಯೋರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಾರೆ. ನೀನೇಟು ಕಡುಪಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಕ ಸಿಂಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೆ ಇರ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇ ಅಂತದೆ."

ಸತ್ಯವತಿ ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವವರಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮಾವ ನಿನ್ನ ಒಂದಿನ ನೋಡ್ದೆ ಹೋದ್ದೆ ಹತ್ತು ದವನಾದ್ದು ಕೇಳಾರೆ. ಏನಾದ್ದು ತಿನ್ನಾಕೆ ಕೂಡು ಅಂತಾರೆ. ಹಿಂಗಿದ್ದು ನೀನ್ ಮಾತ್ರ ಬಿಗಿಯಾಗೇ ಇದ್ದಿ. ನಂಮ್ಯಾಲೆ ಹಿರೀತಿ ಇಲ್ಲಾ?" ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂಬಂತೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು.

ಈಗ ಸತ್ಯವತಿ ಪಕಪಕನೆ ನಗತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳ ನಗು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಳ್ಳಿಕೊಡರು. ಇವತ್ತೇನಾದರು ಮೂರ್ಕೆಮೆ ದಿನವಾ ಅಂತ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಜಿದರು. ಸುಂದ್ರಿ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂಬಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡ ಅವರ ಮೋರೆಗಳ ಕಂಡು ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ನೋಡು ಪಾರ್ವತಿ, ಉಣಳಲ್ಲಿ ಅಂತ ಸಾರು ತಂದ್ದೋಟ್ಟೆ, ನಿನ್ನ ಆ ಸಾರಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಂಡ್ಡೂ? ಮೂಸೆಷ್ಟೋಡಿ ನನ್ನ ಭಂಟುನ್ನೆ ಎನ್ನೆ" ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು. "ದಿಟ್ಟ. ಭಂಟ ಕೂಡ ಅಧ್ಯ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಯೇ ಮೂನ್ ನೋಡ್ದೆ ಆ ಸಾರ್ವ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮಕ್ಕು ಮಾವ ಹೆಂಗೆ ಉಣಾರೆ? ಉಂಡ್ಲು ಬೇಕು ಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಉಣಾರಾ ಹೇಳು ?"

ಸತ್ಯವತಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಇವಳು ಯಾವಾಗ ನಗಿಸ್ತಾಳೆ ಯಾವಾಗ ಗಂಟುಮೋರೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾಳೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

"ನನ್ನ ಯಜಮಾನ ಹೆಂಗೆ ಬದುಕ್ಕೊನು ಗೊತ್ತಾ?" ಅವರು ತುಟ್ಟಿಪಿಟ್ಟು ಅನ್ನದೆ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. "ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯ ತಿಂತಿದ್ದ. ಕಾಲುಭಾಗ ಉಳಿಸ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನೀಟು ದೃಂಗೋ ಅಂತ ಬಂದೋರ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವನು ಗ್ರಹೇನು ಮಾಡಿದ್ದ; ತಿನ್ನಕೂ ತಿಂತಿದ್ದ. ಅವನು ಸಮನಾಗಿ ಎಲ್ಲನೂ ಆಸೆ ಮಾಡೋನು..."

ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಹೆಂಗಸರು ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದರು. "ಹಂಗೆ ಆನೆ ಹುಟ್ಟೋಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಂಗಿರಬೇಕು? ಮನ್ನ ಹೆಂಗಿರಬೇಕು? ಮನನಟ್ಟು ಮಾಡದ ಕೆಲ್ಲ ಅದು ಮೈ ಹತ್ತಾಕ್ಷಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾ? ನೋಡಿ ನೀವು ಇದೀರಿ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಂದ್ರು ಅವಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿತ್ತೋ; ಆನೆ ಎತ್ತೋ ಬೆವ್ರಯ ಸುರಿಸ್ತೇ ಬಾನಬೇಕು ಅಂತೀರಿ.."

ಸತ್ಯವತಿ ನಗತೊಡಗಿದಳು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮಿಕೆಮಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಥೂ ನಿಮ್ಮ! ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯೋಗ್ಗಾ ಆ ನಗುವೂ ಸೈತ ಬತ್ತೋಯ್ತೇನೇ" ಎಂದು ರೇಗಿಸಿದಳು. ನಾಕಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲದಂತೆ ತಲೆದೂಗುತ್ತ. 'ಸೈಕನಕ್ಕ' ಅಂದಳು. ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ಗುಸುಗುಸು ನಗತೊಡಗಿದರು. ಸುಂದಿ ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಯಾರಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್' ಭಾವಂತನ ಅಪೃತಾರದ ಆ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನ? ಹೆಸ್ರೇನು' ಅಂದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಮೌನದಿಂದ ಅವಳಿನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಮುಖ ಅರಳಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳಿಮು ಸೂಸಿತು. ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿಗೆ ನೆಟ್ಟಿ ನೋಟಿ ಅದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೆಳೆವ ಮಿಂಚು. ನಿಮಿಷಾಧ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಯವತಿ ಬರಿಕೈ ನೆಹ್ಮತ್ತಿದ್ದ ಭಂಟನೊಂದು ಬಡಿದು ಎದ್ದು ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

## ಾ

ಕೇರಿಯೋಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕೇರಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಯಂಬಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಎರಿಸಾಮಿ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲು ಮುಂಭಾಗದ ಗಿಡದ ಬಳಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ. ಅಲಮೇಲು ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿದ ಬಿಂದಿಗೆಯ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿದೆ ಓಡಿ ಇಂಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಗಿಡನೆಟ್ಟು ಅಲಮೇಲಿಗೆ ಪಾತಿ ಮಾಡಿ ನೀರು ಹಾಕೆಂದು ಆ ಸತ್ಯವತಿ ಹೇಳಿದ್ದ ನೆನಪು...

ಸತ್ಯವತಿ! ಈ ಕೇರಿಯ ಬದುಕು ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತಯವಾಗಿ ಬೇರೆತು ಹೋದವಳು.

ಎರಿಸಾಮಿಗೆ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿದು ಬಂತು. ಎದುರಿಗಿನ ಆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಸತ್ಯವತಿ ಭಂಟ ಇತ್ತು. ಅದು ಅತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತ, ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ

ನಡೆದಾಡುತ್ತ, ಮತ್ತೆ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮೈ ಅನಿಸಿ ಕುಯ್ಗನುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜೋರು, ಜೂರತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸು ಬೆಸೆದ ಮಾಯಾಕಾಶಿ ಅವಳು...

ಎರ್ಕಾಮಿಯ ಕಣ್ಣಂಬಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾಡಿತು. ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದ.

ಪಳನಿಸಾಮಿ, ಕುಟ್ಟಿ, ಮರಿಯಾ, ಸುಕುಮಾರ, ದೇವರನ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಸತ್ಯವತ್ತಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಹುಸೇನ ಢೈನಮೋ ತಂದು ಮಂಟಪಕ್ಕ ಸೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟು, ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಟ್ರೌಬ್ಲೆಟ್‌ನಾಲು ಮಾಡಿದ್ದ. ಷರೀಪ ಹೂವಿನ ಅಲಂಕಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದ. ರಾಮುಲು ಬ್ಯಾಂಡ್‌ಸೆಟ್ಟು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಸಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಟಾಕಿಯ ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳು ಮತ್ತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದಂತೆ ಇಡೀ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ಮೊಗಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸತ್ಯವತ್ತಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ಸಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಹರಿಯತೋಡಿತ್ತು.

ಸತ್ಯವತ್ತಿ-ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಜು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿದೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅದು ಉದಿಕೊಂಡು ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಎರ್ಕಾಮಿಗೆ ಕಾಲು ಜೋಗು ಹಿಡಿಯಿತು. ಒದರಿದ. ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡ. ಆ ಸತ್ಯವತ್ತಿ ಹೀಗೆ ಜೋಗು ಬರಲು ಬಿಡುವಳಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡ ತನಗಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಂದು ದಿನವೂ ತನ್ನ ಆರ್ಯಕೆ ಬಯಸದೆ ಬೆಳೆದ ಗಿಡ. ಎದೆ ಸೆಟೀಸಿ ನಿಂತು ನಗುತ್ತಿದೆ!

ಎರ್ಕಾಮಿಗೆ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಲೇ ಬೆಳೆದ ಗಿಡವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮುಳ್ಳಿತನಾಗಿ ಸ್ವರ್ವಸಿದ. ಹಾಳು ಬಿದ್ದಂತಿದ್ದ ಈ ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ಈಗ ಎಷ್ಟೊಂದು ಗಿಡಗಳು ! ಪಳನಿಸಾಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಇಡಿ ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತ ಸತ್ಯವತ್ತಿಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ಫಲಗಳು ಇವು..

ಎರ್ಕಾಮಿ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತ. ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಪಾತಿ ಮಾಡಿದ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಬಿಂದಿಗೆ ಈಸಿಕೊಂಡು ನೀರು ಸುರಿದ. ಈಗ ಹಿಂದಿನಂತೆ ನೀರು ಆಚೆ ಹರಿದು ಓಡಲಿಲ್ಲ. ಪಾತಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು.

ಎರ್ಥನಾಮಿ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಅಲಮೇಲು ಗಂಡನ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ನೀರು ಜುಳುಗುಟ್ಟುತ್ತ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಣಿನೋಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿಳಿದ ನೀರು ತಳದ ಬೇರನ್ನು ಉಣಿಸಿ ಮೇಲೆನ ಎಲೆಯ ತುದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ! ಎಲೆ ಕಂಕುಳದ ಹೊವಿನಲ್ಲಿ ಮಕರಂಡವಾಗಿ ಸೂಸುತ್ತದೆ !

ಎರ್ಥನಾಮಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅಲಮೇಲಿಗೆ ಆರ್ಥವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೂತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ರಾತ್ರಿಯ ಭೀಕರ ಮೌನ ಹೀರಿ ಈಗ ತಣ್ಣಿಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೀದಿ ಬದಿಯ ಸಾಲುಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮನ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊತಾರೆಯ ಎಳೆಹೊತ್ತು ನಳನಳಿಸುವ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದವಳು ಸತ್ಯವತಿ.....



## ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಸಾಲು

ತೆಂಕಲಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆದಂಡೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರುಂಬಳವಾಗಿ ಹಸಿರುಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೊಂದೇ ಮರ-ಗಿಡ-ಮೊದೆಗಳನ್ನು ಕೆದಕಿ, ಅಪ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೈನ ಸರನ ನಡೆಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನದುರು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ತೇಲಿ ಬಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ಸೆಳೆಯಿತು. ಬುಗವೇರಿ ನಿಂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಅಪ್ರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಲೋ ಮಾಲಿಂಗು ಮಾಲಿಂಗು ಅಲ್ಲೋಡೋ.. ಬಿರ್ದೆ ನೋಡೋ.. ಅಯ್ಯಿಯ್ಯೋ ! ಚೆಂದ ನೋಡೋ.." ಅತರಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಮಾದೇವಿ ಉಱು ಕಡೆಯಿಂದ ಹುಲ್ಲೆಕರಿನಂಗೆ ನೆಗೆಯುತ್ತ ಲಂಗ ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಂಬಿಳ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೃಬೆರಳ ಮುಗಿಲಿನತ್ತ ಊಚಿದ್ದಳು. ಕರಿಮಾವ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಗುಂಡಿ ತೋಡುಪ್ರದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವನು ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆರೆ ಕಡೆಗೆ ತೆಂಕ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಈ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಿಳಿ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿದಂಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುಪ್ರದು.. ಒಮ್ಮೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯದೆ ಗೆರೆ ಎಳೆದಂಗೆ ತೇಲುಪ್ರದು.... ಆಕಾಶದ ಹೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಸುಣಿದ ಪಟ್ಟಿ ಬಳಿದಂಗೆ ಕಾಣುಪ್ರದು..

ಆ ಅಧ್ಯಾತ ಕಳ್ಳುಂಬಿತು. ಈ ಕೆರೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳು ಬಹಳ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟಲೂ ಈ ನೋಟ ಮನಸೆಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಹಾ ! ಅದೇನು ಚಂದ...

ಆ ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮಾಡೇವಿ ಅವರಕೆಗುತ್ತಿ ಎಡುವಿ ರಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದಜು. ಎತ್ತುವಪ್ಪರಲ್ಲೇ ತಾನೆ ಎದ್ದು ಮೊಳಕ್ಕೆ ಮೋರೆಗೆ ಮಣ್ಣ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ "ಬಾರೋ ಕೆರೆಗಿಳಿತಾ ಅವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಾನ ಬಾರೋ.." ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳಕೊಂಡು ಓಡಿದ್ದಜು.

ಕೆರೆಯಂಜಿದ ಹಳ್ಳಿದ ದಿಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಕಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಜೆದುಚೆದುರಿ ಕೂತಿದ್ದವು. ಅವು ಕೂತ ತಾವೆಲ್ಲ ಸುಂಬಳಿದ ಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣಿದ ತಿಳಿ ಜೆಲ್ಲಿದಂಗೆ ಬೆಳ್ಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮುನಿಸುಕೊಂಡಂಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ಒಂದೊಂದರ ಬಳಿಗೂ ಮಾಡೇವಿ ಓಡಿ, ಹಿಡಿಯಲು ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಜು. "ನೀ ಆಕಡಿಂದ ಬಾ ನಾ ಈಕಡಿಂದ ಬತ್ತಿನೀ, ಬುಡ್ಡಿಬಾಯಿದ ಬುಡ್ಡಿಬಾಯಿದ" ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನನ್ನಾ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಜು. ಅವು ಸಿಗುವಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದರೂ ಸಮೀಪ ಆದೊಡನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಅಥವಾ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ದಿನಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗುಮ್ಮನಾಟದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮುಖುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು... "ಆದಿ ಕಾಲದಿಂದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆಗೆ ಯಾವಾವುವ ಸೇಮಿಂದೆಲ್ಲೇ ಬೆಳ್ಕಿಕ್ಕೆ ಬತ್ತುವೆ. ಅದ್ದೇ ಇದುನ್ನ ಬೆಳ್ಕಿಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕರೆಯೋದು" ಎಂದು ಕರಿಮಾವ ಕಢಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾಡೇವಿ ಲಂಗ ಬಿಟ್ಟು ನ್ನಾಲೆ ಉಟ್ಟು, ಮಾಲಿಂಗ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ಟು ಮಾವ ಅನ್ನೋಗಂಟಲೂ ಬೆಳ್ಕಿಕ್ಕೆ ಆಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಸುಭೇಗೋಡ್ಡ ದನ ಕಾಯೋವಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಕರೆ ಹಡ್ಡಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದಜು. ಬದ ಹೊಬ್ಬುವಾಗ ರೊಟ್ಟಿ ತರುತ್ತಾ, ಹೋಲ ಉಳುವಾಗ ಕಳಿ ಆಯುತ್ತಾ, ಕರೀಲಿ ಮೀಯುವಾಗ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಾ, ಸೌದೆ ತರಲು ಕೆಂಬಾರೆದೊಣಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಂಕರಿ ಇರಿಕ್ಕೊಂಡು ಬೆನ್ನೇರಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಜು.. ಆ ಬೆಳ್ಕಿಗಳ ಬಿಳಿ ಮಿಂಚಿನ ಸೆಳಿತಾವ ಬಾಳಿಗೆ ಅದೆಂಗೆ ಅಳಿಯದಂಗೆ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಜು....

ಈಚಲು ಗರಿ ಹಿಡಿದು ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗು ಅದನ್ನೋಂದು ಸಲ ಗುಂಜಿ, ಕೈ ಒದರುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ನಡೆದ. ಹಂಗೇ ಎಲ್ಲಿಗಂಟ್...!? ಹೋಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಎರಡು ಜೀವ.. ಆದರೆ ಹೆಂಗೆ ತಿರುಗಿ ಅವಳ ಸಂಬಂಧ ತಿರುಗಿ ಕೂಡಲಾರದಂಗೆ ಕಡಿದೋಯ್ತು...

ಮಾಲಿಂಗು ನಡುಗೆ ರಭಸಗೊಳಿಸಿದ. ತಮ್ಮಾರ ಸೇವೆ ದಾಟೆ ಬೋರೆ ಬಯಕೆ ಏರಿ ಹೊಲದ ಬದಿಯ ಸಾಲಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಿಡ ಮೊದೆ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಸರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಸೇತಾಫಲ ಗಿಡಗಳ ಮೊದೆಯೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಸರಸರನೆ ಅತ್ತ ಸರಿದ. ಕಾಯಿಗಳು ರೆಬೆ ತುಂಬ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಅವುನ ನೆಬ್ಬಿ ನಡುದ್ದೇ ಕ್ಯೆ ಬುಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅದುಕೊಂಡು ಒಳಗೇ ನಕ್ಕ. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಹಣ್ಣಿಗಿದ್ದವನ್ನಷ್ಟೇ ಕಿತ್ತ. ಅವು ಪಂಚಯ ಮಡಿಲ ತುಂಬಿದವು. ಹೊಂಗೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒರಿ ಕೂತು ಮುಂಡಾರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣು ಸುರಿದುಕೊಂಡ. ದಣೀದ ಬಾಯಿ, ಗಂಟಲು, ಜರರಕ್ಕೆ ತಳತಳಾರವಾಗಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಜು ತ್ರಾಂ ತುಂಬತೊಡಗಿತು.

ಆ ಹಟ್ಟಿ ಸಾಕೆಂದು ಹೊರ ಬಂದು ಕೆರೆದಂಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದಾಗ ವೇಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಹಣ್ಣನ್ನು ಪರಕೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಯೆಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಥಪರಕೆಯನ್ನು ಹಂಗೇ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಗೋರಿ, ತಿರುಜು ನುಂಗಿ ಬೀಜಗಳ ಹೊರಕ್ಕೆ ಉಗಿದ.

ಆಗ ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಗಲಿಬಿಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಿಂಗಾಚಾರಿ " ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟ ಸೇರು ಅಂದವು. ಬುಡ್ಲು ಹಿಂಗಾಕೆ ಕುಂತಿದ್ದಿ. ಹುಟ್ಟಿಸಿವ ಹುಲ್ಲೊಮೈನಾನಾ? ಭಾ, ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದಾಯ್ತದೆ.. ಪಟ್ಟ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಂಬಾಡಿಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದಂಗೆ. ಅದೇಟ್ಟು ಜನವಾದ್ಯ ಸೇರಿಸ್ತೋತ್ತದೆ..."

ಮಾಲಿಂಗನಿಗೆ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯ ಹಿತೋಪದೇಶ ಅವನಪ್ಪಾಣಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮನಮುಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಯಾಕೋ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಲಿಲ್ಲದ ಅಲೆ ಅವನ ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಏರಿಳಿಯುವಂತಿತ್ತು. ಈ ನಿಂಗಾಚಾರಿ ಬರೀ ಉರೂರು ಸುತ್ತೊಂಡು ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಾ ಹಾಳ್ಗೆಡುವೋಬುಟ್ಟಿ ಅಂತ ಉರೋಳಿಗೆ ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು...

ಮಾಲಿಂಗು ಅಲುಗಾಡದ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನತ್ತ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ. ತಟ್ಟೆಯಾಕಾರದ ನೀರಿನ ಮೇಲಿನಿಯ ಸುಳಿದು ಬಯ ಗಾಳಿ ಹಿತವೇಸಿಸಿತು. ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿಗೆ "ಅಣ್ಣ, ನೀನೇ ಹೇಳಿಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿವ ಹುಲ್ಲೊಮೈನಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ

ಹುಲ್ಲ ನಂಸೂತ್ತಿರೋ ಈ ನೆಲ್ಲಾದಾಗ ಹುಡಿಕೊತ್ತಿನಿ. ಆ ವ್ಯಾಟೆಗೀಟೆ ಸವಾನ ನನ್ನ ಬ್ಯಾಡೆಬುಡಣ್ಣು" ಎಂದು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ವಾರಪೋಪ್ಪತ್ತಿನ ಈ ಅಲೆದಾಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯು ಉರು ಬಿಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನಾಡು ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಅನಿಸಿದ್ದಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಗೋ ಒಂದು ತುತ್ತು ಹುಟೆಸ್ತೋಜ್ಞೋದು ಕನ್ನ ಆಯಿತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ದೂರದ ಅಸೆಯೂ ಚಿಟ್ಟುಗುಮುಖಾಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕಡೆಯದೇ ಸೆಳೆತ. ಹಳ್ಳಿ.. ಬಾರೆ.. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆ.. ಮರ ಗಿಡ.. ಹೊಲ.. ಕಾಡು ಮೇಡು ಎಲ್ಲನೂ ನೀರ್ ಕುಡ್ಲೋಟು ನಿರಾಳ್ತಾಗಿ ಕಂಡಿರೋ ತಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಯೂರಿ ಉಳಿಬೋದೆ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲ....

ಮಾಲಿಂಗು ಕೊನೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಕೊನೆ ಪಕಳೆಯನ್ನು ಗೋರಿ, ತಿರುಳ ಮಾತ್ರ ಹೀರಿ ಎದ್ದ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ದಣಿವಾರಿತ್ತು. ಹೊಳೆಗಿಳಿದು ಕೈಬಾಯಿ ತೊಳೆದು ಎರಡು ಗುಟ್ಟು ನೀರು ಕುಡಿದು ಟರ್ನನೆ ತೇಗಿ ಮತ್ತೆ ಎದುರು ಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದ.

ಹೊಳೆಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದ ಓಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುವು ಪಡೆದು ಏರುಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹಾದಿ ಕಂಡು, ಇದು ಯಾವ್ಲೇ ಉರ್ಬೋಗಿರ್ ಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ. ನೀರ್ಯೋಳಿ ದಾರಿಯ ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಾ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಬೇಲಿನಾಲು ಬೆಳೆದುಬಾಗಿತ್ತು. "ಬದ್ಮೋ ದಾರಿ ಹೇಳಿಬ್ಬೆ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತಿ. ಹೆಂಗಾದ್ದು ಹಾಳಾಗೋಗು" ಎಂದು ಆ ನಿಂಗಾಚಾರಿ, ಸಿಡಾರನೆ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿದ್ದ...

ಮಾಲಿಂಗು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕೋಲನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂಗೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ್ದ ಈಚಲು ಮರಕ್ಕೆ ಬಡಿದ. ಆದರೆ ಮರ ಜುಂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಗುದ್ದಿ ಅಲುಗಿನಲು ನೋಡಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಅದು ಜವ್ವಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು, ಗರಿತುದಿ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಜೊತೆ ಹಕ್ಕಿ ಮರನೆ ಹಾರಿದವು. ಇವನ ಗ್ರಾನ್ ಅತ್ತ ಹರಿಯಿತು. ತಾನೂ ನಿಮ್ಮಂಗೆ ಹಾರ್ಬಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಓಡಿ, ಆಮೇಲೆ ನಿಂತ. ಬೇಲಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತ ಕೂತು ಇವನ ಕಡೆಗೆ ಒಯೆ ನಮನೆ ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ ಕತ್ತು ಕುಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ನೋಡಿದ. ಇವನು ಅದರ ಕುಣಿತಕ್ಕ ಸರಿಯಾಗಿ "ನಿಮ್ಮಕ್ಕುನ್ನ ಕೊಡ್ಡಿಯಾ ನಿಮ್ಮಕ್ಕುನ್ನ ಕೊಡ್ಡಿಯಾ" ಎಂದು ತನ್ನ ಬೆರಳನ್ನೂ ಅದರಂತೆ ಕುಣಿಸುತ್ತ ದನಿ

ತಿರುಗಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಗುಬಂತು. ಆತರಸಿ ನೋಡಿದ. ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಪಾತ್ರ ತೊಳಪೊಂಡು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಿಗೊಂಡ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇವನ ಚೇಷ್ಟೆಯ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರು ಇವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನಗು ಉಕ್ಕಿಸಿದರು. ಮಾಲೀಂಗು ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ, ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ, ಎಮ್ಮೆಯಂತೆ ಚೇಲಿಯೊಳಗಿಂದ ನುಸುಳಿ ಅತ್ತ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದ.

ಮಾಲೀಂಗು ಹೆಂಗಸರಿಂದ ಮರೆಯಾದರೂ ಅವರ ಕಿಲಕಿಲ ನಗು ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಷ್ಟಿ ಬಯ ಜೀನುನೊಣಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇರಗೋಡಿ ಮುಳುಗುವಷಣಂತೆ, ಓಡಿ ಬಂದು ಹೊಲದ ಬದಿನ ಕಾಚಿಪೋದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಮೈನಾಕು ಮೂಲೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಡಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಎದೆ ನಿಲ್ಲದೆ ತಿದಿ ಒತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ತನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆಗೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಬಿತ್ತುಕಟ್ಟಿ ತಾನೂ ನಷ್ಟ. ‘ಅಯ್ಯೋ ಒಳ್ಳೇ ತಮಾಸಿಯಾಗೋಯ್ಯು’ ಅಂದುಕೊಂಡು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು.

“ಹನೋ ಹುಡ್ಡಾ ! ಒಬ್ಬೇ ನಗ್ರಿ, ಒಬ್ಬೇ ಮಾತಾಡ್ವೋತ್ತಿ?” ಸದ್ದು ಬಂದತ್ತ ಆಜ್ಞಾಯಿದಿಯ ತಿರುಗಿದ. ಹಿಂದುಗಡೆಯೇ ಆ ಆಸಾಮಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಬೇಟೆಗಾರನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಿಗಿದ ಮೊಲ ಅವನ ಬಲೆಗೇ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಾಲೀಂಗನ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಿತನ ಕಂಡು ಅವನೇ ಮನ : “ಯಾವೋರೋ? ಎತ್ತಾಗೋಯೆ? ಇಲ್ಲಾಕೆ ಹಿಂಗೆ ಬಂದು ಕೂತಿದ್ದಿ? ಆ..” ಅಂದ.

ಮಾಲೀಂಗು ಎದ್ದ. ಆ ಆಸಾಮಿಯ ಮೊದಲ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸದರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಗಲ ಕುಂಹಮ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಜುಟ್ಟು. ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಅರಿವೆ. ಒಳಗಡೆಯ ಪಟ್ಟಪಟಿ ಚಡ್ಡಿ ಕಾಣಲವಂಥ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಕಚ್ಚಿ. ಮಾಲೀಂಗು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಾತೆತ್ತಿ “ಹಿಂಗೇ ಉರುರಾಜ್ಯಲೇ ಬತ್ತಾ ಇವ್ವಾನಿ ಮೂಜಾರವ್ವ, ಎಲ್ಲಾದ್ದು ಕೆಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಂದಿ.. ಇಲ್ಲೀಗಂಟಿ ಪಡ್ಲುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿದ್ದೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ..” ರಾಗ ಎಳೆದ.

“ಒಹೋ ಹಿಂಗಾ ! ಕುಲಗೋತ್ತ ತಿಳಿದೆ, ಯಾರು ಎತ್ತ ಅರ್ಭದೆ ಹಿಂಗೆ ಉರುರ ಸುತ್ತೋರ್ಗೆ ಯಾರು ಕೆಲ್ಲ ಕೊಡ್ಡಾರೇ? ನೋಡಿದ್ದೆ ಮಜ್ಜಾತ್ವಾಗಿದ್ದಿ ಆಂ....”

ಮಾಲಿಂಗು ಮೈನ ವಹಿಸಿದ. ಆ ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿವರೆಗೆ ಇವನ್ನೇ ನೋಡಿ "ಹಂಗಿದ್ದೆ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ, ನಿಂಗೊಂದು ಕೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡ್ತಿನಿ, ಅದೆಂಗೆ ಮಾಡ್ತಿ ಅಂತ ? ತಕೋ ಈ ಕೊಡ್ಲಿಯ. ನನ್ನುಂಟೆ ಬಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಿ. ಮಾಲಿಂಗು ಕೊಡಲಿಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರಿಕೊಂಡು ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ಅನುಸರಿಸಿದ.

ಹಿತ್ತಲ ಮುಂದಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ನಾಕು ದೊಡ್ಡ ತುಂಡುಗಳಿದ್ದವು. ಮೊಜಾರಪ್ಪ "ಇವ್ವನ್ನ ಒಡಿತಾಯಿರು. ಇಲ್ಲೇ ಏನಾದ್ದು ಹೊಟ್ಟಿ ತಿನಾ್ಕೆ ಕಳುಸ್ತೋಡ್ತಿನಿ. ನಂಗಿವತ್ತು ಮರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಉರೋಳ್ಳ ಹಬ್ಬ : ಭಾರಿ ಜಮ್ಮು ಅದೆ" ಎಂದು ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ.

ಮಾಲಿಂಗು ಅಂಗಿ ಬಿಂಜಿ ಹಿತ್ತಲ ಬೇಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಹನ್ತಕ್ಕೆ ಉಗುಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸೀಳತೊಡಗಿದ.

ಹೊತ್ತು ತಲೆಮಾಲಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಿಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ರೋಟ್ಟಿ ತಂಡುಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಕಾದ. ಆಗ ಬರಬೇದು ಈಗ ಬರಬೇದೆಂದು ನಿಮಿಷ, ಗಂಟೆ ಎಣಿಸಿದ. ಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ದೇಹ ಕಡುಮು ಕಳಕೊಂಡಿತು. ಗಂಟೆಲು ಒಣಗುತ್ತ ಬಂತು. ವಾರವ್ರೋಪ್ತಿನಿಂದ ಕಳ್ಳು ತುಂಬ ಅಂಭ್ಯಿಯ ನೀರನ್ನೇ ಕಾಣದಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊತಾರೆ ತಾನೆ ಸಿತಾಘಲ ರಸ ಹೀರಿ ಚಿಗಿತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈಗದು ಸೀದುಹೋಗಿ ಕಳ್ಳು ಕರಕಾಯಿತು. ಕಣ್ಣತಲು ಬಂದಂತಾಗಿ ಹಂಗೇ ಕೂತ. ಹಂಚಿ ಬಿಂಜಿ ನಾಳಿ ಹಾಕೊಂಡ. ಸುತರಾಂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತೀರ ಕೆಳಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರಾವುದ್ದೂ ಕುಡಿಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಉಳಿಳಾರೆ ಅನಿಸಿ, ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗಟಿಗಟಿ ನೀರು ಕುಡಿದ. ಆಯಾನ ನೀಗಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹೊಳ್ಳಾಡಿ ಎದ್ದ. ದೇಹದ ಹೊರಭಾಗ ತಣ್ಣಗನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಒಳಗಡೆಯ ಹಸೀವಿನ ಉರಿ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ. ಇದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರೇಕ್ಷಿ ಸೀಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನೆರಡು ತುಂಡುಗಳು ಭೂತದ ನೆನಪು ತಂದವು. ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಂಚಿಯನ್ನು ಮೈಗೆ, ಮೋರೆಗೆ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಂಗೇ ಬಂದ. ಎದುರುಗಡೆ ಹಲಸಿನ ಮರ : ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳಿತ ಹಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಹಂಚಿ ಕೆಳಕಾಕಿ ಸರ್ನೆ ಮರ ಏರಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೇ ಜಾರಿ ಬಂದು ಮುತ್ತುಗಡ

ಗಿಡದ ನೇರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊತ. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ವಾಸನೆ ಕಂಡೊಡನೆ ಆಡುವ ಮಂದೆ ಕುರಿಗಳಂತೆ ಹೊಟ್ಟಿಕೆಷ್ಟು ಈಗ ಬೇಳಾಡಲು ಮುಂದಾದವು. ಚೂಪಾದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಸೀಳಿ ಸೆದರೆ ಸ್ವೇತ ಇಡೀ ಹಣ್ಣನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದ. ಹಸಿದ್ದೆ ಮನ್ನಾ ರಾಕ್ಕನ ಆಗ್ರಾಭಾಡ್ತಾನೆ. ಅಬ್ಬಾ... ! ತೇಗಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಕ್ಕ.

ಹಿತ್ತಲ ಬಳಿ ಯಾರೂ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತನ್ಮೌಂದಿಗೆ ಮೌನ ಸಮರ ನಾರಿದ್ದ ತುಂಡುಗಳತ್ತ "ಕಿಗ್ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮಾಪಾಡ" ಎನ್ನುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಬಗ್ಗಿದ. ಹೊತ್ತು ಇಳಿಯತೊಡಗಿದಂತೆ ಸೌದೆ ಸೀಳಿ ಸೀಳಿ ಬಿಸಾಕಿದ. ಅಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಮಾಜಾರಪ್ಪ ಬಾಳೆಯೆಲೆ, ಹೊಂಬಾಳೆ, ತೆಗಿನಕಾಯಿ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಯ. ಮಾಲಿಂಗು ಮುಖ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲಿಗಂಟೆ ಯಾರಿಗೂ ಜಗ್ಗಿದ್ದ ತುಂಡುಗಳು ಈಗ ನೆಗೆಪಾಟಿಲಾದವೆಂಬಂತೆ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಮಾಜಾರಪ್ಪ ಹೊರೆ ಕೆಳಗಳಿಸಿ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ "ಎಂಡು ವರುಸ್ಸಿಂದ ಹಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೋವ ಅಂತೂ ಮುಗ್ಗೇ ಬುಟ್ಟಿದ್ದಿ! ನಮ್ಮ ಹೈಕುಳಿ ಒಡೀರಾ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಕಳ್ಳುಮೈನೋವು ಕದ್ದು ಕದ್ದು ಹೋಗ್ಗಿದ್ದೋ. ನೀನು ಒಳ್ಳೆ ನಮ್ಮಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಬುಡಪ್ಪ" ಅಂದು ನಕ್ಕ. ಮಾಲಿಂಗು ತುಟಿ ಉಗುಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತಾನೂ ನಕ್ಕ.

ಮಾಜಾರಪ್ಪ "ಹೊಟ್ಟಿ ಏನ್ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿ" ಅಂದ, ಮಾಲಿಂಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಮಾಜಾರಪ್ಪ "ಯಾಕೋ, ಯಾರು ಬರ್ನಿಲ್ಲೂ ಹಂಗಾದ್ದೆ ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೀಲೆ ಈ ಕೊಂಟ್ಟಿಲ್ಲ ಸೀಳ್ಡೆ ಅನ್ನ.." ಅಂದ.

ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ. ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲಸಿನ ಮರದತ್ತ ಕ್ಕೆ ತೋರಿ "ಅಲೆಣ್ಣಿಂದು ಹಣ್ಣಿತ್ತು ಕಿತ್ತು ತಿಂದೆ" ಅಂದ. ಮಾಜಾರಪ್ಪ "ಅಯ್ಯೋ ವಾಪ್ಪ ಸೂಳೆ ಮಗ್ಗೇ. ಅದು ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮರ. ಆ ಕೇಡ್ಗಿ ಕಂಡೆ ಬುಟ್ಟಾನಾ? ಆ ಮರ್ಕಾಕ್ಕಾಗಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರೆ ಬಡದಾಡಿಕೊಂಡು ರಕ್ತಕಾರಿ, ಹೋಟ್ಟು ಕಚೇರಿ ಹತ್ತಿ ಉರ್ದ್ದೇ ಎಂಡು ಪಾಟ್ ಮಾಡುಬುಟ್ಟಿದ್ದು... ನೀನೆಂಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಿ ನೋಡು... ಈ ಮುಂಡೇವೈ ಏನಾದ್ದು ಹೊಟ್ಟಿ ತಂದುಕೊಡಿರಾ ಅಂದಿದ್ಲು ಬಂದಿಲ್ಲಲ್ಲ ಇವೆಂಥ ಕೆಲ್ಲು ಮಾಡ್ಯವೆ ಹಾಳಾದೋವು.." ಎಂದು ಎಗರಾಡಿದ. ಮಾಲಿಂಗು ಗಾಳಿ ಹಾಕೊಳ್ಳತ್ತಿದ್ದ. ಮಾಜಾರಪ್ಪ "ಅಯ್ಯು, ಬಾ. ವಸಿ ಸೌದೆ ಹೊತ್ತೊಂಡು ನಡಿ. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ಮೋವೋಟು ಕೆಲ್ಲು ಅದೆ. ಇನ್ನೂ ಗುಡಿ ಮುಂಡೈ

ಚಪ್ಪ ಹಾಕಿ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡಿ ನೀರಾಳೆ ಸಾರುಸ್ವತೇಕು; ಬಟ್ಟು ಸೇವೆ ದೊನ್ನೆ ಹೆಣೀಬೇಕು : ದೊನ್ನೆ ಕೆಳ್ಗೆ ಹಾಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ತಂಗಿನ ಹಾಳೆ ಹೆಣೀಬೇಕು : ಮೊಜ್ಜೆ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಹೊಂದುಸ್ವಭೇಕು. ಅಯ್ಯೋ ಒಂದೊಂದು ಎಂಡೋ.. ಎಲ್ಲ ಹೇಳೋರೆ ಹೊತ್ತು ಮಾಡೋರ್ಯಾರೂಯಾಯಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಹುಂ, ಬಾಪ್ಪು... "ಎಂದು ತಲೆ ಹೋರೆ ಕಂಪುಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ. ಮಾಲಿಂಗು ಸೌದೆ ಹಿಂಡಿ ಸೆತ್ತಿ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ನೇರಳಾದ.

## ೨

ಉಂಡು ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೀರಿ ಜನ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ 'ಬಟ್ಟಲುಸೇವೆ' ಸುತ್ತ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಹನು ಕರೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಮೊಜಾರಪ್ಪನಿಗೆ ಅಣ್ಗೋಳಿಸಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗು ಮುಂದಿನ ದೇವರ ಕಾರ್ಯ ನೋಡಲು ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗದ್ದಲ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ತನ್ನದೂ ಕೊಡುಗೆಯಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಲಿಂಗು ಗಟ್ಟರನೆ ತೇಗಿದ. ಆ ತೇಗಿದ ಉಸಿರು ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಕಳಿಸಲು ಬಾಯಿ ಕಿಸಿದ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಕಿತು. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನದೇ ಹಡಕುನಾತ. ಮೊಣಿ ಒಳನುಗ್ಗಿದ ಆ ವಾಸನೆಯ ಸಹಿನಲಾರದೆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ "ಲೇ ಮುಂಡೇದೆ? ಗ್ಯಾನಗೀನ ಇದ್ದಾತ್ತಾ ನಿಂಗೆ? ಒಳ್ಳೆ ಹಂಡಿ ತಿನ್ನಂಗೆ ತಿಂದ್ಬಂದು ಹಿಂಗೆ ಗಟ್ಟರ್ ಅಂತೀಯಲ್ಲ. ಥೂ... ಥೂ..." ಎನ್ನುತ್ತ ಆ ವಾಸನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬುಡನಮೇತ ಹೋರ ಉಗಿಯುವನಂತೆ ವ್ಯಾಕರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಬಂದ ಬರಿ ಉಗುಳನ್ನು ಉಗಿಯಲು ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೂ ತಾವಿಲ್ಲದ್ದು ಕಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ತಾನೇ ನುಗಿಕೊಂಡು ಮೋರೆ ಹುಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಲಿಂಗು ನೋಡಿದ.

ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯಪಕ್ಷೋಂದು ಕೆಂಪುವಸ್ತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾಗಿಲಕ್ಷ್ಮೀ ಜೋಡಿಸಿದ್ದ ದೊನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದೆ ಮೊಜಾರಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಲಿಂಗು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಚೇಳು ಕುಟುಂಬದಂತಾಗಿ ಮಾಲಿಂಗನ ಭುಜಕ್ಕೆ ತಿಬಿದು "ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗಿ ಕತ್ತೆಮಗ್ನೆ ಎನೂ ಅರೀದಂಗೆ ನಿಂತವೈ" ಎಂದು ರೇಗಿದ. ಮಾಲಿಂಗನ ದೇಹ ಜರುಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕತ್ತು ತಿರುಗಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಬಟ್ಟಲುಸೇವೆ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಚೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟಂತಾಗಿ, ಕ್ಯೇ ಎತ್ತಿ ಮೋರೆ ಮೇಲೊಂದು ಬಾರಿಸಿಬಿಡುವನಂತೆ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಅದರೆ ಸರ್ಕಳನೆ ಹಂಗೆ ಕ್ಯೇ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಲೂ ಜಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಒಬ್ಬರಿಗೆಂಬ್ಬರು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಬಾಯಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ "ಯಾರ್" ಮನೆ ಹಾಳ್ ಮಾಡಿ ಹಿಂಗೆ ಹಣ್ಣಿತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೀ? ಅತ್ತ ತೊಲ್ಗಾಡ್ಯ ತೊಲ್ಮ್ಯಾ ದ್ಯೇಯ್ ಮುಂಡೇದೆ" ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡ. ಆ ಶಬ್ದ ಗೋಡೆಗೆ ಎಸೆದ ಸಗಳಿಯಂತೆ ಜನಸಂದರ್ಭಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಮಾಲೀಂಗು ಮಾತ್ರ ಹಂಗೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸೋರಿ ಹೋದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಪೆಗೊಂಡು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಾಗದೆ ನಾಲ್ಕುರಂತೆ ತಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿಬಿಡಬೇಕೆನ್ನವಷ್ಟುರಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹುಳಿಯ ದುರ್ವಾಸನೆ ಈ ಸಲ ನೆಲಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದು ಮೂಗಿಗೆ ನುಗ್ಗಿತು. ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಹಳಸಿದ ವಾಸನೆಯೆಂದರೆ ಮೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹೇಸಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಈಗ ತಾಳೆಲಾರದೆ "ಈ ಮುಂಡೇ ಮಗ್ನಿಂದ ಬಟ್ಟಿನಾ೦ವೆ ನೋಡಂಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಹಾಳ್ಗಾಳಿ ಬ್ಯಾರೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಾಸ್ನೆ ತಡೀನಾರೆ" ಎಂದವನು ತಾನೆ ಒದ್ದಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂದಿಯೋಳಗಿಂದ ನುಸುಳಿ ಆಚೆಗೆ ಕಡೆದುಹೋದ.

ಈಗ ಮಾಲೀಂಗು ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ತಾವಿಗೂ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಉಬೆ ನಿಂತೆ ನಿರಾಳವಾಯಿತು. ಮೆಲುನಗೆ ನಗುತ್ತ ಆ ಬದಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ. ಆ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಯಾರೋ ತನ್ನತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ರೇಗಿಸಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸರ ಫಟನೆ ನೆನ್ನಾಗಿ ಮೋರೆ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಕತ್ತು ಹುದುಗಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಕದ್ದು ನೋಡಿದ. ಯಾರೋ ಚೂಪಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿದರೂ ಅದ್ವಾರ ಮುಖವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಕತ್ತಲೆಯೋಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ತುಂಬ ಹತ್ತಾರು ಹಾಳೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ದೊನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಳೆ-ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಆಗಿತ್ತು. ದೊನ್ನೆ ತುಂಬುವ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿ, ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಸರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಂದು ಬಂದು ಪೂಜಾರಷ್ಟನ ಮೈಮೇಲೆ ನೀಲಿ ಬರುವ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಚಳೀಯಲ್ಲಿ ನಡಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಈಗ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತೆ ಸರಿದು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಆ ಸಂಜೀವಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಡೇವಿ ಸೆಳತವಿರುವಂಗೆ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾತಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಕಚ್ಚನ್ನಾಯಿದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಡ ಎಂಬುಪ್ಪದರಲ್ಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಸೆಳೆಯೋ ಈ ಬಗೆಯ ಅನುಭವವೇ ಹೊನದು.

ಅಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಮುಂಭಾಗದಿಂದ ಕೋಲುಕಾರ "ದ್ಯಾವು ಕರೀಬೇಕು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಃರಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ನೂಕುತ್ತ ಬಂದ. ತಮಟ್ಟಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ಮೂಜಾರಪ್ಪ ಕಣ್ಣಿಚಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಎಷ್ಟೊತ್ತಾದರೂ ನೀಲಿ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಮಟ್ಟಿಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿದವು. ಕಾದು ಕಾದು ಜನ ನಿರುತ್ವಾಹ ಗೊಂಡರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಇದ್ದಾವ ಸೀಮೆ ಬಡ್ಟ ನಾನು ಬಡೀಲಾ ಎಂದು ಆ ಸಂಜೀವಿ ಕೇಳಿದ. ಅವಳು ಅದುನ್ನೇನು ಕೇಳಿ ಹೋಗುಮಂತೆ-ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಮಾಲಿಂಗುಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಕಾಯಿತು. ನೆರೆದ ಜನರನ್ನ ಆಚೀಚೆ ತಳ್ಳಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಪಂಚಯನ್ನ ಸೋಂಟಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದ. ತಮಟ್ಟೆ ಈಸಿಕೊಂಡು ಮೊಡ್ಲಕೊಷ್ಟು ಆ ಅಪ್ಪತಿಮರೀರ ತಮಟ್ಟೆ ಕುಣಿಯ ಒಮ್ಮೆ ನೆಲಮುಟ್ಟಿ, ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಿಹೊಂಡು ಅವನು ಒಂದು ಸುತ್ತಾಮುವಂತೆ ತಾನೂ ಹಾಕಿ, ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ ಅಂದಳು. ಜಡ್..ಜಡ್..ಜಡ್.. ಮೂರುದವ ಕುಟುಂಬ, ಆಮೇಲೆ ಹಲಸಿನ ಕಣ್ಣಿ ಕೂತಿದ್ದ ಗುಢಾಣದಂಥ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ತಮಟ್ಟಿಯ ಗಾಲಿಯೂರಿ ಬಡಿಯತೊಡಗಿದ : ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು..ಜಡ್ನಾಕು...

ರಭನೆ ಏರುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವರ ಕಣ್ಣು ಚುರುಕಿನ ಕೆಂಡವಾದವು. ಚೆಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವರ ದೇಹ ಬೇವರತೊಡಗಿದವು. ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು ತಾವೂ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮುನ್ನಗ್ಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಗ ವಿಶಾಲ ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಹೆಗಲೇರಿ ಬೆಳ್ಟಿ ಕೂತವು. ಕಳನೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಸೋಬಾನೆ ಹೆಂಗಸರು ಪದ ಬಿಟ್ಟಿದರು. ಹೆಣ್ಣು ಹೈಕಳು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಲಾಲಿ ಗುನುಗತೊಡಗಿದರು.

ಯಜಮಾನರು ಬೇರಗಾಗಿ ನೀಂತರು. ಜಡ್ ಜಡ್ಕ್ ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು... ಕತ್ತಲೆಯ ಕರಗಿಸಿ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನ ಮರದ ಬುದ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆ ಎಲೆಗಳ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಚಿಮ್ಮೀ ಇಡೀ ಅಗಾಂತರ ರಂಗೇರಿ ತೇಲಾಡತೋಡಗಿತು.

ಆದರೆ ಮೊಜಾರಪ್ಪನಿಗೆ ಆಗಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲು ಸೇತವ್. ಮುಖ ಜೋಲು ಸುರಿಯಿತು. ತಮಟೆ ಬಡಿತಕ್ಕೂ ಕುಣಿತಕ್ಕೂ ತಾಳ ಮೇಳ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಹಿಂಗಾದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಅಂದ. ಸಂಜೀವಿ ನೀನೇ ಕುಣ್ಣು ತೋಸು ಅಂದಳು. ತಲೆ ವಾಲುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೋಡಗಿದ. ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದ. ಇಪ್ಪತ್ತ ಷಟ್ಕದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಕಲೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕೈಯಿ ಕಾಲು, ಬುದ್ಧಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ತಮಟೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡೇ ನೀತು, ಬಗ್ಗೆ, ಆಮೇಲೆ ಮಂಡಿಯಾರಿ, ಮತ್ತೆ ಕೂತು, ಮನ: ಮಲಗಿ ಧರಾವರಿ ಕುಣಿದ.. ಕುಣಿದ.. ಕುಣಿದ...

ಬಟ್ಟೆಲು ಸೇವೆಯ ದೊನ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಕೆ, ಸಿಳ್ಳು, ನಗು, ಧೂಳು, ಸಡಗರ, ಸಂಭ್ರಮ, ಪ್ರೀತಿ, ರೋಮಾಂಚನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದವ್. ಜನ ವಾಲಾಡಿ ಹೋದರು.

ಆದರೆ ಕೋಲುಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದು "ಎಲ್ಲಿಂದೇಲ್ಲೋ ಬಂದ ಈ ತಳ್ಳಿ ಮುಂಡೇದು ಹುಬ್ಜಾವೇನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾರ ಮಾಡ್ವೋಡ್ ಬುಟ್ಟಾಡು" ಅಂದು ತಡೆದ. ಜನ ಕುಣೀಲೆ ಬುಡಿ ಬುಡಿ ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡರು. "ಇದೇನು ದ್ಯಾವು ಹಬ್ಬೋವೋ ಇಲ್ಲಾ ಹುಳ್ಳತ್ತೋರ ಕೂಟ್ ವೋ ? ಏನಾರ ಹೆಚ್ಚುಕ್ಕಿಂತ್ತಿಯಾದ್ದೆ ಏನ್ನತ್ತಿ ? ಅಲ್ಲೇನು ನೋಡಿರಿ. ಆ ಹೈದ್ರಿಂದ ತಮ್ಮಟೆ ಈಸಿಕೊಳ್ಳಿ.. ಸಾಕ್ಕಾಡಿ.." ಎಂದು ಆಗ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಯಜಮಾನ್ಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅಭ್ಯರಿಸಿದರು. ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ಬಳಿ ಬಂದು "ಮಾತಾಯಿ ಸಾಕ್ಕಾಡು. ಮಹ್ಮದುರಿಯೆಲ್ಲ ಹನ್ಸ್ಯೋಂಡವೆ. ಮಂಗಾರ್ಥಿ ಮಾಡಿ ಮಣೇವ್ಯೆ ಬಗ್ಗುತಾಯಿ" ಅಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಎದ್ದ. ಮೈಕ್ಕೆ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಕ್ಕ. ಬೆವರು ಕರಿಮ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಹೋಳಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎದೆಯ ಉಸಿರು ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆ ಸೀತೆ ಮಡುವಿಗೆ ಬೀಳುವ ನೀರಿನ ರಭಸದಂತೆ ಏರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸ್ನೇಕನೋ ಗಂಡೇ ಅಂತ ಮುತ್ತು ಸುರಿಸಿದಳು. ಆ ಮುತ್ತುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬಾಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅನೆ. ಆದರೆ ಸುತ್ತ ಜನ. ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದರು. ಬೀಗಿದರು. ಹೋಗಳಿದರು. ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೈದರು. ಮಾವೇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಗದಪ್ಪು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸುರಿಸಿದರು).

ಅದರೆ ಮಾಲೀಂಗು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಂಡಂತೆ, ಪಡಕೊಂಡಂತೆ ಹುರುಮುಗೊಂಡಂತೆ ಉಲ್ಲಾಸಿತನಾಗಿದ್ದ. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಹುಡುಕಬೇಕು... ಆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂತಿಯ ತನ್ನ ಎದೆಗೆಷಟೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು... ಭಾಲು, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮನ್ನೇ ತೇಲಿಬಿಡುವ ಆ ನಗುವನ್ನು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡಬೇಕು...

ಮಾಲೀಂಗು, ನಾಕಾಳಿನ ಬಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜನರತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸತ್ತೊಡಗಿದ. ಅವಳು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

## ೩

ಮಾಲೀಂಗು ಗುಡಿ ಎದುರಿನ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಶೂತಿದ್ದ ; ಬೋರೆಂದು ಬಿದ್ದ ಮಳೆ ನಿಂತಾಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಿತು. ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಮೂಜಾರಪ್ಪ, ಗೊರವಯ್ಯ, ಕೋಲುಕಾರ, ಮೂರುನಾಕು ಯಜಮಾನರು ಪ್ರಸಾದದ ವಾಲಿಗಾಗಿ ಕಾಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೀರಲುಗಂಟಲಿನ ಕೋಲುಕಾರನ ಅರಚಾಟ ಆಚೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಯಾರೋ ಬಂದು ಗುಡಿಬಾಗಿಲ ಮುಳ್ಳಿಕೊಂಡರು. ಆ ಸದ್ಯ ಈಗ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಮಾಲೀಂಗು ಮೂಜಾರಪ್ಪನಿಗಾಗಿ ಕಾದು, ಕೊನೆಗೆ ಪಂಚಯ ತಲೆಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಮುಗ್ಗುಲಾದ. ಕುಣೀದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಕಿತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ ಮಂಡಿ, ಭುಜ, ಕೈಕಾಲುಗಳ ಜಾಗ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಮಾಣವಾದ ತನ್ನ ಆಕಾರಮನ್ನೇ ತೋರೆದೆ ಹೋದ ಆ ಸಂಜೀವಿ ಮನದೊಳಗೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮುಗಿಲ ಚಳಿಗೆ ಹೊನ ವಹಿಸಿ, ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಎಲೆಗಳೊಳಗೆ, ಕೊಂಬೆಗಳೊಳಗೆ, ಅದರಾಚೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಆಕಾಶದ ಕಡಲೊಳಗೆ ಮಾಲೀಂಗು ಕಣ್ಣ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾದೇವಿ ಜೊತೆ ಬುಡಿ ಬಂಡಾಗಿನಿಂದಲೂ ದುಡಿದು, ಕೊನೆಗೆ ಬರಿಗೈಲಿ ಈಚೆ ಬಂದ ಬಡ್ಫಿತಿ ; ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ದಿನವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದ ಹೆಣ್ಣಾಂದು ಜನರನ್ನು ದಂಗು ಬಡಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ಮೇರೆಸಿದ ಪರಿ.

ಮಾಲೀಂಗು ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಿ ಮುಳ್ಳಿದ್ದ ಗುಡಿ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರ ಇಂಡುಕಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಿಸಿದ. ಎದೆಯೊಳಗೆ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಮಾದೇವಿಯ ಕಾವೇ ಇದು...?

ಏನು ಎತ್ತ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಎಳೆವಯಸ್ಸನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ತಂದು ಸೇರಿಸಿದ ಗುಡಿನಲನ್ನೇ ತನ್ನದೆಂದು ಬಗೆದು, ಆಮೇಲೆ ಆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ಗಂಡನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅಳೀಮೃತನಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡೆಂದು ಇಡೀ ಗೋಕುತ್ತಿಯನ್ನೇ ವಹಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ ಬಂದ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ದುಡಿದೇ ದುಡಿದು, ಗುಡಿನಲನ್ನು ಹಂಚಿನ ಮನೆ ಮಾಡಿ, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಒಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಒಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಕರೆ ಹೊಲ ನೆಲೆ ಮಾಡಿ, ಮನಸೊಳಗೆ ಮಾಡೇವಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹರಂಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಗುರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂಬಿ ನಡೆದ ಆ ನಿರಂತರ ದುಡಿಮೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗುತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇವರಿನ, ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಕಾಣಿದ ಅವರು ಯಾರೋ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವರನ್ನುಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಗಂಡು ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದು ನೆಪ ಮಾಡಿ, ಉಡಕೊಂಡು ಹಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಾಡೇವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಬೇರನ್ನೇ ಕಿತ್ತನೆಯು, ನ್ಯಾಯ ಕೇಳಲು ಬಂದ ಮಾನವಂತರಿಗೆ ತನ್ನವರೆಂಬುವರು ಯಾರವರೆ ಇವನಿಗೆ ಈ ಬೇವಸ್ಸಿಗೆ ಅಂತ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೇಳಿ, ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡ ಕರಿಮಾವ ಕೆಂಚತ್ತೆಯವರ ಅನೀತಿಗೆ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿ "ಈ ಉರು, ಈ ಹಟ್ಟಿ ಆಗ್ಗೆದಿದ್ದೇ ಇನ್ನೊಂದೂರು ಇನ್ನೊಂದಟ್ಟೆ ಮಾಡಿ ಬಾಳ್ಳಿ ಮಾಡಾನೆ ನನ್ನೊಂದ್ದೆ ಬಾ... ನಿನ್ನೊಂದ್ದೇ ಬೆಳ್ಳ ಆಳಾಗಿರೋನು ನಾನು. ನೀನೂ ದೂರ ಮಾಡೋಬ್ಬಾಡ ಅಂದರೆ ಮಾಡೇವಿ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ಅವ್ವನ ಮರೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೀಂತುಬಿಟ್ಟಜು. ಆ ಕಣ್ಣೀರೋಳಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಮುಗಿಸಿ ಕ್ಕೆ ತೋಳಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಜು.

ಮಾಲಿಂಗು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ದುಖಿವ ಶಮನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದ. ಯಾವಾಗು ಗುಡಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ. ಅಂಗಾತ ಹೋಳಿ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ ಮುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಹಾ ! ಇದೇನ್ನ ಚಳಿ ಅಂಡಕೊಂಡು, ಇದ್ದ ಬಂದೇ ಆ ಪಂಚಿ ತೆಗೆದು ಮೈತ್ರುಂಬ ಹೊಳ್ಳುಕೊಳ್ಳಲು ಎಳೆದಾಡಿದ. ಆದಕ್ಕೆ ದೇಹವ ಮಣಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾಜಾರವ್ವ ತನ್ನಗೊಂಡು ಕೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿ.. ಆ ಸಂಜೀವಿ ತನ್ನ ಸಿಕ್ಕಬುಟ್ಟಿ.. ಆಟು ನಾಕು. ಏನೇ ಬಂದ್ರು ಬತ್ತದ ಗರ್ಭಕೆಯಿಂಗೆ ಜಿಗುತ್ತಬುಡ್ಡಿನಿ...

ಮಾಲಿಂಗು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಗಟಿಂಮನೆ ತೇಗಿದ. ಒಳಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಪರಾಕು ಹುಳಿಹುಳಿಯಾಗಿ ಸುಳಿಸುಳಿಯಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಬಂತು.

ಎದ್ದು. ಭತ್ತಿಯಂತೆ ಹಂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಎಲೆಯೊಳಗಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದಂತಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಚಿಲಿಪಿಲಿ ರಾಗ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಜೊತೆಗಿರೋದಾದ್ದೆ ತಿರುಗಾ ಗೋಮುತ್ತಿ ಕಟ್ಟುಬಲ್ಲೆ ! ನಗುನಗುತ್ತಲೆ ಸಟೆದು ನಿಂತು ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿಳಗೆ ಶ್ರಮ ನುರಿಸಿ ಅನಂದ ಹೋರಬಲ್ಲೆ... !

ಮಾಲಿಂಗು ಪರಪರನೆ ಕೈ ; ಅಮೇಲೆ ಮುಖ ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಎದ್ದವನು ಪಂಚೆ ಒದರುತ್ತ ಉರೋಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ. ಜನ ಎದ್ದು ದನಕರು ಕೋಳಿಕೊಕ್ಕು ಹೊರಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಬಾಗಿಲ ಬೀದಿ ಕನ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪೂಜಾರಪ್ಪನ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ " ನೀನವ್ವಾ ! ಅವರು ಇನ್ನೂ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಾಕೆ ಬಾ " ಅಂದಷ್ಟು. ಹಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಬಂಡಾಗಿನಿಂದಲೂ ಬಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕೆನಿಸದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈಗ್ಗಾಕೋ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ...

ಹೊತ್ತು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ಜನ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಮೋಗಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಟ್ರೋದಿನಾಯ್ತು ಗೇಮೇಗೇದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಕೆರೆತೂಬಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ, ಮುಖುಕ್ಕೆ ನೀರೆರಬಿಕೊಂಡ. ರಾತ್ರಿಯ ಕುಣಿತ ಮೇರೆತದಲ್ಲಿ ದೇಹ ದಣೆದು ಸೊಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ವರಡೆಣೆಸದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ತೂಬಿನ ಬಳಿಯ ನೀರಿಗೆ ನೆಗೆದ. ಮೀನಿನಂತೆ ಈಜಾಡಿ, ಮುಳುಗೆದ್ದು ಬಂದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿದ.

ಮಾದೇವಿ ತಾನು ಕರ್ನಿದ್ದೆ ನಾಕು ಉಟ್ಟಿದ ಸ್ವಾಲ್ಯಾಲಿ ಎಲ್ಲನೂ ಬುಟ್ಟಬಂದೀಬಿಡ್ತಾಳೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದು ನುಚ್ಚಿನೂರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮೋದಲೇ ಬತ್ತಿದ್ದ ಎದೆ ಒಡೆದು ಹೋಗದೆ ಸೀದ ಕೆರೆಯಂತಾಯಿತು. ಅವುಳ್ಳೇ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮ್ಯಾಲೆ ತಾನ್ನಾಕೆ ಇಲ್ಲಿರೋಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆವ ಹೆಣಭಾರ ಮನಸ್ಸಾಗಿತ್ತು. ತಿರುಗಿ ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡ್ತಿನೀ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮಾದೇವಿಗೂ ಗೋತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಅದ್ದೇ ಈ ಸಂಜೀವಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರೋಬೇದಾ...?

ಮಾಲಿಂಗು ಒಣಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕೊಂಡು ಉರುಕಡೆ ಹೊರಟಿ. ಹಬ್ಬದ ಮುಸುರೆ ಪಾತ್ರೆ ತೋಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಿನತ್ತ ತನಗೆ

ನೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದ. ಈ ಸದ್ಗಿನೆ ಆ ಹೆಂಗಸರು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಜೀವಿ ಇಲ್ಲ; ತಂತಾನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಮಂದಗೊಳಿಸಿದ.

ಆ ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯೆ ನಾಕವ್ವ ನಿಂತು "ನೀನೇ ಏನವ್ವ ನಾತ್ರಿ ತಮ್ಮಟೆ ಬಡ್ಲೋಂಡು ಅಪಾಟೆ ಕುಣಿದುದು... ಸ್ಯೇಕನೊ ಮೊಗಾ.." ಬಾಯಿ ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ಮೋರೆ ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವಾಯಿತು.

ಸುಭ್ರಿ "ಯಾವೂರವ್ವ ನಿಂದು. ಯಾರ್ಥಮನ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದೀ..," ಎಂದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ರಾತ್ರಿಯ ಸಂಜೀವಿ ಕೇಳಿಬಿಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಂಗೆ? ಯಾರೆಂದು ಕೇಳೋದು ? ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ನಾಕವ್ವ "ಅದ್ಯಾಕೆ ಮೊಗಾ? ನಾತ್ರಿ ಅಪಾಟೆ ಕುಣ್ಣೆ ; ಈಗ ಮಾತೇ ಆಡೊಲ್ಲೆ. ನಾಚೋಗ್ಯಾಕೆ ? ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಿಮ್ಮೊವ್ವನ ಸಮಾನ ಅಂದ್ದ್ವೂ.."

ಮಾಲಿಂಗು ನಾಕವ್ವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ತನ್ನ ಅವ್ವನ ಸಮಾನವೇನೋ ದಿಟ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಅವ್ವ ಹಿಂಗೇ ಇದ್ದಾ? - ಯಾಕೋ ಸಂಕಟದ ಸುಳಿ ಎದೆಯಾಳದಿಯ ಈಚೆ ಹೊರಟಿತು. ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ನಾಕವ್ವನ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಅಕ್ಕರೆ ಎರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ನೋಟದೊಳಗೆ ಏನೋ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಂತನಿಸಿತು. ಯಾರಿಗೂ ಮೂರಣವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದವನು ಈಗ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ ಬಿಬ್ಬತ್ತ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಉರುಕಡೆ ನಡೆದ.

ಇ

ಮಾಲಿಂಗು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಕಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ಜಾಗ ಈಗ ಬಿಕೋ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಸಂತೆ. ಉರೋಳಗೆ ಗಂಡನರು ತೆಳ್ಳಿಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊಜಾರೆವ್ವನೂ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸಿದವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿ, ನಕ್ಕವರೊಂದಿಗೆ ನಕ್ಕ, ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಉರೋಳಗೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಕವ್ವ ಅವ್ವನಂತೆ ಆದರಿಸಿದ್ದಳು. ಹೊತಾರೆ ಕೈಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟು ತನ್ನೆದುರು ಕೂತು "ತಿನ್ನಪ್ಪ ತಿನ್ನಪ್ಪ" ಅಂತ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ತಾನು ತಿನ್ನುವುದ ಕಣ್ಣಂಬ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೆಣ್ಣುಕಳ್ಳಿನ ತುಂಬ ಬರೀ ಅಕ್ಕರೆಯೇ ತುಳುಕಿತ್ತು; "ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಎಲ್ಲಗೋಗ್ಗಬೇಕೊ ಗೋತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಹಂಗಿದ್ದೇ ನಮೂರಾಗೆ ಇದೊಬುಡವ್ವ..."

ಮಾಲಿಂಗು ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನೇ ಸುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗದೆ ನೀರು ಸುಡಿದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತ. ಸಾಕವ್ವ "ಕ್ರಿಯಾವಂತ್ತಿ ಇರೋಗ್ಗೆ ಜಯ ಇದ್ದೇ ಇರ್ತದೆ. ನೋಡು, ಆಚ್ಚೆವರಿ ಈರವ್ವ ಅಂತ ಒಬ್ಬಳು ಬಡ್ಡಿ ಅವ್ವಳೇ. ಅವುಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬಕೇ ಮಗ್ಗಳು. ಆ ಹೆಣ್ಣು-ನೀನು ಒಳ್ಳೆ ಜೋಡಿ ಅಯ್ಯಿರಾ. ಯಾಕೆ ಮನುಸ್ ಮಾಡುಬಾರ್ದು ಮೊಗಾ.."

ಮಾಲಿಂಗು ಮೌನವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ. ಸಂಜೀವಿ ಅದೇಗೋ ಮನ ಹೊಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ನೋಡುಬೇಕು... ಅವ್ವಳು ಏನು ಹೇಳ್ತಾಳೆ ಕೇಳಬೇಕು...

"ನಿಂಗೆ ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದೇ ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನೋರ ಮನೆಗೋ ಇಲ್ಲಾ ಸೋಮಪ್ಪನೋರ ಮನ್ನಾಗೋ ಸೇರೆತ್ತಬೇದು... ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡು. ನಾನು ವಸಿ ತ್ವಂಡ ಕಾಯವೆ ಸಂತೆಗೋಗಿ ಮಾರೆತ್ತಂಡು ಬತ್ತಿನಿ.."

ಚಿಣ್ಣೆಯೊಂದು ರೊಯ್ಯನೆ ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಹಾರಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅಮೇಲೆ ನೋಡಿದ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನೋಬ್ಬ ಕೋಲಿನಿಂದ ಚಿಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೇಲೆಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾರಿಸುವುದು; ಅದರೊಂದಿಗೇ ತಾನೂ ಓಡುತ್ತಾ, ಕೆಳಬಿದ್ದ ಚಿಣ್ಣೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೇಸಿ ಬಾರಿಸುವುದು ಮಾಡುತ್ತ ಕೈಗೆ ಸಿಗೆದಂತೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಮಾಲಿಂಗು ಎದ್ದು ಹೊರಟಿ. ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ಹಿತ್ತಲ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ನಿನ್ನ ಸೀಳಿದ್ದ ಸೌದೆ ತುಂಡುಗಳು ಹಂಗೇ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದವು. ಅವುನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ. ತುಂಡೊಗಳಿಂದೆ ಒಡೀಬೋದಿತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡು ಎದುರುಗಿದ್ದ ಬನರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತ.

ಸಾಕವ್ವ ಅವ್ವನ ಸಾಫಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೇಳಿದ್ದಳು. "ಆ ಹೆಣ್ಣು ನೀನಾಡೆ, ಗಂಡುಸೇ ಇಲ್ಲದ ಆ ಹಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಅನ್ನೆ ಆದಂಗಾಯ್ದು.." ಆದರೆ ದಿಟ್ಟಾಗಿ ಆ

ಸಂಜೀವಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯದನ್ನ ಮನ ಒಲ್ಲದು. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯೋದಾದ್ದೆ ದಿಕ್ಕುಗೊಳು ಕೂಡದ ಈ ಅಗಾಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ನೇಬದುಕ್ಕಿಣಿ. ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನೋರ ಹಟ್ಟಿಯೇ ಬೇಕೆಲ್ಲ....

ಕತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ಒದರಿ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮ್ಯಾಲಿವಾಸಲು ಗೆರೆ ಎಳಕೊಂಡು ಬಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿನಾಲು ಕರೆಯಂಗಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಂಗೇ ನೋಡಿದ. ಎಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಯ್ತವೇ ! ಎಲ್ಲಿಂದ ಬತ್ತವೇ !! ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಯ್ತವೇ!!! ಯಾಕಿಂಗೆ ಮಾಡ್ರಿರ್ ತವೆ ಇವು !? ಮನದೊಳಗೆ ಎದ್ದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದೆ ಹಂಗೆ ಹೋಗಿ-ಬರೋವಾಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಡೊ ನೋಟ ಅದೇಟು ಅದ್ಭುತ !! ಮಾದೇವಿ ಈ ಅದ್ಭುತವ ಅದೆಂಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೆದಕೆ ಬಿಂಬಿದ್ದಳು...

"ಓ ! ನೀನೇನವ್ವಾ? ನಾನು ಅದ್ಯಾರೋ ಅನ್ವೋಂಡುಬುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನೀನು ಹೊತಾರೆ ಆಚ್ಚವರಿ ಹೋಯಿದ್ದಾಗೇ ಈಗಿ ಮಾತಾಡುಸಬೇಕು ಅಂದ್ವೋಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆಗ್ನಾನಿಲ್ಲ. ಕಲೆ ಅನ್ವೋಂದು ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಹಂಗೆ ಒಲಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬುಡವ್ವು.. "

ಮಾಲಿಂಗು ಬೆಳ್ಳಿದವನಂತೆ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿದ. ಕಿತ್ತು ತುಂಬಿದ್ದ ಬೆರಕೆನೋಪ್ಪಿನ ಗುಡಾಣದಂಥ ಮತ್ತಿಲಗಂಟನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ನಿಂಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಮಾಲಿಂಗು "ಅ..ಅ" ಅಂದ.

ನಿಂಗಿ "ಸಾಕವ್ವ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದು.. ನೀನು ತಬ್ಲಿ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಅಂದ್ವೋತ್ತಿ? ನಿನ್ನಂಥ ಕಲೆಗಾರ ತಬ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕ್ಕೇ ಅವುನ ಬಂಧು ಬಳ್ಳಾ. ನಿನ್ನಂಥೋರು ಎಲ್ಲಾರೋಯ್ಲೂ ಕಲೆ ಬದ್ವೋರ್ಗೆ ಬೆನ್ನಾಯ್ತದೆ.." ಎಂದು ಹಾರ್ಯಸಿದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಂಗರಗಡ್ಡಿಯ ಹೋರೆ ಹೋತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ ಆಕೃತಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ನಿಂಗಿ ನಗುತ್ತಾ "ಹಾಳಾದ್ದು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹೋರೆ ಕಟ್ಟದೆ ಹೆಂಗೆ ಮಾಡ್ರಾಕೊಂಡದೆ ನೋಡು.. ಮತ್ತ ಮೋರೆ ಏನೂ ಕಾಣ್ಣಿ. ಕೆಳಗಾದ್ದು ಹಾಕಿ ಹಿಂಡಿ ಬಿಗಿ ಮಾಡ್ವೋಕ್ಕೇ" ಅಂದಳು.

ಗಂಗೆ ಪಿಂಡಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದಳು. ನೋಡಿದರೆ ಎದುರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಬೀರ!-ಗರ ಬಡಿದಂತೆ ನಿಂತಳು. ಇಡೀ ದಿವ್ಾಸ ಹುಡ್ಡಿಕಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲಾದಿದ್ದೇಳ್ಳಳು ಈಟು ಅನಾಯಾಸವ್ವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬುಟ್ಟಳು ರಾತ್ರಿ ಸಂಜೀವಿ!-ಇವನು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದ.

"ಇದ್ದೂಕೆ ಹಿಂಗೆ ಇಬ್ಬು ಒಳ್ಳೆ ಬೆದ್ದುಗೊಂಬೆ ಧರ ಅಗಿಬುಟ್ಟಿ.. ಇವ್ವೋಳು ನಮ್ಮ ಈರವ್ವನ ಮಗ್ಗೋಳು ಗಂಗಿ.. " ನಿಂಗಿ ತುಂಬಲವನ್ನು ಉಗಿಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

ಸಂಜೀವಿ... ಗಂಗಿ... ಸಾಕವ್ವ ಹೇಳಿದ್ದು ಇವುಳ್ಳೇ.. ಸಾಕವ್ವ ಆಗ ತನ್ನ ಉದಾಸೀನ ಕಂಡು ನಿನ್ನೆ ಮನ್ಸಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಬ್ಯಾಡಬುಡು ಅಂದಿದ್ದಳು.

ನಿಂಗಿ "ಅದ್ದೂಕೆ ಮೋಗ ಹಂಗೆ ಕುಂತೆ? ಸಾಕವ್ವ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿವ್ವಿ ಅಂತಿದ್ದು. ಈರವ್ವನ ಒಬ್ಬೋಳೇ ಮಗ್ಗೋಳು. ಅಪ್ಪೆ ಹಾವ್ವೆಕಳ್ಳಿ ಸತ್ತು ಹದ್ದೊನ್ನೆದು ವಸಾಯ್ಯು. ಇವುರ ಅವ್ವನ್ನೆ ಎದ್ದೆಬಿದ್ದೆ ನಾಕುರೋಗ. ಈ ಹೆಣ್ಣೆ ಚೆಂದ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಳ್ ದ್ಯಾವ್ರೋರು ಆಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೆ ಕೊಡ್ಡನಿಲ್ಲ.. ಏನ್ ಮಾಡಕಾಯ್ದರೆ ಹೇಳಿಪ್ಪು.. !!

ಮಾಲಿಂಗು ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಂಬದಾದ. ಗಂಗೀ ಮುಗಿನಾ? ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಬತ್ತೇಂದ್ರಿಯೋ ಎದೆಗೆ ಸ್ಥಾತ್ರೀ ತುಂಬುಪ್ರೋಟ್ಟಿ ಈ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಸಾಮಧ್ಯ್ಯ ನೀಡಿದ ದ್ಯಾವ್ರೋರು ಮಾತು ಕಿತ್ತೋಕೊಂಡವನೆ !! ಮನನ್ನು ಬುರುಗುಟ್ಟಿತು. ಗಂಗೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿದ. ಆ ಗಂಗೆಯ ನಾಚಿ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ ಸೋತು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿಂಗಿಯ ಉತ್ಸಾಹ ತಗ್ಗಿಹೋಯಿತು.

ಹೊತ್ತಿಳಿದು ಸಂಜೆ ಸೆರಿಗು ಹಾನುತ್ತಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೇಲಿ ಮಿಂಚಿನಂಗೆ ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣು! ಮಾತಿಲ್ದಾದೆಯೇ ಅದೇಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೇ... ಹೇಳಕ್ಕಾಗ್ಗೆ ಇರ್ಮೋದುನ್ನೆಲ್ಲ ಬರಿ ಕಣ್ಣು ಮಕದಲ್ಲೇ ಹೇಳೋ ಇವುಳ್ಳಿಗೆ ಕರಿಮಾಪ-ಕೆಂಚತ್ತೆಯಂಗೆ ಆಡಿ ಮನ ಕುಯ್ಯೋ ಆ ಹಾಳ್ ಮಾತ್ತ್ಯಕೆಬೇಕು...?

ದನ ಕರ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ ಕೋಳಿ ಕೊಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ದನಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ನೆಲೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮಾಲಿಂಗು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿ "ನಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾತಿಲ್ದಾದೆ ಇರ್ಮೋ ಇವ್ವೋಳು ನನ್ನಗೆ ನಾಕು. ಸಂತೋಸಣಲ್ಲಿ ಮದ್ದೆ ಮಾಡ್ಯೋತ್ತಿನೀ" ಅಂದ.

ಗಂಗೆಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ನಗೆ ಮತ್ತೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಆ ಉಕ್ಕಿದ ತೆರೆ ಮೇಲಿಂದ ರಪರಷನೆ ರೆಕ್ಕೆ ಒದರಿಕೊಂಡು ಮುಗಿಲಿಗೇರಿದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿನಾಲು ಸಾಲು !! ಮಾಲಿಂಗು ಸಡಗರದಿಂದೆದ್ದು ಕರೆದ : ಬಾ ಗಂಗಿ...



## ಗೌತಮ

ಹನೀರು ಹಾಸಿದ ಪಡುವಡಾ ಸೀಮೆಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿನ ಆ ಕಿರಣ ತಟ್ಟಿಯಾಕಾರದ ಕೆರೆಯಂಗಣದ ನೀರ ಮೇಲೆ ಜಾರಿತ್ತು. ಸೀಗಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಲಿನ ಎರಡು ಉರುಗಳ ತೋಳತ್ತೆಯ ನಂಬು ಬೆಸೆರಿದ್ದ ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಷ್ಟೇ ಇನ್ನಥ್ರೀ ಭಾಗ ಹಡ್ಡಲಿನ ಪಾಸಲೆಯ ಮೇವಿಗೆ, ಉರು ಸೀಮೆಯ ಎಮ್ಮೆ ದನ ಕುರಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ದುಂಡು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಅಗಚಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರುಬಿನ ಎಮ್ಮೆ ಸೀಮೆಲ್ಲನ ಹೊಲದಕ್ಕಿಳಿನ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸದರಿ ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹೊಳ್ಳಿ ಮ್ಯಾ ಶೂದರೆ ಹಳ್ಳದ ಮೊನರಿನಂಥ ಕೆಸರು ಈ ಕಡೆ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ತುಯ್ಯಿ, ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ ಮೇಲೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ, ದಡದ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಕೊಕ್ಕರೆಹಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಲೆದ್ದ ತೆರೆ ಇಳಿಇಳಿದಂತೆ ಆ ಹಕ್ಕಿ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೊಳ್ಳಿ ಮ್ಯಾ ಶೂದಾಗ ಕೆಸರಿನ ತೆರೆ ಈಗ ಈ ಕಡೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದಡದ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೌತಮ ಮಾತ್ರ ಗೊಮ್ಮೆಟಿನಂತೆ ಅಚಲನಾಗಿದ್ದ. ಮೂಳೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರಿಚೆಕ್ಕಳದ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ದೇಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೆಸರು ಹಾರಿ ಹುಲೀವೇಷ ತೊಟ್ಟಂತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೂ ಹುಲೀವೇಷಧಾರಿ ಆ ಭೈರವನಂತಾಗದೆ, ಸಾವದಾನದಲ್ಲಿ

ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳು ಹಳ್ಳಿದ ದಡದಂಬಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿರಬಹುದಾದ ನಳ್ಳಿ (ಪಡಿ) ಬಿಲಗಳತ್ತ ಚಲಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಬಿಲವೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಗುರುಮೆ ಕಿತ್ತು ಬಿಲದೊಳಗೆ ಕ್ಯೆ ತೂರಿ ನಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಬೆರಳಾಡಿಸತೋಡಗಿದ. ಹೊರಗೆ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಗೆ ನಳ್ಳಿ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಿದ್ದ ಕನಬುದಾರ ಅವನು. ಬಿಲ ಇನ್ನೂ ಒಳ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅನಾಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಉಬಿ, ಭೂದೇವಿಗೆ ಎದೆ ಅಯ್ದಿಸಿ, ಮುಖವ ದಡಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಇಡೀ ತೋಳನ್ನು ಮೊತ್ತಿಯಾಗಿ ಒಳತೂರಿ, ಬಿಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣದಾದ ತನ್ನ ಕ್ಯೆಯಿಂದ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಗಬರಾಡಿದ. ಈ ನರಮನುಷ್ಯನ ದುಸ್ಸಾಹನಸವನ್ನು ಅರಿತ ಒಳಗಿನ ನಳ್ಳಿ ಇನ್ನು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆ ನುರಿತ ಹಸ್ತದ ನಡು ಬೆರಳನ್ನು ಗಬಕ್ಕನೆ ಕಟ್ಟಿತು. ತನ್ನಂತೆ ಮಾಂಸವಂಡವೇ ಇಲ್ಲದ ಆ ಬೆರಳು ಸರ್ವನೆ ಉಗುಚಿಕೊಂಡರೂ ಬಿಡದೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದಾಗ, ಈ ಕಡ್ಡಿಯಂಥ ಬೆರಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲೆಂದು ಕೊಂಡ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಅವನು, ಆ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿತವೇ ತನಗೆ ಮಿತ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಬಗೆಯದ ನಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅದರ ಬಿಗಿತ ಸಡಿಲವಾಗದಂತೆ ಉಬಾಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆಳೆದುಕೊಂಡ.

ಆ ಹೆಕ್ಕಿನಳ್ಳಿ ಗೌತಮನ ಕ್ಯೆಸೇರಿತು. ಅವನ ಕ್ಯೆಹಿಡಿಗಿಂತಲೂ ಎರಡು ಪೆಟ್ಟು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದ ನಳ್ಳಿ ಅವನ ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಳ್ಳಿಗಳ ಬಲು ಕಂಡಿದ್ದ ಅವನು ಬೆರಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆ ನಳ್ಳಿಯ ಕಾಲನ್ನೇ ಲೊಟ್ಕಣೆ ಮುರಿದು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟಿ. ಬಿಟ್ಟ ಉಸಿರಿಗೆ ದೇಹ ಅತ್ತಿತ್ತ ತೂರಾಡಿತು. ತನ್ನ ಬೆದರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದ ಎಮ್ಮೆ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚಿಮ್ಮಿಸಿ ದಡಕ್ಕನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಲಟ್ಟಪಟ್ಟನೆ ಕಿವಿ-ಬಾಲಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತ ದಡ ಏರಿ ಹಿಂಡಿನತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಎಮ್ಮೆಯ ಮೈಮೇಲಿನ ಉಣಿಗೆಂದು, ಅದು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗಡಿಂದ ಮೇಲೇಳುವ ಮೀನಾದರು ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಡು ಶೂಡಿದ್ದ ಕೊಕ್ಕರೆ, ಯಾವುದೂ ಸಿಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಳಬಿಳನೆ ಕಣ್ಣಬಿಡುತ್ತ ಆಚೆ ದಡದ ಮೇಲಿದ್ದ ಅವತಾರ ಮರುಷ ಗೌತಮನತ್ತ ನೋಡಿತು. ಎಮ್ಮೆ ಬಾಲದಿಂದ ಬಡಿದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆನರಿನಿಂದ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವನು ನೀರಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಕಡೆಗೆ ಪಾದವೂರತೋಡಗಿದ.

ದೇವರಾಜು ಆ ಹಡ್ಡಲುಪಾನಲೆಯ ನೂರಾರು ಜನ, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಧ್ಯೆ

ಒಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಗೌತಮನ ಈ ಕಾರುಭಾರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಉರುಬಿಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ನಗರದ ಕೆಲಸ, ಸಂಸಾರ, ತಮ್ಮೊಯ ಅಂತ ಮಾರಣವಾಗಿಯೇ ಮರೆತಂತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯದ ಈ ಗೌತಮನ ಕತೆ ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಮಾವನ ಲೋಕಾಭಿರಾಮದ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ನುಸುಳಿ ಈಗ ಪುತ್ತಳೆಯಾಗಿತ್ತು!

"ಗೌತಮ ಒಬ್ಬರ ನೇರ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾತ್ಮಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಹಂಗಿನಲಿಲ್ಲ. ತಾನಾಯ್ತು ತನ್ನ ಲೋಕ ಆಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆಯೇ ಬೆಳೆದ ಈ ಹೈದ ಹೆಂಗೆ ನಮ್ಮಗಿಂತಲೂ ಬೇಗ ಮುಪ್ಪು ತಂದೆಷ್ಟಂಡುಬುಟ್ಟು ನೋಡು. ಅದ್ದೆ ಹೇಳೋದು: ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಈ ಹಾಳು ಮನ್ಸ್ಸಿನ ರೋಗ ಬಲೇ ಮುಪ್ಪು ತರುತ್ತೇ ಅಂತ" ಎಂದಿದ್ದ ಮಾವನ ಮಾತುಗಳು ನಿಜ ಗುನುಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕರೆ ಆಚೆದಂಡೆಯ ಮುಗಿಲಿಗಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೇರಳೇ-ಮಾವು ಮರಗಳ ತೋಪಿನ ನರಳು ಕರೆಯ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮೌನ ಸಂಭಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿತ್ತು.

ಈ ಗೌತಮ ಸೀಮಲ್ಲನ ಹೊಲದ ಬದಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಳ್ಳಿಯ ಸುಡತೊಡಗಿದ. ಒಯನೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದ ಬೆನ್ನು-ಬಗರಿ ಮೂಳೆಗಳ ದೇಹ ಆ ಜ್ಞಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಗೂಡಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟರೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಕಳ್ಳಿಗುಡ್ಡೆಗಳು, ಬೆಂಕಿಯೊಳಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಕ್ಕನಳ್ಳಿಯ ಗಾತ್ರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದರತ್ತ ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಜೇಗಿನಂತ್ತಿದ್ದ ದೇಹದ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ದ್ರವ ಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊರ ಜಿನುಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅದ ತಡೆದು, ಒಳ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹಂಗೆ ಒಳಗೆಳೆಯುವ ದ್ರವದೊಂದಿಗೆ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದ ನಳ್ಳಿಯ ಕಷ್ಟನ್ನೆ ವಾಸನೆಯೂ ನೇರಿ, ಅವು ಸೊರಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳುತೋಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಸಂಘಾದನೆಯ ನುಳಿವು ನೀಡಿ ತ್ರಾಣ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದವು.

ದೇವರಾಜು ಬುಗದ ಮೇಲೆ ನೀಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾನೆ ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ್ಯ ಆ ಸುಂದ್ರ ತನ್ನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಳೆನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತಾನು ಕೊಂಡಿ ಕಳಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಷ್ಟೂ ವರ್ಷಗಳ ಕತೆ-ಮರಾಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಈ ಗೌತಮನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದ.

"ಇವರವ್ಯೇ ವಯಸ್ಸಲ್ಲದ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮದ್ದೆ ಮಾಡುಕೊಂಡು ಬಂದಢೇ ಆಯ್ತು. ಇವನು ಮುನಿಸ್ಸಿಕೊಂಡು ಉರುಬುಟ್ಟಿ, ವರ್ಷವೋಪ್ಪತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ

ಬಂದ. ಬಂದ ಎರಡು ದಿನವೂ ಸೈತ, ಆ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಂದೇ ಹೊಸಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವ್ವ-ಇವನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಾಡಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕವ್ವನಾಗಿ ಬಂದ ಅವಳನ್ನು ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ಪಷ್ಟಪೋಪ್ತಮೀಗೇ ಬಾಣಂತಿ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ನಿ, ಆ ಹನುಳಿ ಬಾಣಂತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ನಿ ಇವನ ಮನ ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುಡೀನ ತಮ್ಮ ಅಂತಲೂ ಭಾವುಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಮನಸ್ಸ ದೃಢ ಮಾಡುಕೊಂಡನೋ ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿ ಕಡೆ ತಲೆ ಹಾಕಿಯೂ ಮಲಗೋಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ನಾಕಾರು ಎಕ್ಕೆ ಹೊಲದ ಇಟ್ಟಿಂಜರಣ್ಣಲ್ಲ ಮಾರಿ, ತಿನ್ನುವರಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ತಾನು ತಿಂದು ಈಗವನು ಬೈರಾಗಿ. ಎಲ್ಲಿ ಉಣಿತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಆಗಬೋದು ; ಹೆಂಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಆಗಬೋದು...."

ದೇವರಾಜು ಹೊಲದ ಬುಗ ಇಳಿದು ಅತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡತೊಡಗಿದ. ಆ ಸುಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದೇ ಗೌತಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಪ್ಪೆಯಾಕೆ ಈ ಉರಿನ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳಿಯೂ ಈ ಗೌತಮನನ್ನು ಅಪ್ಪು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ.

ಕೆರೆ, ನೀರು, ನೆರಳು, ತೋಪು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬಾಳಿತೋಟ, ಹಲಸಿನ ಮರ, ಸೀತಾಘಲದ ಗಿಡ, ರಾಗಿ ಹೊಲ, ತೊಗರಿಸಾಲು, ತಡಣೆಕಾಯಿ, ತೊಗರಿ ಹೂವಿಗೆ ಮುತ್ತುವ ದುಂಬಿ, ಹಸಿರುನೆಲ, ನೀಲಿಮುಗಿಲು....

ದೇವರಾಜು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಅಗಾಂತರದ ಹಾಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪು ಜೀವ ಸಂಕುಲದ ನಡುವೆ ಇದ್ದೂ ಅದರ ಗೊಡವೆ ಇದ್ದಂತಿರದ ಗೌತಮ ಈಗ ಕೇವಲ ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ನಳಿಗಷ್ಟೇ ಉತ್ತರೀಕನಂತಿದ್ದ. ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಮಂಡಿಗಳು, ಭುಜಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅವನ ತಲೆಯು ಕಡ್ಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಚಿಕಾಯಿ ಸಿಗಿಸಿದಂತೆ ಮಂಡಿಗಿಂತ ಮೇಲೆದ್ದು ಕಾಳುತ್ತಿತ್ತು. ಗೀಜುಗನ ಗೂಡಿನಾಕಾರವಿದ್ದ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಅಂತರ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ದೇವರಾಜು ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು "ಗೌತಮ" ಅಂದ.

ಗೌತಮ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ನೀರ ಮೇಲಿನ ನೆರಳು ಅಡಗಿತ್ತು.

ನಾಕು ದಶಕದ ಹಿಂಡೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇವನು ಹೆಂಗಿದ್ದ? ನಾಕನೆಯ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅಗ ಹೊಲದ ತಡಣೆಕಾಯಿ, ಕಡ್ಡೆಕಾಯಿ, ರಾಗಿತನೆ, ಜೋಳದ ಮೆಕ್ಕೆ, ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಅಂತ ಕಂಡತಾವು ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿ ತಂದು, ಆ ಬೋರೆಕೆಳಗಿನ ಶಾಲೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಿರಾಯಾಸಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ! ಅಗ ಆ ಸುಂದರ್ಮಾತಿನ ಚತುರ. ಈ ಗೌತಮ ಕೃಷಣಕದ ಧೀರ !!

"ಲೇ ! ಗೌತಮಾ, ನಾನು ಕಷ್ಟೋ ದ್ವಾರಾಜಿ...

ಗೌತಮ ಮನ: ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಮುಖಕ್ಕಂಟಿದ್ದ ಚರ್ಮ ಒಮ್ಮೆ ಸುಕ್ಕು ಉಕ್ಕಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಸಾಫಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು.

ದೇವರಾಜು ಮಾತೇ ಆಡದಿದ್ದ ಗೌತಮನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಂಗೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾವನ ಮಾತು ದಿಟ್ಟವಿರಬೇಕು: "ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ದಶಕದಿಂದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗೇ ಕಳೆದುಬುಟ್ಟೆ ಮನೆಬುಟ್ಟೆ ಮರಬುಟ್ಟೆ ಮದ್ದೆಬುಟ್ಟೆ ಬಂಧುಬಳಗ ಬುಟ್ಟೆ. ಜಾತಿಕುಲ ಬುಟ್ಟೆ. ವಂಶೀಕರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಪಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಅನ್ನ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ; ಧೂಪ ಬೆಳಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗೋಮ್ಮೆ ಸೀಮೆಸುತ್ತಿ ಬಂದೋನು ತಿರುಗಿ ಉಂಟಬುಟ್ಟೆ ಅಚೆ ಕಡೀಲಿಲ್ಲ. ಇರೋದಿಕ್ಕೆ ಸೂರಿಲ್ಲ; ಉಣಿಂದಿಕ್ಕೆ ಅಂಬಲಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ಚಾಮನ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಅವನ ಹಟ್ಟೇಲೆ ಉಣಿತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಆ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಬ್ಯಾಡ ಆದ್ದೆ ನಾವು ಕುಲಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಾ? ನನ್ನ ಮನೇಲಿ ಇರು. ಅಗೋ ಕೆಲ್ಲ ಮಾಡುಕೊಂಡು ಅಟ್ಟಿದ್ದು ಉಣಿಕೊಂಡು ಇರು ಅಂದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು-ಬದುಕಿನ ಚಿಂತನೆ ಇಲ್ಲದೋನಿಗೆ ಅದೇನು ಮಹಾ ಅನ್ನಂಗ ಇದ್ದಬುಟ್ಟವನೆ..."

ಈಗ ಗೌತಮ ಸುಟ್ಟನಳಿಯನ್ನು ಈಚೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲುಹನಲೆ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕರೆಯಂಗಳಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಸಿಸಿ ಕೂತ. ಈ ಮಾತು-ಮೌನಗಳ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಿವಿ-ಬಾಯಿಯಾಗದೆ, ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಅವನ ಹೋರಾಟದ ಘಲ ಅದು; ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಕೂಳ!

ಆ ಕರೆಯ ಆಚೆಬದಿಯ ತೋಪಿನ ನೆರಳು, ಕರೆಪರಿಯ ಭಾಗದ ನೀರಿನ

ಮೂರಣಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಒಂದಾಗಿದ್ದ ನೀರು-ನೇರಳಿನ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು; ಕೆಲವು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಳುಗಿದವು ಮತ್ತೆಲ್ಲೂ ಏಷುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ತೇಲಾಟ, ಮುಳುಗಾಟ ಆ ನೀರು-ನೇರಳಿನ ಮೈಬಂಧನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಲುಗಾಟವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ದೇವರಾಜು ಆ ಕರೆಯ ನೀರ ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಸಿ ಬಂದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಒಳಗೆಳೆದು ಈಚೆಬಿಟ್ಟೆ.

ಬಾಲ್ಯ ಸರಕಿನ ಭಾವಕೋಶಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದೆಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸುಳಾಗುವಂತೆ ಗೌತಮ ಗುರುಮೇ ಹಾಕಿ ಒಳನೇರಿದ್ದ ನಳ್ಳಿಯಂತೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದ. ಎಮ್ಮೆ ಚೆಗ್ಗಡವುಂಡಿದ್ದ ಅವನ ಕರಿಚಮ್ಮೆ ಮೂರ್ತಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬುದುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಸದಾ ತಲೆಗೊಂದು ಅರಿವೆ ಸುತ್ತಿ, ಕೃತ್ಯೆಲ್ಲಂದು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು, ಬಗಲಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಬಲೆ ಇರುಕೆಕೊಂಡು ಉರೋಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಹೊಲಗಳ ಬದಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕರೆಹಡ್ಡಲಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಇವನನ್ನು ಏನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಇವನೂ ಇದುಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ನರಪಿಳ್ಳಿಯ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉರು, ಕರೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳಿಗಂಟಕೊಂಡ ಇವನ ಬಂಧುಗಳೆಂದರೆ : ಹಳ್ಳಿದಂಡೆಯ ನಳ್ಳಿಗಳು; ಕರೆಯೊಳಗಿನ ಮೀನು, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿಗಳು!!

ಆ ಸುಂದ್ರ ಕೂಡ ಗೌತಮನ ದಿನಚರಿಯ ಮಾನಲು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೊಗಚಿದ್ದ :

"ಈ ಗೌತಮ ಆ ನಿಂಗಾಜಿಯ ಹಿಂದೆ ಓಡಾಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಬಲೇ ಶುಷಿಯಾಗೇ ಇಧ್ಯನವ್ವೆ. ಆ ನಿಂಗಾಜಿ-ತಾನು ಮದ್ದೆ ಮಾಡ್ಲೋತ್ತಿಂದಿ ಅಂತಿದ್ದ. ಅಘನೊಂದಿಗೆ ಮುನಿಸ್ಮೂರಂಡು ಉರುಬಿಟ್ಟೋನು ತಿರುಗಿ ಇವಳಿಗಾಗೇ ಬಂದೆ ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿದ. ಆದ್ದೇನು ಅವಳ ಮದ್ದೆ ದೇವರನೆನ ಜೊತೆ ಆಗಿರೋಗಿತ್ತು. ಆಗ ಹೆಂಗೆ ಆಡಿದ ಅಂತೀಯಾ? ಹುಚ್ಚ, ಹುಚ್ಚಾ !! ಇವರಿಬ್ಬ ಒಳವ್ಯವಹಾರ ಉರಿನೋರಿಗೆ ಸೋತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನೋಡು-ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಹೈದನಿಗೇನೋ ಭೂತ ಹೊಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ನಿಧಾರ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗಿವನು ಹೆಂಗನ್ನೆ ಕಂಡ್ರೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಬರ್ಣಂತ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗೋನು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಡ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿ

ಭಾರಿಸಿ ಬುಡೋನು. ವಿಜಾರಿಸೋದಿಕ್ಕೆ ಬಂದೋರಿಗೆ ಹುಳ್ಳನಾಯಿ ಕಚ್ಚಂಗೆ ಕಚ್ಚಿಬುಡೋನು. ಆಗ ಏಟು ತಿಂದೋರು ಭಾಳೆ ಜನ. ಇವನ ಹುಳ್ಳಾಟಕ್ಕೆ ರೋಸೆ ಹೊದ ಪಡ್ಡಹೈಕಳ ನುಂಪು ಉರ ಹೊರಗಿನ ಹುಣಸೆಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಹೊಡೆದು ಆಗ ಉನಾದ ಇವನ ಕಾಲು ಈಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾದ ಮೇಲೇ ನೋಡು-ಇವನು ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಮಾತುಬುಟ್ಟಿ, ಕತೆಬುಟ್ಟಿ. ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧನೇ ತೊರೆತ್ತಾಂಡು ಬುಟ್ಟಿ. ಅದ್ದೆ ತಿರುಗಿ ಉರ ಬುಡಲೀಲ್ಲ. ಜನಾನು ಏನೂ ಕಟ್ಟಿ ಗಳಿಗೇಲಿ ಹಂಗಾಡಿದ ಅಂತೇಳಿ ಸುಮೃಣಾಗಿಬುಟ್ಟಿರು. ಇವನ ಕತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗೀಲಿಲ್ಲ. ಆ ಚಾಮನ ಮನೇಲಿ ಉಂಡು ತಿರುಗಿ ಉರ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿ. ಆ ಚಾಮ ಕ್ಷೇರಕ್ಕೆ ಕೂತರೆ ಇವನು ಅವನ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಉಂಡು ಕ್ರಾಂತಿನೇ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿ. ಕುಲಸ್ಥರಿಗಂತು ಬಿಸಿ ತುಪ್ಪನೇ ಆಗಿಬುಟ್ಟಿ. ಮದ್ದಿನ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟಿ ಕಡ್ಡಿ ಗೀರಿದ್ದೆ ತಾನೇ ಬೆಂಕೆ. ಒಬ್ಬರ ಬೇಡಿ ಹಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಾನೆ ಅವರ ಹಂಗು. ಇವನು ಯಾಕಡೀಕ್ಕೂ ಮಕ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ತುಟಿಪಿಟ್ಟು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆ ನೀರು, ನಳ್ಳಿ, ಹಡ್ಡಲು, ನೇರಳೆ-ಮಾವಿನ ತೋಪು, ಹೆಚ್ಚಿ ಅಂದ್ರೆ ಗುಡಿ ಜಗಲಿ ಇವ್ವಾವ್ವಾ ಯಾರ್ಗ್ಯಾ ಅವನಿಂದ ಕೆಸಿಯಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮಿರೋನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಾ ಗೆಲ್ಲೋಡಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಂಗೆ. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಮೂರ್ನು ಬುಟ್ಟಿ ಈ ಬೈರಾಗಿಯೋಂದಿಗೇನು ಅಂದುಕೊಂಡು ಜನ ಸುಮೃಣಾಗಿಬುಟ್ಟಿರು....."

ದೇವರಾಜು ತಲೆಕೊಡವಿಕೊಂಡ.

ಆಗ ಓದಲೆಂದು ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಗೌತಮ ತನಗೆ ಆಪ್ತ. ಅದಿನ್ನು ನೆನಪಿದೆ : ವಾರದಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದ ಆನಂದ ಮಜಾನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಗೌತಮ ಉಲ್ಲಿದೊಂದು ಭಾನುವಾರದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಹೊಲ, ಹಡ್ಡಲು, ಬೆಟ್ಟಿ, ಗುಡ್ಡ, ತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಿಡ್ಲಿಸ್ಟೂಲು ಪಾನಾಗಿ ಹೈಸ್ಟೂಲು ನೇರಲು ಈ ಮಾವನ ಉರು ಬಿಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಇತ್ತು ಅವರೂಪವಾದೆ; ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ಈ ಗೌತಮನೂ ಕತೆಯಾಗಿ ಹೋದ.

ದೇವರಾಜು ಗೌತಮನನ್ನು ಹಾಗೇ ಆಪ್ತವಾಗಿ ನೋಡಿದ. ಅವನು ಗುಡಿ

ಮುಂದಾರದ ಬಸವನ ಬಂಡೆಯಂತೆ ಕರೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಶೋತಿದ್ದ. ಅವನ ಅನ್ನ ಹುಲ್ಲುಹನಲೆ ಮೇಲಿತ್ತು. ಎದುರಿನ ಹಡ್ಡಲಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ, ಜೆದುಚೆದುರಿದಂತೆ ಚಿತ್ತಾರ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ದನ ಎಮ್ಮೆ ಪುರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಡಲು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಡೆ ನೀರಿನಂಜಿಗೆ ಬಂದು ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಸೇರೆಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬಲೆಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಲು ಹತ್ತಾರು ಮಾರು ದೂರದ ಕರೆಯಱಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಗೂಡುಗಳು ಇವನ ಗೂನು ದೇಹದ ಆಕಾರದಂತೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಳಿಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಡಕ್ಕೆ ಹಾತಾಗಿ ಇಳಿಯುವ ಮೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಲೇ ಬಂದು ಇವನು ಜೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮೇವನ್ನು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಸ್ತುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರಾಚೆ ಆಳ ನೀರಿನ ಕಡದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಗುಳುಮುಳುಕ ಹಕ್ಕಿ ವಕ್ಕಾದ ಅಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೀನಿನೊಂದಿಗೆ ಮೇಲೆದ್ದು, ತಲೆ ಒದರಿ ಗಬಕ್ಕನೆ ಮೀನು ನುಂಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅತ್ಯಿತ್ತ ಸೇಡುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ನರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಡೆಯ ಇಳಿಹೊತ್ತಿನ ಹವೆ ತೋಮು ಮರಗಳ ನಂದಿಯಿಂದ ನುಸುಳಿ ಕರೆಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಸುಂದ್ರ ಈ ಗೌತಮನನ್ನು ನಮ್ಮೊರಿನ ಕಲಿಯುಗದ ಬುದ್ಧ ಅಂತ ಕರೆದಿದ್ದ. ಇವನನ್ನು ಮಾತಿಗೆಳೆಯುವುದು ಭಾಳ ಕಷ್ಟ ಅಂದಿದ್ದ. ಅದೇನು ಕಷ್ಟ ನೋಡೇಬಿಡುವ ಅಂದುಕೊಂಡು ದೇವರಾಜು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು "ಎನಷ್ಟ ಗೌತಮ, ನಿನ್ನ ನೋಡಬೇಕು ಅಂತಲೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹುಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಮಾತೇ ಆಡ್ಡಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ ಅಂದೈ ನಾನು ಹೋಯ್ದಿನಷ್ಟೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನ ಎದುರು ಕೂತುಕೊಂಡು ದುರುದುರು ನೋಡತೋಡಿದ. ಮೂಳೆಗೆ ಚರ್ಮ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಎಣ್ಣೆನೀರು ಕಾಣಿದ ತಲೆಕೂದಲು ಜಡೆಗಟ್ಟ ಮಾನಲಾಗಿತ್ತು. ದೇಹ ಸೀದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಮೂರುನಾಕು ದಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ? ಎಂಥ ಮುಪ್ಪು ??

"ತಕೊ ತಿನ್ನ" ಗೌತಮ ಮಾತಾಡಿದ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಳ್ಳಿಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾವಿತ್ತು.

ದೇವರಾಜುಗೆ ತನ್ನ ಮಗು ಲಿಸ್ತಿನ್ನು ಸಮಾಲು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿಗಿಡಲು ಬಂದಾಗುವ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಬಂದು ಬಗೆಯ ಆನಂದ ಅಧಿವಾ ಅದೂ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗಿನ ನೋವಿನ ಹಿತವನ್ನು ಕಂಡಂತನಿಸಿತು.

ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟಿ, ಹಳ್ಳಿ-ಕುಂಟಿ, ತೋಪು-ತುಡಿಕೆ, ಹೊಲ-ಗದ್ದೆ, ಹಡ್ಡಲು-ಬೋರೆ, ಮರ-ಗಿಡ, ಗುಡ್ಡ-ಬೆಟ್ಟಗಳ ಹಸಿರು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನವಿಲು, ಸಾರಗಗಳಾಗಿ ಮೇರೆದ ಆ ದಿನಗಳು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಾಗತೋಡಿದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯದ ಜಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದ ಗೌತಮ ಈಗಿಲ್ಲಿ ಬರಿದಾದ ಮೂಕೆ ಚಕ್ಕಳಿದ ಗೂಡು ! ಮಾಸಿ ಹೋದ ಬದುಕಿನಂಚಿನ ಉದುರಲಿರುವ ಎಲೆ !!

"ಓ ! ನೀನು ಪಟ್ಟಣದೋನು, ಈಗ ಈ ನಳಿ ನನುಗ್ನ ಎಲ್ಲ ತಿನೋಧುನ್ನ ಬುಟ್ಟಿರ್ಬೇಕು"

ಗೌತಮ ಮಾತನಾಡುವುದ ಕಂಡ ದೇವರಾಜು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತುಡಿತದಿಂದ ಕವಕವನೆ ನೋಡಿದ. ಹಂಗಾದ್ದೆ ಇವನು ಬುದ್ಧನಾದದ್ದು ಹೇಗೆ?

"ಯಾವುದು ಬೇಡ ಆದೋನಿಗೆ ಎಲ್ಲನೂ ಕಳಕೊಂಡೋನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು? ಹೆಗಿದ್ದರೇನು?? ನಾನಂತು ಹಂಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಬುಡ್ಡಿನಿ" ಎಂದದ್ದೇ ಅವನ ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಅಂತ ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದ.

ಇವನು ತನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವಳಾದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಲಾಗದೆ, ಅವಳೂ ಸ್ಯೇತ ಮಗ ಎಂಬ ವಾಂಭಲ್ಯಾದಿಂದ ಕತ್ತತಿ ನೋಡಲಾಗದೆ ಹೋದ ಕುಛು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು, ಸಂಬಂಧಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಒಲಿದ ನಿಂಗಾಜಿ ಕೂಡ ಕಡ್ಡೆ ತಿಂದು ಕೈತೋಳಕೊಂಡಂಗೆ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ತನಗೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೇ ಆಗಬೇಕಾದವನನ್ನೇ ಕೂಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಗೌತಮ ಹಿಂಡುಬಿಟ್ಟ ಹುಲ್ಲೆ ಶುರುವಿನಂತಾಗಿ; ಗಾಯಗೊಂಡ ಕಿರುಬನಂತಾಗಿ; ಹಿಡ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋರಿಯಂತಾಗಿ ಎರಡು ಹಗಲು ಎರಡು ಇರುಳು ಸೀಮಲ್ಲನ ಹೊಲದ ಕಿಳಿನ ಕೆರೆದಂಡಯ ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಆ ಮೇಲೆ ಮೂರನೆ ದಿನದ ಹಗಲಿಗೆ ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹೊಸ ರೂಪತಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಹಳೆ ಗಾಳಿ, ಸೀರಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡನಂತೆ.

ಗೌತಮನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಮಾತೇ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಕಂಡ ದೇವರಾಜು ಈಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ : "ಇಲ್ಲ ಗೌತಮ, ಈ

ನಳ್ಳಿ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಪಟ್ಟಣದೋನು ಆಗಿಲ್ಲವ್ವೆ" ನಗಾಡಲು ನೋಡಿದ.

ಗೌತಮ ನಗಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಿರುಗಿ ಕೆರೆಯತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನೀರು, ನೆರಜು, ಹಕ್ಕಿ, ಮೀನು ಎಲ್ಲವೂ ನೀಲಿಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದ ನೀರನೆರಗಲ್ಲಿ ಮನಸಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಮಬ್ಬಿಗವಿಯತೊಡಗಿದರೆ ಸಾಕು ಈ ಗೌತಮ ಹಡ್ಡಲಲ್ಲಿ ಮುನೇಶ್ವರ ತಿರುಗುತ್ತಾನಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಉಂಟಾಗಿ ಪೇರಿಕೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಈಗ ಗೌತಮ ಮುನಃ ಆ ಕೆರೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ತುಟಿ ಬಂಧು ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಮುಖ ಬೇರೆಯದನ್ನೇ ಹೇಳುವಂತಿತ್ತು. ಹೌದು-ಗೌತಮ ಮಾತು ಮತ್ತು ಮೌನಗಳ ಎರಡು ಲೋಕವನ್ನೇ ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಅಂಟೆದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಗಾಥ ಆಸಾಮಿ. ಇವನ ಮಾತು ಈ ಇಳಿಹೊತ್ತಿನ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ನೆರಳಂತೆ ಕಂಡರೆ; ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ನೀರ ಮೇಲೆ ಅಣಿದಿರುವ ಗುಳಿಮುಳುಕ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಅನಿಸಿತೊಡಗಿತ್ತು.

ಉಂಟಾರು ಸುತ್ತಿ ವಾಪನು ಬಂದವನು ನಿಂಗಾಜಿ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನೀನೊಬ್ಬಳು ನನೊಳ್ಳಿಗಿರು ಸಾಕು ಅಂದನಂತೆ. ನಿನ್ನ ತುಂಬಾ ಆಸೆಪಟ್ಟಿವಿನಿ ಅದೊಂದೇ ನನ್ನ ಬಲ ಅಂದನಂತೆ. ಅವಳು ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಆಗೋಚೇಕು ಎಲ್ಲ ಮರ್ಗತುಬುಡು, ತಿರುಗಿ ಈ ಮಾತೆತ್ತಬ್ಬಾಡ ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ.

ದೇವರಾಜು ಧನ್ಸಕ್ಕನೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚಿದ ಕೆಸರಿನಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿದ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ನೆಲಕುಟ್ಟಿದ್ದವನಿಗೆ ಹೊರಮೈ ಗಾಜುಗಟ್ಟಿ ಬಿರುಸಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡ ಎರೆಮಣಿನ ನೆಲ ಗೂಟಿಗಲ್ಲಿನ ನಿಧಾನ ಹೊಡಿತಕ್ಕ ಬಿರಿದು ಒಳಭಾಗದ ಕೆಸರು ಮೇಲೆ ಹಾರಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈಗ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕೇಳಿದ:

"ಗೌತಮ ನಾನೀಗ ಈ ಉರಿಗೆ ಬರ್ತಾ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಡ್ಲೂ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರಯೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದಿನೀ. ನೋಡು-ನಾವಿಬ್ರಾ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನೋರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ನಮ್ಮ ತಾತನಂಗೆ ಕಾಣ್ತಾ ಇದ್ದಿ; ಏನಾಗಿ ಹೋಯ್ತು, ಆ ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದೆಲ್ಲ ದಿಟ್ಟು?"

ಗೌತಮನ ನೋಟಿ ಕರೆ ಪಾಸಲಿನ ಹೊಲದಕ್ಕಿಳಿಗೆ ಮೇಯುತ್ತ ಬಂದ ಪುರಿ ಹಿಂಡಿನತ್ತ ಇತ್ತು. ಪುರಿಗಳು ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಹುಲ್ಲಿನ ಹನಲೆಯ ಕೀಳುತ್ತ ಉಸುಬುನು ಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ತಿಂದು ಮೇಕರೆಯಾಗಿದ್ದ ಟಗರೊಂದು ಒಂದೊಂದು ಪುರಿಯ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಮೂಸುತ್ತ, ಮೂಸಿ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಬಾಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಪರಿಚೀಸುತ್ತ ಹಿಂಡಿನೋಳಿಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಪುರಿಗಳು ಟಗರಿನ ಚಾಳಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟವಡದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಿದರೆ, ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಬಾಲ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತ ಮೇವಿಗಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಗೌತಮನ ಬಕರೆಪಿಲ್ಲಿಯಂಥ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಅಸಹನೆಯ ಕರಿನೆರಳು ತೇಲಾಡತೊಡಗಿತು.

ದೇವರಾಜು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ ತೋಪು ಕರಿಯವತಾರ ತಾಳತೊಡಗಿತ್ತು. ಹಡ್ಡಲಿನ ದನ ಎಮ್ಮೆಗಳು ನೀರೋಳಿಗುಂಟೆ ಉಂದು ಕಡೆ ಸಾಗಿದ್ದವು. ಹೈಕಳು ಕೈಕಾಲಿಗೆಲ್ಲ ರೆಕ್ಕಿಮುಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡವರನೆ ಆಡುತ್ತ ಕೆಂಧೂಳು ಕೆದರುತ್ತ ದನ ಎಮ್ಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದಿದ್ದವು.

ಗೌತಮ ಬಿಗಿಯಾಗೇ ಇದ್ದ. ಅದರೂ ದೇವರಾಜು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣವೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದ :

"ಗೌತಮ, ನೀನು ಬೇರೆ ಮದ್ದನಾಡು ಮಾಡ್ಲೋಬೇಕಿತ್ತು. ಹಂಗಾಗಿದ್ದೇ ನೀನು ಹಿಂಗಿರ್ಥಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಬದುಕು ಬೇರೆ ತಿರುವ್ವೇ ತಕ್ಷಾತ್ತೀತೇನೋ"

ಗೌತಮ ಹನಲೆ ಮೇಲಿದ್ದ ನಳಿಯ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ತಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಂನೆ ಕಡಿದ. ಬಹುಶ: ಇವನ ದೇಹಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಭಂಡ್ರಾಗಿದ್ದ ಭಾಗವೇಂದರೆ ಹಲ್ಲುಗಳೇ ಇರಬೇಕು. ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಕಡಿದು, ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಗಿದು ನುಂಗಿ, ಕೆಸರುಗುಂಡಿಗೆ ದವ್ಷನೆ ಕಲ್ಲಿಸೆದಂಗೆ "ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಅವ್ವ, ಚಿಕ್ಕವ್ವ, ಸಾಲಾವಳಿ ಯಾರ್ಥಾ ನೋಡದ ಆ ತಗರಿನಂಗೆ ಇರ್ಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತೀಯಾ?"

ಈಗ ದೇವರಾಜುವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂತು. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಇವನ ಮೌನಕ್ಕೆ ಬಿಡಬಾರದು ಅಂತ "ಗೌತಮ ಹಂಗಲ್ಲ, ಇರ್ಮಾರೆಲ್ಲ ಅವ್ವ, ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಅಂತಲೇ ಯಾಕೆ ತಿಳ್ಳೋಬೇಕು? ನೀನು ಕನಸು ಕಟ್ಟೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸ ಕಲ್ಲು ಮಾಡ್ಲಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೇ ದಿಟ್ಟಬಾಗಿ..."

ಗೌತಮ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಇವನತ್ತು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ, ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬಂತೆ - "ಗೌತಮ ಅನ್ನೂ ಹೆಸ್ತು ನನ್ನದಲ್ಲ. ಆ ಸುಂದ್ರ ಇಟ್ಟ ಈ ಹೆಸ್ತು ಉರಿನೋರೆಲ್ಲ ಚಪಲಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ್ಯಂಡು ಆನಂದ ಪಡ್ತಾರೆ. ನೀನೂ ಅದುನ್ನೇ ಕರೀತಿದ್ದಿ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನಗೇನೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲಬುದು... ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಇದೆಲ್ಲ ಈಗ್ಯಾಕೆ? ಕರ್ಣಗತ್ತಲೇ ಆಗ್ನಾ ಬಂತು ನೀನು ನಡಿ.." ಅಂದ.

ಅವನ್ನೇನಾದರು ಶ್ರಮವಟ್ಟೆ ಮೂತಿಗೆಳೆಯಲು ನೋಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ನಾಗರಹಾವಿನಂಗೆ ಆಡ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಾ, ಅವನ ಪಾಡಿಗೆ ಅವನ ಬುಟ್ಟರೆ ಗುಮ್ರೊಬಿಲದ ಹೊಳ್ಳಿಬುಡ್ಡಂಗೆ ಸುಮ್ಮೆ ಇದ್ದಬುಡ್ಡಾನೆ ಅಂತ, ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದ. ದಿಟ್ : ನೀರು-ನೆರಳಿನಂತಿದ್ದ ಗೌತಮನ ಮುಖ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆ ಪಡವಲ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆ ಹೊತ್ತಿನಂಗೆ ಕೆಂಪು ಮಡಿಕೆಯಂತಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೂ ದೇವರಾಜು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವನಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ "ಹಂಗಾದ್ರೆ ಆ ಸುಂದ್ರ ಗುಮಾನಿಪಟ್ಟಿದ್ದು ದಿಟ್ ಅನ್ನು. ಆ ನಿಂಗಾಚಿ ಮೊದಲು ಹಿತಲಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ, ಆಮೇಲೆ ನೀನು ತಿರುಗಿ ಈ ಉರಿಗೆ ಬರೋವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಿರ್ವದ ದಾಸಪ್ರಮೋಂದಿಗೆ ಮದ್ದೆ ಆದದ್ದು... ಆ ಸುದ್ದಿ ನಿನ್ನ ಸಿಡಿಲಂಗ ಹೊಡೆದಿದ್ದು..."

ಎಮ್ಮೆ ಕೆಸರಿನ ಬಾಲವನ್ನು ದುಪ್ಪನೆ ಹೊಡೆದಂತೆ ಗೌತಮ "ಆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಿವಿ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದೆ ನೀನಾಗ್ಯಕೆ ಈಗ ಅದ್ದೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರುಸಾಕ್ಕೆ ನೋಡಿ? ಆಗ್ನೇ ನಾ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ನೀ ನಡಿ ಅಂತ" ಎಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಲೆಯ ಕಂಕುಳಿದಲ್ಲಿ ಇರುಕೊಂಡು ಕರೆ ನೀರಿನಂಬಿನ ಗೂಡಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದ.

ದೇವರಾಜು ಈಗವನನ್ನು ತಡೆಯದೆ, ಮಾತಾಡಿಸದೆ, ಹಿಂಬಾಲಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಗೌತಮ ನೆರಳಂತೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಬ್ಬು ಮುಸುಕಿದ ಕೆರೆಯಂಗಳದ ನೀರಿನೋಳಗಿನ ಕಾವ್ಯ ಧಂಡಿಯ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದು ಹೊಂಚಾಕುತ್ತಿತ್ತು...



## ಕರಗವ್ವ

ಅಕಾಶ ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಿ; ಭೂಮಿ ಹೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ  
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳ ತಾಳದಿಃವಿಗೆ ಮಾಡಿ  
ಗುಡುಗು ಮಿಂಚು ಶಂಬಿ ಜಾಗಟೆ ಮಾಡಿ  
ಕವ್ವಡಿ ಕೈಲಾಸದ ಗುರುವೆ ॥

ಕರಗವ್ವನ ದನಿ ನೀರೊಲಿ ಹೊಗೆಯೆಂಗೆ ಮೇಲೇರಿತು. ಅವಳ ಎಡ ಬಲ ಅಮರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಲ್ಲೇಶ, ಮಟ್ಟಿ, ಭಾಗ್ನಿ, ಬೀರ, ಹೆನ್ನು ಸುಬೇದಾರ, ಸುಣಿಯ, ಸಂಣ್ಣೀರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅತುಲು ಸ್ನೇಹದೆಯ ಮೈನಾಕು ಮೂಲೆಗೂ ಇದಿಗೆ ಗಾಳಿ ಸುಳಿದು ಗೆಲುವು ಮೋಗಪಡೆಯಿತು.

ಕರಗವ್ವ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಬಾಯಿಂದ ಇಣಿಕಿದ ಎಲೆಯಡಿಕೆ ರಸವ ಸೀರೆ ಸೆರಗಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು "ಎಲ್ಲೋ ಆ ರಾಜ" ಅಂದಳು. "ಅಗೋ ಅಗೋ ಬಂದೊಬುಟ್ಟಿ ಅಜ್ಞಿ" ಅನ್ನುತ್ತ ಓಡಿ ಬಂದು ರಪ್ಪೋಟ್ಟು ತಾವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅಂಗಿ ತೋಳಿನಿಂದ ಮೋರೆ ಸವರಿಕೊಂಡ.

ಮಟ್ಟಿ ತನ್ನ ತೋಡೆ ಮೇಲೆ ಆದಿಕೊಂಡ ಅವನ ತೋಡೆ ಚಿವ್ವಟಿ "ಅತ್ತತ್ತ ಒತ್ತಾ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ ಕೇರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಜ್ಞಿಯ ಬಾಯಿ ನೇರಕ್ಕೇ ಕೂರಬೇಕು. ಹಂಗಾಗಿ ಮಟ್ಟಿಯೇ ಕವಗುಡುತ್ತಾ ಅತ್ತ ಜರುಕಿದಳು.

ಅಜ್ಞಿ ಈಗ "ಹೂ ಎಲ್ಲ ಬಂದಂಗಾಯ್ಲಾ? ಕಢೆ ಸುರುಮಾಡ್ನಾ" ಅಂತ ರಾಗ ತಿರುಗಿದಳು.

ಹೈಕೆಳೀಗ ದೃಢವಾದವು. ಆದರೆ ಕರಗವ್ವ ತಿರುಗಿ "ಇವತ್ತು ಯಾವ ಕಢೇ" ಅಂತ ರಾಗವ ಹಿಮ್ಮುರಳಿಸಿದಳು.

ಈ ಹಾಳೆ ಅಜ್ಞಿ ಹಿಂಗೆಯಾ; ಹಾತಾಡಿ ಹಾತಾಡಿ ಕತೆ ಸುರು ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಸಿರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ; ಇದೇ ಇವಳ ವರಸೆ !!

"ಇವತ್ತು ಗುಳ್ಳಿನರಿ ಕಢೆ ಹೇಳೀನಿ...."

ಸದ್ಯ ಹಾದಿಗೆ ಇಳಿದಳು ಅನಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, ಹೈಕಳ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟ ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಬೆವರುಗಟ್ಟಿದ್ದ ಹನಿಗಳು ಮನೆ ಹಂಚಿನ ಸೂರಿನಿಂದ ತೂರಿ ಬಂದ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೀಜೋಡೆದವು.

ಕರಗವ್ವ ಒಣಗಲು ಕಾಯುವ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಲುಪಕ್ಕಲು ಹಾಕಿದ್ದ ಸಣ್ಣೀರನ ತೊಡೆ ಸರಿಸಿ, ಅದು ಸನಾರಿಂಬಾಗಿರುವಂತೆ ಮುಂದಾರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಆ ಬೆತ್ತುದ ದೊಡ್ಡೆಯ ಹಿಡಿ ಬಳಿ ಕೊಳೆ-ಧೂಳಿನ ಬೆವರು ಅಂಟಿ ಅದು ತನ್ನಿವ್ವನ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಳೆಸೀರೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಜೋಳದ ಹೆಕ್ಕಲಿನಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಪಾವು ಕಾಳನ್ನು ಒಣಗಲು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಆ ಒಣಗಲು ಕಡೆಗೆ ರೂಡಿ ಬಲದಂತೆ ಹಜಾ ಹಜಾ ಅಂತ ಹೋಲಿನಿಂದ ನೆಲಕೊಳ್ಳಿಸ್ತೇ ಮುಟ್ಟಿತ್ತಾ ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿತ್ತಾ ಕರಗವ್ವ ತನ್ನ ಕತೆ-ಕೇಳುಗ ಪಡೆಯ ಮೋರೆಯನೊಳ್ಳಿಸ್ತೇ ತಿರುಗಿ ಸೋಡಿದಳು.

ಅವುನ ಕೊಕ್ಕಿನೋಳಗಿನ ಕಾಳಿಗಾಗಿ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ಕುಂತ ಮರಿಗಳಂತೆ ಕಾದ ಹೈಕಳಲ್ಲಿ ಬೀರ ಮಾತ್ರ "ಹೇಳೀನಿ ಹೇಳೀನಿ ಅಂತ ಇನ್ನೂ ಅದೇಟೊತ್ತು ಮಾಡ್ತಿ ? ಸುರು ಮಾಡಜ್ಞಿ" ಅಂತ ಹೊನಾರನೆ ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವ ಈಗ ಒಂಧರ ನಕ್ಕಳು. ಸದ್ಯ ಹಿಂಗೆ ನಕ್ಕರೆ ಅವಳು ಕತೆ ಎಳೆ ಹತ್ತಿದಳು ಅಂತಲೇ ಲೆಕ್ಕ "ಯಾಕೊ ಮಗಾ ಅವುನ್ನ? ಕಾಯ್ಬೇಕು ಕನೊ; ಕಾದು ಕೇಳಿದಾಗ್ನೇ ಅದ್ದ ಕರಾಮತ್ತು ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಈ ಅಜ್ಞಿಯನ್ನು ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಚಳಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ, ಮಲ್ಲೇಶ ಎಲ್ಲ ಬೀರನಿಗೆ ಅವನ ಕುಂಡಿ ಹಿಂಡಿ ಬಾಯಿ ಮುಖ್ಯವಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕರಗವ್ವ ಜಗಲಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ; ಅವಳ ಎಡ, ಬಲ, ಮುಂದಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೈಕಳೂ ಹೂತಿದ್ದವು. ತನ್ನ ಗಂಡ ಆಗ, ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಳಿಸೊ ಒಬ್ಬೇ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿಕಾದರೂ ಸ್ನೇತ ಆಯಾ ತಪ್ಪಿದಂಗೆ ಕಂಡರೆ ಮೇಳ ಸುರು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನದು ಅಷ್ಟ ಕಟ್ಟುನೀಟ್ಟು; ಕತೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೂ ಅಷ್ಟೇಯಾ !

ಈ ಭಾಗ್ಯ ಅನ್ನೆ ಮಗ, ತನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲೆಯ ಮೀರಿ ಸರಿದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು "ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾರೆ ಭಾಗ್ಯ ಹಿಂದುಕ್ಕಾಗಿ ನರದಿದ್ದಿ" ಅಂದಜು.

ಗಂಡ ನತ್ತು ಈಟುವರ್ವ ಆದರೂ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಆಟ ಮಾತ್ರ ರವೇರೋಟ್ಟೊ ಇಂಗಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕಳು. ಈ ನಗು, ಒಳಗಿನಿಂದ ಕತೆಯು ಹೊತ್ತು ತರುವ ನಗುವಿನಂಗಿರಲಿಲ್ಲ ! ಯಾರು ಏನೇ ಅಂದರೂ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗಂಡನ, ಉರು-ಕೇರಿಯ, ಜಾತಿ-ಕುಲವ, ಬಂಧು-ಬಳಗವ ತಾನು ಬಿಟ್ಟಿಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಸೇಮೆ ದಾಟಿ ಬಂದದ್ದು; ಅಂಥ ತಿಳಿ ನೀರಿನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಗ್ಗಡ ಸುರಿದು ಕದಡಿ ಹೋದ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೆಕೆಟ್ರೀಯ ಮಾತ್ರ ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ; ಆ ಕೆಂಚಪ್ಪನ ಮಯಾದಿ ಉಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ....

ಆ ಮಾಸಿ ಹೋದ ಸಿಂಬಿಯ ಬಿಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಮನಸ್ಸು ದಸಿ ಹೊಡೆದಂಗೆ ಕುಸಿದುಬುಡುತ್ತದೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮೈಕೊಡವಿ, "ಅಂದಂಗೆ ಮಕ್ಕಳ್ಳಾ; ಏನು ಗುಳ್ಳಿನರಿ ಕಥೆ ಅಂದನಲ್ಲಾ" ಅಂತ ಉಳಿದರ್ಘ ಎಲೆಯ ದವಡೆಗೆ ಒತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೊಜಾರಿ ಮೈಮೇಲೇ ನೀಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಂತ ಭಕ್ತರಂತೆ ಹೈಕಳು ಕುಂತು ಸರಸರನೆ ತಲೆ ಒಗೆದವ್ರ.

ಎಲೆಯಡಿಕೆ ರಸ, ಬೆವರು ಒಂದೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬಾಯಿಂದ ಹೋಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜರಿಯನ್ನು ಸೀರೆ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು, ಒಣಗಲುದೊಣ್ಣೆ ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಹೂ; ನಮ್ಮಾರ್ಥಿನಂಥ ಒಂದೂರು. ಆ ಉರ್ಬುಂದೆ ಒಂದು ಹನ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದೊರ್ಕಾತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಗುಳ್ಳಿನರಿ ಬತ್ತದೆ. ಆ

ನರಣ್ಣ ನೋಡ್ತಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ಹನಸ... ಕೇಳಿಬೇಕಾ? ನಾಲ್ಕಿ ಚಪ್ಪರಿಸ್ತೊಂದು ಹಸಿನ ಹಿಂದ್ರಿಗಡಿಂದ ತಿಂತಾ ತಿಂತಾ ಸಮೇಟ್ಟಿ ಭಾಗುಕ್ಕೆ ಬತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನಾಗಿಬುಡ್ತದೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಹಿಂದ್ರಿಗಡೆ ಚರ್ಮ ಕೊಡ್ಲೊಂದುಬುಟ್ಟು ಈ ಗುಳ್ಳನರಿ ಒಳಗೆ ನೇರೊಂದುಬುಡ್ತದೆ...."

"ಲೇ..ಲೇ..ಲೇ.. ಆ ಗಾಂಥಾರಿ ಓಡುಸ್ತೂ, ಹಿಂಡು ಕಟ್ಟೊಂದು ಬಂದ್ರಬುಟ್ಟು" ಅಂತ ಶೂಗಿದಳು.

ಇದೀಗ ಕತೆ ಭಯಂಕರ ತಿರುವು ಪಡಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಹೈಕಳು ಮಿಕಿಮಿಕನೆ ಅವಳ ಮುಖವ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅತ್ಯ ಯಾವ ಹೈದನೂ ಏಳಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಕರಗವ್ವ ಸ್ರಾಸೆ ತನ್ನ ದೊಣೆಯನ್ನು ಬಿಸೆದಳು. ಅದರ ತುದಿ ಹೋಗಿ ಮರಿಕೋಳಿಯ ಮುಕ್ಕೆ ಸವರಿ, ಅದು ಅರಚಾಡುತ್ತಾ ಉಳಾಳುತ್ತಾ ಓಡಿತು.

ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋದ ಸಂಗತಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬುಗೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ ಹೈಕಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣೀರನಿಗೆ "ಆ ದೊಣೆ ತತ್ತಾ ಹೋಗು" ಅಂತ ಹೋಳಿದಳು. ಈ ಅಜ್ಞಿ ಯಾವಾಗ ಕತೆ ಹೇಳಾತ್ತಳೆ; ಕೋಳಿ ಯಾವಾಗ ನೋಡುತ್ತಿರ್ತಾತೆ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ಆ ಸಣ್ಣೀರ ಹೋಗಿ ದೊಣೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು.

"ಓ ! ಯಾಲೆ ಕಢಿ ಸುರುಮಾಡೇಬುಟ್ಟಿದ್ದೀ;" ಅಂತ ಕರಗವ್ವನ ಕತೆ ಕೇಳುಗ ತಂಡದ ತಲೆನರೆತ ಗಿರಾಕಿ ದಾಸಪ್ಪನ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಹೈಕಳ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ ಸುಳಿದಾಡಿತು. ಇವನು ಕತೆಯ ನರಾಗಣಾಗಿ ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಬುಡೋದೇ ಇಲ್ಲ. ನಡುಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಿರ್ತಾನೆ. ಇವನು ಈಗಲೇ ವಕ್ತರಿಸಬೇಕಾ?

ದಾಸಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ 'ಇವತ್ತು ಯಾವುದು' ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದ. ಕರಗವ್ವ "ಗುಳ್ಳನರಿ ಕಢಿ; ಅದೇ ಹನ ತಿನ್ನೋದು..." ಅಂದಳು.

ಈ ದಾಸಪ್ಪ ಬಂದರೆ ನಾಕು ಅಜ್ಞಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೋಡು ಬಂದು ಬುಡುತ್ತದೆ- ಮುಟ್ಟಿ ಹೋನ್ನನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಸುಗುಟ್ಟಿದಳು.

ದಾಸಪ್ಪ "ಓ! ಅದೇ! ಹೆಚ್ಚೆ ಜನರ ಎಡವಟ್ಟಿನ ಕತೆ;" ಅಂತ ನಕ್ಕ, ತನಗೆಲ್ಲ

ನೊತ್ತು ಅನ್ನವ ಹಂಗಿ! ಕರಗವ್ವೆ "ಹೂ ಕಂತೆ ಬಾ ಕೊತ್ತೋ" ಅಂದಳು. ದಾಸವ್ವೆ ಜಗಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೂತ.

ಒಂದು ದವ ಈ ಕತೆ ಸುರು ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂರುವ ರಾಜ ಮಾತ್ರ "ಮುಂದ್ದೆ ಹೇಳಜ್ಜಿ ನಾವು ಕೇಳಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕಡುಪಾಗಿಯೇ ಒದರಿದ.

ದಾಸವ್ವೆ "ನೋಡು ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಏಟು ಅವುನ್ನ... ಹೋಲಿ ಮುಕ್ಕ ಅವರಿವ್ವ ಹೊಲ ತ್ವಾಟಿದಲ್ಲಿ ಅದೂ ಇದೂ ಹಾಸಿಂ ದಿನಾ ಅವರೋವ್ವನ ಕೈಲಿ ಬಡಿಸ್ತೋತ್ತಿದ್ದೋನು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಕಥೆಗೆ ಅಂಟೋಂಡು ಬುಟ್ಟವನೆ" ಎಂದು ಭೇಡಿಸಿದ.

ಕರಗವ್ವೆ "ಹೂ ಹೂ; ಈಗ ರಾಜ ಇಲ್ಲದೆ ಕಥೆ ಮುಂದ್ದೆ ಹೋಗೋಹಂಗೇ ಇಲ್ಲ" ಅಂತ ನಗಾಡಿದಳು. ದಾಸವ್ವೆ "ನಿನ್ನಗಂಡ ಹೋದ್ದೇಲೆ ಈ ಹೃಕಳು ಈ ಕಥೆಗೊಳೇ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಈ ಉರ್ವಾಲೆ ಉಳುಗೊಡ್ಡಿರೋದು ಮತ್ತೆ" ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವನ ಮೋರೆ ಸೀದ ಕೆನರ ಧರ ಅಯಿತು. ದಿಟ್ಟ, ದಾಸವ್ವೆ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಷ್ಠ ಏನಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ಅಂತ ಹೋದ ತಾಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಡನ ನೆಚ್ಚದೆ ಬಿಟ್ಟು, ಈ ಕಲೆಗಾರನ ಜೊತೆ ಹೆಂಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ್ರಾಬುಟ್ಟೆ ಅನ್ನೊ ಒಗಟ್ ಇನ್ನೂ ಬಿಡಿಸೋದಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗೆ ಕರಹೊಂಡು ಬಂದೋನು ಸ್ಯೇತ ಬರೀ ನಾಟಕ ಅಂತಲೇ ಕೂರಲಿಲ್ಲ; ಬದುಕ ಅನುಭೋಸೋದು ಹೆಂಗೆ ಅಂತಲೂ ಕಲಿಸಿದನಲ್ಲ!!

ದಾಸವ್ವೆ "ನಿಂದೇವೋಂದು ಕಥೆ ಬುಡು. ಇನ್ನಾರಿಗಾದ್ದು ಆಗಿದ್ದೇ ಈ ಬಢ್ ನೀನಕ್ಕಾಯ್ತಿತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆದ್ದರ ಕಥೆ ಹೇಳ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಿ. ಆದ್ದೇ ಇಲ್ಲದ ಆನೆ ತೋರ್ನಿ ನಿನ್ನ ಹೆದ್ದಳು ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಆ ಮಧಾರಿ ಕೆಂಚವ್ವೆ ಆ ಪಂಚಾಯಿ ಸೆಕೆಟ್ರೀಯೆಲ್ಲ ಆಂ..." ಅಂತ ರಾಗವ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ.

ಈ ಹಾಳು ದಾಸವ್ವೆ ಯಾಕಾದ್ದು ಬತ್ತಾನೋ; ಬಂದೋನು ಯಾಕಾದ್ದು ಅಂತ್ಯಮಾತು ತೆಗೆತಾನೋ ಅಂತ ಒಳಗಿಸಿದ ಕುದ್ದು ಬಂದ್ದು ಮಲ್ಲೇಶ "ಅಯ್; ಸುಮ್ಮಿರಯ್, ಅಜ್ಜಿ ಕಥೆ ಮುಗ್ನಸ್ಸಿ" ಅಂತ ಕಾರಿಕೊಂಡ

ಕರಗವ್ವೆ "ಕೆಟಿಲ್ಲ ಅದ್ದು ತಿರುಗಿ ಮೇನ್ನ ಸಹೇಬು ಹತ್ತುಕ್ಕೇ ಹೋಗಿ ಬುಡಾನೆ ಬಾ ಅಂತ ಕರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೋಗೆ ಇನ್ನು ಜನ್ಮಾಪಿ ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಿದಂಗೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿವುನಿ ಕಂತೆ ಬುಡು ದಾಸವ್ವ... ನೋಡು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಕಢಿಗೆಂಗೆ ಕಾಯ್ತಾ ಕುಂತವೆ. ಈ ಕಾಯ್ಲೋದ್ದೋ ಇತಿಮಿತಿ ಬ್ಯಾಡ್ವು" ಅಂದಳು.

ದಾಸವ್ವ ಅಯ್ಯು ಮುಂದುವರಿಸವ್ವ ಅಂತ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಒರಗಿದ.

"ಅದೇ ಆ ಗುಳ್ಳನರಿ ಹಸಿನ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳ್ಳೆ ನೇರೋಂಡು ಬ್ಯಾಡ್ಲಾವು? ಏನು ಮಾಡೋದು ಅಂತ ಎಕಾನ ಹಾಕ್ತಾ ಕುಂತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೋತ್ತೆ ಹಸಿನ ಹೊತ್ತು ಹಾಕೋದಿಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನ ಬತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಗುಳ್ಳನರಿಗೆ ಒಂದು ಪಿಳೇನು ಹೊಳ್ಳಿದು ಬ್ಯಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಎನವ್ವ ಅಂದ್ರೆ; ನೋಡಿ ನರಮಾನವ್ವೆ ನಾನು ದೇವ್ಯಾ; ಈ ಹಸೂವೋಳ್ಳೆ ಇವುನಿ. ನೀವೆಲ್ಲ ನೇರಿ ಮೂಡಿ ಮಾಡೋಬೇಕು. ಮೂರು ನೇರು ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ಹಸಿನ ಹಿಂದಾರ್ತೆ ಸುರಿಬೇಕು. ನ್ಯೇವೇದ್ದೆ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಮುಂದಿಡೋಬೇಕು. ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸುಕಮಕ ತೋರ್ತಿಇನಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತು.....

"ಚೋಳಿ ಮಗ್ನನೆ ಹೊಲ್ಲಿತಾಕ್ಕು ಬರ್ದೆ, ಕರುಗೊಳ್ಳೆ ನೀರಾವು ಕುಡಿಸ್ತೇ ಇಲ್ಲಿಬಂದು ಕುಂತಿದ್ದಿರ್ಯೇಯೇನೋ? ನಿನ್ನ ಮಾಡ್ತಿನೀ ತಾಳು" – ಈ ಸಿಡಿಲು ಕಢಿಗಾರಳ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಗ ಅಂತಲೇ ಬಗೆದು ಹೈಕಳಿಲ್ಲ ಕರಗವ್ವನ್ನೇ ಕವಕವನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೊನ್ನ ಮಾತ್ರ ಹುಲ್ಲೆ ಕರಿನಂಗೆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ನೆಗೆದು ಓಡತೋಡಗಿದ. ಅವನ ಅವ್ವ ಕೋಲು ಹಿಡಕೋಂಡು ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ !

ಕರಗವ್ವೆ "ಘಾವ, ಈ ಮಗಿನ ರಾವು ತಂದುಬುಟ್ಟುಲ್ಲೇ ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಸಮಾಧಾನ್ತಲ್ಲಾ ಹೇಳೋದು" ಅಂತ ಅವನ ಕೆದರಿದ ಪಿತ್ತವ ಸಾಂತ್ವನಗೋಳಿಸಲು ನೋಡಿದಳು.

ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊಟ್ಟೆಲು ಹಟ್ಟೀಲಿ ಹೊತಾರೆಯಿಂದ ಕೂತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಮಗ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದು ನಾಕಾರು ಜನರ ಮುಂದೆ ಮಾನ ಮರ್ಮಾದೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಅವಮಾನ ತಾಳಲಾರದೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಮಗ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದಲೇ

ಅದೆಂಗೆ ತನ್ನ ದನಿ ಹಿಡಿದು ಹಾರಿ ಹೋದನೋ !? ಸಾಲುದ್ದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾದ ಇವಳಿ ಒಗ್ಗರಣ ಬೇರೆ... ??

"ಹಿಂಗೆ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕೊಂಡು ಉರ ಹೈಕುಳ್ಳೆಲ್ಲ ಹಾಳ್ಬಾಡ್ ಬುಟ್ಟೆ. ಆ ನಲ್ಲಿರುವ್ಯು ನಿನ್ನ ಹಾರಿಸ್ತೋಂಡು ಬಂದಾಗ್ನೇ ಈ ಉರಿನ ಗಿರೇಷ್ಠರು ಒದ್ದು ನಿನ್ನ ಆಚೆ ಆಟ್ಟಬೇಕಿತ್ತು. ಅದ್ದೇ ಈಗ ನೋಡು ಉರೋಳಿಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಟೋಂಡು ನಮ್ಮ ಹೇಲ ನಾವೇ ತಿನ್ನಂಗಾಗ್ಯದೆ. ನೀನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಚೆಂದ ನೋಡು ಈ ಉರಿ ಬಡ್ಡಿಷ್ಟೇ... ಆ ಚೆಂಗೂಲಿ ನನ್ನಗೆ ಕೆಂಬಯೇನೋ ನಿನ್ನ ಪೀಠಿಣಿ ಹೊಡುಸ್ತಾನಂತಿ; ಹತ್ತು ಕರೆ ನೀರು ಕುಡ್ಡು ಬಂದಿರೋ ಆ ನನ್ನಗೆ ಸೆಕಟ್ಟಿ ತಾಳ ಹಾಕ್ತಾನೆ, ಹಾಕ್ತಿ... ಹಾಕ್ತಿ..." ಅಂದವನೇ ಮಗ ಹಾರಿಹೋದ ಕಡೆಗೆ ದಡದಡನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ.

"ತಾನು ಮಾತ್ರ ಎಂಜ್ಲು ಕಾಫೀಗೆ ಹೋತ್ತಾರಿಂದ್ಲ್ಲ ಸಂಜಿಗಂಟಿ ನಾಯಿ ಕಾಯ್ಲೋಂಡು ಕೂರಂಗೆ ಆ ಹೋಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೂತ್ತೋತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೀತಿ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಮಂತಾನಸ್ತ ಮೊಮ್ಮೆಗಾ" ಅಂತ ದಾಸವ್ಯೇ ನೀವುಳಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ.

ಕರಗವ್ವೆ "ಹೋಗ್ನಿ ಬುಡು ದಾಸವ್ಯೇ, ಈ ಮಕ್ಕಳು ನೋಡು ಈ ಸುಡೊ ಬಿಸ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೋಟು ಸುಟ್ಟೋದಂಗೆ ರಾವು ಬಡ್ಡೋಂಡು ಕುಂತುಬುಟ್ಟಿವೆ" ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದಳು.

ಈಗ ಮುಟ್ಟಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು "ನಾವು ನೀನೇ ಹಂಗೆ ಕಿರಿಚ್ಚೋಂಡೇನೋ ಅಯ್ದೋಂಡು ಬುಟ್ಟಿದ್ದೋ ಅಜ್ಞಿ. ಹೋನ್ನನ ಅವ್ಯ ಅಂತ ನಂಪ್ಪು ಗೋತ್ತಾಗ್ನೀಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದೇ ಹೋನ್ನ ಮಾತ್ರ ಹಂಗೆ ಕಥೆ ಕೇಳಿದ್ದೋನು ಅದೆಂಗೆ ತಿಳಿದು ಮುಂಜಿಯೇ ಓಡುಬುಟ್ಟಾ?.... ಅಲುವ್ರೋನೋ ?" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವೆ "ಅದು ಅವನ ಅವ್ಯನ ದನಿ ಅಲ್ಲೇನೇ ಕಂದಾ; ಅದ್ದೆ ಅಂಥ ಗುಣ ಇರ್ಬತದೆ ಮಗಾ" ಅಂತ ನಕ್ಕಳು.

ದಾಸವ್ಯೇ ತಲೆದೂಗುತ್ತೆ "ನೀ ಏಟೇ ಆದ್ದೂ ಕಲೆಗಾರ್ದು ಮೆಚ್ಚಿಸ್ತೋಳಲ್ಲಾ, ಕಥೆಗಾರ್ದು ಬ್ಯಾರೆ" ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವೆ ಈಗ ದಾಸವ್ಯೇನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ "ಕಲೆಗಾರ್ದು, ಕಥೆಗಾರ್ದು ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲ ಇದು

ದಾಸವ್ವೆ. ಇದು ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿ ಇವ್ವೆ; ನೋಡು ಇವ್ಯಾಪ್ತಾ ತಿಳಿದ್ದು ಆ ಹೊನ್ನನ್ನೆ ಹೆಂಗೆ ಅಪ್ಪನ ವಾಸ್ನೆ ತಿಳಿತು ಮತ್ತೆ?" ಅಂದಳು.

ಹೊತ್ತು ಏರಿ, ಅದರ ಕಿರಣ ಹೆಂಚಿನ ಶೂತಿನಿಂದ ತೂರಿ ಸೇರವಾಗಿ ಅವಳ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ನವೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಮೋಟಿ ತಲೆಸೂದಲು ಕೆಂಚಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದಾಸವ್ವೆ ಈಗ ಮಾತಾಡದೆ ಕೂತ.

ಕರಗವ್ವೆ ಒಂದು ಹೊಳ್ಳು ಹಾಕಿ, "ಹೂ ಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಾ ಅದೇ ಆ ಹನೂವೋಳೆ ದೇವ್ಯ ಸೇರ್ಯೋಂಡು ಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಜನಗೊಳು ಎನು ಸಂಭ್ರಮಪಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು. ಕೆಲವ್ಯ ಹೋಗಿ ಹುವ್ವು ಹಣ್ಣು ಉಂಡುಬತ್ತಿ ತಂದ್ದು. ಇನ್ನಿಕೆಲವ್ಯ ಎಣ್ಣೆತಂದ್ದು. ಒಬ್ಬ ಕೋಳಿ ತಂದ. ಹಿಂಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೇರ್ಯೋಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ದೇವ್ಯ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಹಾಸಿನ ಹಿಂಡ್ಯೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿತಾರೆ. ಆಗ ಕೂಡ್ಯೋಂಡಿದ್ದ ಚರ್ಮ ಮೆತ್ತಾಗಿದ್ದೇ ತಡ, ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಬುಳಕ್ಕನೆ ಈಚೆ ಒಂದು ಮುಂದಿದ್ದ ಕೋಳಿನ್ನೂ ಹೊತ್ತೋಂಡು ಕಾಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿಬುಡ್ತದೆ. ಅಯ್ಯೆಯ್ಯೋ ಗುಳ್ಳೆನರಿಯಂಗೆ ಓಡ್ಯಾ ಅದೆ ಹಿಡಿರೊ ಹಿಡಿರೊ ಅಂತ ಜನ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಓಡ್ಯಾರೆ..."

ಸುಬೇದಾರ ತಡಿಯೋದಿಕ್ಕಾಗದೆ "ಅವುರಿಗೆ ಈಗ್ಗೂ ಅದು ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲವು ಅಜ್ಞಿ" ಅಂತ ಮಧ್ಯೆದಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು.

ಮಟ್ಟಿ "ಶೂತಿ ಹೇಳಿಲಿ ಬುಡ್ಲು ಸುಬೇದಾರ ನಡುಮಧ್ಯೆಯೇ ಬಾಯಾಯ್ಯೋಂಡು ಬಂದ್ರು ಬುಡ್ಲಾನೆ" ಅಂತ ಸುನುಗುಟ್ಟಿದಳು.

ಕರಗವ್ವೆ "ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ ಬುಡು ಮಗಾ; ಆ ಜನ ಎನು ಮಾಡಿದ್ದ ಗೊತ್ತಾನೆ?" ಅಂತ ದೊಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬೀದಿಯ ಒಣಗಲು ಕಡೆ ಹಜಾ ಹಜಾ ಅಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದುದವ ಬೀಸಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು:

"ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಓಡಿದ್ದಲ್ಲ ಆ ಜನ, ಅವುರು ಅದು ನುಗ್ಗೋ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗಕ್ಕಾಗೋದೆ, ಸುತ್ತೊ ಮರಗಳ ಸುತ್ತಕ್ಕಾಗೋದೆ, ಹಾರೊ ರಳ್ಳ ಹಾರಕ್ಕಾಗೋದೆ, ನೆಗೆಯೊ ಗುಡ್ಲವ ನೆಗೆಯಕ್ಕಾಗೋದೆ, ಏರೊ ಪರವತ ಏರಕ್ಕಾಗೋದೆ, ಈಚೊ ಹೊಳೆ ಈಜಕ್ಕಾಗೋದೆ ಸಾಕಾಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಉಸಿರು ಹುಯ್ಯೋಕೊತ್ತಾ ಕುಂತಿರ್ಣಾರೆ. ಎದ್ದುಗಡೆ ಗುಡ್ಲದ ಮ್ಯಾಲೆ ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕೋಳಿ ತಿಂತ ಇರೋಡು ಕಣ್ಣಿ

ಬೀಳ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಮೂಡ ಜನಗೊಳ್ಳಿ ಏಟು ಅವುಮಾನ ಆಯ್ದುದೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಕಡೆ ಮಕ ಹಾಕ್ಕೆ ಆಗೋದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸ್ತೊಂಡು ಲಾರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರ್ಪೊತ್ತಾರೆ; ಇದು ನೋಡ್ರುವ್ವ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ..."

ಈಗ ಹೈಕಳೆಲ್ಲ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಸಡಿಲವಾದವು. ಅವು ಶೊತ್ತಿದ್ದ ತಾವೆಲ್ಲ ಬೆವರಿನಿಂದ ನೀರಬ್ಬಿ ಮೂಡಿತ್ತು.

ದಾಸವ್ವು "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ ಏನು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯೋತೇನ್ನೇಲ್ಲ ಹೈಕಳಾ" ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಹೈಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳಿಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ ಗರಿಕೆಯಂಗೆ ನಗು ಸುಳಿಯಿತು. ಮಲ್ಲೇಶ "ನಮ್ಮ ಇಸ್ತೂಲ ಮೇನ್ನು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಳ್ಳ-ಮೊಲಿನು ಅಂತ. ಆದ್ದೆ ನಿನ್ನಂಗೆ ಹೇಳಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಕಥೆ ನಿನ್ನ ಗೊತ್ತಾ ಅಜ್ಞಿ" ಅಂದ.

ದಾಸವ್ವು "ಲೋ! ಮಾರ್ಗ ಕಥೆ ಹೇಳಿಂದು ಒಂದು ಕಲೆಗಾರ್ತೆ ಕನ್ನಾ" ಅಂದು ಎಲೆಯಡಿಕೆಯ ಕುಟ್ಟತೊಡಗಿದ.

ಕರಗವ್ವು "ಲೋ ಮಲ್ಲೇಸವ್ವು ಹಂಗಾದ್ದೆ ಕಥೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ನಿನ್ನೆ; ನೀನು ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಿಯೋ ಮೊಲಿನಿಸವ್ವು ಆಯ್ತಿಯೋ ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಮಲ್ಲೇಶ "ಓ! ನಿಂಗೂ ಆ ಕಥೆ ಗೊತ್ತಾ! ನಾನು ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಿನೀ" ಅಂತ ಧಟ್ಟನೆ ಉಳಿದ. ಹೈಕಳೆಲ್ಲ, 'ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಾನಂತೆ ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಾನಂತೆ' ಅಂತ ಕಚಗುಳಿ ಇಡತೊಡಗಿದವು. ಕರಗವ್ವು "ನುವ್ವಿರ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿ. ಯಾಕ ಅಂತ ಅವುನ್ನೇ ಕೇಳಾನೆ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ ಈಗ ಜಬರದಸ್ತಿನಿಂದ "ಹೂ ಹೇಳು ಮತ್ತೆ ಯಾಕೆ ಅಂತ" ಅಂದ. ಸಣ್ಣೀರನಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನರಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಜ್ಞಿ ಮುಂದಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಕಂಡರೆ ಆಗದು. ಅವನು "ಆಗ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕಡ್ಲಕಾಯಿ, ತಡ್ಲಿಕಾಯಿ ಅಂತ ಕದಿತಿದ್ದ್ವಾನೇ ಅಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ" ಅಂದೇಬಿಟ್ಟು.

ರಾಜನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಓದಿತೀನಿ ನೋಡು ಅಂತ ಕಣ್ಣ ಮೆಡರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲೆತ್ತಿದ.

ಕರಗವ್ವ ತಡೆಯುತ್ತಾ 'ಈಗೊತಾನೆ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಯಾಲೆ ಆ ಹೆಡ್ಡರ ಥರ ಅಡ್ಡೀರಲೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ್ಳು" ಅಂತ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು.

ಭಾಗ್ಯ "ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಜ್ಞಿ ಇವುಗ್ಗೆ; ಯಾವಾಗ್ನೂ ಹಿಂಗೆಯಾ" ಅಂದಳು.

ಮಟ್ಟೆ "ಯೋ; ಮಲ್ಲೇನ ಯಾಕೆ ಕಳ್ಳ ಆಯಿತ್ತ ಹೇಳಾಮತ್ತೆ" ಅಂತ ತಿರುಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಳು.

ಮಲ್ಲೇಶ "ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಮೊಲೀಸಪ್ಪನ್ನೆ ಕಳ್ಳನ ಹಿಡಿಯಕ್ಕಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಕಳ್ಳ ಹಂಗೆ ಓಡ್ತಾನೆ ಅಂತಿಯಾ ; ನಮ್ಮ ಹಟ್ಟಿಕರ ಹಗ್ಗ ಕಿತ್ತುಂಡಾಗ ಜಿಗೀತದಲ್ಲ ಹಂಗೆ; ಈ ಮೊಲೀಸಪ್ಪಗೆ ಹಂಗಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ..."

ಮಟ್ಟೆ "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿನೂ ಹಂಗೇ ಓಡ್ತದೆ. ಹಂಗಾದ್ರೆ ನೀನೂ ಆ ಗುಳ್ಳೆನೇ ಮೇ ಆಯ್ದೀಯಾ ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಮತ್ತು ದಾಸಪ್ಪ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಲ್ಲೇಶ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಡೆದು ಅಮೇಲೆ "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿಯಂಗೆ ಸುಳ್ಳ ಹೇಳಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ನಾನೇನಾದ್ದು ಆಗಿದ್ರೆ ಓಡಿ ಅದುನ್ನ ಹಿಡ್ಡೇ ಹಿಡೀತ್ತಿದೆ ಗೊತ್ತಾ" ಅಂದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೆಂಕಗಡೆಯಿಂದ ನೂರಾಲಯವತ್ತು ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಂಜಿಕೊಂಡು ಉಳಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕೆಂದ ಹುಂಜ ತನ್ನ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ಸೊಂಪಲಲ್ಲಿ ಮೇವು ಕೆದಕುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಳಿಯತ್ತ ಒಣಗಲಿನ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಓಡಿಬಿಟ್ಟೇತು. ಹಂಗಾಗಿ ಸಿಂಗ್ರಿಗ್ರೆಡರ ಕಟ್ಟಾಪುಗೊಂಡ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಉದುರಿ ಬಿದಿದ್ದ ಜೋಳದ ಹೆಕ್ಕಳನ್ನು ತಂದು, ಹೊಸಕಿದ ಮೇಲೆ ದೊರಕಿದ್ದ ಪಾಪು ಜೋಳದ ಕಾಳೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ ಪಾಲಾದವು.

"ಅಯ್ಯಯೋ ಇದ್ದೈವ್ಯಸಾಳಾಗ; ಇದ್ದೋವೀಟ್ಟೂ ಹಿಂಗೆ ಮಾಡುಬುಡ್ಡಲ್ಲ" ಅಂತ ಕರಗವ್ವ ಓಡಿ ಬಂದಳು. ಹೈಕಳೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೋ. ದಾಸಪ್ಪ "ಬಡೀರ್ಲ ಆ ಹುಂಜನ್ನೆ" ಅಂದದ್ದೆ ತಡ ರಾಜ ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಓಡಿದ. ಅಮ್ಮೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅವನ ಅವ್ವ ನಂಜಿ, ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಿ ಮಗನ

ಜುಟ್ಟು ಅನಾಭವತ್ತು ಹಿಡಿಕೊಂಡು" ಹೊತ್ತಾರಿಂದ ಇಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದೀಯೇನ್ನಾ? ಮನೇಲೀಟು ಕಾಳಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೋದೋನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾರ್ಥ ಅಂತ ಸಾಯ್ಯಾ? ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಯಾಕಾರು ಹುಟ್ಟದೂ ಪಾಪಿ" ಅಂತ ತಲೆ, ಭುಜ, ಮೈ ಕೈ ಮೇಲೆಲ್ಲ ರಪರಪನೆ ಬಾರಿಸತ್ತೊಡಗಿದಳು.

ದಾಸವ್ಯಾ ಕೂತಾವಿಂದಲೇ ಲೇ ಲೇ ಅಂತ ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಕರಗವ್ಯ ಆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಳನ್ನು ಹಂಗೇ ಬಿಟ್ಟು ರಾಜನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಳು.

ನಂಜಿಗೆ ಕುಲುಮೆ ಕೆದಕಿದಂಗಾಯಿತು. "ನೀನು ಅನಿಸ್ಯಾದೋಳಿ! ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಹಾಳ್ ಮಾಡದೆ. ಎದ್ದುಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇ ಸಾಯಾನೆ. ಕೆಲ್ಸಿಲ್ಲ ಕೇಮಿಲ್ಲ; ನಿಂಗೇನು ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಯೋ?"

ದಾಸವ್ಯಾ "ಅದೆಂಥಾ ಮಾತೇ ನಿಂದು ನಂಜಿ" ಅಂದ. ರಾಜನಿಗೆ ಮೈ ಉರಿದು ಹೋಯಿತು. "ಬುಡೈವ್ಯಾ; ಅಜ್ಞಿ ಯಾಕೆ ಬೈತಿ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೋಲಿಯಂಗೆ ಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಂತ ಹೊಡಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಹಿಂಗಂತಿ; ಓದಕ್ಕೂ ಕಳಿಸಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸುತ್ತಕ್ಕೂ ಬುಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕೊಸರಾಡಿದ.

ಕರಗವ್ಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವಳ ಕೈ ಕಿತ್ತು, ಕಣ್ಣೀರು ಬಟ್ಟಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ತಲೆ ನೀವಿ "ಅಯ್ಯೋ ನನಕಂದ; ಎಂಥಾ ಮಾತಾಡ್ದೂ ಮಗಾ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ 'ಹೂ ಮತ್ತೆ' ಅಂತ ಹೊಂಕರಿಸಿದ.

ಕರಗವ್ಯ "ಅಲ್ಲಾ ಕನವ್ಯಾ ಈ ಮಗ ನೀ ಕಾಣಂಗೆ ಒಬ್ಬ ಜ್ವತೆ ಸೇರ್ದೆ, ಒಬ್ಬ ಸಂಘ ಮಾಡ್ದೆ, ಒಂಟಿ ಬಡಿಗೆ ಸುಂಪ್ರಗಾಳಿಯಂಗೆ ಸುತ್ತೊಂಡು ಸುದ್ದು ಮೋಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡ ಹಂಗೆ; ಹೆಂಡಿ ಹಿಂಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡ್ಯಾವು ಹೇಳಿ. ಈಗ ನೋಡು ಇವುನು ಏಟು ನಾದು ಆಗ್ಯಾವೇ; ಇಸ್ತೂಲ್ಲೆ ಹೋಯಿನಿ ಅಂತಾನೆ. ನಿನ್ಮೋ ಇದ್ದಾವುದೂ ಬ್ಯಾಡೆ... ಮಕ್ಕ ಹೆತ್ತೆ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಿರಿಯೋರು ಆಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲಕನೆ ತಾಯಿ" ಅಂದಳು.

ನಂಜಿ ರಣಬಿಸಿಲ ಹೊಡಿತೆಕ್ಕೆ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನೂ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳಿದೆ ಹಂಗೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ಮಗ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕದಿಯೋನು; ಕದ್ದುಬುಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ

ಬಂದು ಮೂಲೇಲೀ ಕಾವ್ಯ ಕೂತ ಕೋಳಿಯಂಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಎಂಥ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಅವನೆ.. !

ನಂಜಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಈ ಬಗೆಯ ವರಸೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ; ಅಜ್ಞಿಯ ನಡವಳಿಕೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಕಲಿಕಿಟ್ಟಿತು !

ಕರಗವ್ವ ರಾಜನ ಎಳಕೊಂಡು, ಹನುಕಿದ ಅವನ ಕೆನ್ನೆ ಮೇಗಲ ಕಣ್ಣೀರು, ಮುಖದ ಮೇಗಲ ಬೆವರನ್ನು ತನ್ನ ಸೀರೆ ಸೆರಗಿಂದ ಒರೆಸಿ ಗಢಕ್ಕೆ ಕೈಕಾಸಿ ಲೋಟಿಗೆ ಮುರಿದಳು. "ಈ ವಾಟು ನಾಕು. ನಿಮ್ಮಾವ್ಯ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಸದಾ ಈಡೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲೇ ಕೂತ್ತೊಂತ್ತೆ ಹೆಗ್ಲಾ ಮಗಾ? ಹೋಗು" ಅಂದಳು. ರಾಜ ಕರಗವ್ವನ ಮುಖವನ್ನೇ ದೀನವಾಗಿ ನೋಡಿದ.

ದಾಸಪ್ಪ ಕೊರಳ ಸಂದಿ ಇಣಕುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನು ಪಲ್ಲಿಯಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಟಿ ಎರಡು ಮಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಮಾತು ಕಳಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಎದೆಯೊಳಗೆ ನೋವು-ತಳಮಳಗಳ ಕುರುಕ್ಕೇತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು. ಈಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾದ್ದು ಈ ಮಗನಿಗೆ ಕರಗವ್ವನಂಗೆ ಮಗ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಿ, ತಲೆ ನೀವಿ, ಮೈದಡವಿ, ಲೋಟಿಗೆ ಮುರಿದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆತ್ತವಳಿಗೂ ಸಿಗದಿದ್ದ ಈ ವಾಂಭಲ್ಯವ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹೆರಡ ಈ ಕರಗವ್ವ ಹೆಂಗೆ ದಕ್ಷಿಂಧಿಂಡಳು! ತಾಯ್ತನ ಈ ಹೆತ್ತಕಳ್ಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೋ?

ನಂಜಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಸೆರಗನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕೆಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟ ಕಾಲ ಕಲಕೇತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿದ ಈ ಕರಗವ್ವ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿ ಕಂಡುಬುಟ್ಟಿಳು ! ಮಗನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದನಲ್ಲ....

ಈಗ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದ ಕರಗವ್ವ ಮೂಕಳಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ನಂಜಿಯ ಕಡೆ ಬಂದು 'ಹೊನವ್ವೆ' ಅಂದಳು. ಬಾಯಿಯನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಜಿಯ ಇವತ್ತಿನ ವರಸೆ ಕಂಡು ಮಗನಾದಿಯಾಗಿ ದಾಸಪ್ಪ ಸ್ನೇತ ಹುಬ್ಬ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ನಂಜಿ ಕರಗವ್ವನ ರೀತಿ ನೀತಿ ಕಂಡು ಕರಗತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಇವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ

ಜತೆ ಓಡಿ ಬಂದೋಳು ಅಂತ ರವೇರೊಂದು ಕರುಣೆ, ಆದರ ಇತ್ತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ? ಅವನು-ಇವಳು ಅದೆಂಗೆ ಮೊಸರು-ಬೆಣ್ಣೆಯಂಗಿದ್ದರು? ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡರೇ ತನ್ನ ಸ್ಯಂಸೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.... !!

ನಂಜಿ ಇದೀಗ ಕರಗವುನ ಕೈ ಹಿಡಕೊಂಡು "ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನ್ನ ಹೆಣ್ಣೆ ಅರಿಯಷ್ಟಾಗಿಲ್ಪಾಲ್ನ ನನ್ನತಾಯಿ. ನೀನು ಜಾರ್ಜ್ ಮೋಳು, ಮೋಲಿವಟಾಲಂಗೋಳ ಗುಂಪಿನೋಳು, ಇಂಥೋಳ್ಗೆ ಸಕಾರದ ಪಿಂಚಣಿ ಬ್ಯಾರೆ ಕೊಡುಸ್ತರಲ್ಲ ಆ ಸೆಕೆಟ್, ಕೆಂಚಪ್ಪ ಅಂತ ಹೇಸ್ತಿ ಪಟ್ಟೊಂಡಿದ್ದೇ...."

ದಾಸಪ್ಪ ಜನುಲಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುತ್ತಾ "ನಿನ್ನಂಗೇ ಅನ್ಮೋಂಡೋರು ಭಾಳಿ ಜನ ಕನಮ್ಮಿ ಈ ಉರೋಳ್ಗೆ" ಅಂದ.

ನಂಜಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ದಾಸಪ್ಪ "ಅದ್ಯಾಕೆ ಹಂಗೆ ನಿಂತೋ ನಂಜಿ ; ಇವುಳ್ಳಿ ಈಗ ಏನೂ ಉಳ್ಳಿದಿಲ್ಲ; ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೆಕೆಟ್, ನಮ್ಮೂರ ಈ ಮಧಾರಿ ಕೆಂಚಪ್ಪನ ಒಳಹಾಕೊಂಡು ಏನ್ನೂ ಅರಿದೋಳ್ಗೆ ನಿನ್ನಗಂಡ ಕಲೆಗಾರ, ಕಲೆಗಾರ್ನ ಹೆಂಡ್ರುಗೂ ಪಿಂಚಣಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಾಡಿಸ್ತೋಡ್ತೋತೀವಿ ಬಾ ಅಂತೇಳಿ ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳು ಮೂರ್ಕಾಕು ವಸ್ತುದಿಂದ ತಾಲುಕ್ ಕಚೇರಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಚೇರಿ ಅಂತ ಸುತ್ತಿಸಿ ಸುತ್ತಿಸಿ, ಇವುಳು ಕೂಡಾಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಡಿಗಾಸ್ಸೆಲ್ಲ ನೀರು ಕುಡಿದ್ದರೆ ಕುಡುರ್ಬಿಟ್ಟು. ತಮ್ಮ ಜಮರ-ಬಮರ ಬಿದ್ದರೂ ಸ್ವೇತ ನಿನ್ನ ಕೆಲ್ಸಿಕೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇವುಳ್ಳೇ ಕರ್ಮೊಂಡು ಸುತ್ತಾಡಿ, ಈಗ ನೋಡು ದಿಗಂಬರುಳ್ಳ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿಬುಟ್ಟವೇ.....

ಕರಗವ್ವ "ದಿಟ್ಟ ತಮ್ಮಮಾಡ್ರಿಬುಟ್ಟೆ ದಾಸಪ್ಪ ; ಆ ಪಿಂಚಣಿ ಅನ್ಮೈ ಭೂತ ತಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದಿಂದ ಏನೆಲ್ಲ ಆಗೋಯ್ತು ನೋಡು. ಅಷ್ಟೂಕೆ ಈ ಹಟ್ಟಿನೇ ಬಂದು ನೋಡು ವಾಸ ಮಾಡೋಹಂಗಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಸಾರಣೆ ಪಾರಣೆ ಅಂತ ನಿಗಾ ತಮ್ಮೋಗಿ ನವೆದು ಕುಂತದೆ. ನೆರ್ಡೆ ತೂತು ಬುಟ್ಟೊಂಡದೆ. ಒಂದು ಹೊತ್ತಿ ಎರಡು ಸುತ್ತ ನಿರುಂಬಳ್ಳದಲ್ಲಿ ತಿಂತಿದ್ದ ಆ ಸಮಾಧಾನನೂ ಕಳೊಂಡೆ..." ಅಂದಳು.

ನಂಜಿ "ಹಂಗಾದ್ದೆ ಈಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದು ನೀರ್ದೆ ಹ್ಯಾಮ ಮಾಡಿದ್ಗಾಯ್ತು ಕರಗವ್ವ" ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಅಯ್ಯಾ ಅದುನ್ನ ಏನೂ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಂದು, ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಹೈಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಆಯ್ತಲ್ಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೊಲ್ಲ ಮಕ್ಕಾ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಜೋಳದ ಉಳಿದ ಕಾಳುಗಳ ಆರಿಸಲು ಕೂತಳು.

ದಾಸಪ್ಪ ವಲ್ಲಿ ಒದರುತ್ತಾ "ನಾಟ್ಟಿದ ಮೇರ್ಪು ಹೆಂಡಿ ತಾನು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಇವುಳು ಸಾಕ್ಷಿ-ಮರಾವೆ ಒದುಗನ್ನಿಬೇಕಂತೆ; ಮುಂಡೆಮಕ್ಕಳು ಹೋದೋದಾಗೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ನಬಾಬು ಹೇಳಿ ಬಂದು ಈಗ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದುಂತೆ; ಅದೂ ಈಟ್ಟು ಎನ್ನ ಕಳೆದೊಮ್ಮಾಲೆ ನೋಡು ಹೆಗೆ ಆಟ ಆಡ್ತಾರೆ !. ಹುಂ; ಹೋಗು ಬಿಸ್ಟ್ಲು ಸಿಡಿತಾ ಅದೆ ನಿನ್ನ ಹೈದನ ಕರ್ಮ್ಮಾಂಡು ನಡಿ..." ಅಂದವನು ತಿರುಗಿ ವಲ್ಲಿ ಒದರಿಗೊಂಡು ಬೋಳುತ್ತಲೆ ವೇಲಕ್ಕೆ ಹುರೆವಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚೆ ಜರುಗಿಸತ್ತೊಡಗಿದ.

ನಂಜಿ ಮುಖ ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಅವರ್ದು ಹಂಗೇ ಬುಡಬಾರ್ದಿತ್ತು" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಈಗ ಅವಳತ್ತ ತಲೆ ಎತ್ತಿ "ಅಯ್ಯೋ ಸುಮ್ಮೆ ಬುಟ್ಟಾ; ತಿರುಗಾ ಕರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದವೇ-ತೀನಲ ಮೇಕ್ಕೋಗಿ ದೊಡ್ಡೋರ್ದೆ ನೋಡಾನೆ ಬಾ ಅಂತ. ಇಲ್ಲದ ಅನೆ ತೋರುಸ್ತೊಂಡು ಮನ್ಯಾಸಿ ನನ್ನ ಹಟ್ಟಿ ಬಾಕುಲ್ಲೆ ಬಂದ್ರೆ ಮೊರ್ದೆ ತಕೋತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಬ್ಬಿ. ನಮ್ಮೋನೇನು ಪಿಂಚಣಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅಂತ ಕಲೆಗಾರ ಅಗ್ನಿಲ್ಲ; ನಾನು ಸತ್ತ್ರು ನೀನು ಪಿಂಚಣಿಲೇ ಬದುಕೀವಂತೆ ಬಾ ಅಂತ ಕರ್ಮ್ಮಾಂಡು ಬರನಿಲ್ಲ, ಬುಡು...ಬುಡು" ಅನ್ನತ್ತ ಒಂದೊಂದೇ ಕಾಳ ಆರಿಸತ್ತೊಡಗಿದಳು.

"ಎಲ್ಲ ಆ ಹುಂಜನಂಧ ಬಡ್ಡಿವ್ಯ. ಸರ್ಬಾಗೇ ಬುದ್ಧಿಕಲ್ಪಿ ಕಳ್ಳಿದ್ದಿಬುಡು.. ಈವಾಟ್ಯ ನಿನ್ನ ಜವ್ಪ ಅದೇನು ನೋಡು, ಬತ್ತಿನಿ ನಾನು" ಅಂದ ದಾಸಪ್ಪ ಹೊರಟ್.

ನಂಜಿಯೂ "ಹಟ್ಟಿಕದ ಹಾರಿಕ್ಕಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಮರ್ತಿಹೋಯ್ಯ ನೋಡು, ಬಾ ಮಗಾ, ಕಾಳುಗೀಳು ಅಸ್ತಿ ಹೊಟ್ಟಿ ಗಂಜಿಗಿಂಜಿ ಮಾಡ್ಕಾಳಿ ಅಜ್ಜಿ" ಅಂದವಳು ರಾಜನ ಕರಹೊಂಡು ಹೊರಟಿಳು.

ಆಗಲೇ ಹೊತ್ತು ತಲೆ ಮಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊತ್ತಾರೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಡಿಕೆ ತಳಿದಲ್ಲಿದ್ದ ಚೀಕನ್ನು ಹೇರಹೊಂಡು, ನಾಗಮ್ಮನ ಮನೆಯಿಂದ ಈಸಿಹೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ

ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಡಿದದ್ದು. ಈಗ ಈ ಕಾಳು ಕೇರಿ ವಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹಸಿಟು ಮಾಡಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನೊ ಗಂಜಿಯನ್ನೊ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಸಿವು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕರಗಾವೈ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಳಗೆ ಬಯಜು. ಕಣ್ಣತ್ತಲೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ಒಳಗೇನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂರಾಕು ದಶಕದಿಂದ ಬಾಳಾಟ ಮಾಡಿದ ಹಟ್ಟಿ. ಇವತ್ತೇಕೂ ಬಿಕೊ ಅಂತ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ನಿಗಾ ಇಲ್ಲದ ಬಂಗ ಇನ್ನೇನು ಆದಾತು ಅಂದಕೊಂಡು ಸೇದಾ ಹೋಗಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೋರ ಕುಕ್ಕೆ ತಕೊಂಡು ಮುಂಬಾಗಿಲು ಬಳಿ ಬಂದು ಕೂತಳು.

ಸಿಂಗ್ರೀನೌಡರ ಮನೆಯ ಜನ ಹೋಲದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಹೆಕ್ಕಲನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದು ಹೋಸಕಿದ್ದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಜೋಳದ ಕಾಳು. ಎರಡು ಹೋತ್ತಿಗೆ ಆತಂಕ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕಾಳು ಕೇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವು ಅವಳು ತಿರುಗಿದ್ದ ಸುವ್ಯಾದನಿಗೆ ಲಯಬಧಿಪಾಗಿ ಮೋರದಿಂದ ಮೇಲೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಾ ತಿರುಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತ ಏರಿಳಿಯೋ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು...



## ಚೋರೆಯ ಹ್ಯಾಲೆ ಬಳಿನರ ಚಿದ್ವಾಪೆ

ಒಂದು ಧರ, ಒಬ್ಬನೇ, ಮಾತಿಲ್ಲದೆ, ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸವ್ಯ, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂಗೆ ಸುತ್ತೋದು ಅದೆಂಥ ಮುದ ಕೊಡುತ್ತೆ ಅಂತ ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನಷ್ಟ್ಯ, ಧಾಳು, ಹೊಗೆಯೊಳಗೆ ಕುಂತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಇಷ್ಟ್ಯಾಚಿರನೆ ಹಿಂಗೆ ಗರಿ ಗೆದರುತ್ತೆ ಅನ್ಮೋದು ಈ ಬಯಲು ಕಡೆಗೆ ಬರೊಗಂಟಲೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉರ ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿಗಿದ್ದ ಚೋರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ತೀವ್ರಾನ್ನೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆವೂರತೊಡಗಿದಂತೆ, ಉರಲ್ಲಿ ಇರೊಗಂಟ ಚಡ್ಡಿದೋಸ್ತಾಗಿದ್ದ ಆ ಪುಟ್ಟರಾಜ "ತಾಳೊ ಮಾರಾಯ ನಾನು ಬತ್ತಿನಿ. ಏನು, ಏಟೊಸಾರಾಯ್ತು ನಿನ್ಮೋಡಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪೇಟಿಗೋದಾಗ ವಾರ್ವಾರೆಷ್ಟು ಉರ್ಗೆ ಹಾರ್ವಬತ್ತಿದೆ. ಈಗ ವನ್ಸ ಕೊಳ್ಳಬೇಯಾದ್ದೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲಲ್ಪ್ರ" ಅಂತ ಎದುರಾದೋನನ್ನು ನಾಂಬಾಳಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಅನ್ಮೋ ಏಕಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಹಿಂಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂಗೆ ತೋಟ-ತುಡಿಕೆ, ಗುಡ್ಡ, ಚೋರೆಸೀಮೆಯ ಸೆರಗಾಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕರೆದಂಗೆ, ಒಂದೇ ನೆಗೆತದಲ್ಲಿ ಈ ಅಗಾಂತರವನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಸುತ್ತಿಬಿಡಬಾರದು ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಪದರಗುಟ್ಟಿದ್ದು ದಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಹಿಂಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಒದರಿದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೇಹ ಪುಟಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅಂಥ

ಮನಸ್ಸದೆಯಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ತನಗೆ ತಾನೆ ಖುಷಿಪಟ್ಟಿ.

ಈ ಮುಂಗಾರಿನ ಹೊಡಲ ಮಳೆ ಬಿಡ್ಡ ನೆಲ ಅರೆನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ದಿಟ್ಟ, ಗುಂಡಾಂತರ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮಳೆ ಕೊಳ್ಳಿದ್ದ, ಕೊರೆದಿದ್ದ ಹರಿದಿದ್ದ ನಾನಾ ಭಂಗಿ-ವಿನಾಸ್ಯನಗಳನ್ನು ಅದು ಹೊಲ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂಟು ಮಾನ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ್ದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದುಕ್ಕಿತ್ತದ ಮಳೆ ಆನೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರುಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೇ ಸ್ನೇ. ಆದರೆ ಗರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ತನಗಿಷ್ಟೇ ನಾಕು ಅನ್ಮೋಹಂಗೆ ಅದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಗೆಯ ಗರಿಕೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಆಕಾಶವಾಣೀಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಧಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾಗಿ, ತನೆಗಟ್ಟಿದ ಬಾಲ್ಯದ ಒಡನಾಟಿದ ಗುಣವೇ ಅದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದ.

ಉಂಟ ಹಿಡುವಳಿಯ ಜಮೀನುಗಳು ಹಿಡೆ ಸರಿದು ಬೋರೆಸೀಮೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ಬಯಂ. ಬೋರೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಂಚಲ್ಲೇ ಆಲದಮರ. ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ಹಾಸುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೋರೆಯ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಹಳೆ ಉದುವರಂಗೆ ಅದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇವನು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಉದುರಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ತರಗೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೋರನೋರ ಸದ್ಗೃ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗುಸ್ತು ಹಾಕಿದ. ಮರ ಅಷ್ಟದ್ದು ಅಷ್ಟಗಲಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ, ಕರ್ಕುರ್ ಅನ್ನದೆ ಮುಗಿಲತ್ತ ಚಾಚಿತ್ತು. ಆಗಲೂ ಸ್ನೇತ ಅಷ್ಟೇ: ಉಗನಿಹಂಬಿನಿಂದ ಹೊಂಬಿಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ ತೂಗುತ್ತಾ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದು ಹಿಂಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದಂಗೆ ಇದ್ದ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಹಿಂಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆಯೇ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಏಕಾನ ಹಾಕಿದ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಸುತ್ತ ನೋಡಿದ. ರುಳಿದ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹೆದರಿಕೊಂಡಂಗಿತ್ತು. ಜನದ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ದಶಕಗಳ ಮಾನಲು ಪರದೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸೋನಂಗೆ ಕ್ಕೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಬಿಳಿನ ತುದಿ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಟವಲ್ಲು ಜಾರಿ ಬಿತ್ತು. ಚಪ್ಪಲು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದೊ. ಆದರೂ ಮುಷ್ಟಿಕಟ್ಟಿ ಜೋರಾಗಿ ಜಿಗಿದ. ಹೆಚ್ಚಿ ಅಂದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಮಾರು ದೂರ ಮಾತ್ರ ತೂರಿದಂಗಾಯಿತು. ಮೂರುನಾಕು ಸಲ ಯತ್ತಿಸಿದ. ಹೆಚ್ಚಿ ದೂರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿಳಿಲುಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗುಪ್ಪಿದ. ಉಸಿರು ಏರುವೇರಾಗಿ ಎದೆ ತಿದಿ ಒತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹದ ಕಡುಮೆ ಎಷ್ಟು ಡಿಗ್ರಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ ! ಏದುಸಿರಿನ ಮಧ್ಯೆ ಶಬ್ದ

ದೊಸದೊಸನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತೇ ಶಿವಾಯಿ ಅದು ಮಾತಾಗಿ ರೂಪ ಪಡೀಲಿಲ್ಲ.  
ಅದಕ್ಕೇ ಮಾತೊಲ್ಲದವರು ಆಗ ಮಾತು ಮುತ್ತು ಅಂದರು!

ಇವನು ಬಿಗಿತುಗೊಂಡಿದ್ದ ಮರದಬುಡಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ಹೆಂಗಿದೆ ತರ್ಕ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ  
ನಗಲು ನೋಡಿದ. ನೆರೆತ ಗಡ್ಡವನ್ನು ನೀವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸುತ್ತಲಿನೋರ ಗಮನ  
ನೆಳೆಯಲು ಫೋಜು ಕೊಡೊ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಂಗೆ ಆಲದಮರದಂಡಿ  
ತಲೆಯೆತ್ತಲಾಗದೆ ನೆಲಕಚ್ಚಿದ್ದ ಗಿಡಮೆಳೆಗಳತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆ  
ನಗುವೂ ಬತ್ತಿದೆ ಅನಿಸಿತು. ಈ ಸೀಮೆಗೆ ನೇಂಥಿ ಇಳಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದ ಹರದನಹಳ್ಳಿ  
ಚಂದ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೇ ಮರದಂಡಿ ಕರಿಹೊವಾಗಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಧುತನೆ ನೆನಪಾಗಿ, ಬಿಳಲು  
ಸರಿಸಿ ಈಚೆ ಸರಿದ. ಕಾಡು ಹೊವಾದ ಆ ಚಂದ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೂತವಾಗಿ ಈ  
ಮರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬೋದಾ? - ಮನಸ್ಸು ಅಲುಗಿತು. ಈಗಿಲ್ಲಂತು ಒಬ್ಬ  
ನರಪಿಳ್ಳೆಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ರಣಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಕ್ಷಯ ದನಿಯಿಲ್ಲ.  
ತುಫ್ರೋ ಅಂದುಕೊಂಡೋನು ಕ್ಯೆಗೆ ಒರಹೊಂಡಿದ್ದ ಬಿಳಲಿನ ಗೆದ್ದಲು ಮಣಿನ್ನಲ್ಲ  
ಒದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೆಳಬಿದಿದ್ದ ಟವಲನ್ನು ರೂಡಿಸಿ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿತ್ತ  
ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚಪ್ಪಲೆಗಳನ್ನು ಸರಸರನೆ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನಗೇನು ಭಯವಿಲ್ಲ  
ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ದಪ್ಪದವನೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ.

ಆ ಆಲದಮರ ದೂರಾದ ಮೇಲೆ ನಡುಗೆ ತಾರಗೊಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಂದು  
ಬಂಡೆಯ ಬಳಿ ಸೀತಾಘಲದ ಗಿಡ ಕಾಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದು  
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆಗ ಹಿಂಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಹೃಕೆಳಲ್ಲಿ  
ಅದೇನು ಹೈಮೇಟಿ! ಹುಲ್ಲೆಕರುವಿನಂತಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವು ! ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಕಾಯಿಗಳೇ  
ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆದರೂ ಅಪ್ಪಗಳತ್ತ ಆಸೆ ಮೋಕೆಯದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ.

ಈಗವನು ಬೋರೆಕಳ್ಳಿನ ಮಟ್ಟನು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆ ಆಲದಮರ  
ಕಾಳುತ್ತಿತ್ತು. ಸೀತಾಘಲದಗಿಡ ಕಾಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎದೆಗೊಡೊಳಗೆ ತುಡಿತ್ತಿದ್ದ  
ಆಗಿನ ಕೌತುಕ-ಕುತೂಹಲ-ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಕಟ್ಟಿಡಂತಹ ಕೂರಾಟಿಗಳೊಳಗೆ  
ಜಿಗುರೋಡೆಯಾಗದೆ ಕಂತುಬಿಟ್ಟವಾ? ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಹೆಗಲ  
ಮೇಲಿಂದ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಟವಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೀನೆಯೊಳಗೆ ಸೀಳಿಡಿದ್ದ ತುಂತರು  
ಬೆವರನ್ನು ಒರಸಿಕೊಂಡು ಪಾದ ಬೆಳಿಸಿದ. ಈ ಕೌತುಕ, ಕುತೂಹಲ, ಹಳ್ಳಿಗರುವಿನ

ಹುಮ್ಮನ್ನಿಗಳು ಮನ್ನಿನ ಸಂಗಾತಿಗಳೇ ಹೊತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಸಂಗಾತಿಗಳಲ್ಲ-  
ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಕವಾಟಿಗಳ ಜಡಗೊಂಡ ಧೂಕೊಳಗಿದ್ದ್ವಾ ಧೂಳಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದ  
ಬೈತನ್ಯ ನಾಧ್ಯವಾಗಿರೋದು-ಸೆಂಟ್ರೀಲ್ ಹಾಲಿನ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ  
ಭಾಗವಹಿಸಿ ಹೊಸ ಸೂತ್ರಪೂರ್ವಂದನ್ನ ಮಂಡಿಸಿದಂಗೆ ತನ್ಮೂಳಗೇ ಮೆಲುಕು  
ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹುರುಪು ತಂದುಕೊಂಡ.

ಎದುರಿಗೆ ಬಸರಿಮರಗಳ ಪಾಳು ತೋಪು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮತ್ತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆ  
ಅಲದಮರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲೀಗಂಟೆ ಪೂರ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಅದು, ಶುರಿ, ಆಡುಗಳ  
ಮೇವಿನ ಮಾಳ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಭೂಮಿ ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಲೇ  
ಶಾನುಭೋಗರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ದರಕಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ  
ಶೀನಪ್ಪರಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವರು ಯಾಕೊ ಈ ಜಾಗ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಸರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ  
ಅಂತ, ಉಜನಿಗೊಡನಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವನು ಹಂಗೂ ಹಿಂಗೂ ಮೂರು ವರ್ಷ  
ವಾಗಾಡಿ, ಈ ಭೂಮಿ ತನಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೈಸುಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಪಕ್ಕದ  
ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಜಾನುದಾಕ್ಷರಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವರು ತೋಟ ಮಾಡಲು ಬೇಲಿ ಹಾಕಿಸಿ,  
ಬಾಳಿ-ತೆಂಗು-ಅಡಿಕೆ ಸೌಗಳ ನಡೆಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಂದು ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ಮೂ ಖಾಯಂ  
ಆಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಅವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೂರದೆ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿರೋ ರೋಚಕ  
ಕತೆ ಉರೋಳಗೆ ಹೆಸರಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು!

ಹಿಂಗೆ ಕೆದುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೂಂದು ಕತೆಗಳು ಅಲ್ಲವಾ ಅನ್ನತ್ತಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ  
ಕೆಲ್ಲನ್ನು ಮುತುಗದ ಮರಕ್ಕಿ ಬೀರಿದೆ. ಆ ಕೆಲ್ಲು ಕೊಂಬೆಗೆ ಬಡಿದು ಮರಟಹಾರಿ  
ಕೆಳಕ್ಕಿ ಬಿತ್ತು. ಎದೆಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕವಲಾಗಿ ಬಡೆದಿದ್ದ ಈ ಮುತುಗದ ಮರವನ್ನು  
ಸಲೀನಾಗಿ ಏರಬೋದೆಸಿಸಿತು. ಈಗ ಟಿವಲನ್ನು ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಳಕೊಂಬೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ.  
ಚಪ್ಪಲಿಕಾಲು ಸರ್ನೆ ಜಾರಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಎಡಬಿಡಂಗಿತನ ಅಂತ  
ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಡು ಚಪ್ಪಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಸಲೀನಾಗಿ ಏರಿ, ಗರುಡಾಳ ಪ್ರಸ್ತಿಯಂಗೆ  
ಕತ್ತಾಡಿಸಿದ. ಬೋರೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಬುಗದ ಆಚೆ  
ಗುಡ್ಡನಾಲು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರ ಕಿಳ್ಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.  
ಅವರು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕವಲೋಡೆದಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಬೆನ್ನು ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು  
ಮೊರದಗಲದ ಎಲೆ ಕಿತ್ತು ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತ್ತಾ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಆ ಗುಡ್ಡನಾಲು  
ದಡೆದಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಯ ಬುಗದಗಂಟ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹನುಮಂತ ಸಂಜೀವಿನಿ

ಪರುಪತೆ ಹೊತ್ತು ಹೋದಾಗ ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿಬಿದ್ದ ಗಿಡಗಂಟೆ ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲೆ ಈ ಗುಡ್ಡ ! ಇದರ ತಳ, ತುದಿ ತಿಳಿದೋರಿಲ್ಲ ಅನ್ನೂ ಸುದ್ದಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜಿನುಗಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ! ಹಂಗಾದರೆ ಆ ಹನುಮಂತ ದಿಟ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಗಿ ಹೋದನಾ? ಕೊಂಬೆಯ ಅಲುಗಿಸಿದ. ಆದು ತನ್ನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಳನಳನೆ ನಲುಗಿಸಿತು. ಆ ಹನುಮಂತನೇ ಉದುರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇದು? ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕ. ಕ್ಯಾಲುಕಲೇಟರ್ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ.... ಧುತ್ತೆ ಅಂದುಕೊಂಡ.

ಇವನು ನಿಂತಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ ಕೊಂಚ ಜಾರಿ ಆಮೇಲೆ ಕೆಳಗುಪ್ಪಿದ. ಗುಪ್ಪಿದ್ದ ಹೂಟಾವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ರಾಧಿತಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದ. ಎಲೆಗಳ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಕೊಂಬೆಗಳ ನಿಗುರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬುಡವ ದೃಢವಾಗಿ, ಮರ ನಿಂತಿತ್ತು.

ಇವನು ಎದ್ದು ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಿಪಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿ ಬೆವರು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ. ಈ ಅಗಾಂತರ ಹೆಂಗೆ ಮಾತು ಬಿಟ್ಟದೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ! ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದ. ಭೂಮಿಯ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ವಾಳುಗೆಡುವಿದ್ದ ಆ ತೋಟ ಎದುರಿಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದ ಶಾನುಭೋಗರು ಸತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿದ್ದೋ. ಲಾಭ ಕಾಣಲು ಹೋದ ಶೀನವ್ವನೋರು ಕಾಲವಶವಾಗಿದ್ದರು. ಅಗಾಂತರದ ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಲು ಕೊಂಡ ಉಜನೀಗೋಡ ಎದನೋವು ಅಂತ ಮಲಗಿದೊನು ಇನ್ನೂ ಬಾಳಬೇಕಿದ್ದ ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಅಂತ ಮಾಳಿಗಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದ. ಇನ್ನು ಆ ಜಾನುದಾಕುಟ್ಟು ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು ಮೂಲೆ ನೇರಿಬಿಟ್ಟು ಕಾರಣ ನಿಗಾ ಇಲ್ಲದ ತೋಟ ಹಾಳು ಬಿತ್ತು !!

"ಅದ್ವಾರು ಹೆಂಗೆ ಹೋಯ್ತು ಇರೋರು?"

ಈ ಅಗಾಂತರದ ಮೌನ ಸೀಳಿ ಮನುಷ್ಯದ್ದನಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಿವಿ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಗಕ್ಕನೇ ನೀಂತ. ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಇವನು ಅಂಜುತ್ತಲೇ ಹೆಚ್ಚೆ ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದ. "ಯಾರು, ಆ ಜಾನ್ ದಾಕುಟ್ಟ ಮಗನಾ? ಏನೂ ತ್ವಾಟದ ಕಡೀಕೆ ಬಂದಿಡ್ಲಾ?" ಮತ್ತೆ ಸದ್ಯು.

ಆ ಸದ್ಯ ಇಂಗೊ ಮುನ್ನವೇ ಅದರ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಅತ್ತ ಗಕ್ಕನೆ ತಿರುಗಿದ.  
ಬೇಲಿಸಾಲಿನ ಬೇವಿನಮರದಂಡಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಪ್ಪ ಕುಂತಿದ್ದ.

"ಅಯ್! ನಾ ಕೇಳ್ತಾನೆ ಇವುನಿ. ಯಾಕಪ್ಪ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಟಿಲ್ಲ? ಅದೇನು ಮುತ್ತು  
ಸುರಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಂತೆ ಹೂ ಅನ್ನೋ" -ಮುದುಕಪ್ಪ ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದ.

ಇವನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು "ನಾನೂ, ಕೊಪ್ಪಲ ಮರಿದೇವು" ಅಂದ.

ಅವನು "ಕೊಪ್ಪ ಮರ್ದಾಯವ್ಯ ಅಂದ್ರೆ... ? ಯಾರಪ್ಪ" ಅಂದ.

ಇವನು ಅತ್ತ ಸರಿಯುತ್ತ "ಅದೇ ಕೆಳ್ಳಟ್ಟಿ ಬೀರೇಗೊಳ್ಳ ಕಿರಿಮನ್" ಹೇಳಿದ.

"ಓಹೋ! ಕೊಪ್ಪ ಬೀರೇಗೊಳ್ಳ ಮನ್ ಅಂದ್ರೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಟೇಲಿ ಇರೋ ಮರ್ದ  
ದಾಯಾ? ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಹಾಳು ಕಣ್ಣಿ ಸರ್ಯಾಗಿ ಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ.  
ಅದ್ವರಿ, ಇದಾಯಕೆ ಈ ಮಟಿಮಟಿ ಮಧಾನ ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಿ? ಯಾವಾಗ  
ಬಂದೆ ಉರ್ಗಿ? ಹೆಂಗಿದ್ದೀಯಪ್ಪ? ನನ್ನೆ ಈ ಕೈಕಾಲು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ  
ಕೊಪ್ಪ ಕಡೀಕೆ ಆಗಾಗ ಬತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅದೂ ನಿಂತೋಯ್ಯು... ಸಿವುನೇ ದೇವೆ  
ಅಂತ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂದೆಹೋತ್ತೆ ಹಟ್ಟಿ ಸೇರಿದ್ದೆ ಸಾಕಾಗದೆ.. ಅಂದಂಗೆ..."

ಅವನು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸೊ ಸೂಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವನೇ "ನೀನು ನಾಲುಗೊಪ್ಪ  
ಮುದುಮಲ್ಲಾಯ್ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂತ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

"ಹೂಕಂತೆ ಬಾ ಮೋಗಾ ಕೂತ್ತೋ. ನಿನ್ನೋಡಿ ಏಟು ವನ್‌ ಅಗೋಗಿತ್ತಪ್ಪ"  
ಅಂದ.

ಇವನು "ಅಲ್ಲಕನಯ್ಯಾ, ಕಣ್ಣಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಕೈಕಾಲು ಬಿದ್ದೋದೋ ಅಂತಿ.  
ಮತ್ತಾಯಕೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟಿ ಬಂದಿದ್ದಿ?" ಅಂದ.

ಅವನು "ಅಪ್ಪಂತ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನೋಡು ತಮ್ಮ! ತಿಂದ್ರಿಹಿಟ್ಟು ಜೀರುಣ ಆಗಂಗೆ  
ವನಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ ತಾನೆ ಆ ಸಿವ ಸ್ವೇ ಪಡೋದು. ಆ ತುಂಡು ಹೋಲ್ದದಲ್ಲಿ  
ಹಳ್ಳಗಿಡ ಅವೆ ನೋಡು, ಅವುನ್ನ ಕಾಯೆಕ್ಕೆ ಅಂತ ಬಂದಿವುನಿ. ಕಾಯ್ಯೋಂಡೆ  
ಎಂಡು ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕಿ, ಕಾದ ನೆತ್ತಿಮ್ಯಾಗಿಇಟು ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಾದಲ್ಲಿಪ್ಪ.. ಅದ್ದೆ ಈ  
ಹೋಡಬಾಳು. ತಿಂದು ಗುಂಡ್ರು ಗೂಳಿಯಂಗಿರೋ ಆ ಮುಕ್ಕೋಳು ಈ ಕಡೀಕ್ಕೆಲ್ಲಿ  
ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಾವೆ ಹೇಳು? ಅದಿಲ್ಲ, ನೀ ಹೆಂಗಿದ್ದೀಯಪ್ಪ? ಒಳ್ಳೆ ಭಾಕ್ಕೇಲಿ ಇದ್ದೀಯಂತೆ..."

ಇವನು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಈ ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯನ ಯಾವ ಮಾತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರ ಸುರುಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ.

"ಯಾಕೆ ಸುಪ್ಪಾಗಿಬುಟ್ಟೆ? ವುಕ್ಕಾಳು ಏಟವೆ? ಏನು ಚಾಕ್ಕಿ? ಏಟು ಸಂಬಾಳಿ? ಮನೆ ಕಡೀಕೂ ಏನಾದ್ದು ಕೊಡ್ಡಿಗಿತ್ತಿರ್ಯೋ ಹೆಂಗೆ?"

ಆಗಲೆ ಹೊತ್ತು ತಲೆ ಮಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಬಿಗುತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೀಮೆ ಈಗ ಸದ್ದಿಗೆ ತೊಡಗಿತ್ತು. ದಿಟ್ಟ, ಆಗ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸದ್ದೇ ಇಟ್ಟಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೈಕಳು! ಉಂಡು ಉಟ್ಟಿ ಇತ್ತೇ ಮೊಗಬೆಕೊಂಡರೆ ಸಂಜೆಗಂಟೆ, ಈ ಸೀಮೆ ಸೆರಗೊಳಿಸಿ ಮೌನದ ಹೆಂಟಿಯ ಪುಡಿಮುಡಿ ಮಾಡಿ, ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೇ ನಮ್ಮ ಅಟ!

"ಯಾಕೆ ಮೊಗಾ, ಉಸ್ತೇ ಆಡ್ಡಿಲ್ಲ... ಏನಾಯ್ತು ? ಈ ಸೀಮೆ ನೋಡಿ ಮಾತು ಮರ್ಹೋ ಹೆಂಗೆ" ಮುದುಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಗಗ್ಗರು ಗಂಟಲಿಂದ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲು ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ದಂ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ.

"ಹಂಗೇನಿಲ್ಲ ಕನಯ್ಯ..... ಭಾಳ ವಣಾಗಿತ್ತು ನೋಡು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು. ಸುಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಾಡ್ಡೊಂಡು ಬಂದೆ... ಆದ್ದೆ ಇದೇನೇನೋ ಆಗೋಗಿಬುಟ್ಟದಲ್ಲ... ಅಂ...." ಇವನು ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಲ್ಲಿತ್ತಿದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಮಾತು ಬಿಚ್ಚೊ ಬದಲು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು, ಚೋರೆ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆ ಇಳೇಬಿಟ್ಟು ಕೊತ. ಇವನು ಮುದುಕವ್ವನ ಈ ವರಸೆಗೆ ಚಕೆತನಾಗಿ ಅವನು ದುಟ್ಟಿ ಹಾಸಿದ ಕಡೆಗೆ ತಾನೂ ಮೋರೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಮುದುಕವ್ವನೂ ಈ ಚೋರೆಯಂಗೆ ಮೌನ-ಮಾತುಗಳ ಸಂಗಡ ಅಟ ಆಡುತ್ತಿರಬೋದಾ !?

ದಿಟ್ಟ, ಈ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಿದವ್ವೆ ಹರಿತವಾಗಿ ಮೌನ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೌನ, ಅಗಿದ್ದ ತವಕ ಕೊತುಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೌನದ ಸೆರಗಲ್ಲೆ ಭೀತಿಯೂ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ.

ಇವನು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವೈಯ್ಯಿ! ಆಗ, ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲು ತೋಳ, ನರಿ, ಕಿರುಬ, ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವಗಳ ಅನ್ವಾಲದ ಜಾಗ ಅಂತ ಉರೋರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತು ಕಂಡಂಥ ಬಿಚ್ಚಿಡಕ್ಕಾಗದ ಭೀತಿಯನ್ನು ಆಗ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಭೀತಿಯ ಮೌರೆಯೊಳಗೆ ಹುದುಗಿರೋ ನಿಗೂಡವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಎನು, ಏನೇನೋ ಆಗೋಗಿಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತೀಯಾ? ಸರಿಬುಡು. ನೀನಾಗ ದನ ಮೇಯಿಸಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದ ಮನ್ನ, ವೈಯ್ಯ ನಿಂಗಿಂಗ ಇದ್ದಾತಾಹೇಳು? ಅಂದಂಗೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಿಡದ ಕಡೀಕೊಸಿ ನೋಡಪ್ಪ ಆಡು ಕುರಿ ಬಂದ್ರಗಿಂದಾವು...." ಅಂದ.

ಇವನು ವಿಶೇಷ ಅನ್ನೊಹಂಗೆ ಮುದುಕಪ್ಪನ ನೋಡಿದ. ಆಗಲೋ ಈಗಲೋ ಬಿದ್ದೋಗೋ ಜೀವ. ಕಣ್ಣ ಬೇರೆ ಮಬ್ಬ. ಆಟೀಟು ಉಳಿದಿರೋದನ್ನು ಕಾತು ಮೋಗಚಿ ಹಾಕೊ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಈ ಮುದುಕ, ಚಿಗುರಲಿ ಅಂತ ಮುದಿಬೇರನ್ನು ಕೆದುಕುತ್ತಾ ಅವನೆ!

ಇವನಿಗೆ ಮಾತು ಕಡೀಲಿಲ್ಲ.

"ಎನಷ್ಟೂ ಆಗ ಒಳ್ಳೆ ಗುರುಗಡೆ ಹಕ್ಕಿಯಂಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೋನು ಈಗೇನು ಆ ಪಟ್ಟಿ ಸೇರಿ ಬಿಲ್ದೊಳಗಿರೋ ಇಲಿಮರಿ ಆಗಿಬುಟ್ಟಿದ್ದಿಂದ್ಯಾ ಆಂ?" ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಶಾರುಗೋಲಿಂದ ಬೆದಕಿ ಕೇಳಿದ.

ಈಗ ಇವನು "ಹಂಗೇನಿಲ್ಲಕನಯ್ಯಾ... ನಂಬಾಕೊ ಎಲ್ಲಪೂ ನೆಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸ್ತನೇಂದು. ಅದ್ದೆ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಂದಂಗೆ, ಅದೇ, ಆಗ, ಹಕ್ಕಿಪ್ಪಿಕ್ಕೇರು ಈ ಸೀಮೆ ಕಿಳ್ಳೇಲಿ ವಾಸುಸ್ತಾ ಇದ್ದ್ರಲ್ಲ. ಈಗಲ್ಲಿ ಅವರು?" ಅಂದ.

ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬೋಡುದವಡೆಯ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಣಿಸಿದ. ಇವನು ಹಂಗೇ ಕಾದ. ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ಆ ತುಂಡುಹೊಲದ ಹಳ್ಳಿಗಿಡದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಆಡುಕುರಿಗಳು ಬಂದರೂ ತನಗೇನು ಮಾಡಲಾಗದೆಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಆ ಗಿಡಗಳ ಕಾವಲಿಗೆ ಬಂದವನೆ! ಏನೂ ಕಾಣಿದ್ದರೂ ಅತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾನೆ!! ಇವನ ಕಿರಿಮಗ ಆಗ ಸುದ್ದು ಹೋಲಿ ಬಿದ್ದೋಗಿದ್ದ...

ಇವನಿಗಿಂಗ ಹೊಂಚ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿತು. ಬೋರೆಯ ಅಪಾಬತಾರದಂತಿದ್ದ ಮುದುಕಪ್ಪನಿಗೆ "ಅದ್ವಾಕಯ್ಯ ಹಿಂಗೆ ಬಿಗಿಯಾದೆ? ಅವುರಾಗೇ ಬುಟ್ಟೋದೋ ಅಥ್ವಾ..." ಅಂತ ಬೆದಕಿದ. ಆದರೆ ಮುದುಕಪ್ಪ ತುಟಿಪಿಟೀಕ್ ಅನ್ನದೆ ಪರಪರನೆ ರೆಟ್ಟೆ ಸವರಿಕೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಕ್ಕಿಗಟ್ಟಿದ ಚೆಮ್ಮದ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಕೆ ಹಚ್ಚೆ ಚಿತ್ತಾರ

ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಂತಿತ್ತು. ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇ ಹೆಂಗಸೆನ ಚಮತ್ವಾರ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಹಾದು ಹೋಯಿತು. ಈ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚೆ ಹುಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರೋ ಇವನ ತಲೆಮಾರಿನ ಗಂಡಸರು-ಹೆಂಗಸರೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ!

ಇವನು "ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರ ಬಾಳಾಟ್ಟೆ ಒಂಥರ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಈಗ ಹೂ ಹೂ ಅಂತ ಹೂಡರಿಸಿ ಅಮೇಲೆ "ಅಪುರ್ದೇ ಎನು ಎಲ್ಲಾದೂ ಒಂದೊಂಥರ! ನೋಡಲ್ಲಿ..." ಅಂದೋನು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಹಳ್ಳಿಗಿಡದ ಹೊಲದತ್ತ ರೂಡಿಬಲದಂಗೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸೀಮೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಿದ.

ಇವನು "ಹಂಗಾದ್ದೆ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಆ ಅಳ್ಳಿವರಯ್ಯನ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರಾ.. ನರಿಬುಡು. ಹೊತ್ತಾಯ್ತಾ ಬಂತು ಆ ಕಡಿಂದ್ದೇ ಬಳಸಾಕೊಂಡು ಹೋಯಿಸಿ. ಅಂದಂಗೆ ನಿನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗಿಡಗೊಳ ತಿನಾಳಕೆ ಇಲ್ಲೇನು ಶರಿ ಆಡಿನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲಕಂತೆ ಬುಡು.." ಅಂತ ಎದ್ದು ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಜೀಬಿಗೆ ಕೈ ಇಳಿಸಿದ. ಯಾಕೊ ಧ್ಯೇಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣಾ ಹಾತಾಡಿ ಅಮೇಲೆ ಟವಲು ಒದರುತ್ತಾ ಹೊರಟ್.

ಇವನು ಈಚಲುಗಿಡಗಳ ತೋಪುದಾಟಿ ಬುಗ ಏರಿ ಚೋರೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿದ. ಗುಡ್ಡನಾಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರಿಂದ ಉರುಳಿ ಬಂದಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರಿಬಂಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಗುಡ್ಡನಾಲು ಸಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸನಿಹದಿಂದ ಆಗ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವಿರಲಿ ದೊಡ್ಡವರೂ ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಕಿಂತ್ತು. ಆದರೆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಮಾತ್ರ ನಿರುಂಬಳವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಇವನು ಕಣ್ಣಜೀಕೊಂಡು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಮೇಲೇರಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತವಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮಿಲಿಮಿಳನೆ ನೋಡಿದ. ಚಿತ್ತ ವಿಚಿತ್ರ ಬಂಡೆಗಳು; ಬಣ್ಣಗಳು, ತಪ್ಪಲೆ ಗಾತ್ರದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆನೆಗಾತ್ರದ ಬಂಡೆವರೆಗೆ ಧರಾವರಿ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳ ಗೊಂಟಲು. ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳ ಬುಡ, ಮಧ್ಯ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಂಗೆ ಅವರಿಕೆ ಮೇಳಿ, ಉಣಿಮೇಳಿ, ತೂಪರದಗಿಡ, ಮುತುಗದ ಮರ, ರಾಕ್ಕಿಮೋಳಕು, ಹಂಬು ಮೇಳೆಗಳು ; ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಇರೊ ಮೊಲ, ಗೌಚಲಕ್ಕಿ,

ನವ್ಯಲು, ಟಿಟೀಭ್, ಮುರ್ಲೆಹಕ್ಕೆ, ಮರಸುಟೀಗೆ, ಸಣಗುಬ್ಬಿ, ಅಳಿಲು, ಗೊರವಂತ, ಗುಳ್ಳೆನರಿ, ಕೇರ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಕತ್ತೆಕಿರುಬು, ಹದ್ದು, ಉಡ, ಗೂಬೆ, ಕಾಡಂದಿ, ಮನಗಿನಬೆಕ್ಕು ಮುಂತಾದ ಜೀವ ನಂಖುಲ. ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೈ ಆನಿಸಿಕೊಂಡ ಇವುಗಳ ಒಂದರೊಂದರ ನಯಿಯ ಮೌನ ಹಂಗೂ ಇವುಗಳ ಒಂದಕೊಂದರ ಮಾತು ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲೋಳಗೆ ಸದಾ ಅಡಗಿ ಶುಂತ ಸೋಜಿಗ !! ಆ ಬಂಡ ಮೇಲೆ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದೋನಿಗೆ ಮನ್ಯೇಸಿ ಅದರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆನಿಸಿ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಕಿಳ್ಳಿಗೆ ತಳಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆಪೂರಿದ. ಬಲಭಾಗದ ಉಣಿಮೇಳೆಯೋಳಗಿಂದ ಸರಸರನೆ ಸದ್ದು. ಬೆಳ್ಳಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ದೊಣ್ಣೆ ತಕೊಂಡು ಉಸಿರು ತಂದುಕೊಂಡ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೌನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸ ನಡುಗಿಸೊ ಬಲ ಅದೆ; ಸದ್ದಿಗೆ ಎದೆಬಗೆಯೋ ಹರಿತ ಅದೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಆ ಸದ್ದನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ನೆಲಕುಟ್ಟಿದ. ಮೇಳಿಗೆ ಬಡಿದ. ತೋಳಿ, ಕಿರುಬು, ನರಿ, ಹಾವು...? ಸದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಅಂಥಾದ್ದೇನಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಟ್ಟ. ಆದರೆ ಎದುರಿನ ಆ ಬಂಡೆಗೂಡು ಕಂಡು ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಗೋಧಿಬಣ್ಣದ ಬಂಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದಂಗೆ ಚಿಕ್ಕಕೆಲ್ಲಾಗಳ ರಾಶಿ. ಅದರೋಳಗೆ ಗೂಡು. ಇದರೋಳಗೇ ಅಲ್ಲವಾ ಆ ಮೂಜಾರಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಮನ್ಸೆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿದ್ದು!?

ಇವನಿಗೇಗ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಎದೆ ಬಡಿತವ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೋರ ಹಾಕೋನಂತೆ ನೆಲ, ಕಲ್ಲು, ಮೇಳಿಗಳಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ರಪರಪನೆ ಬಡಿದ. ಅವತ್ತು ಶನಿವಾರ, ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಹರದನಹಳ್ಳಿಂದ ವಾಪನು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಗಾಡಿಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೇರಿಗೆ ಅಂತ ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಕಾದು ಕೊನೆಗೆ ನಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಅನ್ನತ್ತೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಗಾಡಿ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೋರು ಅಥ ದಾರಿಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡಜು ಅಂತ ಹಂಗೇ ವಾಪನು ಬಂದು ಉರು ಹೋರಿನ ದೂರದ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದೇ ಈ ಜಾಗ ಅನಿಸಿದ್ದೇ ತಡ ಇವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಮೇಲೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ, ಕಳ್ಳ-ಕಾಕ ; ದೆವ್ವ-ಪೀಡೆ ಅಂದರೆ ಜೀವ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಗುಣ ರವಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಇವನ ದೇಹದ ನಾಕು ಮೂಲಿಂದ ಬೆವರಿನ ಜರಿ ಹೊಂಟಿವು. ಮರ್ಪಿಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇಂಥ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಅಂತ ಅವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಬರುವಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಆ ಮಟ್ಟಿನನ್ನು ಕರೆಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಏನೇನೋ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿರುವಂಗೆ ಕಂಡ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ ಬರಬರನೆ ಬೆಟ್ಟಿಳಿ ಮುಖದತ್ತ ನಡೆಯತೋಡಗಿದ.

ಆ ಬಂಡೆಗೊಡು ದೂರ ಆದ ಮೇಲೆ ಇವನಿಗೆ ಉಸಿರಾಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲೀನು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಬಿಮನ್ನ ಹೆಂಗನು ಸತ್ತರೆ ಅವಳು ಭೂತವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾಳೆಂಬ ಭಯ ! ಅವಳ ತಲೆಚಿಪ್ಪು, ಬಗರಿ ಮೂಳೆ, ಕೈಕಾಲು ಮೂಳೆ ಉಗುರುಗಳ ನರಿ ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗಳು ಎಳೆದಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ್ದವೆಂದು ಆಗ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು....

ಇವನು ಎದುರಿನ ಕರಿಬಂಡೆ ಏರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಚೋರೆ ಮುಗಿಲಗಲಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದಂಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿಮುಚ್ಚಿ ಅದನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. ಫೇ, ಇದೆಂಥಾ ಮನಸ್ಸು? ತನಗೇನು ಭಯವಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತಲೇ ಆ ಭಯದ ಗೂಡೋಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರೋ ಭಯ.. !!

ಇವನಿಗೇಗ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿತುವಾಗಲೂ ಒಂಧರದ ಅಂಜಿಕೆ ತೊಡರುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವಂಗೇ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಮನದೋಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಈ ಭಯ-ಭೀತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಅನುಭವ ಈ ಚೋರೆಯೋಳಗಿನ ಗಾಥ ಮೌನ, ನಿಗೂಥ ತಳಮಳದಂಗರೇ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರ ನೋಡದೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಅವರ ಚಿತ್ರವ ತನ್ನತರಕ್ಕ ಕಟ್ಟಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಇವನು ಜಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನಕ್ಕೆ ವಸಿ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿ ಹಂಗೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಪಡುವರಾ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಗುಲಗಂಜಿ ಹಂಡಿದಂಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಕಡೆಯ ಭೂಮಿ ಕಡ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಅಗಚಗಚಿ ಹಾಕಿದ ಉತ್ತ ಹೊಲಗಳ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟೆಯಂಗಿತ್ತು. ಉಳಿದೆಯಿರೋ ಭೂಮಿ ಬುದುಪಟ್ಟಿ, ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುವಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬನರಿವರ, ಗೊಬ್ಬಳಿವರ, ತಬನದವರಗಳು

ಒಂಟೊಯೆಯಾಗಿದ್ದೇ. ತೆಂಕಲಾಗಿ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಸಂಗಡ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೋರೆ ಕೆರಿದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂಡಲಿಗೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಹೊನ್ನಾನ್ನಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಸೀಮೆಯು ದಿಕ್ಕಂಚಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಗಿತ್ತು.

ಆ ಹಕ್ಕಿಪೀಕ್ಕೇರು ಕಾಲಿಗೆ ಚಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲೇ ಬಾಳಿದ್ದರು. ಈ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಬಾಳಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಜಾಗವೆಲ್ಲ ಈಗ ಸುಟ್ಟಿ ಚರ್ಮದ ಮಜ್ಜೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

"ಆಗೆಲ್ಲ ಸಾನ್ಯಭೋಗ ಮೇರ್ದಿ. ಈಗ ಮಾಡೇವುಂದು. ಅದೆಂಥೆಂೂ ಪಂಚಾಯಿತ್ತಿನಂಬು ಅಂತ ಬಂದ್ರಾಬುಟ್ಟು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವುಂದೇ ಕಾರ್ಬಾಧಾರು. ಮುಂಡೆಮಗ್ನಿ ಕಣ್ಣ ಅದೆಂಗೆ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತೋ ಏನೋ... ಇದೇ ಬಾರೆಯ ಈಸಾನ್ಯ ಕಡೆಕ್ಕಿರೊ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಕಲಾಶರ್ಗ ಅಂತ ಭೂಮಿ ಬಗೆಯಕ್ಕೆ ನೀತ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗಾಂತನೆಲ್ಲ ಯವ್ಯಾಯ ಮಾಡುಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಬಂಡೆ ಸಿಡ್ದಿ ರಂಪ ಮಾಡಿದ..."

ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ;

"ಮನಸುನ್ನೆ ಮದ ಬಂದ್ರೆ ನೆಲ ಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಪಂತಪ್ಪ..ಅವುನು ಉತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮೇ ಹತ್ತೇಗೂ ವಿಗಿಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಲ್ಪು ಅಂತ ಒತ್ತಲಿಸ್ತೋಂಡು ಒತ್ತಲಿಸ್ತೋಂಡು ಬಂದೂ ಬಂದೂ ಅಡ್ಡಾವಾದ ಈ ಬಂಡೆಗೊಳ ಸಿಡಿಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಮದ್ದಿಟ್ಟು ಮೆಜಾಗಾರ್ದೆ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಚೂರಲ್ಲಿ ಚೂರಾಗಿ ಮಣ್ಣ ನೇರೋದ ನೋಡು..."

ಮಾಡೇವ್ರ ಸಿಡಿಸಿದ ಬಂಡೆಗಳ ಚೂರುಗಳ ಕಡೆ ನಡೆದು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಪಂಚಾಯಿತ್ತಿಮೆಂಬರ್ಪ ಮಾಡೇವನ ದೇಹವ ಸಿಡಿಸಿ ಚೂರು ಮಾಡಿದ್ದ ಬಂಡೆಯ ಪಕಳೆಗಳು ಸೀಳಸೀಳಾಗಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇ. ಆದರೆ ಅವನ ದೇಹ ಗುರುತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ಭೂತ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಅದೆ ಅಂತ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳೆಯೂ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆ ಹಕ್ಕಿಪೀಕ್ಕೇರು ಸೈತ ಈ ಜಾಗಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಿಲ್ಲವಂತೆ....

"ಆ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನ್ನೋಗೋಳ್ಳ ಈ ಜಾಗ ಬುಡುನ್ನಬೇಕಾದ್ದೆ ಈ ನಂಬು ಭಾಳ ಇಜಾಕೊಟ್ಟೊನಪ್ಪ. ಮೊದ್ರಾಮೊಧ್ನಿಗೆ ಆ ಜನ್ನೋಗೋಳ್ಳ ಮಲೆತ ಎತ್ತಿನಂಗೆ ತಿರುಗಿ

ನಿಂತುಬುಟ್ಟೇ ಆದ್ದೆ ಅಲೆಮಾರಿಗೊಳ ಕಡುಪು ಯಾರ್ಥ ತಾಕಬೇಕು ಹೇಳು? ನೋಡು, ಆದಿಕಾಲ್ ದಿಂದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅನ್ವಯಲದ ಜಾಗ ಅಂತ ಒಂದೊನರಪಿಳ್ಳಿ ಇತ್ತಕಡಿಕೆ ತಲೆನೂ ಹಾಕಿ ಮಲುಗ್ರಿಗ್ರಿಲ್ವು-ಆದ್ದೆ ಈ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಬಂದು ಸೇರ್ಪ್ರಾಂಡ ಮ್ಯಾಕೆ ಇವ್ರುಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏಟು ಸಗ್ಗನಲ್ಲೇ ಆಯ್ದು ಅಂತಿ? ನೋಡು, ಎಲ್ಲಿದ್ದೋನೂ ಆ ಹಕ್ಕನಾತಿ ನಂಬು ಬಂದು ನೀವು ಇರೊ ಭೂಮ್ಯೆ ತೆರ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅಂತ ತಾಕೇತು ಮಾಡೋದ. ಪಾಪ, ಅವರ ಜೀವುಣಕ್ಕೆ ಅಂತ ಇದ್ದ ಬಲೆ, ಕೂಲಿ, ಮಣಿಸರ ಜೊಳ್ಳೇನೆಲ್ಲ ರಾತ್ಮೋರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಮಾಡ್. ಉರ್ಬನೋರ ತ್ವಾಟ್ ತುಡ್ಯೇಲಿ ತಾನೇ ಕಳ್ಳಿತನ ಮಾಡ್, ಅದ್ದೆ ಚೂರುಪಾರುಗೊಳ ಇವ್ರು ಗುಡಿಸ್ತ ಹತ್ತು ಬಿದ್ದಿರೋಂಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹುಟ್ಟಿ ಇವ್ರುಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳು ಮಾಡೋದ. ಯಾಹಾರ್ಥ ಅಂತ ಬರ್ಮೋ ಇವ್ರು ಹೆಂಗುಸ್ತು ಉರೋಳ್ಳಿ ಯಾರ ಮನೇಲಿ ಏನದೆ ಅಂತ ತಿಳ್ಳುಂಡು ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಅವ್ರು ಗಂಡುಸರ್ವ ಕೆನ್ನಿ ಕಳ್ಳಿತನ ಮಾಡುಸ್ತಾರೆ, ಅವೋರ್ಜ್ಯಾರ್ಮ್ಯಾ ಉರೋಳಿಕ್ಕೆ ಸೇರುಸೋಬಾರ್ತು ಅಂತ ಕಟ್ಟಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಸೋದ. ಕಿಡಿ ಹಾರ್ತು ಅಂತ ಗುಡಿಸ್ತಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಡಿಸ್ತು. ಪಾಪ, ಈಟೆಲ್ಲ ಇಜಾನ ಅವ್ರುತಾನೆ ಏಟೊಂತ ಸ್ಯೇಸ್‌ತಾವೇ ಹೇಳು...?"

ಇವನು ಕಡು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಜಿನುಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಶ್ನಿಗಳ ರವೇಂಟು ಸದ್ಗ್ರಾ ಇಲ್ಲದೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಗಾಂತರವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಗುಡ್ಡನಾಲು ತಲಾಂತರದ ಪಯಣದ ದಣಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಲಗಿದಂಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಈಚೆ ಬಂದಂಗಿದ್ದ ಈ ಬಂಡೆ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಾಚಿ ಇಂಲಿಕಿದಂಗಿದ್ದ ಇನ್ನರಡು ಬಂಡೆಗಳು, ಆ ಮಾದೇವು ಕೈಲಾದದ್ದು ಇವ್ವೇ ಅನ್ನೋ ಹಂಗೆ ಸಟೆದು ಕುಂತಿದ್ದೂ.

"ಈ ಭೂಮಿ ಯಾರೋಬ್ಬು ಸ್ವತಲ್ಲ ತಮ್ಮು! ಕೆಲಬಡ್ಡಿವು ಅರೆಬರೆ ತಿಳಿದುಬುಟ್ಟಿದ್ದಿಂದಿ ಅಂತ ಅರೆಕೊಡೋದಂಗೆ ಒದರಾಡುವೆ... ಹಿಂಗೆ ಮದ ಹತ್ತಿದ ಮುಕ್ಕೋಳ್ಳಿಗೆ ತಾವು ಈ ಭೂಮಿ ಸ್ವತ್ತು ಅಂತ ಹಂಗೆ ಗೊತ್ತಾದತ್ತು ಹೇಳು.."

ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತು ತೂಕ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿ ತೂಗಿ ಬಿಟ್ಟಂಗಿತ್ತು. ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ್ದು ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರನ್ನು; ಭಯ-ಭೀತಿಯ ಭೂತ ಅದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲಲ್ಲಿ ಜೀವ ಅದೆ ಅಂತ ತೋರಿಸಿದೋರು ಅವರು.

ಇವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಒಂಥರ ಪರೆ ಕೆಳಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅಳ್ಳೆಪರಯ್ಯನ ಹಳ್ಳದತ್ತ ಬಂದ. ಹಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಬೋರೆಸಾಲಿನ ಬುಗದ ಇಳಿಜಾರು. ಇದು ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಳಿಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈಚಲುಗುತ್ತಿಗಳು, ಅಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಅನರೆಯಾದಂಗೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಬಸರಿಮರಗಳು. ಅಪ್ಪಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಣಬೆ ಮೂಡಿದಂಗೆ ಇವರ ಗುಡಿನಲು. ಬಸರಿಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಮೀನಿನ ಬಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮರದ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಳಿಗಳಿದ್ದ್ಲೂ, ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಗುರುಗಡೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬೇಟಿಗೆ ಅಂತ ಕಣವೆ ಮಾಡಲು ಈಚಲುಗರಿಗಳ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗುಡಿನಲ ಹಕ್ಕಿದ ಅವರಿಕೆಮೆಳೆ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲೆಚಮ್ಮ ಹಾಸಿತ್ತು. ಗುಡಿನಲುಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಳಿಗೆಗಳು, ಮಣಿನರದ ಹೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ್ಲೂ. ಹೆಂಗಸರಿಬ್ಬರು ಹಕ್ಕಿ ಮುಸಿ ಮಾಡಲು ಸೊಷ್ಟ್ಯಾನ್ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಅರೀತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೇರಡು ಮೂರು ಹೆಂಗಸರು ಮುತಗದೆಲೆ ಹೆಣ್ಣಿತ್ತಿದ್ದರು. ಈಕಡೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ ಕಾಲುಚಾಚಿ ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ದಾರ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲೆ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ್ಲು. ಒಬ್ಬಳು ಗುಡಿನಲ ಮುಂದೆ ಮಡಿಕೆನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮನುವಿಗೆ ಮೈ ತೋಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದು ನೆಲಮುಗಿಲ ಒಂದು ಮಾಡುವರೆ ಕಿರಿಜಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಉಳಿದ ನಾಕ್ಕೆದು ಹೈಕಳು ಮಳ್ಳಿಮೀನಿನ ಹಿಂಡಿನರೆ ಒಕ್ಕಡೆ ಆಟಗುಳಿಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದ್ಲೂ.

ಇವನು ದುರುದುರು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ. ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಹಂಗೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟು. ಯಾಕೊ ಬಂದಂಗೇ ಗುಡಿನಲತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡೇವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ ನೆನಪಾದ. ತನ್ನ ದಾಯಾದಿ ಅವನು. ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬರ್‌ಗಿರಿನ ಆದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ತಹೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಬೆಟ್ಟಿಳಿಯಿಂದ ಕೆಸಿದುಹೊಳೆದಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರು ಹಾಕಿದ ಹೂಟದಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದೋನು ಈ ಆಸಾಮಿ!

ಇವನಿಗೆ ಮುಗ್ಗಾರಿಸಿದಂಗಾಯಿತು.

"ಆ ಪುರುಸ ತಾನು ನಂಬು ಅಂತ ಬಲೇ ಪರಾಕ್ರಮ ತೋರಿ ಅಪ್ಪಿಲ್ಲ ಜಾಗಬುಡಿಸಿದ್ದೇ ಹೊತ್ತು ಅಪ್ಪರ ಜೀವ್ರಣ ಕೆಸಿಯಕ್ಕಾಗನಿಲ್ಲ ಬುಡವ್ವೆ.. ಹಗ್ಗು ಇಳ್ಳಿಗೊಳ ಕಾಣ್ಣ ಆ ಹಳ್ಳಿಸರಗಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದೇ ಅಪ್ಪರೇ... ಹೂಂ !"

ಇವನಿಗೆ ಎದೆಗೆ ಹಾಕಿ ನೂಕಿದಂಗಾಯಿತು. ತಿರುಗೊಮೈ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ.

ಉರುಯ—ಕೇರಿ, ಜನಗಳ ಹಂಗೆ ಬೇಡ ಅನ್ಮೋ ಥರ ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅಡಗಿರುವಂಗೆ ಕಂಡವು. ತಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹಂಗೆ ಅಂತ ಸೊಂದಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ಆದರೆ ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಮೇಳೆ ಮರೆಯಿಂದ ತಳಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸತ್ತೊಡಗಿದ.

ಆಗಲೇ ಹೊತ್ತು ಇಳಿದಿತ್ತು. ಹಂಗೆ ಇಳೀತು ಅಂತಲೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಇಳಿಜಾರು ಇಳಿದು ಬುಗ ಏರಿದ. ಈ ಬುಗದ ಮೇಲಿಂದ ಉರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಬಿಡ್ಡೋನಂಗೆ ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ. ಮರ, ಗಡ, ಮೇಳೆ-ಮಂಟಿ, ಬಂಡೆಗಳ ಸಂದಿಗೊಂದಿಯೋಳಿಗಿಂದ ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಬುಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇ. ಅದರಾಚೆ ಗುಡ್ಡನಾಲು. ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ದಿಟ್ಟ, ಕಟ್ಟಾಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಅದು ಆ ಹರಬೀಸು ಬೋರೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಸೀಳಿ ಹಾದು ಹೋದಂಗೆ.. ಇಲ್ಲಾ, ಆ ಹನುವಂತಹ ವೆಳೆಮೋಳಿಸಿಟ್ಟು ಹೋದಂಗೆ....

ಇವನು ಮನ್ಯೇಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿಂಗೆ ನೋಡಿದ. ತಾನು ದಿನಪೂರ್ವ ಅಂಜುತ್ತಾ ಅಳುಕುತ್ತಾ ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡೆದಾಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿನಾ ಅಂತ ಮೋರೆ ಅರಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದಿದ್ದ ಗುಡ್ಡನಾಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ? ಬೋರೆಸೀಮೆಯ ನಡುಮಧ್ಯೆ ಬಳೆನರ ಬಿಟ್ಟಿಂಗೆ... !!



## ಕವಳ

ಅಹಾ! ಇದೇನು ಕವಳ! ಹಗೆಲ್ಲತ್ತು ನೋಡಿದ್ದೆ ರಣಬಿಸ್ತು; ಇಂಜ್ಞಾತ್ತು ನೋಡಿದ್ದೆ ಹೊರ್ಗೊ ಚಳಿ! ಹೊತಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೆ ಹೊತ್ತೇರೊಗಂಟ ಈ ಕವಳಾ! ಅಲಲಾ ಅಂತ ವಟಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹೊದ್ದಿದ್ದ ಓವಿರಾಯನ ಕಾಲದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನೇ ಇನ್ನೊಟು ಮೈತುಂಬ ಎಳಕೊಂಡು ಜೀಬಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಳು ಬೀಡಿ ಮೋಟಿಗಾಗಿ ಬೈದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನರಪೇತಲ ನಾರಾಯಣನಾದ ನರುಸ್ವಾ ಕೇ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಕುಂಬಳೇಗೌಡ ಕಣದ ಬಳಿ ಯಾರೋ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಈ ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿತು. ತಿವಿಯೋ ಕವಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಕಾವಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿದರೆ ಅದೇಟು ಹಿತ ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಹಲ್ಲಿಯ ಬಾಯಿಯಂತಾಡಿತು. ಹಂಟ್ಟಿ ಬುಟ್ಟಾಗ ಕಂಡಿದ್ದ ‘ಎಂಡ’ ದ ಅವಸರ ಈಗೇನು ಇಲ್ಲ ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡೇ ‘ನಂಟರ’ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು ಅಂತ ಏಕಾನ ಹಾಕುತ್ತ ಅತ್ತಲೇ ಹೆಚ್ಚಿ ಉರಿದ. ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಹೊಗೆ ಆ ಕವಗುಡುವ ಕವಳವನ್ನು ತಿವಿದು ತಿವಿದೂ ನಲುಗಾಡುತ್ತ ಮೇಲೇರುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಕಣದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಕಾಯುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದ ಕುಂಬಳೇಗೌಡ ಮನೆ ಅಳಿಯ ಚೆಲುವಪ್ಪ, ಅವನ ದಾಯಾದಿ ಸಣ್ಣ, ಮನೆಯಾಳು ನೀಂಗ, ಅಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಕದ ಸೂರೇಗೌಡನ ಕಣದ ರಾಚ ಮತ್ತು ಸುಭ್ರಪ್ಪ ಬೆಂಕಿ ಸುತ್ತ ಕಾಲು ಭಾಟಿಕೊಂಡು, ಕೈ ಹನ್ತವ ಬೆಂಕಿ ಮುಂದಾರಕ್ಕಿಟ್ಟು

ಅಹಹಾ.. ಅಂತ ಕಾವು ಹೀರುತ್ತ ಮಧ್ಯ ಬೀಡಿ ದಂ ಎಳೆಯುತ್ತ ಉರೋಳಗಿನ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳ ಕರೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆ ರೋಚಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ನರುಸಪ್ಪನ ಸುಳಿವು ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಂಗನ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗಲೇ ನಿಗಾ!

"ಅಯ್ಯೋ ! ದೈಯ್ಯನನ್ನುನೇ? ರಾವು ತಗದುಬುಟ್ಟಲ್ಲೇ ಅಡ್ಡನಾಡಿ. ಮಾತಾಡ್ಡುಂಡು ಬರೋದಲ್ಲಾ?" ಅಂತ ಚೆಲುವಪ್ಪ ಗದರಿಸಿದ. ಉಳಿದವರು ಆತರಿಸಿ ನೋಡಿದರು.

"ಅಯ್ಯೋ! ವಸಿ ಚೆಲೆನಾ ಚೆಲುವಪ್ಪಣಿ. ಕವಳ ನೋಡು ಮುಕ ಹೂಡ್ದೇ ಮುಕ ಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ಕಂಡ್ರೋನಲ್ಲ ಅದ್ದೆ ಬಂದೆಕಂತೆ, ವಸಿ ಅತ್ತತ್ತ ಚಿಗಿಯೋ ನಿಂಗಾ" ಅಂದ ನರುಸಪ್ಪ ಆ ನಿಂಗ ಒತ್ತುವರೆಗೂ ಕಾಯದೆ ಕಬಕ್ಕನೇ ಕುಂತ. ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕುಂತಿದ್ದ ನಿಂಗ ಮುಗ್ಗರಿಸಿದಂಗಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನೆಲಕ್ಕುಂಡಾರಿ "ಅಯ್ಯೋ! ಮಕ್ಕಿದಲ್ಲೇನೂ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಾ ನಿಂಗೆ" ಅಂತ ಕೊಸರಾಡಿಕೊಂಡು ಬೋಗನೆ ಅಗಲ ಜಾಗಬಿಟ್ಟ.

ನರುಸಪ್ಪ "ಆಯ್ತು ಬುಡಪ್ಪ ಅದ್ಯಾಕಂಗಾಡಿ. ಹಹಾಹ್ಯಾ.. ಈ ಕವಳ ನೋಡು! ಇದೇನು ಒಳ್ಳೆದ್ದಲ್ಲಿ ಬುಡು. ಇರೋ ಅವೇ ತೋಗ್ರಿ ಹುವ್ವ ಜೊತ್ತೆಲ್ಲ ಉದುರೋಯ್ತುವೆ" ಅಂತ ನಲುಗೆಯ ಪೋರೆ ತೊಟ್ಟು ಇವರೋಳಗೊಂಡಾಗಲು ಹೀರಿಕೆ ಹಾಕಿದ.

ಆದರೆ ನಿಂಗ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಅದು ಸುಭ್ರಪ್ಪನಿಗೆ ತಾಕಿ, ಅವನು ನಡುವೆ ಬಂದ ಇವನ ಈ ಬಗೆಯ ದಾಳಿಯ ಸೈಸೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆ "ಎನ್ನಾ ನರೋನಾ! ಒಡ್ಡು ಬಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕರುಡ್ಮ ಬನೀಲ್ಲ ನಾವೇನು ನಿನ್ನ ಕಾಳು ಕೊಡ್ರಾದೆ ಕಲ್ಲು ಕೊಡ್ಡಿದ್ದುಪ್ಪಾ?" ಅಂತ ನೆವರಾಡಿದ.

ನರುಸಪ್ಪ ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಗ್ಗೋನಲ್ಲ. "ಹಂಗಲ್ಲ ಸುಭಪ್ಪಣ, ಎಮ್ಮೆ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಅಂತ ಸೀರೋಕಂತಪ್ಪನೇರ ಮನ್ನ ಸೇರ್ಪೊಂಡಿದ್ದ ನೈದ ಬುಟ್ಟಬುಡ್ಲ. ಇನ್ನು ಈಸೋಂಡು ಬಂದರಾದ್ದು ತೀರಿಸ್ತೇ ಹೋದ್ದೇ ಬುಡ್ತರಾ ಅವೋರು? ಅದುನ್ನಾದ್ದು ತೀಸುವಾ ಅಂತ ಅವರ ಕೊಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿಬಡಿಯಾಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬ ಹೋಯ್ತ ಇವಿಕನಪ್ಪ" ಅಂತ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ತೆಗೆದಂಗೆ ಹೇಳಿದ.

"ಹು! ಹೂ! ಏನಾದ್ದು ಬಂದುಕೊಂಡು ಹೆಂಡೆ ಇದ್ದೆ ನಿನ್ನ ತಿಂಡುದ್ದೆಲ್ಲಿ ಮೈಗೆ

**ಹತ್ತದು**" ಅಂತ ಸುಭವ್ಯ ನೆವರಾಡುತ್ತಲೇ ರಭಸವಾಗಿ ಒಂದು ದಂ ಎಳೆದು ಜೋರಾಗಿ ಹೊಗೆ ಬಿಟ್ಟು. ಅದು ಬೆಂಕಿ ಹೊಗೆ ಮತ್ತು ಕವಳದ ಮಜ್ಬಿನೊಳಗೆ ನುಲಿದಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಂಗೆಲ್ಲೆ ನರುಸಪ್ಪನ ವ್ಯುತೋಳಗೆ ಕಚನುಳಿ ಇಟ್ಟಂಗಾಗತೋಡಿತು. ಅವನು ಹಂಗೇ ಇನ್ನೊಂದಪ ಅಡಿಗಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ನಿಂಗನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೀಡಿ ದಂನ ಪರಮಾನಂದದ ಶಿಲರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಸೈಸೋದಿಕ್ಕಾಗದೆ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಆಳುತನದಲ್ಲಿ ಬಡಕಲನಾಗಿದ್ದ ರಾಚನಿಗೆ "ಒಂದು ಬೀಡಿ ತುಂಡಿದ್ದೆ ತತ್ತ್ವ ರಾಚಣ್ಣ" ಅಂತ ಕೈ ನೀಡಿ ಕೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟು.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಬೆಂಕಿ ತಜನೇರಿದ ಬೀಡಿ ತುಂಡನ್ನು ಬೆರಳ ತುದಿಯಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿಸುತ್ತ "ಮಗ್ಗಸಟ್ಟೆ ಬೆಂಕಿ, ಮಗ್ಗಸಟ್ಟೆ ಬೀಡಿ! ಈ ಚಳೀಗೆ ಯಾರ್ಥಿ ಬೇಕು ಯಾರ್ಥಿ ಬ್ಯಾಡ ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿದ.

ಸುಭವ್ಯ ಒಂದು ಹುಸಲುಗೆಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು "ಈ ಚಳೀಗೆ ಅದೂ ಒಂದು ಆಗಿಬುಟ್ಟೆ ಅದೇಟ್ಟು ಹಿತ ಅಲುವ್ವಾ ನರ್ಸಾ. ನೋಡು ಅದು ಮಗ್ಗಸಟ್ಟೆಯೇ ಸಿಕ್ಕೊಡಾಡೆ ಯಾಕಾಗ್ಗಬಾರ್ದು ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದ.

ಹಿಂಡೊಳಗೆ ಕೂಡು ಹೋದ ಕಾಗೆ ಮರಿಯಂಾದ ನರುಸಪ್ಪ ಆದೂ ನಿಮಗೇನು ನಾನು ಅನ್ನ ಅಲ್ಲ ಅಸ್ಕೋಫರ ಬಲವಂತದಿಂದ ಮೋರೆ ಅಗಲಿಸಿ ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟು. ತನ್ನ ಕಥಾಗುಂಗಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ" ಆ ಕತೆ ಮುಗಿನ್ನಬುಡ್ಡಿನಿ ಕೇಳೋ! ನರ್ಸು ಕತೆಯೇನು ದೂರಯಿಲ್ಲಕನಂತೆ" ಅಂದ.

ರಾಚ: "ದಿಟ್ಟ, ಅದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಂತೋಗ್ಗಬುಡ್ಡಲ್ಲ ಮತ್ತೆ. ಹು ಹೂ ಹೇಳು ಸಣ್ಣ" ಅಂತ ಅವನ್ನರಿಸಿದ. ಮುಳುಗೊನಿಗೆ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿ ನರುಸಪ್ಪ ಕೊಂಡ ಸಡಿಲವಾದ. ಸಣ್ಣ ಈಗ ಒಂಫರ ನಕ್ಕು "ಅದೇ, ಆ ಹಿತ್ತೋಳಿಗೆ ತನ್ನ ಹೈದುನ್ನೆ ಸಿಕ್ಕಾಕೊಂಡುಬುಟ್ಟಂತೆ ಅವಾನು" ಅಂದ.

ಚೆಲುವಪ್ಪ? "ಒಳ್ಳೆ ಮಜಾ ಅದೇಬುಡು. ಮಗುನ ಕೈಗೆ ಅಪ್ಪ ಸಿಕ್ಕಾಕ್ಕೊಳ್ಳೋದು"

ರಾಚ ಚೆಲುಕವರೆ ಚಿಮುಕಿಸಿದಂಗೆ "ಆ ಹೈದ ಆಗ್ನೇ ಆ ಹಿತ್ತುಗೆ ಬರ್ಬೇಕಾ?" ಅಂದ.

ಸಣ್ಣ : "ಅದೂ ಕಳ್ಳಬಡ್ಡಿದು ! ಕದ್ದು ಹಳಸ್ತಕಾಯ ಹುಲ್ಲುಮೆದೊಳ್ಳಿ ಅಪುಸಿತಂತೆ! ಅದು ಹಣ್ಣಗ್ನಿದಾ ಅಂತ ಬಂದ್ರೆ ಅಪ್ಪ ಇವುಳ್ಳ ಹಣ್ಣಾಡ್ತು ಅವುನೇ !"

ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಗುವಂತೆ ನಕ್ಕರು. ನುತ್ತ ಕವಿದ ಕವಳ ಒಂಥರ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಿಂದಲಾದರೂ ಈಗ ಇವರೊಳಗೆ ಒಂದಾಗಬೋದು ಅನೇನ್ನ ಏಕೆಕ ಆಸೆಯಿಂದ ನರುಸಷ್ಟ ತಾನೂ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕ.

ಮಾತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಪಕ್ಕೆ, ಎಲುಬಿಗೆ ಹೆಟ್ಟಿ ಹೆಟ್ಟಿಯೇ ಮಾತಾಡಿಸೋ ಚಾಲೀಯ ಸುಭಿಪ್ಪ "ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬ್ಬೆ! ಈ ಗಿರೇಷ್ಠನೂ ಈಗ ಹೈಲು ಹತ್ತಬುಡ್ತು" ಅಂತ ತಿವಿದ ಏಟಿಗೆ ನರುಸಷ್ಟ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿ ಉಳಾಡಿದ.

ಸಣ್ಣ : "ಈ ನರ್ಸಯೇನು ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ. ಮಳ್ಳಿಯಂಗೆ ಯಾರ್ಜ್ಯಾರ್ಥ್ಯೋ ಹತ್ತಿಸಿ ಬುಡ್ತಾನೆ.." ಅಂತ ನರುಸಷ್ಟನ ಮೋರೆ ನೋಡಿದ. ನರುಸಷ್ಟ ಈಗಾಗ್ಕೊ ಮಾತುಗಳು ತನ್ನ ಕಡೆಗೇ ತಿರುಗುತ್ತಿರೋದು ಕಂಡು ಕಾವಿಗೆ ಕುಂತ ಕೋಳಿಯಂಗೆ ದೇಹವ ಹಿಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಸುಭಿಪ್ಪ ತಲೆ ತುಂಬ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರುಸಷ್ಟನ ಕಂಬಳಿ ಎಳೆಯುತ್ತಾ "ಅಯ್! ಇವುನೇನು ನಾಮಾನ್ಯದೇಣಾ? ಈಗ ಮಗುನ್ನ ಜೀತ ಬುಡ್ಡಿ ಓದಕ್ಕೆ ಹಾಕ್ಕೊನೆ.." ಅಂದ.

ಸಣ್ಣ : "ಹಂಗಲ್ಲಕನೊ ಸುಭಿಪ್ಪ, ಮಗುನ್ನ ಓದ್ದನೊ ಹುಬ್ಬಿ ಇವುಂದಲ್ಲ ಇವುನ ಹೆಂಡ್ರೀದು ! ಭಾಳ ರಂಬ ಮಾಡಿ ಇಸ್ತ್ಯಾಗೆ ಸೇರಿಸಿಬುಟ್ಟಂತೆ! ಅಲ್ಲ, ಆ ಹುಬ್ಬಿ ಹೆಂಗೆ ಬಂತು ಅಪುಳಿಗೆ ? ಅಲುವ್ಲಾ ನರ್ಸಾ?"

ನರುಸಷ್ಟ ಹೆಂಗಾದ್ರು ಮಾಡಿ ಇವರ ನಲುಗೆ ಸಂಘಾದಿಸಿ ಬುಟ್ಟೆ ಬೀಡಿ ತುಂಡನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಬೋದು; ಇಂಥ ಮಾತುಗಳ ಬಾಣವೂ ತನ್ನ ಕಡಿಗೆ ತಿರುಗೋಡಿಲ್ಲ ಅನೇನ್ನ ಆಸೆಯಿಂದ ಕೊನೆಯ ಯತ್ನವಾಗಿ 'ಹೂ ಕನೊ ಸಣ್ಣಣ. ಅಪ್ಪ, ಮಗ ಸೇರೊಂಡು ನನ್ನ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಡುಬುಟ್ಟು.. ನಂತು ಹೆಡ್ಡಾಗಿ ಬುಟ್ಟೆ..' ಅಂತ ಮರುಗಿದ.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಬಂದ ಗೊಬ್ಬಳಿ ಕೊನೆ ತುದಿಯ ಮಧ್ಯೆಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ "ಅಲ್ಲಕಲ್ಲ

ನರ್ನು ನಿನ್ನ ಪಿರುಕೊದಲ್ಲೇ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳಿ ಒಂದಕ್ಕರ ಕಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆಡುನ್ನ ಅದೆಂಗೆ ಈ ಕಲಿಯೋ ಹುಷ್ಟು ಹಿಡೀತಾಲ್ಲ ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ನಗಾಡಿದ.

ಸುಭಾವು : "ಇವುನ ಪಿರುಕೊದಲ್ಲೇಯೇನು ಇವೇನ ಹೆಂಡಿ ಈಡೆ ಸ್ವೇತ ಯಾರವು ಅದ್ದ ಗಂಧ ಕಂಡೋರು" ಹಬ್ಬೇರಿಸಿದ.

ಸಣ್ಣ, ಜೋಗು ಹಿಡಿದ ಕಾಲನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ "ಎನು ಹೆಡೆರಂಗೆ ಅಡ್ಡಿರಯ್ಯ? ಬೆರ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದೇನು ಆಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನೊಂಡ್ಲಾ?" ಅಂದು ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕೆಸಿದ.

ನರುಸವ್ವ ಬೆದರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಂಗೆ ಮಿಕಿಮಿಕಿ ನೋಡಿದ. ಹೊರೆಗಾಳಿ ಸುತ್ತಲಿಂದಲೂ ಅಮರಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳು ಕುಯ್ಯವಂತಿತ್ತು.

ರಾಚ ತನ್ನ ಕೈ ಕಾಲ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಹುತ್ತು "ಎಲ್ಲ ಒಗುಟ್ಟಿಂಗೆ ಹೇಳಿಯಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ನೀನು" ಅಂತ ದುಂಡು ಬಾಚಿದ.

ಕವಳ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ದಿಟವಾದರೂ ಕಾವು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಬಿರುಸಾಗಿ ಏರತೊಡಗಿತ್ತು.

ಚೆಲುವವು ಒಟ್ಟಿದ ಕಡ್ಡಿ ಮುಕ್ಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಂಬಾಗಿ ಓಲಾಡುತ್ತ ಏರುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿ ಜ್ಞಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸಣ್ಣ "ಒಗ್ಗೋಟೇನು ಬಂತೊ ಲಾಲಾ! ಆರೇಜು ವನ್ನದ ಹಿಂದೆ ಈ ಉರ್ದು ಮೇಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೋರು ಯಾರು? ಚಂದ್ರಸಾಮಿ ಅಲ್ಲಾ! ಅವುನು ಯಾವುರೋಯೇನು? ನರುಸವ್ವನ ಹೆಂಡಿ ಉರೆಷ್ವನಲ್ಲಾ? ಅವುನೇ ಈ ಉರ್ದು ಇಸ್ತೂಲೆ ಮೇಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದಾಳ್ಳಾ! ಇವುಷು ಇಂಗಾತ್ತಾ ಬಂದಾಳ್ಳಾ! ಇದ್ದಾ ಉಲ್ಲಾ ಅದು ಇದು ನೇರ್ವಾದಲ್ಲಿ ಇಸ್ತೂಲ್ ಪಸ್ತೂಲ್ ಕಡ್ಡಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಬತ್ತಾ ಇದ್ದಾ! ಇನ್ನೇನ್ವು ಬೇಕು ನಿಮ್ಮೀ ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಕ್ಕಿ". ಗರಗನ ಹೊರೆದು ಉದುರಿಸೊ ಮರದ ಹೊಟ್ಟಿನಂಧ ಹುಸಿ ನಗುವ ಮಾತೊಳಗೆ ಬೆರೆಬೆರಿಸಿ ಉಸುರಿದ.

ಸುಭಾವು : "ಲೋ ಸಣ್ಣ ಕಲೀಬೇಕುಕನ್ನ ನಿನ್ನತ್ತ ತರ್ಕವು" ಅಂತ ಕೈ ಸುಟ್ಟಿ ಬೀಡಿ

ತುಂಡ ಚಣ್ಣನೆ ಮೇಲೆಗರಿಸಿ ನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಗತೊಡಗಿದರು. ನರುಸಪ್ನನ ಮೈನಾಕು ಮೂಲಿಂದ ಬೆವರು ಜಿನುಗತೊಡಗಿತು. ಹೊದ್ದಿದ್ದ ಕಂಬಳಿ ಸ್ನೇತ ಹಂಗೆ ಜಾರಿ ನೆಲಪೂರಿತು. ಅಗ ನಿಂಗ ಜಾಗಬಿಡದೆ ಏಟೇ ಕೊಸರಾಡಿದರೂ ಒತ್ತಲೀಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದೋನು ಈಗ ತಂತಾನೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ.

ಬೆಂಕಿಯ ಹೊಗೆ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಸೆರಕಡ್ಡಿಯ ಚಿಟ್ಟಚಿಟ್ಟ ಗುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಬಳುಕಾಡುತ್ತಾ ಕವಳದಲ್ಲಿ ಕವಳವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಈಗ ಧ್ಯೇಯ ತುಂಬುವನಂಗೆ "ಅಡ್ಡಾಕ್ಕೆ ನೀನು ಹಂಗೆ ಗರ ಬಡ್ಡಾದೋನಂಗೆ ಕುಂತೆ. ಸೀಗೋಳಿನ ರಾಜಪ್ಪ ಮಾಭಾಧ್ರದ ಕತೆ ಓದ್ದಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲಾ? ವಂಶ ಬೆಳುಸಕ್ಕೆ ತಂತಮ್ಮ ಹೆಂಡುರ್ನೇ ಯಾರ್ಥಾರ್ಮೋ ಒಪ್ಪಿ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿ ಮರೆದಿರೋದಾ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡೋರ್ದೆ ಹಂಗಿರೋವಾಗ ನಿಂದೇನು ಮಾ ಬುಡ್ಲಾ" ಅಂತ ಒಳಗುದ್ದು ಹಾಕಿದ.

ಎಲ್ಲರೂ 'ಹೊನಪ್ಪ ಮತ್ತೆ' ಅಂತ ತಾಳ ಹಾಕಿದರು. ನರುಸಪ್ನನಿಗೆ ಮಾತು ಹೂತು ಹೇಳಿಗಿತ್ತು. ಕಷ್ಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮೋರೇಲಿ ಬೆವರು ಜನುಗುಪ್ಪದು ನಿಂತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದುವನೇ ಜಡ್ಣನೇ ರಗ್ಗು ಒದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ದಡದಡನೆ ಹೊರಟಿ. ಎರಡು ಮೂರು ಮಾಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಸಿರು ಮುಕ್ಕಳಿಸುತ್ತ ಮೈದುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊಲ ಬದುಗಳ ಇಡೀ ಅಗಾಂತರವೇ ಹುಲ್ಲು, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹುರ್ಬಳಿ, ಹುಬ್ಬಳಿ ಗಿಡಗಳ ಹೂಳಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಡು ಒಡಲಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ನರುಸಪ್ಪ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬದುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಹೂಳಿ ಬುಳ್ಳಿದರೂ ನಿಗಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬೋರಿ ಅವತ್ತು ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿಗಳ ಹೆಂಚುಗಳೆಲ್ಲ ಅದರಾಡುವಂತೆ ಒದರಾಡಿ, ತನ್ನ ಮೂಲಿಗೆ ಕೂರಿಸಿ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದ್ದ ಮಗನ ಇಸ್ತೂಲ ಬಾಗಿಲು ಹತ್ತುವಂಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ಈ ಕವಳದಂಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲ ಅಮರಿಕೊಂಡುಬೆಟ್ಟಿತು!

"ಬಾಯಿ ಮುಂದು ಮಾಡೋ ಹೆಣ್ಣಿ; ಉರು ಮುಂದಿನ ಹೊಲ ಎಂಡೂ ಹಾಳಿ!" ಅಂತ ಹಿರಿಚಕ್ಕಿಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲೆಯಿಂದ ದಡಕ್ಕನೆ ಮೇಲೆದ್ದಿತು. ಆ ತನ್ನ ಹುಳುಕು ಮುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ಅಂತ ಹಿಂಗೆ ಬಾಯಿ

ಮುಂದು ಮಾಡ್ತಾಳಾ? ಆ ಇನ್ನೂಲ ಮೇಟ್ಟು ಯಾಕೆ ತನ್ನ ಹೈದುನ್ನೇ ಇನ್ನೂಲ್ಲೆ ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದ್ದುಲ್ಲಿ ಈಟು ಉನಾಬರಿ ತೋರ್ತು! ಉರೋಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಂಗೇ ತೋರ್ತಾನಾ!?- ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಂತಾಯಿತು. ಕೊತಕೊತ ಕುದಿದ ನರುನವ್ವ ಕಾರೆಗುತ್ತಿ ಎಡುವಿ ಧುವ್ವನೇ ಬಿದ್ದ. ಥು! ಇದರೊವ್ವನಾ ಅಂತ ಆ ಗುತ್ತಿಯ ಅಲ್ಲೇ ಹಾರೆಯಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ತಕೊಂಡು ಬುಡಸಮೇತ ಮೀಟಿ ಆಚೆ ಎನೆದು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಲೋಡಿಯ ಬುಡಬಾರದು ಅಂತ ಕಟಿಕಟು ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ.

ನೀಲಕಂತಪ್ಪನ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜೀತ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಾವಾಗಿ ಈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೋ ಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಾದಪ್ಪ ಎದೆ ಮೇಲೆ ಹೆಣಭಾರವಾಗಿ ಕುಂತದೆ. ಅದನ್ನು ತೀರಿಸೋದು ಬುಟ್ಟು ಈ ಬಡ್ಡಿಪ್ಪಕ್ಕೆ ಓದೊ ಕೊದೆ ಹತ್ತುಬುಡ್ಡು! ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟ ಧಣ ಬುಟ್ಟಾನಾ? ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಶೂಲಿ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಾರ ಹಾಕೊಂಡ. ಇನ್ನೂ ನೂರ್ವೆವತ್ತು ಹಂಗೇ ಕುಂತದೆ. ಹೆಂಗೆ? ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ತೀರಿಸಬೇಕು? ಈ ಒಡ್ಡು ಬಡಿಯೋದ್ದಿಂದ ತೀರಲಿ ಅಂದ್ರೆ ದಿನಸಿಗೆ ಸೂನ್ನೆ; ದಿನಸಿ ಬ್ಯಾಡ ಸಾಲಕ್ಕೆ ವಜಾ ಹಾಕ್ಕೂ ಅಂದ್ರೆ ಒಂದ್ದೆವತ್ತು ತೀರಬೋದು. ಆದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ನೂರು ಜಮಗಡವಾಗೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತಲ್ಲಾ...?

ನರುನವ್ವನ ಕಾಲುಗಳು ರಭಸವಾಗಿದ್ದ್ವೆ. ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಕಂಬಳಿ ಜಾರಿ ಕೆಳ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಂದಪ ಬೀಸಿ ಒದರಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಗೆದುಕೊಂಡ. ಮೊದಲೇ ನವೆದಿದ್ದ ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪನಯಿತು. "ಹೋಗ್ನಿ, ಎಲ್ಲ ಹಾಳಾಗೋಗ್ನಿ" ಅಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗೇ ಲೋಚಿಗುಟ್ಟಿದ. ಇವತ್ತು ಈ ಕವಳ ಯಾರನ್ನ ತಕೊಂಡು ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಹಿಂಗೆ ಹರ ಹಿಡಕೊಂಡದೇ...?

ಇಡೀ ಅಯನ್ನು ಮೂತ್ತಿ ಕೂಲಿನಾಲೆ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ನೀಸಿಕೊಂಡು ಬರೋದ್ದೇ ಹರಂ ಕವ್ವಪಟ್ಟ ಅಪ್ಪ ಅವರಪ್ಪ ಮುತ್ತಾತಂದಿರೆಲ್ಲ ಈ ಓದೊ ಅನೆ ಪಟ್ಟಿದಾದ್ದು ಉಂಟೂ? ತನ್ನ ತಲೆಪ್ಪೋಳಗೂ ಒಂದು ದಿನಪಾದ್ರು ಇದು ಸುಳೀತಾ? ಅರ್ಥಾದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಹೈದನಿಗೆ ಇದು ಹೆಂಗೆ ಬಂತು? ಸಣ್ಣ ಹೇಳೊಹಂಗೆ ಏನಾದ್ದು ಈ ಗತಿ...!?

ಯಾರೋ ಕದ್ದು ತೀಂದು ಎನೆದಿದ್ದ ಹಲಸಿನ ಸೆದ್ದೆಹೋಳು ಕಾಲಿಗೆ ತೋಡರಿತು. ರುಖಾಡಿಸಿ ಒದ್ದ. ಅದು ದಮ್ಮಯ್ಯ ಅಂತ ಅಧ್ಯ ಹೊಲದಾಚೆಗೆ ಹಾರಿ ಬಿತ್ತು.

ಸೋನೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂಲ ಕಿದ್ದಾರದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಗ ಇನ್ನೂಲ ಮಕ್ಕಳು ಆಡೋದು, ಓಡೋದು ಎಲ್ಲನೂ ಕಿಟಕಿಲಿ ನೋಡಿ ತಾನು ಹಂಗೇ ಓದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಹರ ಹಿಡಿದುಬುಟ್ಟದೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಗ ಹಾಡೋದಿಕ್ಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿದ ಹೆಂಡ್ರಿ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಳು. ಅಗಂತು ಇದೇನು ತಿಳಿಲೇಯಿಲ್ಲ! ಆ ನಣ್ಣ, ಚೆಲುವಪ್ಪ ಹೇಳಂಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅನೆ ಮಾನ ಮಾರ್ಪಾದನೆಲ್ಲ ಹರಾಬು ಹಾಕಿಬುಡ್ತತೆ. ಅದೇನೊ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ ಎಲ್ಲನು ಬುಟ್ಟೋಳು ಉರಿಗೆ ದೊಡ್ಡೋಳು ಅಂತ... !

ನರುಸಷ್ಟ ಕೆರೆದಂಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗುಳುಮುಳುಕ ಚ್ಹಾರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಧಂಡಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಯಥಾವತ್ತು ತೇಲಾತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊರೆಗಾಳಿ ಎದೆ ಬಿರಿಯೋ ಹಂಗೆ ಬಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವತ್ತು ಏರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಲೇಬೇಕು. ಒಂದು-ಅವ್ವ, ಮಗ ನನ್ನೊಳ್ಳಿಗೆ ಇರೋದಾದ್ರೆ ಈ ಇನ್ನೂಲು ಪನ್ನೂಲು ಬುಟ್ಟು ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನೋರ ಹಟ್ಟಿಗೋರಿ ನೇರ್ಮೊಳ್ಳಬೇಕು! ಅದಾಗಿದು ಅನ್ನೋದಾದ್ರೆ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೋವು ಹಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು...

ನರುಸಷ್ಟನ ದೇಹದ ನಾಕು ಮೂಲೆಯೋಳಿನ ನರನಾಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದವು. ಬುಡೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಪಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಕಟಿಕಟಿ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಈ ಕೊರೆ-ಕವಳದೋಳಿಗೆ ಹೋತ್ತು ಮಸಮಸಕಾಗಿ ಕೆಂಪು ಬೀರಿತ್ತು. ‘ಎಂಡ’ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದೋನು. ಈಗ ಅದರ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಿ ಉರು ಕಡೆಗೆ ದವಡವನೆ ಹೇಜ್ಜೆ ಹಾಕತೋಡಿದ.

‘ಈ ಹೈದ ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೇಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ದಿಟ್ಟಾಗಿಬುಟ್ಟೇ!’ ನಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವ ತಿರುಗಿ ಭುಸ್ಸನೆ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿತು. ಮುಲುಗೆಟ್ಟಿದ. ಹಂಗಾದ್ರೆ ಇವಳಿನ್ನು ಒದ್ದು ಆಚೆ ಹಾಕಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣ ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋದೂ!.. ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಚನೆ ಬಾಣದಂಗೆ ಎದೆ ಕುಕ್ಕಿತು. ಯಾವ ಹೋಲ ಮನೆ ಮತ ಕಂಡು ಈ ಪುರಂದ್ರಸಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಒಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕು! ತಾನೇನು ಆ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ, ಕುಂಬಳೇಗೌಡ ಮನೆ-ತನದೋನಾ? ಮತ್ತೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸ ಕತ್ತು ಮುರಿದ ಹೋಳಿಯಂಗೆ ಮುದುರಿತು.

ನರಸಪ್ಪ ಹಂಗೇ ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅಂಬಲೀ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸೈ ಹೆಂಡಿಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬುಟ್ಟೊಂಡು ಉದೋಳಿಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬದುಕೋಡು ಉಂಟಾ? ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಂಗಿರೋ ಆ ಹೋಟಲ ಹಟ್ಟಿ ಮಾನ ತೆಗೆಯೋ ಕಿಸರುಗಢೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದಲ್ಲ... !!

ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಹಂಗೇವಿಗಿಳಿಸಿ ಮುಚ್ಚಿದಂತಾಯಿತು. ತಿರುಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ರಭಸಗೊಳಿಸಿದ. ಹೊತಾರೆಯೇ ಎದ್ದು ಒಂದು ಬೀಡಿ ತುಂಡು, ಅರ್ಧಗಳಾನು ಕಾಬ್ಜಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಅವರಿವರ ಹಿಂದೆ ಅಲೆದು ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದೋನಿಗೆ ಇವತ್ತು ಆ ಸಣ್ಣ, ಚೆಲುವಪ್ಪ, ಸುಬ್ಬಪ್ಪ, ರಾಚೆ ಎಲ್ಲ ಅವನ ಎದೆಯೋಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ರಂಗ ಕಟ್ಟಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು!

"ಎನ್ನಾ ನರಸ್ಸು ಇವತ್ತು ಅಪರೂಪೆ ಈಟುಬಿರ್ದೆ ಕೆರೆಕಡಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬತ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಇವತ್ತೇನೋ ಕಾದದೆಕಂತೆ ಬುಡಪ್ಪ... ಹೊತ್ತು ಇವತ್ತೇನಾರ ಪಡೋಗಡಿಂದ ಮೂಡಿದ್ದೂ ಮೂಡ್ಬೋದ್ದು.."

ನರಸಪ್ಪ ಆತರಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಮರಿದ್ದಾವ ಎದುರಿಗೆ ನಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮೈ ಉರಿದುಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಬಡ್ಡೀಮಕ್ಕಳು ಸೈತ ತಾವು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಚ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ ಆತ್ಮಾರೆ !!

'ಅಡೆನು ಅಮೃತೀಕೊಂಡು ಹೋಗ್ನ ಕಂಡೀವಿನಿ ಕಂತೆ' ಅಂದವನೇ ಈಗ ನಡುಗೆಯ ಜೋರು ಮಾಡಿದ.

ಆ ಮರಿದ್ದಾವ ಬೆಳ್ಳಿ, "ಬೆಂಗಳಿಲಿ ನನ್ನಮಗನ್ನೆ ಏನಪ್ಪ ಆಗ್ಯಾದೆ ಇವತ್ತು !!" ಅಂದುಕೊಂಡೀಂದೂ, ಹೆಣ್ಣೆ ಗಾತ್ರ ಹೆಲಸ್ತಣಿ ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬನೇ ತಿಂದುಬುಟ್ಟೆ ಈ ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿತ ಸೈಸಕ್ಕಾಗಂಡು ಅಂತ ಅಲ್ಲೇ ಬೇಲಿ ಮಗ್ಗಲಿಗೋಗಿ ಗಬಕ್ಕನೆ ಕುಂತುಕೊಂಡೆ.

ನರಸುಪ್ಪನ ಎದೆ, ಕೆಂಡದ ಹೋಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೆ ಆಳಿಗೊಂಡು ಕಲ್ಲು ಅಂತ, ಬಿದ್ದೋನು ತುಳ್ಳು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಮಂತಾನನ್ನನ ಮೊಮ್ಮೆಕಳ ಧರ ಆತ್ಮಾರೆ ಗಿರೇಂಧ್ರರು ಅಂದುಕೊಂಡು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದರೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಲ ಮೇನ್ಷರು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು!

ನರಸಪ್ಪನ ಬುರುಡೆಯೋಜಗೆ ಏಕದಂ ಮದ್ದ ಸಿಡಿದಂಗಾಯಿತು. ಗಡ್ಡನೆ ನಿಂತ. ಆ ಮೇಸ್ಟರು ನಗುತ್ತಾ "ಎನು ನರಸಪ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ" ಅಂತ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಜಾರಿದ ಟಿಕೆಟವೆಲ್ಲು ತೆಗೆದು ಒದರಿ ಕೊರಳನ್ನುತ್ತ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡರು.

ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣಾ ಏನು ತಿಳಿಯದೆ ಚಟುವಡಿಸುತ್ತ ನಿಂತ.

ಮೇಸ್ಟರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು "ಎನು ನರಸಪ್ಪ ಮಗನ್ನ ಸ್ಥಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ ಸಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಇಳಿದೇ ಇಲ್ಲಾ? ದಿಟ್ಟ-ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದ್ದೆ ಒಗ್ಗೋಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಅನಾಯಾಸಾಗಿ ಜೀತದ ಹಣ ತಮ್ಮೋಯ್ತಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕೋಪ ಬೇರೆ, ಅಲ್ಲಾ!" ನಗುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಣಿ ಹೇಳಿದ್ದ ದಿಟ್ಟವಾ ಅಂತ ಕೊಳ್ಳಬಂತ್ತೀ ಹಿಡಿದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಯಾಕೊ ಅದಾಗದೆ "ಹೋಗಯ್ಯ ನೀನಾಗ್ಯರು ನನ್ನ ಹೇಳಕ್ಕೆ" ಅಂತ ಗುಡುಗಿದ.

ಮೇಸ್ಟರು "ಅಲ್ಲಾ ನರಸಪ್ಪ, ಈ ಸಿಟ್ಟು ಯಾರ ಮೇಲೆ? ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾಗಿ ಸೇರಿಸೋದು ನಿಮ್ಮ ಮಗನ್ನೇ ತಾನೇ.." ಅಂದು, ಚಳಿ ಜಂಸ್ತಿ ಅನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಿವೆಲ್ಲನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತಲೆ ತುಂಬ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರ ಕತ್ತಿನ ವಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಜ್ಜೆ ಇವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧುತ್ತನೆ ಬಿತ್ತ. ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಆ ಕ್ಷಾತ್ರಕ್ಕೆ ನೀರಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತು ನೆನುಲಿಗೆ ಬಂತು. ಮಗನ ಕತ್ತಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾಜ್ಜೆ ನೋಡಿದ್ದಂತನಿಸಿ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಶ್ರೇಷ್ಟ ಮಾಡೇಬುಡವಾ ಅಂದುಕೊಂಡು "ನೀತಿ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಬರ್ಬಾಡ ಹೋಗಯ್ಯ ಕಂಡಿದ್ದೀನಿ ಈಗ್ಯಾಕೆ ಮಾತು" ಎಂದವನೇ ಹಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಗೂಡಿಯಂತೆ ನುಗ್ಗಿದ.

ಬೋರಿ ವಾರೆ ಮಾಡಲು ಹಜಾರ ಸಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು "ಲೋ ಸೂಳೆ ಮಗ್ನೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದಿಃಯೇ" ಅಂತ ಅಭರಿಸಿದ ಸದ್ಗ್ರಿಗೆ ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಿ ದಂಡಕ್ಕನೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಗಂಡರಾಯ! ಇವುದೂ ತಪ್ಪನ್ನಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಗಂಜಲ ತೊಪ್ಪೆ ಬೆರೆಸಿದ್ದ ನೀರಿನ ಬೋಸಿಯ ಹಿಡಕೊಂಡು ಈಚೆ ಬಂದಳು.

'ಎಲ್ಲನೇ ಅವುನು?' ಅಂತ ಕಣ್ಣ ಮೆಡರಿಸಿದ.

"ಎನ್ನು ಹೊತ್ತಾರಲೇ ಎದ್ದು ತಿರುಗಾ ರಂಗಕಟ್ಟಿದರೆ ಕಾಣುದೆ. ಇವತ್ತು ಸನೀಪಾರಲ್ಪ. ಅದಾಗ್ನೆ ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ಗೆದೆ ಕಂತೆ ಆ ನೀಲ್‌ಕಂತಪ್ಪನೋರ ಮಗ ಬಂದಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಬರಾಕ್ಕೇಳಿದ್ದಂತೆ ಅದೇನು ಕೇಳೋಗು" ಅಂತ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಬೀದಿಗೆ ಬಂದಜು.

"ನೀಲ್‌ಕಂತಪ್ಪ-ಅವನ ಹೊ, ನೀನು-ನಿನ್ನಾಮಿಂಡ, ಮಿಂಡುನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ.. ಎಲ್ಲ ಹಾಲಾಲ್‌ಕೊರ ನನ್ನಕಳಿ. ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋದ್ದು ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ! ಹೋಗ್ನಿ ತಾಳು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲ ಮಾಡ್ತೇನಿ.." ಅಂದವನೆ ಅವಳ ಕೈಲಿದ್ದ ಬೋಸಿ ಕಿತ್ತು ಅತ್ತ ಒಗೆದು ದಡದಡ ಓಡಿದ.

"ಕೂಡಿದಾಗಿಂದಲ್ಲ ಇದೇ ಆಯ್ದು. ಕೈಲೇನು ಕಿಸಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬರಿ ಬಾಯಿ! ಮಗ ಹೋಗಿ ದುಡೀಚೇಕು ತಾನು ಮಾತ್ರ ಅವರಿವ್ತ ಹಿಂದೆ ಸುತ್ತೋಂಡು ಯಾಚ್ಚ ಹಾಕ್ಕಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಬಾಳಾ.." ಅಂತ ಬೋರಿ, ಬಿದ್ದು ಉಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೋಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತೊಪ್ಪೆಗಂಜಲವ ಮೋರಿಗೆ ಸುರಿದು ಒಳ ಬಂದಜು.

ನರುಸವ್ವನು ನೀಲಕಂತಪ್ಪನಿಗೆ ಸೀಗಲೇಬಾರದು ಅಂತ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ನೀಲಕಂತಪ್ಪನೇ ಕೊತ್ತಿಯಂಗೆ ಎದುರಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

"ಯಾಕ್ಕಾ ನರ್ನಾ? ಹೇಳಿಕಲ್ಲಿ ಏಟೊತ್ತಾಯ್ದು ಬಲ್ಲೇಬಾರ್‌ದ ? ಈಗ ನೋಡಿದ್ದೇ ಎತ್ತಿಗೊ ಹೋಯ್ತು ಇದ್ದೀಯಲ್ಲ" ಅಂತ ಅವರೇ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದರು.

ನರುಸವ್ವನ ರಭನ ನೀರು ಸುರಿದ ಹೆಂಟೆಯಂಗಾಯಿತು. ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ನಿಂತ. ತಿರುಗಿ ನೀಲಕಂತಪ್ಪ "ಹತ್ತೋಮೂರ್ಟಿ ಹುಳ್ಳಿ ಬಿದ್ದದೆ ಹೊಳೆನರ್‌ಸೀಮರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿಬುಟ್ಟು ಬರ್‌ಬೇಕು. ನಿನ್ನಾಜ್ಞತೆ ಹಿರಿಯೋನು ಬತ್ತಾನೆ. ಒಡ್ಡು ಮುಗಿಸ್ತೋಂಡು ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಉಂಡು ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟಬುಡಿ. ಆಂ.." ಗಂಟೆಲು ವರಿಸಿದರು. ನರುಸವ್ವ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ.

"ಅಯ್! ಇದ್ದಾಕ್ಕ ಹಿಂಗೆ ಗರ ಬಡ್‌ದೋನಂಗೆ ನಿಂತೆ. ಬುತ್ತಿಗಿತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸ್ತೋಂಡು ಹೊಂಡೀವ್ರಂತೆ ಈಗ ನಡಿ ಕಣದ ಕಡೀಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಹಂಡಿವಂತೆ" ನೀಲಕಂತಪ್ಪ

ಕೇಳಿದರು. ಈಗ ನರುಸಪ್ತ" ಆಯ್ತು ಬತ್ತಿನಿ "ನಡಿಂಗಿ" ಅಂತ ಉಸುರಿದ.

'ಹು! ಹಂಗೆ ಮಾಡು' ಅಂದ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ ಮುಂದೆ ನಡೆದರು. ನರುಸಪ್ತ ಈಗ ಸ್ಮಾಲಿನತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ.

ಸುತ್ತ ಕಳ್ಳಿಬೇಲಿ ಬೆಳಿದಿದ್ದ ಸ್ಮಾಲಮತ ಅದರೊಳಗೆ ಮುಖುಗಿ ಹೋದಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಲಿಗೆ ಅಯಿಸಿದ್ದ ಬಿದಿರು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಇವನು ಒಳ ಬಂದ. ಸ್ಮಾಲ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಲೇ ಮತದ ಜಗುಲಿ ಮೇಲೆ, ಕೊರಡಿ ಒಳಗೆಲ್ಲ ತಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ನರುಸಪ್ತ ತಾನು ಬರಬಾರಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದವನಂಗೆ ತಳಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಉಂಟಿದ. ನಮ್ಮೂರೋಳ್ಳಿಯೇ ಈಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳವೇ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ-ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ನೀರಿಗೆ ಉರುಂಡು ಮೀನ ತತ್ತಿಯಂಗೇ! ಉರುತುಂಬ ಮಕ್ಕಳೇ! ಆ ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬ್ಯು ತಮ್ಮಯ್ಯ ಅವತ್ತು ಹೋಟಿಲ್ಲ ಈಗ ನಮ್ಮೂರ ಸ್ಮಾಲಿನ ಸೈಂತು ಯಾವ ಉರಿಗೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅದು ದಿಟ್ಟೇ! ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಕೆಲವು ಗುದ್ದುಮುರಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಲವು ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಲು ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಕಂಬ ಏರುವ ಮತ್ತು ಜಾರುವ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕುಂಟಬಿಲ್ಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕುಂತು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ನರುಸಪ್ತ ಗೌರ್ವಲಿನಂಗೆ ನೀಂತು ನೋಡಿದ. ಮಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಳಿಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಹ್ಯಾದ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಸೈತ ಯಾರು ಬಂದರು ಯಾರು ಬಿಟ್ಟರು ಅನ್ನೊ ಕಿಂಚಿತ್ತು ನಿಗವ್ರೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಖುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಇವನು ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಾ ಕೊರಡಿಯೋಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ ಕುಂಡಿಯ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸಿ, ತಲೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಯಿಸಿ, ಎದೆಗೆ ಸ್ನೇಟನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು, ಏನನ್ನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ನರುಸಪ್ತ ಅವನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಹಂಗೇ ನೀಂತು ಕವಕವನೆ ನೋಡಿದ. ಬಾಯಾರಿದ ಕುರಿಮರಿ ಕೊಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿದು ಲೋಚಲೋಚನೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವಾಗೇ ಈ ಮಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. 'ಲೋ ಮಲ್ಲಕ್ಕು'. ಮಾತಿಲ್ಲ.

'ಲೋ ಮಲ್ಲಕ್ಕು ಎತ್ತ ಕತ್ತು'

ಮರಿಲಕ್ಕಸೀಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನರುಸವ್ಯನೇ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಬ್ಬಿಬಾಬು ಮರಿಲಕ್ಕ ಈಗ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು "ಯಾಕವ್ವೆ ಬಂದೆ? ಅ ಆ ಇ ಈ ಎಲ್ಲ ಬರ್ಬಾದು ಮುಗುಸ್ತಬೇಕು. ನಾತ್ಯಿಯೂ ನೀನು ಬರಿಯಾಕ್ಕೆ ಬುಡ್ಡನಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೇನ್ನು ಬಂದ್ರೆ ಹೋಡಿತಾರೆ" ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದೆ.

ನರುಸವ್ಯ ಆ ಮೇನ್ನರ ನೆನಮು ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಕಟ್ಟುವಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಅನಾಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡಿ ಉರಿ ಅವನ ಕತ್ತು, ಮೈಯಿ, ಬೆನ್ನು, ತೊಡೆ, ತೋಳು, ಕಾಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಧಿಸಿದೆ. ಆ ಮೇನ್ನರ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಥಾದ್ದೇ ಮಚ್ಚೆ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದು ಅಂತ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಯಾವ ಗುತ್ತೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಗನ ರವೋಟು ಹಿಂಡಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ದುರುದುರು ನೋಡಿದೆ. ಈ ಮೂಗು, ಈ ಕಣ್ಣು, ಈ ಮೋರೆ ಚಹರೆ ತನ್ನವು! ಬಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಅವ್ವನದು !! ಹಂಗಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅದೆ??

ಮರಿಲಕ್ಕ ಮೈ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಅಳುಮೋರೆಯಿಂದ "ಯಾಕವ್ವೆ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ? ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು..." ಅಂತ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿಕಿಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಹೃಕಳು ಭೀತಿ ಬಡಿದವರಂತೆ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದವು. ನರುಸವ್ಯಸೀಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂತೆ ಪಿಣ್ಣಾದಂತನೀಸಿತು. ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆ. ಕುಂಬಳೇಗೌಡ್ರೆ ಮನೆಯಾಳು ನಿಂಗನ ಹೈದ ಬೆದರಿದಂಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಪಕ್ಕ ಸುಭುವ್ವನ ಮಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಳ್ಳಿಬೀಲದ ತುದಿ ಕಚ್ಚತ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ರೋಪ, ನಿರಾಶೆ, ಸಂಕಟ, ಅವಮಾನ, ಅಸಹಾಯತೆ, ತಳಾಮಳಗಳಿಂದ ನಲುಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ಏನೋ ಹೋಳಿದಂಬಾಯಿತು. ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ದಿಟ್ಟ ರಾಚನ ಮಗ ರಾಮನೂ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಹೈದನಿಗೆ ಗುದ್ದುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣನ ಹಿರಿಹೈದನೂ ಎದುರಿಗೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಆ ಘನಂದಾರಿ ಜನರ ಎಲ್ಲರ ಮಕ್ಕಳೂ ಇಲ್ಲೇ ಅವೆಯಲ್ಲ... !?

ನರುಸವ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಅಂಬಲಿಯಂಗೆ ಪುದಿಯಿತು. ಹಂಗೆ ಹಂಗಿಸಿದ ಯಾರ ಅವ್ವ ಅವರಪ್ಪಂದಿರು ಮಂಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣ ಹೊತ್ತು ಅಷ್ಟ ಕಲಿತೋರು!? ಅವರಪ್ಪಂದಿರು

ಇರಲಿ, ಇವರೂ ಸ್ಯೇತ ಹೆಚೆಟ್ಟಿ ಒತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಬಂದೋರಲ್ಲಾ? ಹಂಗಾದ್ದೆ ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಗೆ ಓದೊ ಹುಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚೊಂಡೊ ? ಹಂಗಾದ್ದೆ ಇವೂ ಅವರು ಹೇಳಿಂಗೆ...!?

"ಅವ್ಯಾ ಅಸ್ಕರ ಬರ್ದಿದು ತೋರುಸ್ಸಿಲ್ಲ ಅಂದ್ದೆ ಮೇನ್ನ್ಯಾರು ಹೋಡಿತಾರೆ. ಅವರಿದು ಬರೊಹೊತ್ತೆ ಮುಗುಸ್ಸಾಚೇಕು. ನನ್ನಾಬುಡವ್ಯಾ, ತಿರುಗಾ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಎಜ್ಜೊಂಡು ಹೋಗ್ಗಾಬ್ಬಾಡ್.." ಮರಿಲಕ್ಕ ಅವ್ಯಾನ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಿದ.

ನರುಸವ್ಯಾ ಮಗನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಅದರ ಮೋರೆಯಿಂದ ಜಾರಿದ ಕಣ್ಣೀರು ತನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಣ್ಣೀರ ಬೆಂಜನೆ ಕಾವು ಎದೆ ತುಂಬಿದ್ದ ಉಬ್ಬನವನ್ನೆಲ್ಲ ಜರ್ನನೆ ಇಳಿಸಿದ ಅನುಭವ! ಏನಾಯ್ತ್ತು!!?

'ಮೇನ್ಪು ಮೇನ್ಪು' ಅಂತ ಹೈಕಳೆಲ್ಲ ಹೊಸ ನೀರಿಗೆ ಹತ್ತುವ ಮೀನಿನ ಹಿಂಡಿನಂಗೆ ಹೊರಡಿಯೋಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದವು. ಹಂಗೆ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದವು ಹೊರಡಿ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಮರಿಲಕ್ಕನ ಮುಖ ಈಗ ತಿದಿ ಒತ್ತಿದಂಗೆ ಭರದಿಂದ ಏರಿಳಿಯತೋಡಿತು.

ನರುಸವ್ಯಾ ಮಗನ ತಲೆ ನೀವಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆಸಿ "ನೀನು ಬರ್ಬೋ ಮಗಾ" ಅಂದವನ್ನು ಮಗನ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿಕಿದ್ದ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಗಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಸೀಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಚೆ ನಡೆದ. ಅಗಲೇ ಕವಳ ಹರಿದು ಆಳುದ್ದ ಮೇಲೇರಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಹಾದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.



## ಹಸಿರು ಹರಳಿನುಂಗುರ

ಸಂಜೆ ಖದರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಬಂತು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಕೇಳಿದ ದನಿ ಅದು. ಅದು ಲಕ್ಷ್ಯದೂ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಾರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ತಡವರಿಸಿದೆ.

"ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾತಾಡಿರೋದು" ಎಂದಳು. ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು-

"ಇತೀರ್ಥನಿ ಬನ್ನಿ" ಅಂದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ಖಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಉಂಟಿನಲಾಗದ ಸಂಗತಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೇಲೇರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುವ ರೀತಿ.

ಕೊರೆಡಿಯ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳು ಹಾಯಿಸಿದೆ. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಒಪ್ಪ-ಒರಣ ಅಂದಗೆಡಬಾರದೆಂಬ ತವಕ.

ಪ್ರತಿದಿನ ಈ ಅಭಿಂಗಿಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಷ್ಟೂ ಜನ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟೂ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈಗ....? ಆ ಹರೆಯದ ತಲ್ಲಣ-ತಪಕಗಳು ಮಾಗಿಯೇ

ಇಲ್ಲವಾ...? ನಗು ಬಂತು.

ಆದರೂ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಕಡತಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಟೇಬಲು ಚೊಕ್ಕವಾಗಿಸಿದೆ. ಎದ್ದು ಒಮ್ಮೆ ಕೊರಡಿಯ ಒಳಗೇ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದೆ.

ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗ ಹೇಗೆರಬಹುದು?

ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮರತೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಅವಳು. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಶೃಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಹಸಿರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವ್ಯಕ್ತ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಸ್ತಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೆನಪು ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮ ಅನಾಧ್ಯಮಟ್ಟದ್ದು....

ಅವಳೀಗ ನಾನಾ ಧರ ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಳು. ಆದರೂ ಅವಳ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲದ ಮಾಗಿದ ಮುಮ್ಮು ಹೋರಳಿದಂತಿತ್ತು.

"ನಿಮಗೆ ಬಿಡುವಿದ್ದೆ ಬಿತೀನಿ, ಬರ್ಲ್" ಅಂದಿದ್ದಳು,

ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ನನಗೆ ಆ ಶೃಂಗಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಗ "ನೀನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡ" ಎಂದು ಭೇಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಟ್ರೌಬ್ಲ್ಯೂಟ್" ಎಂದು ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತುಂಟುತನಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ 'ನೀವು' ಎಂದು ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ ಸಂಖೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.....

ಹೋರಣಿ ಸದ್ವಾಯಿತು. ಹೆನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಎದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದವರು ಎದು ನಿಮಿಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬಂದಳು. ಸಮಯವಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಬದಲು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾಳೆ ಅನಿಸಿ, ಹಾಗಂತ ರೇಗಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡವನು ಯಾಕೋ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಸಿನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗದೆ ನಗುತ್ತ ಕುಚೀ ಹೋರಿಸಿದೆ.

ಅವಳು ಹುಳಿತು ದುರುದುರು ನೋಡುತ್ತಾ "ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಯ್ತಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತ ಮುಖವರಳಿಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳು ನಕ್ಕರೆ ಅದೇ ಗುಳಿ ಕನ್ನೆಯಲ್ಲಿ! ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಸೇಳಿತವಿದೆ ಎಂದು ಆ ಇವ್ವತ್ತೆಯ ವರ್ಷದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದೆ. ಅಗಲ ಮುಖದ, ತಿಳಿಯಾದ ಆಳ ಕಣ್ಣಿನ, ಮುಖದ ತುಂಬ ನಗು ತುಳುಕಿಸಿ ಮಾತು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ

ತುಂಟು ಹುಡುಗಿ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಗಾಜನೂರಿನ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬಂಡೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ನಾನು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ನಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ಅತ್ಯಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನಕ್ಕಾಗ ತನಗೆ ಬಂದ ಸಿಟ್ಟು ಅತ್ತಾಗ ಕರಗಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಲುಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಆ ವಯಸ್ಸೇ ಹಾಗೆ. ಅದರಾಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ!

ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೇ. ಆ ದಿನಗಳ ಅವಳ ರೂಪ-ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಕಾರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೋದೆ. ಸರಳದಲ್ಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ತಮಾಷೆಯ ಹುಡುಗಿ ಆಗಿದ್ದಳು ಇವಳು. ಅದೆಂಥ ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ ಎಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕಾಮುಕ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯತ್ತ ಸರಿದ ತುಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾಜೂಕಾಗಿ ಸರಿಸಿ "ನೋಡು, ಇದೆಲ್ಲ ಮದ್ದೆಯಾದ ಮೇಲಿನ ಶ್ರೀಯೆಗಳು" ಎಂದು ನಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿಯದೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನಗಿಸಿದ್ದಳು.....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ "ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಕೂತಿ, ತುಂಬ ಕೆಲಸ ಇತ್ತಾ? ನಾನು ಬಂದಿದ್ದಿಂದ ತೊಂದ್ರೆಯಾಯ್ತು" ಎಂದಳು.

ನನ್ನ ಸರದಿ ಮತ್ತೆ ತಡವರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೊ ನನ್ನ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನನಗೇ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು "ಹಂಗೇನಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಸುಂದರಾಜ, ನಾಗವೇಣಿ, ಅಂಜಲಿಯರನ್ನು ನನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಂಜಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ಹತ್ತೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ನಾನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲದಿಂದೆ ಮಾತಾಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಅವಳು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೇ ಇರ್ಬೇಕು. ಉಳಿದೇರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾಡ್ಯ ಗೊತ್ತಾ?" ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಲು ಹೀರಿಕೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇವಲ ನಿರುತ್ತಾಹದಿಂದ "ಅಯ್ಯ್ಯೇ, ನನ್ನನ್ನಾರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವ್ವೆ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ" ಅಂದಳು.

ನಾನು ಈಗ ಭೇಡಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ "ಹಂಗಾದ್ದೆ ನನ್ನ ಹೇಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಿ? ನಾನು ಇಲ್ಲಿರೋದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು" ಅಂದೆ. ಅವಳು ನೀನು ಮುದ್ದೆ ಎಂಬಂತೆ ಧಟನೆ "ನೀವು ಲೇಖಕರವ್ವೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚೋದೇನು ಕಷ್ಟ? ಪತ್ರಿಕೇಲಿ ಬಂದ ವಿಳಾಸ ನೋಡಿ ಹಿಡಿದೆ" ಎಂದು ನಕ್ಕಳು. ಇವಳು ತನ್ನ

ತುಂಟಿತನವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಇವಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರು ತುಂಟಿಯೇ ಎಂದಾಗಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಇವಳಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲಕೋಶದಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿರುವ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕೆದಕಬಹುದಲ್ಲ....

"ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ನಾಡ ಗೊತ್ತು? ನೆನಪುಯ್ತು" ಎಂದೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಷ್ಟು. ಅತ ಆಗ ಇವಳಿನ್ನು ಬಹಳ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಇವಳಿ ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪೇ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು. ಅವನು ಇವಳಿ ಮರಿತು ಬರೆದಿದ್ದ ಕವನ ಕೊಡಲು ಹೋಡಾಗ ಇವಳಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದಷ್ಟು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ನಾಡ ಕ್ಲಾಸ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲೇ ಕವನ ಹಾಡಿ ತಾನೊಬ್ಬಿ ಭಗ್ಗುಪ್ರೇಮಿ ಎಂದು ಸಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಸಹಬಾಟಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳೊಬ್ಬಿ ಖಳಿನಾಯಕಿಯೂ ತಾನೊಬ್ಬಿ ಕರ್ಮಾಜಿನಕ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಆಗಲು ಹೋಗಿ ನಗೆಪಾಟಿಲಾಗಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ "ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಕವನ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆಯೂ" ಎಂದೆ.

ಅವಳಿ ನನ್ನ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕಳು. ಮತ್ತೆ ಗಂಭೀರವಾದಷ್ಟು. ಮೆಚ್ಚಿದವಳಿನ್ನು ಎದುರು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹು ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವಳಿ ಗಾಂಧೀಯ್ ಕಂಡು ಅದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾಗತೋಡಗುವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚು ಹರೆಯದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಚ್ಚನ್ನೀಡುವ ರೀತಿಯೇ ಒಂದು ಬಗೆಯದು. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿರುತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆ.

ಅವಳಿ ತುಟಿಗೆ ಲಿಪಾಸ್ಕೋ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಷ್ಟು. ಕೊರಳ್ಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ದಪ್ಪ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಸರ, ಅದರ ಜೊತೆಗೊಂಡು ಬಾಲೀ ಸರ ಇತ್ತು. ಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಚಿನ್ನದ ಬಳೆಗಳು ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಬಹು ತುಂಟಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುಂಸರುಳು ಮೊಟ್ಟಿಕಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ಹಸಿರು ಸೀರೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬ್ಲೌಸ್ ಹಣಿಗೆ ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಚೊಟ್ಟು.

ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಹೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಳ ಮತ್ತು ಸರಸತನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಅನೀಸಿತಾದರೂ ಯಾಕೊ ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ಮೂವಿಲಿಲ್ಲ.

ಬೇಕೆಂತಲೇ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಲಂಕಾರವೇ ಇದು? ಸ್ವಷ್ಟಿವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಕ್ಕು ಮೋಡಿದೆ-ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಲ್ಲಿ? ಈಗಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಲ್ಲಿ? ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಾಗಿ ಹೋದ ಬದುಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಈಗ ನಗುವ ಸರದಿ ತಮ್ಮದೆಂಬಂತೆ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಅನೀಸಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕುಚೀನಿಗೂರಿಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದವಳು ಮುಂದೆ ಸರಿದು "ಇದೇನು ಹಿಂಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ನೋಡೋತ್ತಿದ್ದಿರಾ? ನಿಜ, ಆ ಹಿಂದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವ್ವಾ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅಲಂಕಾರ..." ಎಂದು ಪರ್ಕಪರ್ಕನೆ ನಕ್ಕೆಗಳು. ನನ್ನ ಜಾಡು ಹಿಡಿದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇರುವ ಹಿಂದಿನ ಚಾಣಕ್ತಿನಕ್ಕೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ನಕ್ಕೆ.

ಅವಳು ಈಗ ನಗು ನೀಲಿಸಿ, ಟೇಬಲ ಅಂಚನ್ನು ಸವರುತ್ತ ಗಂಭೀರಾಗಿ "ಮೂರ್ತಿ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತಾರ್ಥಿಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಿನಿ. ನಡ್ಡಕ್ಕೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಆ ನೆನಪ ಕೆದಕಬೇಡಿ. ಅವೆಲ್ಲ ಭೂತವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಷಾನ ಕೇಳ್ತೇರೇನು? ನಿಮಗೆ ವ್ಯಾಂದಾನವಿದೆಯೂ? ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು-ನೀವು ಲೇಬಕರು ನನ್ನದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಢಿ ಮಾಡಿಬಿಡಲಿ ಅಂತಾನು ನಾನು ಬಂದಿಲ್ಲ..."

ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ತುತ್ತು ನಿಂತಂತನಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತು ಮಿಂ ಮಿಂ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಸಲದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕೆಗಳು. ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಗುಳಿ ಬಿತ್ತು. ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಯ ವರ್ಣದ ಹಿಂದಿದ್ದ ನೆಳೆತ ಇದ್ದಂತೆ ಕಣಳಿಲ್ಲ. ಆ ಗುಳಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣ ಕುಕ್ಕುವ ಹೊಳಪಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಳವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡತೋಡಿದೆ. ಮೊಟ್ಟರೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಣ್ಣಿ ! ಅದರ ಸುತ್ತ ಕಪ್ಪು ಚರ್ಮದುಂಗುರ. ತಲೆಗೂದಲೋಳಗೆ ಇಣಿಕೆ ಅಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಕೂಡಲು. ಕಾಲ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಿಡತೋಡಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಒಂಟಿತನ; ವಿಷಣ್ಣತೆ, ಆಯಾಸಗಳು ಇವಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳತೋಡಿದ್ದವು.

ನನಗೆ ಎದೆ ಭಾರವಾದಂತಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲರಾಯೆನ ಪ್ರಭಾವ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ? ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೋರತು?

ನನಗೆ ಯಾಕೊ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಜಿಕೆ, ತಳಮಳವೆನಿಸಿತು. ಏನೋ ಹೇಳಿ-ಕೊಳ್ಳಲು ಬಯವಳು ಇವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾನೇಕೆ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದುಹೊಂಡೆ. ಆದರೂ ತನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಸ್ವಸ್ವಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಸಮಯಸಾಧಕತನಾದ್ದು ಎಂದು ಇವಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ ಹಾಗೆಂದು ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳುತ್ತಿರೇನು? ನಿಮಗೆ ವ್ಯವದಾನವಿದೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ನಾನೀಗ "ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ" ಎಂದು ಆಲಿಸುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಳಿತೆ.

"ಓಹೋ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಾರ ಈಗ ಜಾಗೃತವಾದನಾ" ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದಳು.

"ನನ್ನಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಾರ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿ. ನೀವು ಹೇಳೊದುನ್ನೇನು ಬರೆಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು" ಎಂದು ಕಿಚಾಯಿಸಿದೆ. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಮಳಿತೆಳು. ಮತ್ತೆ "ನೀವು ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ನನ್ನ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಆಕ್ರೇಷಿಸಿದಳು.

"ನೀವು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲಾಲ್ಲ" ನ್ಯಾಕ್.

"ಹೇಳಬೇಕೋ ಬೇಡ್ಮೋ ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇವೀ" ಅವಳೂ ನ್ಯಾಕ್.

"ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದೆ ಕಂಡಿತ ಹೇಳಿ ಕೇಳ್ತೇನಿ, ಬೇಡ ಅಂದ್ದೆ ಬೇಡಬಿಡಿ. ಒತ್ತಾಯ ಇಲ್ಲ" ತಮಾಷೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳು ಹೇಳಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಂದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

"ಆಯ್ತು ಹೇಳ್ತೇನಿ" ಅಂದಳು.

ಅಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಪಟಿ ಮಾತು. ಆಯ್ತು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬೆರಡೇ ಧೋರಣೆ ತಾಕಲಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಯಸ್ಸೇ ಹಾಗಿತ್ತು.

"ನಮ್ಮಪ್ಪ ಹೊನೆಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರದ್ಧವಾಗೇ ಮದ್ದೆ ಮಾಡಬಿಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಗಂಡ ವ್ಯಾಪಾರನ್ನ. ಬೆನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರ. ಜೊತೆಗೆ ಉಂಟು ಕಡೆ ತೋಟಿಗದ್ದೆ ಅಂತ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ. ಭಾರಿಕುಳ. ನೋಡಿ ಈ ಬಿನ್ನದ ಸರಗಳು, ಈ ಬಳೆಗಳು!

ಇವೇ ಸಾಕಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತ್ಯೆ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ" ಅಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಆದರೆ ನಗುವು ಕೂಡ ಕರುಳು ಹಿಂಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ನಗು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗಲೇ ನಿಜವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅನಿಸಿತು. "ಸಾನು ಕೇಳಿ ಇವ್ವಿ ಹೇಳಿ ನೀವು" ಅಂದೆ.

"ನೀವು ಕೇಳಿ ಅಧವಾ ಬಿಡಿ. ನಾನಂತು ಹೇಳಿಬಿಡ್ತಿನೀ" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ನಗು ನಕ್ಕಳು. ಇವಳು ಬದುಕನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ.

ಅವಳು "ಮೂರ್ತಿ ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದು ಒಂದು, ಬಂದದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು. ನನ್ನ ಬದುಕ್ಕಲ್ಲಿ ಬೇಕಿದ್ದು ಯಾವೋದೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. ಮೂರು ಗಂಡೇ. ನಿಜ ಹೇಳಿಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಅವನ್ನು ಹೆತ್ತೆ ಅಂತಾಗ್ನಿ, ನಾನೆಂಗೆ ತಾಯಿಯಾದೆ ಅಂತಾಗ್ನಿ ಗೊತ್ತಾಗ್ನಿಲ್ಲ. ನತ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಮೂರು ನನ್ನಂಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಂಬಿತೀರಾ?"

ನಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತು ತಾಯಿಯಾಗದೆ ಹೋಗೋದು, ಇದ್ದೂ ಗಂಡನಿಲ್ಲದೆ ಇದೋದು; ಉಳ್ಳಿತ್ತಿದ್ದೂ ಆಸ್ತಿಯ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಲಾಗದೆ ಹೋಗೋದು ಅವಾಸ್ತವವೇನಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉತ್ತೇಷ್ಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ನನ್ನ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಪಡಕೊಂಡವಳಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ "ನಮ್ಮವೇ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ ಮೂರ್ತಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನೋದು ಅಗ್ನಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸೋತೆನೋ ಗೆದ್ದೆನೋ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳಿ? ಆದ್ರೆ ಇಷ್ಟು ನಿಜ-ಈ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಆಸ್ತಿ ಯಾವುವೂ ಕೂಡ ನನ್ನವಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ" ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣ ಕೆರಿದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಮುಖದಲ್ಲಿನ ನರಗಳು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತೆ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡವು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತುಂಟುತ್ತನದ, ತಮಾಷೆಯ, ಜೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ. ಅವೆಲ್ಲ ಏನಾಗಿ ಹೋದವು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವು? ನೂರಾರು ಕನಸುಗಳ ಎದೆಗೊಡು ಈ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಬರಿದಾಗಿ ಹೋಯಿತೆ? ಬದುಕು ಏನೆಲ್ಲ

ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೇ...? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಡಿತು. ಅಂಥ ಲಕ್ಷ್ಯ ಯನ್ನ ಮಾತ್ರ ಉರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ನನಗೆ ಈಗ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಚಚೆ ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯವಾ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವ ಯಾವ ಮಾತಿಗೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಅನಿಸಿತು. ಮುಕ್ವಾಗ ತೋಡಿದೆ.

ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಬಂದಿದ್ದಳ್ಲ ಅವಳು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೇನೂ ಕಾಯದೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು : "ನನ್ನ ಗಂಡ, ಅನ್ನ ಹಾಕುವಂತೆಯೇ ಮೈ ತುಂಬ ಚಿನ್ನ ತಂದು ಸುರಿಯುತ್ತಾನೆ. ದಾಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮನೆ, ಹೋಗಿ-ಬರುವವರ ಭತ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಂಬುದು ಇಲ್ಲ : ಸ್ನೇಹ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒತ್ತಡವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನಂಬಾತೀರಾ-ಆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನವೇ ಎಂದು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೇಳೋಂಡು ಅನುಭವಿಸೋ ಹಿತ ಸಿಗ್ನಾಯಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಮನುವಿನ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಆ ಹೆರಿಗೆ ನೋವಿನಲ್ಲಿರೋ ಹಿತ ಅನುಭವಿಸ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕರುಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸ್ವಂದನವೇ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ..."

ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೋಡಿದಳು. ನಾನು ಅವಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಮನಸ್ಸಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವಳ ಸಂಕಟದ ಆಳ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅತ್ಯ ಒಳಗಿನ ದುಃಖ ಶಮನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿದು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಸೇಳ್ಳೆ ಪೌಡರು, ತುಟಿಯ ಲಿಪ್ಸಿಕ್ ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಇವಳಲ್ಲಿ ಮಟಿಯುವುದನ್ನೇ ನೋಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುತನದ ಸೆಲೆ ಈಗ ಬತ್ತಿ ಬಗ್ಗರಿ ಮೂಳೆಯಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಿಂಬಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸುಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯ ಮಧ್ಯ ಚಲನಕ್ಕಿಯೆಲ್ಲಿ ತೋಡಿತ್ತು. ದಿಟ್ಟವಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಹೊರಳಿಸಿದ ಬಾಸುಂಡೆಗಳು ಗಾಢವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಪನ್ನು ಒತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ತಾಕ್ಕೆ ಎಂಧುದು? ಇದೇಗೆ ನಾಧ್ಯವಾಯ್ತು? ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಆಸ್ತಿ ಯಾವುವೂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭಾದಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ನನಗೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೀಗ ಅಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದವಳಂತೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿಷ್ಟು. ಬಹುಶಃ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೀಗೆ ಭಾವೃಕಳಾಗಿ ಅತ್ಯದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲಿರಬೇಕು.

ನಾನು "ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಗುವನ್ನು ಯಾರ ಜೊತೆಯಾದ್ದು ಹಂಚೋಬೋದು ; ಆದ್ದೆ ಅಳು ಹಂಚೋಳೋದು ಕಷ್ಟ. ಆಪ್ತರ ಹತ್ತು ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ನಿದೆ. ನೀನು ಹಿಂಗೆ ಅತ್ಯದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಣ್ಣವಳಾದೆ ಅಂತ ತಿಳ್ಳೋಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಎತ್ತು, ನೋಡು" ಎಂದೆ.

ಅವಳು ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕತ್ತತಿ "ನಿನ್ನ ಬೇಸರ ಆಯ್ತಾ? ಆಗಿದ್ದೆ ಕ್ಷಮಿಸಬಿಡು" ಎಂದಷ್ಟು. ನಾನು ಮುಂದೆ ಸರಿದು ಅವಳ ಕೃ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು "ನನ್ನ ಬೇಸರ ಆದದ್ದು ನೀನು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ್ದೆ. ಹೋಗ್ನಿಬಿಡು, ನೋಡು ನಿನ್ನ ಈ ಉದ್ದದ ಬೆರಳಿಗೆ ಈ ಹಸಿರು ಹರಳಿನ ಉಂಗುರ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ್ಣಿದೆ" ಎಂದು ಅವಳ ಬೆರಳನ್ನು ಮೃಧುವಾಗಿ ಸವರಿದೆ.

ಅವಳು ಮುಖವರಳಿಸಿ ನಕ್ಕಳು.





ಈ ತಿಚ್ಯುಣ್ಣನವರು ನಮ್ಮ ಸದುವಿನ ಅದ್ವೃತ ಕಥನಕಾರರು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅನಾಮಿಕ ಜೀವಿಗಳ ಘೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಥಿರಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಇವರ ಬರಹದ ಪ್ರಥಾನ ಗುರಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗಿಂತ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಆಕೃತಿಗಳಿಂದ ವಿಶ್ಲಷಿಸುವುದು.

ಬಾಲ್ಯಾನುಭವದ ಸೆನಿನ ಕೋಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥನದ ಪಸ್ತುದ್ರವ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ವರ್ತಮಾನದ ವಿಸಂಗತಿಗಳ ಎದುರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಖಿಂಬಿಯಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ತೀದು ಹೋದ ಘೃತ್ತಿ ಅಲ್ಲದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಇವು ಇವರ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಆಕಾರಮಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಗುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನಸೈಂಹಿಕಿ, ಅದರ ಅಭ್ಯರಹ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಲ್ಲಿಗಳ ವಿಜಾದ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಉಂಟುತ್ತಿರುವ ತಳಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಗತಿಸ್ಥಿತಿ ಇವು ಇವರ ಕಥನದ ಸಂಪೇದನಾ ದ್ರವ್ಯ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜಾತ್ರಗಳು ವೃತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಗಳಾಗದೆ ಅನುಭವ ವಿಶೇಷದ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಇವರ ಉಜ್ಜಬ್ಬಾಜ್ಞಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕಥನ ರೀತಿಗೆ ಭಾವಗಿತಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.